ŠVENTASIS RAŠTAS

KOMENTARAI - AIŠKINIMAI

Paruošė
Kostas Burbulys

JER R —
MALACHIJO KNYGA

Jūs tyrinėjote Raštus, nes manote juose rasią amžinąjį gyvenimą. Tie Raštai ir liudija apie mane. Jn. 5, 39.

PREFACE

This is the first Evangelical commentary in the Lithuanian language. The material has been gathered mainly from English and German sources. This work is not a Biblical critique, but a positive exposition of the Holy Scriptures. It also includes relevant historical, geographic, and anthropological material

1988 m. Chicago

Spausdino ViVi Printing
4346 So Western Ave.
Chicago, IL. 60609

ŠVENTOJO RAŠTO KOMENTARAI — AIŠKINIMAI

Biblija, arba Šventasis Raštas, yra Dievo įkvėptas Žodis. Kiekvienas Jos rašytojas — autorius rašė taip, kaip jis pergyveno įkvėpimą. Biblija nėra įstatymų kodeksas, arba dogmų rinkinys, bet Dievo apsireiškimas žmogui. Geriausias Biblijos aiškinimas yra pati Biblija, susiieškant kitas Biblijos vietas, kurios kalba ta pačia tema, arba tuo pačiu reikalu. Taip galvojant, galima susidaryti išvadą, kad Biblijos aiškinimas yra nereikalingas. Jei taip, tai ir visi pamokslai būtų nereikalingi, juk jie visi yra tam tikras Biblijos aiškinimas.

Kartą vienas žmogus man pasakojo, kaip jis pradėjo dirbti cukraus fabrike. Jis labai išvargo ir matė, kad negalės dirbti, jei jam niekas nepaaiškins, kaip dirbti. Jis prašė vieno darbininko jam paaiškinti. Tas atsakė: "Juk matai, kaip mes dirbame, taip dirbk ir tu". Jis atsakė: "Nors aš ir matau, bet daug ko negaliu pastebėti". Kai jam paaiškino, kaip dirbti, tada jam darbas sekėsi lengvai ir gerai. Jei jau darbe neįmanoma pastebėti visko, tai ką kalbėti apie mintis. Skaitydami Bibliją daug ko nepastebime. Bet jei kas mums primena ir pasako ką, tada viskas tampa daug aiškiau. Be to, yra daug istorinių, geografinių ir kitų dalykų, kurie būtini paaiškinimo.

Paaiškinimų — komentarų yra įvairių. Vieni aiškintojai siekia tam tikras savo dogmas įpiršti, kiti siekia Biblijos aiškumo ir Jos supratimo. Vieni aiškina labai moksliškai ir sausai, kad eilinis skaitytojas nieko nesupranta ir dvasinio peno negauna, kiti — labai paprastai ir suprantamai. Taigi aiškinimų gali būti ir yra įvairių.

Anglų ir vokiečių kalboje yra labai daug ir įvairių Biblijos aiškinimų. Jų yra ir kai kuriose kitose kalbose, nors ir ne tiek daug. Lietuvių kalba katalikų Biblijos vertimai turi paaiškinimų; toks yra arkivyskupo Skvirecko ir naujasis vertimas išleistas okupuotoje Lietuvoje 1972 metais. Tie paaiškinimai yra trumpi. Jų yra daug gerų, bet kai kurie yra vienašališki ir nori įpiršti Romos katalikų bažnyčios dogmas. Lietuvių evangelikų Biblijos vertimai spausdinami be paaiškinimų. Kiek žinau, iš vokiečių kalbos į lietuvių kalbą buvo išverstas

tik kun. Rambako paaiškinimas apie Kristaus kentėjimus. Jis buvo geras ir bešališkas.

Šie Biblijos komentarai — aiškinimai lietuvių kalba yra pirmi. Pradžia visada yra sunki. Gerai suprantu, kad bus daug trūkumų. Už patarimus ir kritiką būsiu labai dėkingas. Šie aiškinimai yra labai suglausti, trumpi. Plačiau rašant būtų įmanoma daug dalykų tiksliau paaiškinti, deja, tam neturiu laiko nei galimybių.

Aš pats, skaitydamas trumpus Biblijos paaiškinimus, daug geriau Bibliją supratau, ir Ji man tapo artesnė, suprantamesnė, vertingesnė. Šio darbo imtis mane ragina vidujinis jausmas. Suprantu savo menką pasiruošimą šiam darbui ir nujaučiu, numatau trūkumus, bet tikiu, kad ir šiais paaiškinimais bus kai kam patarnauta.

Aiškinimuose savo minčių labai mažai pridėsiu. Daugiausia imsiu iš kitų komentarų; vokiečių ir anglų kalbų.

Pažymiu, kad Šventąjį Raštą laikau Dievo įkvėptu Žodžiu ir tikiu Dievą. Kuris netiki Dievą ir ieškos tik mokslinių žinių, kai kuo bus nepatenkintas. Bet kuris tiki Dievą ir ieško dvasinio peno, tikiu, ras šiuose paaiškinimuose daug naudos.

Pabrėžiu tikinčio ir netikinčio Dievą, mano supratimu. Visų sričių mokslininkų buvo ir yra tikinčių ir netikinčių. Man atrodo, kad tikinčių mokslininkų veikalai, tyrinėjimai ir darbai yra nuosaikesni, negu netikinčių. Tikinčiu suprantu tą, kuris tikėdamas Dievą, vykdo gyvenime Šventojo Rašto reikalavimus. Jis nevartoja svaigalų ir tabako. Nenaudojant šių nuodų, jo mintys yra daug aiškesnės. Jis deda pastangas nemeluoti ir neapgaudinėti, taip jis gyvenime išvengia daug įvairių nemalonumų ir yra ramesnis už netikintį. Jis sugeba savo mintis reikšti ir darbus atlikti tiksliau. Kuris tiki Dievą ir gyvenime nededa pastangų siekti Šventojo Rašto reikalavimų, tas yra netikįs, veidmainys. Netikįs Dievą, nors ir labai doras ir išmintingas žmogus, tiki, kad tvėrimas ir visa dabartinė visatos eiga rieda pagal tam tikrus gamtos dėsnius, mums žinomus ir dar nežinomus. Tikįs Dievą, laiko Jį viso priežastimi — Tvėrėju ir Išlaikytoju, kuris viską valdo ir tvarko Jo duotos gamtos dėsniais. Gamtos dėsniai yra Jo duoti nuostatai. Bet Jis kartais apsireiškia ir asmeniškai mums nežinomais dėsniais. Netikįs laiko tikintį naiviu, nesiekiančiu ir nededančiu pastangų viską išsiaiškinti. Jis, tikėdamas Dievą, neturi savarankiškumo, rimtai neišvysto pastangų, sumenksta, dažnai tampa veidmainiu. Mano su-

pratimu, remiantis Šventuoju Raštu, tik tas tiki Dievą, kuris atgimsta, pergyvena Dievo apsireiškimą, turi su Juo asmenišką patirtį. Ta patirtis įgalina jį rimtai siekti ir laikytis Šventojo Rašto reikalavimų.

BIBLIJA

Pradedant rašyti aiškinimus, tenka pasakyti kelis žodžius apie Bibliją.

VARDAS. Biblija dažnai vadinama Šventuoju Raštu: Biblijos pirminė reikšmė graikų kalba buvo: knygos — raštai. Ta pati reikšmė yra ir lotynų kalba. Tik žymiai vėliau pradėta vartoti vienaskaitoje — Biblija. Taip Ji yra suprantama ir mūsų laikais.

SENASIS TESTAMENTAS HEBRAJŲ KALBA. Senasis Testamentas hebrajų kalba sutvarkytas kitokia eile, negu mūsų dabartinė Biblija. Joje yra mažiau knygų negu mūsų ST. Bet visa ST apimtis, savo turiniu, yra ta pati. Hebrajai sujungia kai kurias knygas į vieną knygą. Pav. Samuelio, Karalių, Ezro, Nehemijo knygos yra sujungtos į vieną knygą.

RANKRAŠČIAI. Biblijos rankraščiai buvo rašomi papyruse (tam tikrų augalų lapai), pergamente arba odoje. 13 šimtmetyje pradėta vartoti popierius. Senojo Testamento seniausi rankraščiai yra išlikę iš 9 šimtmečio mūsų eros, Naujojo Testamento — siekia 4 šimtmetį. Atrodo keistai, kad Naujojo Testamento rankraščiai yra žymiai senesni už Senojo Testamento rankraščius, net 500 metų. Tą galima paaiškinti tuo, kad ST žydai ir krikščionys labai gerbė ir senų, susidėvėjusių; net nenaudotinų rankraščių nenumesdavo, bet juos surinkdavo ir sudėdavo sinagogoje. Kai jų surinkdavo didesnius kiekius, juos palaidodavo kapinėse arba sudegindavo, sunaikindavo. Priešingai NT rankraščiai; pirmaisiais amžiais nebuvo tiek vertinami, kiek ST, todėl nebenaudojamus nesunaikindavo. Taip jų daug kur išsilaikė.

ST seniausias, vienintelis priešmasoretinis, tekstas yra išlikęs iš 1 ar 2 šimtmečio. Jame yra surašyta 10 įsakymų, 2 M 20, 2-17 ir 5 M 6, 4-5. Šis papyrusas yra Nash Cambridge.

1947 metais surasta daug ST ir kitų raštų rankraščių prie Mirties jūros. Jie yra iš maždaug 225 metų prieš Kr. — 60 metų po Kr. Mošės ben Ašero Kodeksas yra Kaire iš 895 m. Jame yra pranašų knygos. Arono ben Mošės ben Ašero kodeksas Aleppe yra iš 10 šimtmečio. Jame yra visa Biblija. Kiti rankraščiai yra vėlesnių laikų. NT rankraščiai yra iš 4 šimtmečio, kai kurios dalys — iš 2 šimtmečio.

Iki spaudos išradimo visos knygos buvo perrašomos ranka, taip ir Biblija. Kyla klausimas: ar Biblija buvo visą laiką tiksliai perrašyta ir, ar mes Ją tebeturime tokią, kokia Ji buvo pradžioje? Į tą galima atsakyti, kad Ją turime tokią, be esminių pakeitimų. Vertingas knygas, tarp jų ir Bibliją, perrašydavo profesionalai. Buvo daroma taip: tam tikrame kambaryje sėdėdavo būrys raštininkų, vienas diktuodavo, o visi kiti rašydavo. Tokios tada buvo "spaustuvės". Taip perrašytos Biblijos būdavo tikri ‚mos ir, jei rasdavo nors vieną klaidą, Jų nepriimdavo į sinagogą, Jas galėdavo skaityti tik privačiai, namuose.

ŠVENTOJO RAŠTO PADALINIMAS. Senieji rankraščiai yra rašyti be jokio padalinimo: be skyrių, skirsnelių, be skiriamųjų ženklų. Kiek žinoma, skyriais padalinimą įvedė arkivyskupas Steponas Langtonas, miręs 1228 metais. Eilučių numeraciją pradėjo Paryžiaus spaustuvininkas Robertas Etiene 1551 metais.

KALBA. ST rašytas hebrajų kalba, dalis yra rašyta vadinamąja aramėjų kalba, tai Ezro 4, 6-8. 18; 7, 12-16; Dan 2, 4b - 7.28. NT rašytas graikų kalba.

LAIKAS. Biblija rašyta nuo Mozės iki apaštalų laikų, maždaug 13 šimtmečių: apytikriai nuo 1200 m. prieš Kr. iki 100 po Kr. Pradžioje Bibliją sudarė tik 5 Mozės knygos. Iki mūsų laikų Ją tokią tebeturi samariečiai. Vėlesnė Biblija yra iš dabartinio Senojo Testamento. Ją tokią pripažįsta žydai. Mes krikščionys turime tokią, kokia Ji yra, Senąjį ir Naująjį Testamentą. ST yra 39 knygos, NT 27 knygos, viso — 66 knygos. Jos yra sudėtos į vieną knygą — Bibliją. Visos bažnyčios yra priėmusios ir pripažinusios Bibliją, kaip Dievo apreikštą ir neklystantį Žodį. Biblijos Raštai yra įkvepti ir parašyti per Šventąją Dvasią, todėl Jos autorius yra Dievas.

KANONIZAVIMAS. Biblijos ST kanonizavimas vyko palaipsniui. Dėl atskirų knygų vyko ilgi pasitarimai. Jamnijos suvažiavime 100 po Kr. visos knygos buvo patikrintos ir priimtos. Nuo to laiko ST kanonizavimas yra užbaigtas. NT buvo daug vadinamų apaštalų ir bažnyčios tėvų raštų. 4 šimtmečio pradžioje jie visi buvo peržiūrėti ir atrinkti; priimti — kanonizuoti. Kai kuriuose Biblijos vertimuose dar yra vadinamų apokrifų. Apokrifas — reiškia paslėptas, neaiškus; gal dėl ginčijamos dieviškos kilmės, gal dėl jų nežinomų autorių? Šių knygų, kaip šventų, Dievo įkvėptų, lygių su kitomis Biblijos knygomis, niekada nepripažino nei žydai, nei krikščionys. Žydai ir krikščionys laiko jas geromis, naudingomis knygomis, bet ne Biblijos kanonizuotomis knygomis. Tiktai Romos katalikų bažnyčia savo visuotiniame suvažiavime 1545 - 1563 m. Trente, apokrifų knygas pripažino Dievo įkvėptomis ir priėmė jas į Bibliją. Iki minėto laiko nei Romos katalikų bažnyčia, nei žydai, nei kiti krikščionys nebuvo jų pripažinę Biblijos knygomis, ir dabar jų niekas tokiomis nepripažįsta, išskyrus Romos katalikų bažnyčios.

VERTIMAI. Paskutiniais šimtmečiais prieš Kristų žydai kalbėjo vadinamąja aramėjų kalba. Todėl sinagogose Biblijos skaitomas tekstas buvo verčiamas iš hebrajų kalbos į aramėjų kalbą; aiškinimai bei pamokslai taip pat buvo sakomi ta kalba. Žydai išsisklaidę po graikų pasaulį, daug kur pradėjo kalbėti graikiškai. Todėl buvo reikalingas Biblijos vertimas graikų kalba. Toks vertimas buvo padarytas apie 300 metų prieš Kr. Jis vadinamas Septuaginta. Šį vertimą naudojo krikščionys. Tas žydams nepatiko. Jie 2-me šimtmetyje po Kr. pasigamino naują vertimą. Krikščionys išvertė Bibliją į sirų, lotynų, koptų ir kitas kalbas. Labai pagarsėjo lotynų vertimas — Volgata. Jį atliko Jeronimas. Tai puikus vertimas. Romos katalikų bažnyčia laikė jį pagrindiniu ŠR vertimu iki mūsų laikų. Tik iš jo darydavo vertimus į kitas kalbas. Paskutiniais metais katalikai pradėjo daryti vertimus iš hebrajų ir graikų kalbų. Vakarų Europos kalbomis buvo padaryta apie 14 vertimų prieš Liuterio vertimą. Liuterio vertimas yra vienas svarbiausių vokiečių vertimų. Jis buvo atliktas 1522 - 1534 m.

BIBLIJOS VERTIMAI LIETUVIŲ KALBA. Skelbiant krikščionybę mūsų tautai, dauguma Lietuvos katalikų kunigų nekalbėjo lietuviškai ir nemokė žmonių lietuvių kalbos.

Kaip žinome, krikščionybė lietuvių tautai buvo primesta kardu ir ugnimi, o ne liudijimu. Taipgi nedėta pastangų tautą supažindinti su Šventuoju Raštu. Katalikų lenkiški kunigai niekino lietuvių kalbą, kaip pagonišką ir netinkamą pamaldoms laikyti. Tik po reformacijos, pradėjus veikti Lietuvoje evangelikams, ir katalikai buvo priversti kiek susirūpinti lietuvių kalba.

Yra žinoma. kad katalikų kunigas Mikalojus Daukša išvertė dalį Biblijos. Juozapas A. Giedraitis išvertė Naująjį Testamentą. Jis buvo atspausdintas 1816 m. Visos Biblijos vertimą padarė arkivyskupas Juozas Skvireckas. Nuo 1901 m. iki 1935 m. buvo išleista visa Biblija atskirais tomais. Tai yra pirmoji Biblija katalikų išleista lietuvių kalba. Jos vertimas buvo daromas iš Vulgatos, lotynų vertimo, savaime suprantama, jis negali būti tikslus, nes vertimas darytas iš vertimo. 1972 metais katalikai išleido NT okupuotoje Lietuvoje ir jį perspausdino JAV. Vertimas yra geras, paprasta, sklandi kalba. Vertimas darytas iš graikų kalbos.

Evangelikai dėjo pastangas supažindinti lietuvių tautą su Biblija. Kiek žinoma, pirmi lietuvių evangelikų nepilni Biblijos vertimai siekia 1545 metus. 1579 m. buvo išspausdintos Baltramiejaus Vilento evangelijos. Visą Bibliją išvertė Jonas Bretkūnas apie 1590 m. Šis vertimas nebuvo atspausdintas. Šio vertimo foto kopija buvo Vytauto Didžiojo Universiteto Bibliotekoje iki 2-jo Pasaulinio karo. Reformatas Boguslavas Chylinskis išvertė visą Bibliją 1659 m. Jos tik dalis buvo atspausdinta. Samuelis Bitneris išvertė ir paruošė spaudai NT. Jis buvo atspausdintas 1701 metais. Visa Biblija atspausdinta 1735 metais Karaliaučiuje. Prie Jos vertimo dirbo 17 kunigų. Šiai laidai išsisėmus, naują vertimą darė teol. prof. dr. Ludvikas G. Rėza. Jam padėjo šį darbą atlikti 5 kunigai. Šis Biblijos vertimas buvo atspausdintas Karaliaučiuje 1816 metais. Jis buvo kelis kartus taisytas ir pakartotinai atspausdintas. 1898 metais visą Biblijos vertimą pagrindinai peržiūrėjo kun. Jonas Pipiras ir mokytojas Adomas Einoras. Šis peržiūrėtas vertimas buvo atspausdintas: 1900, 1908, 1946, 1960 metais.

Paskutiniu laiku lietuvių kalba pergyveno didelį pasikeitimą. 1900 metų kalba labai atsilikus. Lietuvos Nepriklausomybės metu nesuspėta padaryti naujo Biblijos vertimo. Tuo reikalu buvo kai kas daroma, tariamasi. Kun. prof. dr. P. Jakubėnas išvertė evangelijas ir jos buvo atspausdintos.

Kun. J. Inkenas išvertė Petro laiškus, jie buvo išleisti. Tremtyje lietuviai evangelikai išleido NT 1961 metais, ir dar teberuošia ST vertimą.

Biblija buvo rašyta įvairiausiose aplinkybėse. Vieni Ją rašė rūmuose, kiti kalėjimuose, dykumose, urvuose, dar kiti ant upės kranto, jūrų pakraščiuose, tremtyje, savo namų židinyje, pralaimėjime ir laimėjime, kada kurį Dievas pašaukė. Tą knygą rašė Šventosios Dvasios įkvėpti žmonės: mergaitės, moterys, karaliai, kaimiečiai, kunigai, žvejai, kariškiai, avių kerdžiai, muitininkai, daktarai, valdovai, mokslininkai.

Biblijoje yra beveik visos žinomos literatūrinės formos: proza, poezija, dialogas, įstatymas, dekretas, palyginimai, alegorijos, satyros, pamokslai, laiškai, pranašystės. Ji apima visa tai, kas liečia žmogų: pasaulio tvėrimą, gyvybės pradžią, nuodėmę, mirtį, dangų, pragarą, tautas ir jų valdžias, žmogaus elgesį šeimyniniame ir socialiniame gyvenime, higienos principus, astronomiją, geografiją, istoriją, zoologiją, botaniką ir kitką.

Nežiūrint Biblijos vertingumo, nė viena kita knyga nebuvo taip puolama, kaip Ji. Tūkstančiai Jos egzempliorių buvo sudeginti. Daug buvo kankinių dėl Jos rašymo ir vertimo, spausdinimo ir platinimo. Nesuskaitomai daug kritikos ir paniekos Ji susilaukė iš barbarų ir skeptikų mokslininkų. Nežiūrint to, Ji lieka garbinga ir naudinga.

Biblija nepretenduoja būti moksliška knyga, tačiau Ji daug kur yra tiksli. Biblija mini daug senovės tautų, istorikai apie jas mažai ką arba visai nieko nežino, tačiau archeologiniai tyrinėjimai patvirtina Biblijos pasakojimus.

Biblija, kaip dieviškos kilmės knyga, dieviškai ir kalba į žmones. Dievas visais laikais apsireiškė ir apsireiškia Biblijoje ir per Bibliją. Tai yra, skaitant Bibliją arba klausantis Jos aiškinimų, pamokslų, žmonių širdys tampa paveiktos dieviškosios galios, jos sušildomos, atgimdomos. Milijonus ir milijonus žmonių Biblija atgimdė ir atgimdo naujam, dvasiniam gyvenimui. Ji tampa gyva: kai Ji dieviška galia apsireiškia žmogaus širdyje ir žmogų atnaujina, tada žmogus randa Joje dvasinį peną.

Biblija yra pamatas krikščioniškoms bažnyčioms. Jei nebūtų Biblijos, nebūtų ir krikščioniškų bažnyčių. Nė jokia kita knyga nepaveikė žmonijos jos istorijos bėgyje taip teigiamai, kaip Biblija; ir galima tvirtinti, kad Ji ir toliau taip darys, nes Biblija pasiekia visą žmogų: protą ir jausmus, kūną, sielą ir dvasią.

NAUJASIS TESTAMENTAS

Senajame Testamente svarbiausias dalykas yra Dievo pažadai žmogui jį išgelbėti. Jie susieina Mesijo pažadėjime. NT pažadėtasis Mesijas yra Jėzus iš Nazareto. Apie Jį kalba evangelijos ir moko apaštalų laiškai. Jėzuje yra išpildyti pranašavimai ir įstatymas. Per Jį atidarytas kelias į Tėvą.

Apie Jėzų, Išgelbėtoją, liudijo apaštalai žodžiu. Plintant krikščionybei, jie nebegalėjo visur nuvykti liudyti. Be to, apaštalai vienas po kito mirė. Radosi reikalas Jėzaus darbus užrašyti. NT visi raštai yra baigti rašyti iki pirmojo šimtmečio pabaigos. NT pirmosios knygos yra evangelijos. Jos vadinamos evangelija pagal — Kodėl pagal? Viena: evangelija (džiugi naujiena) yra tik viena, Jėzaus Kristaus evangelija. Ją rašė atskiri žmonės ir pagal jų vardus ji pavadinta — evangelija pagal... Antra: evangelijas parašė atskiri žmonės skirtingai. Surinkimuose jos buvo skaitomos. Surinkimo žmonės žinojo apie rašytojus ir pradėjo evangelijas vadinti pagal jų vardus. Šis terminas įsigyveno ir yra mūsų priimtas.

Pirmoji ir ketvirtoji evangelija rašyta Jėzaus mokinių, apaštalų. Pirmoji — Mato, ketvirtoji — Jono. Antroji ir trečioji rašyta apaštalų palydovų, Morkaus ir Luko.

Pirmosios trys evangelijos vadinamos sinoptinėmis (sinopse — apžvalga), tai yra dėl jų didelio panašumo. Visų trijų evangelijų daug pasakojimų žodis žodin atitinka. Tik viena trečioji viso turinio yra skirtinga.

Evangelijose aprašytas Jėzaus asmuo ir Jo darbai. Po evangelijų seka apaštalų darbai. Čia aprašomi kai kurie apaštalų darbai ir veiksmai. Toliau eina apaštalų laiškai. Juose apaštalai moko surinkimus ir atskirus žmones, juos guodžia, duoda patarimų. NT baigiamas apreiškimu Jonui. Tai yra pranašystės knyga.

SUTRUMPINIMŲ SĄRAŠAS

ŠR — Šventasis Raštas
ST — Senasis Testamentas
NT — Naujasis Testamentas
ŠD — Šventoji Dvasia

SENOJO TESTAMENTO KNYGOS

1 M	— Pirmoji Mozės knyga
2 M	— Antroji Mozės knyga
3 M	— Trečioji Mozės knyga
4 M	— Ketvirtoji Mozės knyga
5 M	— Penktoji Mozės knyga
Joz	— Jozuvo knyga
Teis	— Teisėjų knyga
Rt	— Rūtos knyga
1 Sam	— Pirmoji Samuelio knyga
2 Sam	— Antroji Samuelio knyga
1 Kar	— Pirmoji karalių knyga
2 Kar	— Antroji karalių knyga
1 Ch	— Pirmoji chronikų knyga
2 Ch	— Antroji chronikų knyga
Ezr	— Ezro knyga
Neh	— Nehemijo knyga
Est	— Esterės knyga
Job	— Jobo knyga
Ps	— Psalmių knyga
Pat	— Patarlių knyga
Pam	— Pamokslininko knyga
Gies	— Giesmių knyga
Iz	— Izaijo knyga
Jer	— Jeremijo knyga
Jer R.	— Jeremijo raudų knyga
Ez	— Ezakielio knyga
Dan	— Danieliaus knyga
Oz	— Ozėjo knyga
Jóel	— Joelio knyga
Am	— Amoso knyga
Obd	— Obadjo knyga
Jon	— Jonos knyga
Mik	— Miko knyga
Naum	— Naumo knyga
Abak	— Abakuko knyga
Sof	— Sofanjo knyga
Ag	— Agėjo knyga
Zak	— Zakarijo knyga
Mal	— Malachijo knyga

NAUJOJO TESTAMENTO KNYGOS

Mt	— Evangelija pagal Matą
Mk	— Evangelija pagal Morkų
Lk	— Evangelija pagal Luką
Jn	— Evangelija pagal Joną
Apd	— Apaštalų darbai
Rom	— Laiškas Romiečiams
1 Kor	— Pirmasis laiškas Korintiečiams
2 Kor	— Antrasis laiškas Korintiečiams
Gal	— Laiškas Galatams
Ef	— Laiškas Efeziečiams
Fil	— Laiškas Filipiečiams
Kol	— Laiškas Kolosiečiams
1 Tes	— Pirmasis laiškas Tesalonikiečiams
2 Tes	— Antrasis laiškas Tesalonikiečiams
1 Tim	— Pirmasis laiškas Timotiejui
2 Tim	— Antrasis laiškas Timotiejui
Tit	— Laiškas Titui
Fm	— Laiškas Filemonui
Žyd	— Laiškas Žydams
Jok	— Jokūbo laiškas
1 Pt	— Pirmasis Petro laiškas
2 Pt	— Antrasis Petro laiškas
1 Jn	— Pirmasis Jono laiškas
2 Jn	— Antrasis Jono laiškas
3 Jn	— Trečiasis Jono laiškas
Jud	— Judo laiškas
Apr	— Apreiškimas Jonui

PRATARMĖ

Šventojo Rašto komentarus — aiškinimus pradėjau rašyti Naujuoju Testamentu. Pradžioje parašiau trumpą įvadą į Šventąjį Raštą. Rašydamas Senojo Testamento komentarus, jaučiau reikalą kai ką pridėti. Kalbėdamas su kai kuriais žmonėmis ir susirašydamas laiškais, jaučiau, kad kai kas laukia paaiškinimų: ar Šventasis Raštas sutinka su mokslu, — kaip yra su evoliucija ir kitais klausimais? Šiais klausimais daugelis mokslininkų rašo, aiškina, spėlioja, įrodinėja, ginčijasi. Aš skaičiau šiais klausimais keletą knygų ir žurnaluose straipsnių. Noriu tik paminėti ką mokslininkai mano ir sako šiais klausimais.

Mokslas yra aiškiais faktais paremtas įrodymas. Siekiant ką nors išrasti, daromi eksperimentai — bandymai; kartais bandymai kartojami tol, kol gaunamas vienas ir tas pats atsakymas.

Kas liečia visatą — erdvę, žvaigždes, planetas; jų atsiradimo pakartoti neįmanoma. Šventajame Rašte yra užrašyta apie jų sutvėrimą. Kai kurie mokslininkai deda pastangas įrodyti, kad tai vyko savaime, be jokio Tvėrėjo. Daugelis rimtų mokslininkų mano: jei teologai ir kiti mokslininkai nuoširdžiai bendradarbiautų ir siektų tiesos, rastų bendrą kalbą ir daugeliu klausimų susitartų; būtų vienos nuomonės. Bet jei jie vienas antrą tik kritikuoja, vienos nuomonės neprieis.

Šventasis Raštas pasakoja apie Dievą kaip viso priežastį, — viso Kūrėją, apie Dievo pradžią visai nekalba. Mūsų žemė — planeta yra labai menka visatos dulkelė. O žmogus, nors jis būtų ir žymus mokslininkas, tikrai yra labai menkas. Tad ar įmanoma šiai dulkelei suprasti Didįjį Kūrėją, Jėgą, Išlaikytoją? Kas Šventajame Rašte pasakyta apie visatos sukūrimą ir mūsų žemę, yra labai panašu, ką mokslininkai pastebi — aiškina. Mokslininkai, kurie nori išjungti Dievo buvimą, visai nekalba apie erdvės, laiko, medžiagos pradžią. Jie tik aiškina atsiradimo eigą, o ne patį atsiradimą — tvėrimą. Taip lieka daugelis nepaliestų ir neatsakytų klausimų. Tikint Dievą, yra tik vienas neatsakytas klausimas — Dievas.

Rimtų mokslininkų yra tikinčių ir netikinčių Dievą. Tikėjimas Dievą, kaip ir išganymas, neturi nieko bendro su mokslu. Mokslininkai tiki Dievą ne dėl mokslo, bet dėl įsitikinimo — patirto išganymo. O visatos atsiradimo eigą jie tyrinėja taip pat, kaip ir netikinčiai Dievą mokslininkai. Man atrodo, kad tikintys mokslininkai dirba ir tyrinėja nuodugniau ir išsamiau negu netikintys. Tikintys mokslininkai iš principo nevartoja tabako ir svaiginančių gėrimų. Tad jų mąstysena yra aiškesnė ir jie dirba nuosaikiau. Kai kurie netikintys Dievą mokslininkai yra priversti atsisakyti tabako ir svaigalų nuodų, nes jų darbas to neleidžia. Pav. rūką ir svaigalus geria žmonės negali būti gerais sportininkais ir dirbti maisto gamyboje. Žinoma, yra rūkančių ir geriančių sportininkų, bet jie nelaimi rungtynių, jų kūnas yra nepatvarus. Rūkantis ir geriantis nepastebi maisto skonio. Jau Lietuvoje „Maisto" bendrovė maisto gamybos vedėjus samdė tik nerūkančius ir negeriančius ir mokėjo jiems tūkstantines algas.

Evoliucija. Karolis Darvinas 1859 metais parašė knygą apie augalų ir gyvūnų rūšis. Per tą knygą labai

pagarsėjo Darvinas ir evoliucija. Nuo to laiko daugelis mokslininkų bandė aiškinti visatos ir gyvybės išsivystymą savaime, be Kūrėjo — Dievo. Jie remdamiesi ta knyga ne tik tyrinėjo evoliucijos eigą, bet ir remdamasi ja kūrė įvairiausias teorijas. Bet jau pats Darvinas yra pasakęs, kad Kūrėjas įkvėpė gyvybę į vieną ar kelias celes (formas). Be to, Darvinas ir anų laikų mokslininkai neturėjo tokio supratimo apie celes ir atomus kaip mūsų laikais. Jie manė, kad maža celė yra labai paprasta, dabar žinoma, kad ji yra labai sudėtinga. Darvino aprašymas apie augalų ir gyvių išsivystymą (evoliuciją) yra labai panašus į Šventojo Rašto tvėrimo eigą.

Rimti mokslininkai greitai pastebėjo trūkumų ir klaidų Darvino knygoje. Darvinas įrodinėjo, kad sugebėjusieji gyvūnai prisitaikinti prie kintančių aplinkybių išlieka, o nesugebantieji prisitaikinti žūna. Buvo įrodoma, kaip pavyzdys, kad mažėjant maistui, žirafa išvystė ilgą kaklą pasiekti ėsti aukštai esančius medžių lapus. Betgi yra žinoma, kad sausose vietose pirmiau išnyksta medžiai, o žolė vis dar auga. Aš pats mačiau didelius žemės plotus, kuriuose medžiai nebeaugo, o žolė dar augo.

Įrodymas, kad gyvybė išsivystė iš paprastos į aukštesnes rūšis neatitinka patirčiai. Išvystyti ir pasiekti geresnį augalą ar gyvulį reikia labai daug pastangų. Palikti augalą savo eigai, jis sumenksta ir atkrenta atgal. Ir išvystymas, pagerinimas, įmanomas tik savo rūšyje — giminėje. Yra rasta gyvių — tarakonų ir kitų, gintare ir uolose suakmenėjusių prieš 350 milijonų metų. Jie yra visai tokie, kokie jie yra šiandien, nei kiek nepasikeitę. Šventajame Rašte aprašyta augalų ir gyvūnijos eiga labai panašiai, kaip evoliucijos šalininkai moko. Pirma atsirado jūros (vanduo) ir sausuma. Vandenyje ir sausumoje galėjo augti augalai, kurie buvo reikalingi

gyvūnams maistui. Pirma gyvūnija atsirado vandenyje, po to paukščiai ir sausumos gyviai, pagaliau buvo sukurtas žmogus. Skirtumas tarp Šventojo Rašto ir evoliucijos šalininkų yra tas: Šventasis Raštas sako, kad naujas rūšis — gimines, veisles tvėrė Dievas, o evoliucinistai moko, kad viskas vystėsi savaime. Kad viskas vystėsi savaime, ar nereikia tvirčiau tikėti, kaip tikėti Dievo tvėrimą? Be to pereinamųjų grandžių, iš vienos rūšies į kitą, dažnai nerandama. Imkime patį žmogų. Jis panašus kiek į bezdžionę, bet juk pirmųjų žmonių panašumą nupiešė dailininkai iš kaukolės ir kaulų. Ar taip piešiant negalima nupiešti kaip norima? Mačiau viename žurnale ne nupieštų, bet surinktų dabar esančių žmonių ir gyvulių galvų — veidų. Buvo labai panašūs veidai: žmogaus ir šunies, žmogaus ir tigro, žmogaus ir liūto. Dirbant vienoje dirbtuvėje, vienas darbininkas buvo panašus į vorą. Visi darbininkai, savo tarpe, vadino jį voru. Reikėtų žiūrėti ne tik panašumo, bet ir skirtumų. Beždžionės rankos yra ilgesnės už kojas — žmogaus atbulai; žmogus vaikščioja kojomis — bezdžionė visomis keturiomis, žmogaus galvos smegenis didesnės už bezdžionės smegenis tris kartus. Žmogus kalba ir rašo, o bezdžionė turėdama tuos pačius sąnarius kalbos nevartoja, nes ji neturi ko sakyti; ji tik šaukia prie maisto ir perspėja nuo gręsiančio pavojaus. Mokslininkai yra nustatę, kad žmogaus kraujas yra daugiau panašesnis į varlės kraują negu į bezdžionės; moters pienas cheminiai yra panašesnis į asilės pieną negu į bezdžionės; žmogaus kūnas panašesnis į kiaulės negu į bezdžionės. Tai yra nespėliojimai, bet tikri faktai mokslininkų įrodyti.

Dievas kūrė (tvėrė) pagal tam tikrus nuostatus. Žmogus pastebi kai kuriuos tuos nuostatus, bet neturi galios jų keisti. Jis tik gali juos stebėti. Tvirtinti, kad tie nuostatai susikūrė patys ir jais remiantis vystėsi

augmenija ir gyvūnija ar nėra per daug drąsu? Juk lengviau ir logiškiau yra priimti, kad kas nors tuos nuostatus sukūrė.

Kai evoliucijos šalininkai priėmė augmenijos ir gyvūnijos išsivystymo eigą iš paprastos cęlės į augalą ar gyvūną, pradėjo taikyti tą teoriją ir kitiems dalykams, net tikėjimui. Jie įrodinėja ir tvirtina, kad žmogus nesuprasdamas gamtos reiškinių pradėjo juos laikyti dievais — dvasiomis. Taip žmogus sukūręs dievaičius, dievus, dvasias ir pagaliau vieną Dievą. Remiantis tuo, jie laiko ir Šventąjį Raštą legendomis, pasakaitėmis ir kalba apie negyvą Dievą.

Istorikai ir psichologai šį dalyką tyrinėjo ir priėjo priešingos išvados. Pirmiausia žmogus (žmonija) tikėjo vieną Dievą ir tik vėliau pradėjo tikėti gamtos reiškiniais, dvasiomis ir kurti įvairius dievus: tautinius, vandens, miškų, laukų ir t.t. Yra susekta ir įrodyta, kad kiekviena tauta, ar tai Azijoje, Afrikoje, Europoje, Australijoje, Amerikoje tikėjo vieną Dievą. Nors ne visos tautos ir tautelės Jį tuo pačiu vardu vadino. Pav. Amerikos indėnai Jį vadino „Didžioji Dvasia", kiti „Dangaus" arba „Aukštybių Dievu". Kiek yra susekta seniausias Dievo vardas buvo „Di", sanskrito kalboje jis yra „Dyu". Taipgi yra įrodyta, kad žmonija kilo iš vienos vietos ir kalbėjo tik vieną kalbą. Žinoma seniausioji užrašyta kalba yra sanskrito kalba. Kalbų žinovai sako, kad sanskrito kalba yra tobulesnė už vėlesnes žinomas užrašytas kalbas, kaip tai egiptiečių, babiloniečių, hebrajų, graikų kalbas.

Įdomu yra, kad lietuvių kalba vietoje sanskrito turime žodį — sąskrydis. Sakoma, kad pradėjus kalbai skilti, rastis daugiau kalbų — dialektų, mokslininkai suvažiavo (suskrido) ir užrašė seniausiąją žmonijos kalbą.

Yra žinoma, kad lietuvių kalba yra seniausia

Europos kalbama kalba, o gal seniausia ir viso pasaulio kalbama kalba? Kartą buvau viename suvažiavime, kuriame vienas pasakojo apie Indijoje maldų sąjūdį vardu Ašram. Jis sakė, kad tą žodį išaiškinti yra labai sunku. Aš sakiau: „Aš žinau tą žodį, jis reiškia „būti ramiam" Viešpaties akivaizdoje — aš ramus.

Kai prieš du šimtus metų prasidėjo archeologijos kasinėjimai ir tyrinėjimai, evoliucijos šalininkai buvo tikri, kad jais bus įrodoma Šventojo Rašto klaidos. Bet įvyko priešingai — buvo patvirtinta Šventojo Rašto tiesa. Pav. Joz 1,4 sakyta apie hititų tautą. Istorikai nieko nežinojo apie ją. Archeologai įrodė, kad tai buvo žymi tauta.

Kai 1949 metais buvo išrasti radijo aktyvūs spinduliai laikui nustatyti, jais pastebėta, kad prieš 5000 metų buvo didelis gyvūnų sunykimas. Tai yra Šventajame Rašte pasakojamas tvanas.

Mokslininkai ir teologai dažnai kalba ne kas Šventajame Rašte parašyta, bet ką jie mano, apie jų priimtas ir įsigyvenusias pažiūras.

Šventasis Raštas yra rašytas prieš tūkstančius metų. Jei Jis būtų parašytas anų laikų sąvokomis ir mokslo pažiūromis, Jis šiandien būtų visai nesuprantamas. Labai nuostabu, [illegible]d Šventasis Raštas parašytas taip, jog Jis buvo supran[illegible]mas anais laikais ir, taipgi suprantamas šiandien e[illegible] žmonėms ir mokslininkams. Kadangi Šventas[illegible]as rašytas ne šių laikų sąvokomis, dauge[illegible]atrodo nepatrauklus. Tad daugelis iš Šventojo [illegible] tyčiojasi ir Jį iškraipo.

Prisimenu, mano jaunystėje, buvo išleista Lietuvoje knygelė „Šventojo Rašto paslaptys". Tai buvo ištraukos iš Šventojo Rašto ir labai šališki, pajuokiančiai Šventojo Rašto komentarai — aiškinimai. Pav. apie Mozę buvo „įrodyta", kad jis buvo didelis sukčius ir apgavikas. Mozės brolis, Aronas, surinkęs tautos auksą, sidabrą bei

brangakmenius ir nuliejęs stabą — veršį. Mozė tą stabą sutrynęs į dulkes ir išbarstęs vandenyje. Toliau buvo paaiškinta, kad tokiu būdu Mozė pavogęs tautos turtą, pasitraukęs kur tai ir prabangiai gyvenęs. Taip pasityčiota iš Šventojo Rašto ir vieno žymiausio Šventojo Rašto žmogaus. Juk Mozė buvo žydų tautos vadas — įsteigėjas, labai daug pasiaukojęs ir vargęs. Jo surašyti ir išleisti įstatymai yra tokie svarbūs, kad praėjus tūkstančiams metų, daugelyje šalių dalis jų dar dabar galioja. Kai Dievas įsakė Mozei pasitraukti nuo savo tautos, jis buvo 120 metų amžiaus senelis. Mozės laikais žmogaus amžius buvo panašaus ilgio kaip mūsų laikais, apie 70 metų, Ps 90,10. Mozė gyveno 120 metų. Mūsų laikais irgi kai kuris žmogus išgyvena 120 metų. Ar tokio amžiaus žmogui bereikalingi turtai? Visgi daugelis žmonių tokias Šventojo Rašto paslaptis skaito, apie jas kalba ir tiki.

Kai kurie pastebi krikščionių, ypač vadų (kunigų) nusikaltimus, apgaulę, siekimą turtų, nesilaikymą Šventojo Rašto tiesų, ir dėl to pasitraukia nuo tikėjimo. Jaunystėje dirbau porą metų vienoje įstaigoje su dr. Jonu Šliupu. Jis buvo plačiai žinomas JAV ir Lietuvoje kaip laisvamanių vadas — netikintis. Aš jį gerbiau kaip žmogų, o jis mylėjo mane kaip dorą jaunuolį. Jis buvo jau senas žmogus, o aš jaunas vaikėzas. Jis turėjo daug knygų — didelę biblioteką. Jis leido man pasirinkti ir skaityti knygas, kokias tik aš norėjau. Kartą skaičiau kokią tai knygą „Medžiaga". Tos knygos autorius neigė Dievybę. Aš kalbėjau su daktaru ir sakiau, kad knygoje rašyta, jog nėra Dievo. Daktaras pažiūrėjo į mane ir pasakė: „Kai tu skaitydamas tokias knygas jas suprasi — būsi žmogus. Žinoma, Dievo su žila barzda nėra, bet yra jėga, kuri viską tvarko ir valdo. Mes jos nesuprantame, bet gal kada ją suprasime ir ji mums patarnaus". Jis man toliau papasakojo apie save: „Iki ketvirtos klasės

gimnazijos buvau labai tikintis, bet tada pastebėjau jų (kunigų) apgaules ir spjoviau į viską". Kartą sekmadienį jis buvo išėjęs ir grįžęs pasakė: „Buvau bažnyčioje (paminėjo ir evangeliko kunigo pavardę), kunigas pripasakojo visokių baikų". Kalbantis su daktaru, jis manė, kad gyvybė ant mūsų planetos negalėjo atsirasti, ji atėjo iš kur nors kitur. Panašiai daugelis nusivilia žmonėmis ir „atsitraukia" nuo tikėjimo. Tikrybėje, ar tokie žmonės negiliau tiki už veidmanius krikščionis?

Kai kurios krikščioniškos bažnyčios ir grupės laiko savo tikėjimo pagrindu išgalvotas ir priimtas dogmas, o ne Šventojo Rašto tiesas. Taip daugelis visai nekreipia dėmesio ką Šventasis Raštas ir mokslas sako, bet laikosi savo išgalvotų dogmų. Kaip pavyzdį galima priminti, kai mokslininkai pastebėjo, kad mūsų planeta — žemė nėra visatos centras ir ji (žemė) sukasi apie saulę, bažnyčia paskelbė tuos mokslininkus eretikais, visai nesigilindama ką apie tai sako Šventasis Raštas.

Kartą kalbėjau su vienu gimnazijos direktoriu, kilusiu iš surinkimininkų, žymiu evangelikų veikėju. Kalbantis jam pasakiau, kad Šventajame Rašte parašyta, jog žemė laikosi erdvėje (kabo ant nieko), Job 26,7. Jis nustebo. Aš nustebau dar daugiau, kad toks mokslininkas nežino to. Šventajame Rašte minima ir apie žemės apvalumą; niekur nėra pasakyta, kad žemė yra visatos centras.

Kartą pastebėjau ir daug mąsčiau apie tai, kad žmonės visai nekreipia dėmesio į Šventąjį Raštą. Taip galvodamas išdrįsau, rodos visai nekaltą dalyką, pasakyti, kad Šventojo Rašto angelai yra be sparnų, tik žmonių išgalvoti angelai turi sparnus. Kad daugiau atkreipus į tai dėmesį, pasiūliau $100.00 tam, kas įrodys Šventuoju Raštu, jog angelai turi sparnus. Girdėjau, kad daugelis ieškojo Šventajame Rašte, bet nė vienas nepaprašė $100.00. Daugelis kalbėjo, kad Burbulys

niekina angelus. Dėl įsigyvenusių žmonių išgalvotų dogmų, net rimti žmonės ir mokslininkai nebekreipia dėmesio į Šventąjį Raštą.

Kai kas vertina tik Naująjį Testamentą, o Senojo Testamento neįvertina. Visgi Senasis Testamentas yra pagrindas Naujojo Testamento. Senajame Testamente Dievas apsireiškė žmonėms. Jėzus pripažino Senąjį Testamentą ir naudojo Jį. Apaštalai taipgi naudojo Senąjį Testamentą ir Juo rėmėsi.

PADĖKA BENDRADARBIAMS

Prieš penkiolika metų susirgau reumatu. Liga pasireiškė kojų kelių sąnariuose, pečiuose ir sprande. Skausmai buvo dideli; kiekvieną kartą sukant galvą skaudėjo. Tuo metu Dievo balsas sakė man: "Rašyk Šventojo Rašto komentarus. Jei nerašysi, neišeisi iš kambario — tada verkdamas rašysi". Rašyti komentarus delsiau, bet aiškiai supratau, kad liga rimta ir skaudi; ji gali pasireikšti dar labiau. Pradėjęs rašyti komentarus, kartą važiavau autobusu ir per langą pažiūrėjau kas vyksta šaligatvyje. Pats nustebau, kad, sukant galvą, neskaudėjo sprandas. Nuo to laiko reumato liga pranyko. Taigi, komentarų rašymą ne pats pasirinkau, bet Dievo įsakytas juos rašiau ir, Jam globojant, juos užbaigiau. Ačiū Jam!

Komentarus pradėjau rašyti Naujuoju Testamentu, kurių yra penkios, o Senojo Testamento — septynios, viso 12 knygų.

Naujasis Testamentas buvo išleistas Londone, Anglijoje 1961 ir Lietuvoje 1972 metais. Tuos tekstus, kiek pakeitęs, kaip man atrodė, pagal graikų kalbą tiksliau naudojau Lietuvoje katalikų išleistą Naujojo Testamento tekstą naudojau jų neatsiklausęs. Nedrįsau keisti net neesminių išsireiškimų, nes jie geriau žino lietuvių kalbą, negu mes išeivijoje. Nuoširdus ačiū jiems už gerai atliktą darbą. Senojo Testamento tinkamo teksto lietuvių kalba visai neturime, jį reikėjo paruošti. To darbo ėmiausi 1979 metais. Naujojo Testamento tekstą kiek pakeičiau, o Senojo Testamento tekstą visai naujai paruošiau per dvejus metus ir 23 dienas. Dirbau nuo ankstyvo ryto iki vėlyvo vakaro kas dieną. Tekstą skaitė ir padėjo mašinėle rašyti žmona Alisa. Ji skaitė ir pirmųjų komentarų korektūrą. Čia tą sakau jos atminimui. Ją Viešpats pašaukė į amžinybę 1981 metais.

Paruošęs Šventojo Rašto tekstą, norėjau kad jį patikrintų geriau žiną lietuvių kalbą. Šį darbą sutiko dirbti gimnazijos mokytoja Olga Pacaitė-Paulikienė. Jos protėviai — Lietuvos didikai įsteigė Pažaislio vienuolyną

prie Kauno. Ir mokytoja Stepa Pauliukevičiūtė-Burokienė. Ji daug dirbo ir prie kitų spaudos darbų: perrašydavo spaudai "Laisvoji Lietuva", "Mūsų Sparnai" ir t.t. Jos dirbo rimtai ir labai nuoširdžiai. Kiekviena namie peržiūrėdavo mano paruoštą tekstą ir pasižymėdavo pataisas. Bendrai, dirbdavome dvi dienas savaitėje. Burokienė perrašydavo pataisytą tekstą mašinėle. Taip dirbome dvejus metus ir 27 dienas. Jos tikrino komentarus ir skaitė knygų korektūrą, sakau joms nuoširdų ačiū.

Liko nepatikrintos psalmės. Prie jų buvo sutikęs dirbti kun. dr. Eugenijus Gerulis. Jis susirgo širdimi ir išvyko gyventi į Floridą. Prie psalmių teksto patikrinimo dirbo mokytojas-inspektorius Ignas Serapinas.

Šiuo reiškiu nuoširdų ačiū visiems už pagalbą darbe ir tiems, kurie padėjo pinigais, leidžiant komentarus. Taipgi nuoširdi padėka už veltui duotą butą dirbti, — tikrinant Šventojo Rašto tekstą, Martinui Bliežai, kuris jau yra amžinybėje, ir Dinai Plysaitei-Rudienei.

Šis darbas yra baigtas. Už viską esu dėkingas Viešpačiui. Jis teikė norą dirbti ir leido mums gražiai susiklausyti.

Kai kurių kritikų nuomone: Šventojo Rašto tekstui ir aiškinimams reikėjo duoti skirtingą šriftą, nes dabar daugelis neatskiria Šventojo Rašto teksto nuo aiškinimų. Apie tai galvojau ir kalbėjau su spaustuvininku. Deja, nebuvo galimybės panaudoti skirtingą šriftą.

Buvo iškeltos, paliktos, nepastebėtos klaidos. Už klaidas turiu prisiimti atsakomybę. Deja, jų pašalinti negaliu. Man labai nemalonu ir gaila, kad daug klaidų yra, kurias pastebėjau kai jau knygos buvo atspausdintos. Aš esu jau 85 metų, protas nebeveikia kaip jaunystėje. Be to, žmona sirgo ilgesnį laiką, aš susirgau slaugydamas ją. Gydytojas patarė patalpinti ją ligoninėje, bet ji norėjo sirgti ir mirti namie. Odos vėžys man buvo įsimetęs prie kairiosios, po poros metų prie dešiniosios akies, reikėjo daryti operaciją. Kurį laiką visai negalėjau dirbti. Bendrai, akys nėra tokios, kokios buvo.

K. Burbulys

JEREMIJO RAUDA

Babiloniečiams užėmus Judėją ir sudeginus sostinę Jeruzalę, Babilonijos karalius Nebukadnesaras leido Jeremijui pasirinkti: vykti į tremtį ar likti tėvynėje. Jeremijas liko gimtajame krašte, bet po trijų mėnesių jis pačių izraelitų buvo prievarta išgabentas į Egiptą. Pranašas, dar būdamas savo krašte, parašė raudą. Padavimai sako, kad pranašas, apraudojęs savo tautos vargą ant Golgotos kalno, kur Jėzus vėliau buvo nukryžiuotas, parašęs šią raudą. Raudoje pranašas pripažino, kad tas tautos sunaikinimas buvo Dievo bausmė už žmonių nusikaltimą. Jeremijas pasitikėjo Viešpačiu ir meldė Jo pagalbos.

Raudoje yra 5 poemos. Pirmųjų 2 poemų kiekvienas skirsnelis pradedamas hebrajų kalbos alfabeto tvarkos raide. Hebrajų alfabetas turi 22 raides, todėl ir viena poema turi 22 skirsnelius. Trečioji poema turi 66 skirsnelius, nes trys skirsneliai pradedami ta pačia raide. Penktoje poemoje yra 22 skirsneliai, bet jie parašyti ne alfabetine tvarka. Ši poema yra malda. Pranašas, išliedamas Dievui savo širdies jausmus malda, nesilaikė alfabetinės tvarkos.

1 skyrius
JEREMIJO MALDA DĖL JERUZALĖS 1-22
1 Koks tylus miestas, kuris pirma buvo pilnas
žmonių! Jis buvo garsus tautų tarpe, o dabar — lyg
našlė. Pirma lyg kunigaikštytė, o dabar — vergė. (Iz
54,5-6; Jer 51,5) 2 Ji verkia graudžiai nakties metu,
skruostai pasruvę ašaromis. Nė vienas mylimųjų ne-
guodžia jos. Visi draugai tapo išdavikais ir priešais. (Ps
69,21) 3 Judėja ištremta vargsta ir vergauja, gyvena pa-
gonių tautų tarpe, neturi ramybės. Jos priešai pasinau-
dojo jos nelaime. 4 Siono keliai tušti, niekas jais neke-
liauja į šventes. Miesto vartai sunaikinti, kunigai nusi-
minę. Mergelės liūdi, Jeruzalė labai suvargus. 5 Oku-
pantai viešpatauja, priešai džiaugiasi. Viešpats siuntė tą
bausmę jai dėl jos kalčių. Jos vaikai priešų išsiųsti ne-
laisvėn. 6 Siono didybė — praeitis. Jos kunigaikščiai,
lyg elniai, netekę ganyklos; bejėgiai, varomi nelaisvėn.
7 Jeruzalė, pavergta ir pamiršta, prisimena laimingus
praeities laikus. Ji pateko į priešo rankas, visų pamiršta.
Prispaudėjai džiaugiasi jos nelaime. (3 M 26,34-35) 8
Jeruzalės nusikaltimas ir dvasinis susmukimas didelis.
Kas ją gerbė, dabar niekina ją, nes mato jos kaltę. Ji pa-
ti vaitoja, slėpdama savo praeitį. (Jer 13,22) 9 Jos rūbas
suteptas. Ji nepagalvojo, kas jos laukia. Viso netekus,
draugų užmiršta . . . "Viešpatie, pažvelk į mano vargą!
O mano priešai — džiūgauja!" 10 Jeruzalės brangeny-
bės priešų rankose. Net pagonių tautos, kurioms buvo
uždrausta įeiti į ją, įsilaužė į šventovę. 11 Visa tauta ba-
dauja, — trūksta maisto. Jie keičia brangenybes į maistą
gyvybei išlaikyti. "Viešpatie, Dieve, pažvelk į mano pa-
niekinimą!" 12 "Ar tai nieko nesako jums, einantiems
pro šalį? Pažvelkite ir pagalvokite, ar kas kenčia tokį
vargą, kaip aš (Jeruzalė)? Viešpats baudžia mane savo
deganČia rūstybe. 13 Jis siuntė iš aukštybės ugnį ir de-
gino mane, gyvą. Jis ištiesė tinklą, pagavo mano kojas ir
paklupdė mane. Aš esu vieniša, liūdžiu ir sergu. 14 Jis

uždėjo man jungą už mano nusikaltimus. Jo ranka uždėtas jungas slegia mano pečius. Viešpats palaužė mano jėgas; atidavė mane į galingesnių rankas. 15 Viešpats sunaikino mano narsiuosius karius; Jis pastatė daugybę priešų palaužti jaunuolių jėgas. Judėja buvo Viešpaties taip suspausta, kaip suspaudžiamos vynuogės presu. (Iz 63,3) 16 Aš verkiu, mano skruostais rieda skausmo ašaros. Neturiu kas mane nuramintų, kas padrąsintų mano širdį. Mano vaikus išsklaidė galingas priešas". (Jer 8,28) 17 Sionas tiesia pagalbai rankas, bet nėra kas jį paguostų. Viešpats sukėlė prieš Jokūbą jo kaimynus; jie tapo jo priešais. Jeruzalė yra jiems nešvari, sutepta. 18 "Viešpats yra teisus, aš neklausiau Jo Žodžio. Tautos, išgirskite! Pamatykite mano vargą! Mano jaunuoliai ir jaunuolės pateko nelaisvėn. (Jer R 3,42; Jer 12,1) 19 Aš ieškojau pagalbos prietelių tarpe, bet jie apvylė mane. Kunigai ir vyresnieji miršta badu mieste, nerasdami maisto gyvybei išlaikyti. 20 Viešpatie, pažvelk, kokia aš nelaiminga ir nerami. Mano širdis nerimsta krūtinėje, nes aš neklausiau Tavęs. Lauke siaučia kardas, o viduje — mirtis. 21 Išgirsk, kai aš vaitoju! Ir nėra kas mane paguostų. Mano priešai išgirdę, kad Tu mane baudi, džiaugiasi. Tavo keršto diena teateina ir jiems, kaip ji atėjo man. (Jer R 4,21) 22 Teiškyla ir jų nusikaltimai Tavo akivaizdoje. Atlygink jiems taip, kaip man atmokėjai už mano nusikaltimus. Mano širdgėlai nėra galo; aš giliai nuliūdusi".

Kai kurie Šventojo Rašto kritikai rašo, kad šią raudą parašęs ne Jeremijas, bet nežinomas autorius. Mes nežinome kaip viskas buvo. Žydai sako, kad pranašas Jeremijas ją parašė. Jeremijas asmeniškai pergyveno visą apsiausties vargą, kančias ir miesto sunaikinimą bei žmonių žudymą ir trėmimą. Valstybė ir sostinė buvo sunaikinta. Pirmiau ji buvo lyg kunigaikštytė, o dabar lyg našlė (vergė). Našlę kaimynai ir draugai guodžia,

bet Jeruzalę visi paliko. Žydų pranašai ir tauta suprato, kad sunaikinimą leido Viešpats. Toks supratimas yra jų didybė. Jie kreipėsi pagalbos pas Dievą. Dažniausiai tautos, taip ir lietuvių tauta, kaltina kitus, o patys neprisipažįsta savo blogybių.

Visoje raudoje kartojamas sunaikinimas, savo kaltė ir prašymas (meldimas) Dievo pagalbos. Todėl raudos padalinimo suskirstyti atskiromis temomis neįmanoma.

2 skyrius
RAUDA DĖL JUDĖJOS IR JERUZALĖS 1-22

1 Viešpats savo rūstybe aptemdė Sioną. Jis nu-
sviedė Izraelio didybę iš dangaus į dulkes. Keršto metu
Jis užmiršo savo "pakojį". (1 Ch 28,2) 2 Viešpats ne-
gailestingai sunaikino Jokūbo gyvenvietes, nugriovė
Judėjos pilis, nusviedė į dulkes; karalystė ir kunigaikš-
čiai neteko savo garbės. 3 Jis šventa rūstybe sulaužė Iz-
raelio galią, atitraukė nuo jo savo dešinę (pagalbą) prie-
šų akivaizdoje, ir Izraelyje — Jokūbe viskas paskendo
liepsnose. 4 Jis savo tvirta dešine įtempė lanką kaip
priešas ir sunaikino visą Siono išdidumą ir Judėją. Jo
kerštas siautė kaip ugnis. (Ps 7,13) 5 Viešpats tapo
Izraelio priešu: sugriovė rūmus, pavertė griuvėsiais
tvirtoves ir užleido Judėjai vargų ir kančių. 6 Savo
šventovę Jis sujaukė, kaip daržo arimą, švenčių susirin-
kimų vietą sunaikino. Viešpats pašalino Sione švenčių
ir sabatų iškilmes ir karalius bei kunigus. 7 Viešpats at-
metė savo aukurą, atsisakė šventovės, o rūmus atidavė į
priešų rankas. Šventovėje buvo girdėti pergalės šauks-
mai, kaip anksčiau iškilmių metu. 8 Viešpats nusprendė
Siono mūrus sunaikinti. Jis, ištempęs matavimo šniūrą,
ištiesė ranką galutiniam sunaikinimui. Pylimas ir sienos
visai susmuko. (Am 7,7-9) 9 Vartai įgrimzdo į žemę,
užkaiščiai sulinko ir sulūžo. Karalius ir kunigaikščiai
išsklaidyti pagonių tautose; įstatymas nebeveikia, pra-
našai nebegauna apreiškimų iš Viešpaties. 10 Siono vy-

resnieji sėdi tylėdami ant žemės, galvas apsibarstę pele-
nais ir apsisiautę ašutinėmis. Jeruzalės mergaitės stovi
nuleidusios galvas. 11 Mano akys paraudo nuo ašarų,
siela nerimsta, širdis plyšta iš skausmo dėl tautos sunai-
kinimo; kūdikiai ir vaikai alpsta miesto gatvėse. (Jer
14,17) 12 Alkani jie klausia motinų: "Kur duona ir vy-
nas?" Jie alpsta miesto gatvėse, lyg būtų sunkiai sužeis-
ti, ir miršta motinų glėbyje. 13 Jeruzale, kuo paguosiu ir
kam prilyginsiu tavo kančias? Siono dukterie, kuo pa-
stiprinsiu tave? Tavo žaizda yra beribė, kaip jūra. Kas
gali nuraminti tave? 14 Tavo "pranašai" pranašavo ap-
gaulę ir melą. Jie neatidengė tavo kalčių ir neragino
grįžti prie Dievo. Pranašaudami suvedžiojo tave ir įvedė
į šią nelaimę. (Jer 14,14-16; 23,14-22) 15 Dabar praei-
viai ploja rankomis, šaiposi ir krato galvas žiūrėdami į
Jeruzalę: "Ar taip atrodo visos žemės grožio ir džiaugs-
mo miestas?" (Ps 48,3; 50,2; Ez 16,14) 16 Tavo priešai
išsižioję rėkia, švilpia, dantimis griežia, šaukdami:
"Mes sunaikinome ją! Tos dienos laukėme, sulaukėme
ir matome!" (Job 17,9; Ps 35,25; 137,7) 17 Ką Vieš-
pats nusprendė, tą įvykdė. Jo seniai paskelbti grasini-
mai įvykdyti. Jis griovė ir nesigailėjo, o tavo priešams
leido džiaugtis ir išaugino jų ragus. 18 Siono dukte,
šaukis Viešpaties! Tavo ašaros tegul teka srovėmis die-
ną ir naktį! Nesudėk akių ir neilsėkis! 19 Maldauk va-
kare ir nakčia! Liek savo širdies skausmus Viešpaties
akivaizdoje. Pakelk rankas maldoje dėl vaikų gyvybės,
kurie alpsta badaudami gatvėse. 20 Viešpatie, pažvelk!
Argi esi ką panašaus matęs?! Nejaugi motinos turi val-
gyti savo kūno vaisių — kūdikius, kuriuos mylėdamos
augino? Ar Viešpaties šventovėje kunigai ir pranašai
turi būti žudomi? (5 M 28,53-57) 21 Gatvių dulkėse
guli vaikų ir senių lavonai. Jaunuoliai ir jaunuolės krito
nuo kardo; pykčio metu juos išžudei, išžudei nesigailė-
damas. 22 Tu pašaukei iš visų kampų, lyg į šventės iš-
kilmes, mano priešus. Tai buvo Viešpaties įtūžio diena,

nė vienas neištrūko ir nepabėgo. Kuriuos auginau ir auklėjau, priešas sunaikino.

Dievo išrinktasis miestas — Jeruzalė neklausė Viešpaties, nusikalto daugiau kaip Sodoma ir Gomora. Dievas yra teisus; Jis baudžia už nusikaltimus ne tik pagonis, bet ir išrinktąją tautą — Izraelį. Ne priešas — babiloniečiai — tą sunaikinimą padarė, bet Dievas. Jis sunaikino miestą ir šventovę. Politiniai vadai ištremti, kunigai badauja, "pranašai" nebeturi regėjimų, vaikai iš bado miršta motinų glėbyje. Taip buvo Jeruzalės sunaikinimo metu, taip yra ir mūsų laikais karo metu.

"Pakojis" yra Jeruzalė ir Judėja . Šventovėje šūkavo priešai lyg iškilmių metu. Netikri pranašai nutilo. Jie daugiausia suklaidino tautą. Priešai galvojo, kad jie sunaikino Judėją ir Jeruzalę. Jie nesuprato, kad taip lėmė Dievas. Jeremijas viską suprato ir žinojo. Jis pats raudojo, vidiniai labai kentėjo; jis skatino visus likusius gyvus šauktis Viešpaties!

3 skyrius
JEREMIJO RAUDA 1-66

1 Aš, žmogus, patyriau vargą, dieviškos rykštės
smūgius. 2 Jis atvedė mane į tamsybę. 3 Jis ištiesęs lai-
ko savo ranką prieš mane dieną iš dienos. 4 Jis mano
kūną ir odą pasendino ir kaulus sulaužė. 5 Jis apsupo
mane kartybe ir vargu, (Ps 143,3) 6 perkėlė į tamsą,
kaip mirusį. (Job 19,8) 7 Jis uždarė man duris ir apkalė
mane sunkiomis grandinėmis. 8 Aš šaukiu ir meldžiuo-
si, bet Jis neatsako į mano maldą. (Ps 22,3; 69,3) 9 Jis
uždarė mano kelius kampuotais akmenimis ir takus pa-
darė nepraeinamus. 10 Jis tykojo manęs kaip lokys,
kaip liūtas lindynėje. (Job 10,16) 11 Jis mane paklaidi-
no, sudraskė ir paliko vienišą. 12 Įtempęs lanką, Jis pa-
statė mane taikiniu ir 13 pervėrė mano širdį strėlėmis.
14 Aš tapau pajuoka ir pašaipa žmonėms ištisą dieną.

(Job 30,9; Jer 7,20) 15 Jis maitino mane kartybėmis ir
girdė metėlėmis. 16 Jis uždarė man burną ir apdrabstė
mane purvais. 17 Neturiu ramybės ir nežinau, kas yra
laime. 18 Mano garbė — praeitis, pasitikėjimas Viešpa-
čiu sunykęs. 19 Atsimink mano vargą, kartybę, metėlę
ir tulžį. 20 Mano siela nuolat tai atsimena ir todėl ken-
čia. 21 Nors aš viso to neužmirštu, visgi dar turiu vil-
ties. 22 Viešpaties malonė dar veikia, Jo gailestingumas
dar nepasibaigė. (Neh 9,31) 23 Jo ištikimybė yra nauja
kas rytą, ir Jo meilė ir malonė didelė. 24 Viešpats yra
mano dalis, todėl pasitikiu Juo. (Ps 16,5; 73,26) 25
Viešpats yra geras Jo laukiantiems ir ieškantiems. (Ps
37,7) 26 Gera yra kantriai laukti Viešpaties išgelbėjimo
ir (Rom 12,12) 27 nešti jungą nuo pat jaunystės. 28
Viešpaties uždėtą kryžių neškime kantriai. 29 Nužemi-
nimas teikia vilties. 30 Asmens pažeminimas ir įžeidi-
mas patenkina skriaudėją. 31 Viešpats atstumia ne am-
žinai. 32 Jis baudžia, bet vėl pasigaili pagal savo malo-
nės gausą. (Iz 54,8) 33 Jis nenori varginti ir skriausti
žmonių, 34 mindžioti kojomis belaisvius; 35 Aukščiau-
sio akivaizdoje paneigti žmogaus teisę, 36 daryti žmo-
gui skriaudą, — Viešpats nepritaria. 37 Kas gali įsakyti
ir įvykdyti, jei Viešpats neįsako? (Iz 45,7; Am 3,6) 38
Ar ne iš Aukščiausiojo ateina kas gera ir kas pikta? 39
Kodėl žmogus murma baudžiamas dėl savo nuodėmių?
40 Patikrinkime savo kelius ir grįžkime prie Viešpaties.
41 Kelkime savo širdis ir rankas į Viešpatį,42 nes nusi-
kaltome ir maištavome. (Ps 106,6; Dan 9,5) 43 Apsi-
šarvavęs kerštu, Tu persekiojai ir žudei mūsų nesigailė-
damas. 44 Tu apsigaubei debesiu taip, kad malda nepa-
siekė Tavęs. 45 Tu padarei mus sąšlavomis ir atmato-
mis tautų tarpe. 46 Mūsų priešai sukilo prieš mus. 47
Mus apėmė panika, baimė ir sunaikinimas. 48 Mano
akys pasruvo ašaromis dėl tautos sunaikinimo. (Jer
8,23) 49 Mano ašaros plūs, jų nesulaikysiu, 50 iki
Viešpats pažvelgs iš dangaus į mus. 51 Aš liūdžiu dėl

likimo mano miesto. (Jer R 2,11) 52 Priešai pagavo
mane kaip paukštį be pagrindo. 53 Įmetė mane gyvą į
duobę, mėtė akmenimis. 54 Vanduo pakilo joje iki ma-
no galvos; maniau — esu žuvęs. 55 Viešpatie, iš duo-
bės gilybės šaukiuosi Tavęs. (Ps 130,1) 56 Tu išgirdai
mano balsą. Išklausyk mano maldą. 57 Tu buvai man
arti, kai šaukiausi Tavo pagalbos ir atsakei: "Nebijok".
58 Viešpatie, Tu atėjai man į pagalbą ir išgelbėjai mano
gyvybę. 59 Viešpatie, Tu matai man daromą skriaudą,
padėk man mano bėdoje. 60 Tu matai jų įnirtį prieš ma-
ne ir visus jų sumanymus; 61 Tu girdėjai jų panieką
man ir jų siekius prieš mane. 62 Mano priešininkų lū-
pos audžia tik piktus planus visą laiką. 63 Ar jie sėdi, ar
keliasi, aš esu jų pajuokos objektas. 64 Viešpatie, Tu
jiems atlyginsi pagal jų darbus. (Jer R 1,21; Ps 137,8)
65 Sukietink jų širdis. Prakeikimas tekrinta ant jų. 66
Viešpatie, Tu juos persekiok ir nušluok nuo žemės pa-
viršiaus.

Pranašas kalbėjo apie Judėją ir Jeruzalę kaip apie našlę, dukterį, Sioną; dabar jis kalbėjo apie save. Žmogus pergyvena laikų, kai rodos, Dievas neatsako į maldą, o leidžia kentėti, muša — baudžia.

Pranašas suprato — žinojo, kad Dievas nenori kankinti žmonių, bet Jis yra nusižeminančių viltis — Gelbėtojas. Taip, kas supranta savo kaltę, prisipažįsta, tą Viešpats gelbsti. Viešpaties keliai — bausmė yra gera ir teisinga.

Pranašas visą laiką siekė tautos atsivertimo; jis dabar verkė ir meldė, kad tauta susiprastų, atsiverstų ir Dievas galėtų ją gelbėti.

Ką pranašas rašė nuo 52 skirsnelio, yra poetiškas išsireiškimas, arba prisiminimas, ką jis iškentėjo nuo savo tautiečių, kai pranašavo apie Jeruzalės sunaikinimą. Viešpats išklausė jo maldą ir išgelbėjo jį. Gale skyriaus Jeremijas meldė nubausti jo priešus. Dievas yra

teisingas; Jis tebaudžia teisingai.

4 skyrius

NUSIKALTIMAS DIDELIS — ATLEIDŽIANTI MALONĖ DAR DIDESNĖ 1-22

1 Kaip tikras auksas patamsėjo, kaip jis pasikeitė!
Šventovės akmenys guli išmėtyti visur gatvėse. (Jer R
1,9-10) 2 Kilnieji Siono sūnūs, pirmiau gerbiami visų ir
vertinami kaip auksas, dabar laikomi kaip moliniai in-
dai, — puodžiaus rankų gaminys! 3 Net šakalai maiti-
na, žindo savo vaikus, o mano tautos duktė tapo bejaus-
mė, lyg strutis dykumoje. 4 Nuo troškulio kūdikių lie-
žuvis prilipo prie gomurio. Vaikai prašė duonos, bet
niekas jiems nedavė jos. 5 Valgę skanumynus, dabar
miršta gatvėse badu; miegoję ant purpurinių pagalvėlių,
dabar guli dulkėse. 6 Mano tautos kaltė yra didesnė už
Sodomos nusikaltimus, kuri buvo sunaikinta akimirko-
je be žmogaus rankos. (1 M 18,20; 19,24-25) 7 Jos di-
dikai buvo švaresni už sniegą, baltesni už pieną, jų kū-
nas rausvesnis už koralus, išvaizda gražesnė už safyrą.
8 Dabar jų veidas juodesnis už suodžius, jie nebeatpa-
žįstami gatvėje; jų oda prilipus prie kaulų, sudžiūvus
kaip mumija. 9 Laimingesni kritę kovoje, negu mirę ba-
du, nes jų kūnas pamažu išseko ir, netekę maisto, mirė.
10 Motinos virė ir valgė savo pačių vaikus; tai buvo jų
maistas mano tautos sunaikinimo metu. (Jer R 2,20) 11
Viešpaties rūstybė pilnai pasireiškė. Jis įžiebė ugnį Sio-
ne, kuri sunaikino jo pamatus. 12 Žemės karaliai ir pa-
saulio gyventojai netikėjo, kad priešas galėtų įžengti į
Jeruzalę. 13 Tas įvyko dėl pranašų ir kunigų kaltės. Jie
praliejo teisiųjų kraują. 14 Jie vaikščiojo gatvėmis, lyg
akli, susitepę nekaltųjų krauju, kad buvo baisu juos pa-
liesti. 15 Apie juos buvo sakoma: "Pasitraukite nepa-
lieskite jų!" Jie slampinėjo ir vaikštinėjo aplinkui; net
pagonys sakė: "Jie neprivalo būti mūsų tarpe!" 16 Pats
Viešpats juos išsklaidė ir nekreipė dėmesio į juos; ne-

buvo pagarbos nei kunigams, nei vyresniesiems. (Jer R 5,12; 5 M 28,50; Iz 47,6) 17 Mes pavargome belaukdami pagalbos, bet jos nesulaukėme. Laukėme pagalbos iš savo tautos, bet ji negalėjo mums padėti. 18 Mūsų žingsniai buvo sekami; nebegalėjome net gatvėje pasirodyti. Mūsų galas artėjo, dienos baigėsi. 19 Persekiotojai buvo greitesni už padangių arus. Jie gaudė mus kalnuose, tykojo tyruose. (2 Kar 25,4-) 20 Viešpaties pateptąjį (karalių) jie sugavo. Mes tikėjome, kad jo apsaugoje gyvensime tautų tarpe. (Jer 52,8-11)

21 Edomo duktė, gyvenanti Uzo krašte, džiaukis ir būk linksma. Ir tave pasieks keršto taurė; tu taip pat būsi nugirdyta ir nuoga. (Jer R 1,21; Ps 137,7; Jer 25,15,21) 22 Siono dukra, tavo bausmė baigta, kaltė atleista. Jis tavęs nebeištrems. Bet tu, Edomo dukra. Jis baus tave ir tavo nuodėmes iškels. (Iz 40,2)

Jeruzalės gyventojai labai nusikalto; labiau kaip sodomitai. Pasėka — baisus sunaikinimas. Šventovės akmenys gatvėse mėtomi. Valdovai ir kunigai kenčia ir miršta, net motinos valgo savo vaikus!

Prie Jeruzalės sunaikinimo daugiausia nusikalto kunigai ir netikri pranašai; jie suklaidino tautą, tikruosius pranašus žudė. Lauktoji Egipto pagalba neatėjo.

Kitos tautos netikėjo, kad Jeruzalė bus taip sunaikinta. Svetimieji greit su tuo apsiprato, o edomitai net džiaugėsi tuo Jeruzalės likimu. Dievas yra visų Viešpats; Jis baus ir edomitus.

5 skyrius
KANČIA DIDELĖ, BET VILTIS — GYVASIS DIEVAS 1-22

1 Viešpatie, atsimink kas įvyko. Pažvelk, atkreipk dėmesį į mūsų vargus. 2 Mūsų tėvonystė ir namai svetimųjų rankose. 3 Mes esame našlaičiai, mūsų motinos našlės; 4 privalome pirkti geriamą vandenį ir mokėti pi-

nigus už malkas. 5 Mus labai vargina sunkiais darbais ir pavargus neleidžia atsikvėpti. 6 Prašėme pagalbos egiptiečių ir asiriečių, kad bent duonos gautume. 7 Mūsų tėvai nusikalto, bet mes turime nešti jų kaltę. (2 M 20,5; Jer 31,29; Ez 18,2) 8 Vergai viešpatauja mums, ir niekas negali mus išvaduoti iš jų rankos. (2 Kar 25,8) 9 Javus maistui parsigabenome su baime ir pavojumi, nes siaučia tyrų gyventojų kardas. 10 Mūsų oda suskirdus nuo siaučiančio bado. 11 Moterys ir mergaitės išprievartaujamos Sione ir Judėjos miestuose. 12 Kunigaikščius jie pakorė, o vyresniuosius pašalino iš pareigų. 13 Jauni vyrai yra verčiami girnomis malti, jaunuoliai klumpa po sunkiomis naštomis. 14 Vyresnieji nebesirodo prie miesto vartų, ir jaunuoliai nebesusirenka žaisti. 15 Mūsų džiaugsmai dingo, žaidimai virto liūdesiu. 16 Galvos vainikas nukrito. Vargas mums, nes mes nusikaltome. (Jer 13,18) 17 Todėl mūsų širdis liūdna, akys aptemo. 18 Siono kalnas apleistas, lapės ten gyvena. 19 Bet Tu, Viešpatie, karaliauji amžinai. Tavo sostas lieka kartų kartoms. 20 Kodėl Tu mus taip ilgai užmiršai ir palikai, (Ps 13,2) 21 Viešpatie, sugrąžink mus prie savęs, mes norime grįžti ir sekti Tave. Atnaujink mus kaip anose dienose! 22 Juk Tu mus neatstūmei ir nerūstausi amžinai!

Ką čia pranašas parašė, panašiai kenčia visi pavergtieji. Likę krašte, neištremti, buvo labai varginami, skriaudžiami, išnaudojami. Nemokšos ir vergai juos valdė ir niekino: moteris prievartavo, jaunus vyrus vertė girnomis malti. Tą darbą dirbdavo tik vergai ir moterys.

Pranašas žinojo — Dievas viešpatauja ir tokiais laikais. Jis yra galingas, gali teikti pagalbą nusikaltusiai tautai!

PRANAŠAS EZEKIELIS

Pranašas Ezekielis buvo kilęs iš Jeruzalės kunigų šeimos. Judėjos ir Jeruzalės gyventojai buvo tremiami kelis kartus į Babiloniją. 597 pr. Kr. jaunas Ezekielis, su kitais Jeruzalės gyventojais, daugiausia pasiturinčiais, irgi buvo ištremtas į Babiloniją. Tremtiniams ten buvo leidžiama laisvai ūkininkauti ir kitus darbus dirbti. Daugelis jų ten praturtėjo.

Viešpats pašaukė Ezekielį būti pranašu penktaisiais jo tremties metais 593 pr. Kr. Pranašas Jeremijas buvo senesnis už Ezekielį; Jeremijas veikė Jeruzalėje, Ezekielis tremtyje prie Kebaro upės, o Danielius — karaliaus rūmuose. Danielius buvo ištremtas 9 metus anksčiau negu Ezekielis. Pranašas Ezekielis veikė iki 570 pr. Kr.

Pranašo Ezekielio knygą galima padalinti į tris dalis: nepasitikėkite neteisingais pranašais — Jeruzalė bus paimta 1-24; Jeruzalei kritus, Ezekielio pranašystė, kad Dievas baus ir kitas tautas 25-32; Izraelio garbė bus atstatyta 33-48.

Tarp Ezekielio pranašavimo ir Apreiškimo Jonui yra daug panašumo: cherubai Ez 1, Apr 4; Gogas ir Magogas Ez 38, Apr 20; pranašas valgo knygą Ez 3, Apr 10; Naujoji Jeruzalė Ez 40-48, Apr 21.

Bendra Ezekielio pranašavimo tema buvo: "Žinokite, kad Aš Viešpats".

Pažadėtoje žemėje izraelitai garbino stabus, kaip aplinkiniai jų kaimynai. Kiti pranašai ir ypač Ezekielis tai pavadino 'paleistuvyste' prieš Dievą. Tą jis išreiškė prilyginimais ir net nepadoriais žodžiais ypatingai 16 ir 23 skyriuose.

Jeruzalei kritus 586 pr. Kr., daugelis suprato, kad Jeremijas ir Ezekielis buvo tikri pranašai. Tauta atsisakė stabų garbinimo. Izraelitai ir vėliau įvairiais būdais nusikalto ir nusikalsta, bet stabų jie nebegarbina. Jie grįžo iš Babilonijos tremties pagydyti nuo šios ligos.

1 skyrius
EZEKIELIO PAŠAUKIMAS IR REGĖJIMAS 1-28
1 Tai buvo trisdešimtaisiais metais ketvirto mėne-
sio penktą dieną, man esant tremtinių tarpe prie Kebaro
upės. Atsivėrė dangus ir mačiau dieviškus regėjimus.
(Ez 10,15) 2 Tai įvyko karaliaus Joakimo tremties
penktais metais penktą mėnesio dieną. (2 Kar 24,15) 3
Viešpats kalbėjo kunigui Ezekieliui, Busio sūnui, kal-
dėnų krašte prie Kebaro upės. Viešpats buvo su juo.
4 Aš mačiau iš šiaurės kylantį viesulą ir debesis;
aplinkui liepsnojo ugnis. Ugnies vidurys spindėjo, lyg
žėrintis žalvaris. (Ez 10; Apr 4,6-8) 5 Liepsnų viduryje
mačiau keturias būtybes. Jų išvaizda buvo panaši į
žmogų. 6 Kiekviena jų turėjo keturis veidus ir keturis
sparnus. 7 Jų kojos buvo tiesios, o kojų letenos pana-
šios į veršio kojas. Būtybės žibėjo kaip žalvaris. 8 Po jų
sparnais, keturiuose šonuose, buvo lyg žmogaus ran-
kos. Veidus ir sparnus jos turėjo keturiose pusėse. 9
Sparnai lietė vienas kitą. Eidamos jos nesisuko, kiek-
viena ėjo tiesiai. 10 Veidai visų keturių taip atrodė: prie-
kyje buvo žmogaus veidas, dešinėje — liūto veidas,
kairėje — veršio veidas ir užpakalyje — aro veidas. 11
Jų sparnai buvo ištiesti ir į viršų pakelti. Du sparnai lie-
tė vienas antrą, kiti du — dengė jų kūnus. 12 Jos ėjo
kiekviena tiesiai pirmyn. Kur Dvasia jas stūmė, ten jos
ėjo ir eidamos nesigręžė. 13 Būtybių viduryje buvo kas
tai panašu į degančias anglis, į žėrinčius deglus, kurie
judėjo būtybių tarpe. Ugnis liepsnojo, o iš jos žybčiojo
žaibai. 14 Būtybėms vaikštinėjant, atrodė lyg žaibuoja.
15 Žiūrėdamas į būtybes, mačiau ant žemės prie kiek-
vienos jų po ratą. (Ps 18,11) 16 Ratai atrodė, lyg spin-
dintis krištolas. Visi keturi išvaizda ir sudėtimi buvo
panašūs. Kiekvienas jų atrodė lyg būtų ratas rate. 17 Jie
ėjo kartu su būtybe. 18 Ratai turėjo ratlankius ir stipi-
nus. Visi keturi ratlankiai buvo pilni akių. 19 Einant bū-
tybėms, drauge ėjo ir ratai; pakilus būtybėms aukštyn,

pakildavo ir ratai. 20 Kur Dvasia ėjo, ir jie ėjo; pakilus
Dvasiai, ir ratai pakildavo, nes būtybių Dvasia buvo ir
ratuose. 21 Vadinasi, jei jos ėjo, ėjo ir jie drauge, jei jos
sustojo, sustojo ir jie; jei jos pakilo nuo žemės, pakilo ir
ratai, nes būtybių Dvasia buvo ratuose.
22 Virš būtybių galvų buvo kas tai panašu į dan-
gaus skliautą, kuris žėrėjo kaip krištolas ir gaubė jas. (2
M 24,10) 23 Po skliautu kiekviena būtybė dviem spar-
nais dengė savo kūną, o kiti du sparnai buvo ištiesti. 24
Joms judant, girdėjau jų sparnų ūžimą, lyg galingo van-
denyno, lyg perkūno griausmą, lyg didelės kariuome-
nės stovyklos ūžesį. Joms sustojus, sparnai nusileisda-
vo. 25 Nuo skliauto, esančio virš jų galvų, aidėjo bal-
sas. Kai jos ramiai stovėjo, sparnai buvo suglausti. 26
Po skliautu, virš jų galvų, mačiau lyg sostą iš safyro ir
ant jo sėdinčią žmogaus pavidalo būtybę. 27 Būtybė
nuo juosmens aukštyn ir žemyn spindėjo, lyg žalvaris,
apsupta ugnies liepsnomis. 28 Žėrintis spindesys atro-
dė, lyg laumės juosta, saulei pasirodžius lyjant. Toks
spindintis vaizdas buvo aplinkui. Tai buvo vaizdas,
šviečiantis Viešpaties didybe. Pamatęs tai, kritau veidu
žemėn ir išgirdau balsą. (Apr 4,3)

Ezekielis reiškia — Dievas stiprus, arba Dievas stiprina. Ezekielis buvo ištremtas į Babiloniją 597 pr. Kr. 30 metai buvo Ezekielio amžiaus, kai jį Dievas pašaukė pranašu, arba Babilonijos nepriklausomybės metai, nuo Asirijos 625 pr. Kr. Ezekielis gyveno tremtyje prie upės Kebaras. Jis buvo kilęs iš kunigo šeimos. Parašyta visai paprastai: "Atsivėrė dangus ir mačiau regėjimą — viziją". Tas įvyko toli nuo Jeruzalės; pagonių krašte. Dievas nepriklauso prie žydų šventovės; Jis yra visur, visų Viešpats.

Ezekielis matė iš šiaurės kylantį viesulą ir debesis. Ugnis liepsnojo, viduryje buvo ugnis lyg žalvaris. Tai buvo Viešpaties sostas. Viduryje liepsnos buvo 4 būty-

bės, panašios į žmogų. Būtybės buvo cherubai. (Ez 10,20) Jos nešė Dievo sostą. Jų kiekviena turėjo dvi rankas, keturis sparnus ir keturis veidus. Priešakinis veidas buvo žmogaus, dešinysis — liūto, kairysis — veršio, užpakalinis — aro. Būtybės ėjo ten, kur Dvasia jas vedė. Pradedant eiti joms nereikėjo gręžtis. Prie kiekvienos būtybės buvo po ratą. Ratai buvo taip padaryti, lyg įstatyti vienas į kitą. Virš būtybių buvo lyg dangaus skliautas. Dievo sostas ir Viešpaties didybė buvo tokia galinga, kad Ezekielis krito veidu ant žemės.

2 skyrius

PRANAŠO PAŠAUKIMAS 1-10

1 Jis kalbėjo: "Žmogaus sūnau, stokis, Aš kalbėsiu su tavimi". 2 Jam pradėjus kalbėtis, Dvasia pastatė mane ant kojų, ir aš klausiausi kalbančio. 3 Jis tarė: "Žmogaus sūnau, Aš siunčiu tave pas Izraelio žmones, pas atpuolusią tautą, kuri maištauja prieš mane. Jie ir jų palikuonys priešinosi man iki šios dienos. 4 Žmonės, pas kuriuos siunčiu tave, yra atkaklaus būdo ir nepalenkiamos širdies. Tu jiems sakyk: 'Taip sako Dievas'. (Mt 1,21-; 23,30-32; Apd 7,51) 5 Ar jie klausys, ar neklausys, nes jie yra atkakli tauta, bet jie žinos, kad pranašas yra jų tarpe. (Ez 3,11,27) 6 Tu, žmogaus sūnau, nebijok jų ir neišsigąsk jų kalbų. Nors tave supa dilgėlės ir erškėčiai ir gyveni su skorpionais; nebijok jų žodžių ir neišsigąsk jų veido išraiškos, nes jie yra atkaklūs. 7 Kalbėk jiems mano žodžius, nežiūrint ar jie klausys, ar neklausys jų.

8 Tu, žmogaus sūnau, klausyk, ką tau sakau, nebūk priešgina, kaip jie. Tu valgyk, ką tau duosiu". 9 Aš pažvelgiau ir pamačiau ištiestą ranką man. Ranka laikė knygos ritinį. (Apr 10,8-11) 10 Jis išskleidė ritinį prieš mane. Jame buvo prirašyta abejose pusėse: "Raudos,

dejonės ir vargai".

Ezekielis parkritęs gulėjo ant žemės. Viešpats įsakė jam atsistoti ir klausytis, ką Jis sakys. Viešpats pavadino jį "Žmogaus sūnumi". Šis pavadinimas Senajame Testamente yra du kartu, Dan 7,13 ir Ps 8,5. Danielius šiuo vardu vadino Mesiją. Naujajame Testamente Jėzus šiuo vardu vadino save. Šis pavadinimas Ezekieliui buvo priminimas, kad jis yra žmogus. Dievas pasakė Ezekieliui, kad Jis siunčia jį pas Izraelio tautą. Tauta yra atkakli maištininkė. Ji nekreips dėmesio į pranašui Dievo duotus įspėjimus. Tačiau ji privalo žinoti, kad pranašas yra jų tarpe. Pranašas gyvens lyg tarp dilgėlių, erškėčių ir skorpionų, tačiau jis privalo nebijoti jų.

Dievas davė ir įsakė Ezekieliui suvalgyti knygos ritinį, kuris buvo prirašytas abiejose pusėse; iš vidaus ir iš viršaus, Apr 10,9. Knygos turinį pranašas privalėjo visai pasisavinti ir skelbti jį žmonėms. Jis buvo: raudos, dejonės ir vargai.

3 skyrius
EZEKIELIO SIUNTIMAS 1-27

1 Viešpats tarė man: "Žmogaus sūnau, suvalgyk,
ką matai prieš save! Suvalgęs šitą prirašytą ritinį, eik ir
kalbėk Izraelio namams". (Ez 2,9) 2 Jis mane valgydi-
no, sakydamas: 3 "Žmogaus sūnau, valgyk šį ritinį ir
pasisotink juo". Aš jį suvalgiau, ir jis mano burnoje bu-
vo saldus kaip medus. 4 Jis tada vėl kalbėjo: "Žmogaus
sūnau, dabar eik į Izraelio namus ir kalbėk jiems mano
žodžius. 5 Tu siunčiamas pas Izraelį, ne pas svetimą
tautą su nesuprantama kalba, 6 ir ne į tautą, kurios kal-
bos nemoki. Jei pas tokius tave siųsčiau, jie klausytų ta-
vęs. 7 Bet Izraelis neklausys tavęs, nes jis ir manęs ne-
klauso. Izraelio tauta yra kietasprandė ir kietaširdė. 8
Aš padarysiu tavo veido išraišką tokią, kaip jų, ir tavo
kaktą — kaip jų kaktą; (Jer 1,18) 9 ji bus kieta kaip dei-

mantas, kietesnė už titnagą. Nebijok jų ir neišsigąsk jų
veido išraiškos, nes tai atkakli tauta. 10 Žmogaus sū-
nau, visus mano žodžius, kuriuos tau kalbu, klausyk
ausimis ir įsidėk širdin. 11 Nuvykęs pas tremtinius, sa-
vo tautiečius, jiems kalbėk; ar jie klausys, ar neklausys,
sakyk: 'Taip sako Viešpats'." (Ez 2,5-7)

12 Dvasia pakėlė mane. Viešpaties šlovė pakilo iš
savo vietos, ir aš išgirdau labai stiprų balsą: (Ez 8,3;
Apr 8,39) 13 būtybių sparnų šlamėjimą ir ratų dundėji-
mą. Tai buvo baisus ūžimas. 14 Dvasia pakėlė ir nešė
mane. Aš buvau labai išgąsdintas, bet Viešpats ramino
mane. 15 Aš atvykau pas tremtinius į Telabibą, kurie
gyveno prie Kebaro upės. Ten sėdėjau septynias dienas
jų tarpe labai susirūpinęs.

16 Septynioms dienoms praėjus, Viešpats kalbėjo
man: 17 "Žmogaus sūnau, Aš paskyriau tave budėtoju
Izraelio namams. Ką išgirsi iš manęs, pranešk jiems
mano vardu. (Ez 35,7-9; Iz 52-8; Žyd 13,17) 18 Jei Aš
sakysiu niekšui: 'Tu mirsi', bet tu neįspėsi jo ir nepamo-
kysi, kad jis pasitrauktų nuo bedieviško kelio ir išliktų
gyvas, niekšas mirs dėl savo nusikaltimų, o tu atsakysi
už jo mirtį. 19 Jei tu įspėsi niekšą, bet jis neatsivers nuo
bedieviško gyvenimo ir nepakeis savo elgesio, jis mirs
dėl savo nusikaltimo, bet tu išgelbėsi savo gyvybę. 20
Jei teisus, nusigręžęs nuo teisumo, darys pikta, Aš lei-
siu jam kelyje suklupti ir mirti. Jei nebūsi įspėjęs jo, jis
mirs dėl savo nuodėmės, jo buvusių teisių darbų nebus
atsiminta, bet tu būsi atsakingas. 21 Jei tu įspėsi žmogų,
kad jis nenusikalstų, ir jis nenusikals, jis išliks gyvas,
nes paklausė įspėjimo, ir tu išgelbėsi savo gyvybę".

22 Viešpats, palietęs mane ranka, tarė: "Eik į lygu-
mą, ten Aš kalbėsiu su tavimi". (Ez 1,3) 23 Aš išėjau į
lygumą. Čia stovėjo Viešpaties šlovė, kaip ją mačiau
prie Kebaro upės. Aš kritau žemėn. (Ez 1,4) 24 Dvasia
pastatė mane ant kojų ir įsakė: "Eik ir užsirakink savo
namuose. (Ez 2,2) 25 Žmogaus sūnau, tu būsi surištas

ir negalėsi vaikščioti tarp žmonių. 26 Tapsi nebyliu, nebegalėsi įspėti tų maištingųjų žmonių. (Ez 2,5-7) 27 Kai Aš kalbėsiu su tavimi, grąžinsiu tau kalbą ir tu jiems sakysi: 'Taip sako Viešpats', tada kas norės klausys, o kas nenorės — neklausys, nes jie yra maištingi žmonės".

Ezekielis suvalgė knygos ritinį, kurį Dievas jam davė. Jis buvo saldus — patiko pranašui. Dievas įspėjo jį, kad Izraelio tauta neklausys jo.

Viešpaties šlovė pakilo dideliu ūžimu. Pranašas išsigando. Dievo Dvasia nugabeno Ezekielį į Telabibą. Viešpats įsakė pranašui kalbėti tik tą, ką jam lieps ir tik tada, kada lieps. Pranašas labai susirūpinęs sėdėjo ten septynias paras. Viešpats paskyrė Ezekielį budėtoju Izraelio namams. Budėtojas privalo budėti ir pranešti ką mato; jis yra atsakingas už savo darbą. Ezekielis privalėjo įspėti kiekvieną.

Pranašas pergyveno Dievo artybę ir, nuėjęs į lygumą, pamatė Jo šlovę, kaip prie Kebaro upės. Ezekielis krito ant žemės. Dievas įsakė jam eiti į savo namus ir juose užsirakinti — būti nebyliu. Tas reiškė — jis privalo kalbėti tik tą ir ten, kada ir kur jam Viešpats įsakys.

4 skyrius
PRANEŠIMAS APIE JERUZALĖS APGULIMĄ 1-17

1 "Tu, žmogaus sūnau, pasiimk plytą ir nubraižyk ant jos Jeruzalės miestą. 2 Pažymėk miesto sieną, sutvirtinimus, pylimą, karių stovyklas ir sienų griovimo ožius. 3 Dar paimk geležinę skardą ir panaudok ją kaip geležinę sieną tarp savęs bei miesto, ir atsisuk į ją. Taip pavaizduotas Izraelio namų apgulimas. 4 Tu atsigulk ant kairiojo šono, o Aš Izraelio namų kaltę priskaitysiu tau. Kiek dienų gulėsi, tiek neši jų kaltę. 5 Tau skaitysiu jų kaltės metus už dieną, būtent tris šimtus devyniasdešimt dienų. Tiek laiko tu neši Izraelio kaltę. 6 Kai

atliksi tas dienas, tada gulkis ant dešiniojo šono ir nešk
Judėjos kaltę keturiasdešimt dienų. Aš skaitysiu tau
dieną už metus. 7 Tu atsigręžk veidu į apgultą Jeruzalę
ir, ištiesęs ranką į miestą, pranašauk. 8 Aš surišau tave
virvėmis, kad negalėtum apsiversti nuo vieno šono ant
kito iki pasibaigs Jeruzalės apgulimas. 9 Imk kviečių,
miežių, pupų, lęšių, sojų bei rugių, sudėk visa į vieną
indą ir pasigamink maistą daugeliui dienų. Kai gulėsi
ant šono, valgyk jį tris šimtus devyniasdešimt dienų. 10
Pagaminto maisto atsverk dienai dvidešimt šekelių, tiek
valgyk kas dieną. 11 Vandenį gerk atseikėtą, kas dieną
šeštą dalį hino. 12 Maistą taip paruošk, kaip paruošia-
mas miežinis ragaišis; iškepk jį ant žmogaus mėšlo jų
akivaizdoje. 13 Taip izraelitai valgys suteptą maistą, gy-
vendami tarp pagonių, kur Aš juos išsklaidysiu". 14
"Ak, Viešpatie Dieve, — aš tariau, — aš niekada neval-
giau sutepto maisto ar sudraskyto gyvulio mėsos; nuo
savo kūdikystės iki šios dienos neturėjau sutepto mais-
to savo burnoje". (Apd 10,14) 15 Viešpats sakė: "Tau
leidžiu vietoje žmonių mėšlo naudoti raguočių mėšlą,
prirengiant maistą. 16 Žmogaus sūnau, Aš Jeruzalėje
maisto atsargą sunaikinsiu. Jie valgys atsvertą maistą
susirūpinę ir gers atmatuotą vandenį išsigandę. (3 M
26,26; Ez 5,16) 17 Jiems neužteks nei maisto, nei van-
dens. Jie žiūrės vienas į kitą išsigandę ir žus dėl savo
nusikaltimų".

Pranašui buvo įsakyta pavaizduoti Jeruzalės apgulimą ant plytos. Anais laikais asiriečiai ir babiloniečiai rašydavo ant plytelių.

Pranašas privalėjo Izraelio ir Judėjos kaltę parodyti gulėdamas ant kairiojo šono 390 dienų už Izraelį ir ant dešiniojo šono už Judėją 40 dienų. Septuagintos (graikų) vertime sakyta ne 390 dienų, bet 190. Šiuos skaičius aiškina įvairiai. Yra žinoma, kad žydų tremtis pasibaigė 536 pr. Kr. Samarija krito 721 pr. Kr., o Jeruzalė

586. Prie 390 pridėjus 40 yra 430. Tai yra žydų gyvenimo laikotarpis Egipte. Skaitant 190, kaip Septuagintoje parašyta, būtų 190 + 40 = 230.

Pavaizduoti badą Jeruzalėje apgulimo metu, Ezekielis turėjo valgyti dvidešimt šekelių maisto dienai; tai buvo 320 gramų ir gerti vandens šeštą dalį hinos; tai buvo apie vienas litras. Maisto buvo labai maža; vandens, atrodo, buvo pakankamai, bet pagalvojus, kad Palestinoje yra karštas klimatas, tai ir vandens buvo mažai. Ezekielis privalėjo maistą gamintis nešvariu kuru, taip gamintis žydams maistą buvo draudžiama.

5 skyrius

JERUZALĖS BAUSMĖ 1-17

1 "Žmogaus sūnau, imk aštrų kardą ir naudok jį
kaip skustuvą. Juo nuskusk savo galvos plaukus ir
barzdą. Po to imk svarstykles ir sverdamas padalink
plaukus. (Iz 7,20) 2 Vieną trečdalį sudegink miesto vi-
duryje, apgulimui baigiantis, antrą trečdalį sukapok kar-
du, ir paskutinį trečdalį paleisk į vėją. Aš vysiuos juos
kardu. 3 Paimk kelis plaukus ir pririšk juos prie savo
apsiausto kampo. 4 Kelis jų įmesk į ugnį ir sudegink.
Po to sakyk Izraeliui, 5 ką Viešpats Dievas apie Jeruza-
lę sako: 'Aš ją įkūriau pagonių tautų centre. 6 Bet ji pa-
niekino mano teisę labiau už pagonių tautas ir mano
nuostatus labiau už aplinkui esančius kraštus, atmesda-
ma mano teisę ir nesilaikydama mano įstatymo. 7 Ka-
dangi jūs paniekinote mano įstatymą labiau negu aplink
jus gyvenančios tautos, nesielgėte pagal mano pamoky-
mus, nelaikėte nuostatų ir nepaisėte teisės nei tiek, kiek
aplinkui gyvenančios tautos, 8 todėl Aš pats esu prieš
jus ir jus bausiu tautų akivaizdoje. 9 Izraeli, už tavo
bjaurybes tau darysiu tą, ko niekada nedariau ir nebeda-
rysiu. 10 Todėl jūsų tėvai ės savo vaikus ir vaikai tė-
vus. Aš įvykdysiu bausmę ir jūsų likutį išblaškysiu į
visas puses. (2 Kar 6,24-29; 5 M 28,53-55; Jer R 4,10)

11 Kaip Aš gyvas, tikrai jus naikinsiu ir nepasigailėsiu,
nes jūs savo bjaurybėmis ir neteisybėmis sutepėte mano
šventovę. (Ez 8,6-18) 12 Vienas jūsų trečdalis mirs
maru ir badu, antrasis trečdalis — nuo kardo, o trečią
dalį išblaškysiu į visus vėjus ir kardas seks juos. 13 Sa-
vo kerštą įvykdysiu; jie išpažins, kad Aš, Viešpats, kal-
bėjau, grasinau ir savo kerštą pilnai įvykdžiau. (Ez
16,42) 14 Aš padarysiu tave tyrais bei pajuoka visoms
aplinkui esančioms tautoms ir praeinantiems kelei-
viams. 15 Jūs būsite piktžodžiavimu ir pajuoka, įspėji-
mu ir pasibaisėjimu aplinkiniams kraštams. Aš, Vieš-
pats, taip sakau. 16 Aš šaudysiu nuodingomis strėlėmis
ir sunaikinsiu visas maisto atsargas. (5 M 32,23; Ez
4,16) 17 Aš užleisiu badą ir laukinius žvėris, jie su-
naikins jūsų vaikus. Badas ir žudynės naikins jus".

Dievas įsakė pranašui kardu nusiskusti galvos ir barzdos plaukus. Tai buvo nepamirštamas pavaizdavimas Jeruzalės sunaikinimo. Kunigams buvo draudžiama kirpti galvos ir barzdos plaukus. (Ez 44,20) Jeruzalė ir Izraelis buvo skirti Dievo garbei ir pavyzdžiui pagonių tautoms. Tačiau pats Dievas sakė, kad izraelitai elgėsi blogiau už pagonis. Kunigai ir (netikri) pranašai Jeruzalės šventovę laikė šventa, o pranašą Jeremiją, taipgi ir Ezekielį laikė pamišėliais, tautos išdavikais. Ar nepanašiai yra ir mūsų laikais, ir mūsų tautoje? Politiniai ir bažnyčių vadai nemato savo nusikaltimų, negrįžta prie Dievo, — Šventojo Rašto tiesų!

6 skyrius
KRAŠTAS BUS SUNAIKINTAS 1-14

1 Viešpats kalbėjo: 2 "Žmogaus sūnau, pažvelk į
Izraelio kalnus ir pranašauk. (Ez 36,1; Mik 6,1) 3 Izra-
elio kalnai, klausykitės Viešpaties Dievo Žodžio! Taip
sako Viešpats Dievas kalvoms ir kalnams, dauboms ir
slėniams: Aš užleisiu kardą ir sunaikinsiu aukojimo

aukštumas. 4 Jūsų aukurai bus nugriauti, saulės stulpai sutrupinti; jūsų lavonai gulės ant žemės prie dievaičių stabų. (3 M 26,30) 5 Izraelitų lavonai gulės prie dievaičių; jūsų kaulai bus išsklaidyti apie aukurus. (2 Kar 23,14) 6 Jūsų gyvenvietės ir miestai ištuštės, aukojimo kalvos bus sunaikintos ir aukurai apleisti; stabai sulaužyti ir saulės stulpai sutrupinti ir sunaikinti. 7 Nužudytieji gulės tarp jūsų ant žemės. Tada jūs išpažinsite, kad Aš esu Viešpats. 8 Kai kuriuos jūsų išgelbėsiu nuo kardo. Jie gyvens išsklaidyti tautose. (Iz 6,13) 9 Išlikusieji, išsklaidyti tarp tautų ir išvesti belaisviais, atsimins mane. Aš jų suakmenėjusią ir nuo manęs atpuolusią širdį palaušiu ir jų akis, paleistuvingai žiūrėjusias į stabus, atversiu taip, kad jie patys savęs ir savo piktų darbų bjaurėsis. (5 M 30,2) 10 Jie išpažins, kad Aš Viešpats, ir mano įspėjimai nebuvo beprasmiai. 11 (Grąžyk rankomis, trepsėk kojomis). Vargas Izraelio namams dėl jų piktybių. Jie žus nuo kardo, bado ir maro. 12 Kas toli gyvena, mirs badu, kas arti — kris nuo kardo, kas išliks gyvas — badaus. Taip, Aš juos nubausiu! 13 Tada jie supras, kad Aš esu Viešpats, kai jų nukautieji gulės prie stabų, aplink aukurus kalvose ir ant kalnų, po žaliuojančiais medžiais ir šakotais ąžuolais, kur jie smilkė stabams kvepiančius smilkalus. (1 Kar 14,23) 14 Aš ištiesiu savo ranką ir padarysiu kraštą tuščią, sunaikinsiu jų gyvenvietes, pradedant nuo pietų dykumos iki Riblos miesto. Tada jie supras, kad Aš esu Viešpats".

Žydams buvo įsakyta garbinti Viešpatį — aukoti tik Jeruzalėje, bet jie perėmė aukavimo būdą iš aplinkinių tautų ir aukojo aukštumose bei visur po medžiais. Ezekieliui Viešpats įsakė kalbėti prieš tuos papročius ir pranešė, kad visos aukštumos, aukavimo vietos, bus sunaikintos, tauta nubausta ligomis, badu ir maru. Tada žmonės supras, kad stabai yra beverčiai ir Dievas yra Viešpats. Visas kraštas bus sunaikintas nuo pietų sie-

nos iki šiaurės — Riblos. Kai Nebukadnesaras kariavo prieš Jeruzalę, Ribloje buvo jo būstinė.

7 skyrius
SUNAIKINIMAS ARTĖJA 1-27

1 Viešpats kalbėjo: 2 "Tu, žmogaus sūnau, sakyk,
ką sako Viešpats Dievas Izraelio kraštui. Artėja galas
keturiems šalies kraštams. 3 Dabar ateina galas ir tau,
Izraeli! Aš leisiu savo kerštui pasireikšti, teisiu tave dėl
blogo elgesio ir bausiu dėl bjaurių darbų. 4 Aš nepasi-
gailėsiu jūsų, bausiu jus dėl jūsų veiksmų, kuriuos da-
rėte savo tarpe. Tada jūs žinosite, kad Aš esu Vieš-
pats". 5 Viešpats Dievas sako: "Nelaimė po nelaimės
ateina! 6 Artėja galas, jis ateina tau, — jau matomas! 7
Tavo eilė būti sunaikintam artėja! Žmogau, ne džiaugs-
mo, bet sunaikinimo diena atėjo. (Joel 1,15) 8 Tuojau
išliesiu savo rūstybę ant tavęs, teisiu tave pagal veiks-
mus ir bausiu už visų nusikaltimus. 9 Mano akis matys
ir neparodys jums gailesčio; atlyginsiu pagal jūsų dary-
tus veiksmus ir darbus. Tada žinosite, kad Aš Viešpats,
kuris baudžia. 10 Jūsų žlugimas čia! Neteisybė žydi, iš-
didumas žaliuoja! (Iz 10,5) 11 Smurtas išaugo į grės-
mingą rykštę; jums neliks nei turto nei garbės, nei didy-
bės". 12 Metas priartėjo, diena atėjo. Tenesidžiaugia,
kas perka, ir teneliūdi, kas parduoda, nes ateina bausmė
visiems nusikaltusiems. 13 Pardavėjas nebeatgaus par-
duoto daikto, nors ir gyvas tebebūtų (terminui pasibai-
gus), nes sunaikinimas laukia visų; nė vienas nusikaltęs
neišliks gyvas. (3 M 27,24) 14 Pūskite ragą, pasirenki-
te kovai! Bet nė vienas nežygiuoja į kovą, nes Viešpa-
ties kerštas visur siaučia. 15 Lauke kardas! Viduje ma-
ras ir badas! Kas lauke, žus nuo kardo; kas mieste, mirs
badu ir maru. 16 Jei kas išsigelbėtų, bus kaip slėnių ba-
landis kalnuose; jie visi vargs ir dejuos dėl savo nuodė-
mių. 17 Visų rankos drebės ir keliai links. 18 Jie liūdės,
apsisiautę ašutinėmis, baimė juos apims. Paraudę vei-

dai ir nuskustos galvos rodys jų savijautą. 19 Jie auksą ir sidabrą laikys beverčiu, auksas ir sidabras neišgelbės jų iš Viešpaties rūstybės. Jais jie dabar nepatenkins savo gobšumo nei pasisotins. Turtas ir gobšumas juos paklupdė ir baudžia. (Pat 11,4; Sof 1,18) 20 Papuošalus jie naudojo beverčiai garbei ir bjauriems dievaičių stabams. "Aš jų brangenybes padarau beverčiais daiktais. 21 Svetimšaliai grobs jų turtą, krašto niekšai plėšikaus. 22 Aš nusigręšiu nuo jų, leisiu išniekinti savo šventovę. Plėšikai įsilauš, išniekins ir apiplėš ją. 23 Kraštas ir miestas yra pilni nekalto kraujo, nusikaltimų ir smurto. 24 Aš atvesiu blogiausias tautas, padarysiu galą jūsų išdidumui: jos paveldės jūsų namus, išniekins jūsų šventoves. 25 Ateis priespaudos laikotarpis, jūs ieškosite išsigelbėjimo, bet jo nebus. 26 Nelaimė seks nelaimę, gąsdinantys pranešimai seks vienas kitą. Jūs veltui ieškosite pranašų regėjimų, pagalbos; kunigai nebemokys, vyresnieji nebeduos patarimų. 27 Karalius gedės, kunigaikščiai išsigąs, tauta paluš. Aš padarysiu jums taip, kaip jūs darėte, teisiu jus taip, kaip jūs teisėte. Tada žinosite, kad Aš esu Viešpats".

Dievo pranešta bausmė — galas ateina. Daug kartų yra pakartota: "Tada žinosite, kad Aš esu Viešpats". Tauta supras, kai Jeruzalė bus sunaikinta, kad Viešpats nekenčia stabų ir daromų skriaudų žmonėms, kaip Jis pranešė per savo pranašus — Jeremiją, Ezekielį ir kitus!

Tenesidžiaugia, kas perka, ir teneliūdi, kas parduoda. (3 M 25,10-) Atėjus laisvės metui, nuosavybė grįždavo buvusiam savininkui. Pūskite ragą, pasirenkite kovai! Tai yra pajuoka, nebėra karių, kas galėtų kariauti. Kunigai nebepamokys ir pranašai (netikri) nebeturės regėjimų — apreiškimų.

8 skyrius
STABŲ GARBINIMAS JERUZALĖJE 1-18

1 Šeštais metais šešto mėnesio penktą dieną, kai aš
sėdėjau savo namuose su Judėjos vyresniaisiais, Vieš-
paties Dvasia palietė mane. (Ez 14,1) 2 Aš pamačiau
prieš save lyg žmogaus pavidalą; nuo juosmens žemyn
atrodė lyg liepsnojanti ugnis, o nuo juosmens aukštyn
— žėrintis žalvaris. 3 Ta būtybė ištiesė ranką ir nutvėrė
mane už galvos plaukų. Dvasia pakėlė mane tarp dan-
gaus ir žemės ir nunešė mane į Jeruzalę prie vidaus
šventoriaus vartų šiaurės pusėje, kur stovėjo patyčių
stabas. (Ez 3,12) 4 Čia buvo Izraelio Dievo šlovė, kaip
ją mačiau regėjime lygumoje. (Ez 1,4-28) 5 Jis man sa-
kė: "Žmogaus sūnau, pažvelk į šiaurės pusę". Aš žiūrė-
jau, ir štai, prie pat aukuro„ prie vartų, stovėjo patyčių
stabas. 6 Viešpats man sakė: "Žmogaus sūnau, ar matai
ką jie daro? Izraelio namai savo stabais nori pašalinti
mane iš mano šventovės! Tu matysi dar didesnių nusi-
kaltimų". 7 Jis atvedė mane prie šventovės vartų ir pa-
rodė man sienoje skylę. 8 Jis liepė man: "Žmogaus sū-
nau, laušk sieną!" Pralaužus sieną, radau duris. 9 Jis
liepė įeiti ir pažiūrėti, kas čia darosi. 10 Įėjęs mačiau ant
sienų kirmėlių, nešvarių galvijų, ir Izrealio stabų pieši-
nius. (Rom 1,23) 11 Prieš juos stovėjo septyniasdešimt
Izraelio vyresniųjų su Jasanju, Safano sūnumi. Kiek-
vienas laikė rankoje smilkytuvą, iš kurio smilkalų kva-
pas kilo aukštyn. 12 Jis klausė: "Žmogaus sūnau, ar
matai, ką Izraelio vyresnieji tamsoje daro prie stabų pie-
šinių? Jie sako: 'Viešpats paliko kraštą, Jis nemato mū-
sų'. (Ez 9,8; Ps 94,7) 13 Tu matysi dar baisesnių daly-
kų". 14 Dvasia įvedė mane į Viešpaties šventovę pro
šiaurinius vartus. Čia sėdėjo moterys ir apraudojo Ta-
musą. 15 Dvasia tarė man: "Žmogaus sūnau, ar nematai
šito? Tu matysi dar bjauresnių vaizdų". 16 Jis įvedė
mane į Viešpaties šventovės šventorių. Tarp Viešpaties
šventovės durų ir aukuro, apie dvidešimt penki vyrai

stovėjo, nusigręžę nuo Viešpaties šventovės į rytus ir garbino saulę. (2 Ch 29,6) 17 Dvasia tarė: "Žmogaus sūnau, ar matai kas čia darosi? Argi negana to, kas darosi Judėjoje! Šitie nusikaltimai bei smurtas vėl iššauks mano bausmę. 18 Aš išliesiu jiems savo tulžį, nesigailėsiu jų ir nebūsiu jiems nuolaidus. Nors jie garsiai šauksis mano pagalbos, neišklausysiu jų". (Iz 1,15)

Ezekielis buvo savo namuose su vyresniaisiais. Čia jis pergyveno "paėmimą", panašiai kaip Paulius 2 Kor 12,2. Tas įvyko 592 pr. Kr. Ar jis buvo su kūnu, ar tik dvasia paimtas į Jeruzalę, gal ir pats nežinojo?

Ezekieliui buvo parodyta, kaip Jeruzalėje žydai garbino dievaičius, kas jiems buvo griežtai uždrausta. Tekste nepasakyta kokio dievaičio statula buvo šventovės šventoriuje. Dauguma Šventojo Rašto aiškintojų galvoja, kad tai buvo deivės Ašeros stabas. (2 Kar 21,7; 33,7)

70 vyresniųjų slaptai garbino įvairių gyvulių paveikslus. Tai buvo egiptiečių garbinimo būdas. Judėja laukė pagalbos iš Egipto ir garbino jo dievaičius. 70 vyresniųjų galvojo, kad Viešpats jų nemato, Jis nesirūpina Judėja, yra pasitraukęs iš Jeruzalės. 70 vyresniųjų jau Mozės laikais atstovavo visą Izraelį, taip pat ir Kristaus laikais. Ar Jasanjas buvo minimo Safano sūnus, (2 Kar 22,3- ; Jer 26,24) nežinome.

Moterys garbino — apverkė Tamusą. Jis buvo babiloniečių dievaitis, kuris pavasarį paveikdavo gamtą suklestėti, o rudenį jis pasitraukdavo į požemį.

Kas buvo tie 25 vyrai, kurie atgręžę nugarą šventovei garbino saulę tekste nepasakyta.

9 skyrius
BAUSMĖ JERUZALĖS GYVENTOJAMS,
TEISIŲJŲ APSAUGA 1-11

1 Viešpats šaukė: "Ateikite miesto teismo sprendi-
mo vykdytojai! Kiekvienas atsineškite ginklą!" 2 Atėjo
šeši vyrai nuo šiaurės aukštutinių vartų. Kiekvienas at-
sinešė ginklą — naikinimo įrankį; tarp jų buvo vyras,
apsivilkęs drobiniais. Jis laikė dešinėje rankoje rašymo
priemones. Atėję jie sustojo prie varinio aukuro. (Ez
10,2; Dan 10,5) 3 Izraelio Dievo šlovė pakilo nuo che-
rubino, stovinčio prie šventovės slenksčio. Jis šaukė
drobiniais apsivilkusiam, kuris turėjo rašymo priemo-
nes: (Ez 1,4-28) 4 "Pereik Jeruzalės miesto viduriu ir
paženklink tuos vyrus kaktoje, kurie skundžiasi dėl
mieste daromų nusikaltimų". (Apr 7,3; 2 Pt 2,8) 5 Ki-
tiems, man girdint, Jis įsakė: "Eikite paskui jį ir žudyki-
te! Nesigailėkite nieko. 6 Žudykite senus, jaunuolius,
mergaites, vaikus ir moteris, bet nelieskite turinčių
ženklą. Pradėkite nuo mano šventovės!" Jie pradėjo sa-
vo darbą vyresniaisiais, esančiais prie šventovės. (1 Pt
4,17; Jer 25,29) 7 Jis jiems dar įsakė: "Sutepkite šven-
tovę, pripildykite šventorius užmuštais. Pradėkite!" Jie
ėjo ir žudė mieste esančius. 8 Vykdant žudymą, aš likęs
vienas, kritau ant žemės ir šaukiau: "Viešpatie Dieve,
argi sunaikinsi Izraelio likutį, išliedamas savo rūstybę
ant Jeruzalės?" (Ez 11,13) 9 Jis atsakė: "Izraelio ir Ju-
dėjos nusikaltimas yra labai didelis; kraštas ir miestas
pilnas nekalto kraujo, nusikaltimų ir teisės laužymo. Jie
sako: 'Viešpats paliko kraštą ir nemato mūsų'. (Ez 8,12)
10 Todėl Aš nesigailėsiu jų ir nebūsiu jiems nuolaidus.
Aš jų darbus sugrąžinsiu jiems patiems". 11 Vyras, ap-
sirengęs drobiniais, laikantis rašymo priemones, prane-
šė: "Įvykdžiau, kaip įsakei".

Viešpats pašaukė Jeruzalės miesto teismo vykdy-
tojus — septynis angelus. Šeši buvo žudytojai, o sep-

tintasis, drobiniais apsivilkęs, paženklino ištikimuosius Dievui, kad jie nebūtų nužudyti. Žudymas buvo baisus — be pasigailėjimo. Žudymas buvo pradėtas šventovėje. Kai Ezekielis matė žudymą, jis krito ant žemės ir šaukė: "Viešpatie Dieve, argi sunaikinsi Izraelio likutį!" Viešpats jam atsakė, kad Judėjos gyventojai nusikalto ne tik garbindami svetimus dievaičius, bet jie praliejo nekaltą kraują — žudė nekaltus ir laužė teisę. Tai yra vaizdas Jeruzalės sunaikinimo.

10 skyrius
DIEVO ŠLOVĖ PALIEKA JERUZALĘ 1-22

1 Aš pažvelgiau aukštyn, ir štai skliaute, kur buvo
cherubinai, spindėjo lyg safyras, tarsi sosto pavidalas.
(Ez 1,22,26) 2 Jis dėvinčiam drobiniais kalbėjo: "Eik
tarp ratų po cherubinais, paimk rankomis žėrinčių anglių, esančių prie cherubinų, ir išbarstyk juos mieste".
Aš jį stebėjau einant. (Ez 9,2; Apr 8,5) 3 Cherubinai
stovėjo šventovės pietų pusėje. Kai vyras įėjo, debesis
pripildė šventorių. 4 Viešpaties šlovė pasitraukė nuo
cherubino prie šventovės įėjimo; debesiui pripildžius
šventorių, Viešpaties šlovė žėrėjo. (Ez 1,4-28; Iz 6,4) 5
Cherubinų sparnų šlamėjimas buvo girdėti už šventoriaus sienų, lyg Galingojo Dievo balsas. 6 Kai Jis įsakė
drobiniais dėvinčiam: "Paimk ugnies iš ratų tarpo po
cherubinais", jis ėjo ir atsistojo prie rato. 7 Cherubinas
ištiesė ranką į ugnį, kuri buvo jų viduryje, paėmė jos ir
padavė ją vyrui, dėvinčiam drobiniais. Jis, gavęs ugnies, išėjo. 8 Po cherubinų sparnais buvo lyg žmogaus
rankos. 9 Aš stebėjau ir mačiau prie kiekvieno cherubino po ratą. Ratai žėrėjo lyg chrozolitas. (Ez 1,15-16) 10
Visi keturi buvo vienodos išvaizdos, lyg būtų ratas rate.
11 Jie galėjo judėti nepasisukę keturiomis kryptimis.
Kuria kryptimi ėjo pirmasis, visi kiti sekė jį. 12 Visų
keturių kūnas: nugara, rankos, sparnai ir ratai buvo pilni akių. 13 Man girdint, ratai buvo pavadinti "vėjo sū-

kuriu". 14 Kiekvienas jų turėjo keturis veidus: pirmasis veidas buvo veršio (cherubino), antrasis — žmogaus, trečiasis — liūto, ketvirtasis — aro. 15 Cherubinai pakilo. Tai buvo tos pačios būtybės, kurias mačiau prie Kebaro upės. 16 Kai cherubinai judėjo, su jais judėjo ir ratai. Kai cherubinai pakeldavo sparnus pakilti nuo žemės, ratai nepasilikdavo, būdavo šalia jų. 17 Kai anie sustodavo, stovėdavo ir šie, nes būtybių dvasia buvo juose. 18 Viešpaties šlovė, pakilusi nuo šventovės durų, sustojo ant cherubinų. 19 Man stebint, cherubinai pakėlė sparnus ir pakilo nuo žemės, ratai neatsiliko, pakilo kartu su jais. Jie sustojo prie Viešpaties šventovės rytų vartų, ir Izraelio Dievo šlovė stovėjo virš jų. 20 Tai buvo tos pačios Izraelio Dievo būtybės, kurias mačiau prie Kebaro upės. Aš supratau, kad tai buvo cherubinai. 21 Kiekvienas turėjo po keturis veidus bei keturis sparnus. Po sparnais buvo lyg žmogaus rankos. 22 Jų veidų išvaizda buvo visai tokia, kokią mačiau prie Kebaro upės. Jie judėjo tiesiog pirmyn.

Ezekielis matė tą patį vaizdą — Dievo sostą, kurį jis matė pas Kebaro upę. Ten Ezekielis sosto nešėjus vadino "būtybėmis", čia jam paaiškėjo, kad tos būtybės yra cherubai. 14 skirsnelyje pirmasis veidas veršio, Volgatos vertime yra "cherubo".

9 skirsnelyje 6 angelai žudė Jeruzalės gyventojus, o šeštasis, dėvintis drobinius rūbus, paženklino Dievui ištikimus Jeruzalės gyventojus, kad jie nebūtų nužudyti; čia įsakyta jam paimti ugnies nuo Dievo sosto ir ją paberti ant Jeruzalės — sudeginti miestą. Šiame skyriuje pasakyta apie Jeruzalės sunaikinimą — sudeginimą ir Viešpaties šlovės sostą.

11 skyrius
BAUSMĖ VYRESNIESIEMS,
PAŽADAS TREMTINIAMS 1-25
1 Dvasia pakėlė mane ir nunešė prie Viešpaties
šventovės rytų vartų. Ten, prie vartų, mačiau dvidešimt
penkis vyrus, jų tarpe kunigaikštį Jasanją, Asuro sūnų
ir Pelatją, Benajo sūnų. (Ez 3,12) 2 Dvasia tarė: "Žmo-
gaus sūnau, šitie vyrai kuria pavojingus planus ir duoda
piktus patarimus šiam miestui. 3 Jie sako: 'Miesto na-
mai geri, neseniai statyti. Miestas yrą katilas, o mes mė-
sa!' 4 Todėl, žmogaus sūnau, pranašauk prieš juos". 5
Viešpaties Dvasia kalbėjo: "Sakyk, taip sako Viešpats.
Aš žinau, ką jūs sakote ir ką galvojate. 6 Jūs daugelį
nužudėte šiame mieste, jų lavonai guli gatvėse: 7 — tai
mėsa, o miestas katilas. O Aš jus pašalinsiu iš miesto. 8
Jūs bijote kardo, Aš atiduosiu jus kardui. 9 Aš pašalin-
siu jus iš miesto, atiduosiu svetimtaučiams ir įvykdysiu
jums teismą. 10 Jūs krisite nuo kardo. Aš teisiu jus prie
Izraelio sienos, ir jūs žinosite, kad Aš esu Viešpats. 11
Miestas nebus jums katilu, ir jūs nebūsite mėsa jame.
Aš būsiu jūsų teisėjas. 12 Jūs suprasite, kad Aš esu
Viešpats. Jūs nesilaikėte mano įsakymų ir nevykdėte
mano teisės, bet gyvenote aplink jus gyvenančių pago-
nių gyvenimo būdu".
13 Man pranašaujant, mirė Pelatjas, sūnus Benajo.
Aš kritau žemėn, balsiai šaukdamas: "Ak, Viešpatie
Dieve, ar Tu visai sunaikinsi Izraelio likutį?" (Ez 9,8)
14 Viešpats atsakė: 15 "Žmogaus sūnau, tavo broliai,
taip, jie tavo broliai, gyvenantys su tavimi tremtyje, apie
kuriuos Jeruzalės gyventojai sako: 'Jie gyvena toli ir ati-
tolę nuo Viešpaties, o mums duotas šis kraštas!' 16 Aš
juos toli išstūmiau ir tarp pagonių tautų išsklaidžiau, ta-
čiau esu jiems šventove tuose kraštuose. (Ez 6,8-10; Jer
24,5-6) 17 Aš juos surinksiu ir sugrąžinsiu iš tų tautų,
kuriose juos išsklaidžiau, ir duosiu jiems Izraelio kraš-
tą. (Jer 29,14) 18 Sugrįžę jie pašalins visas šlykštybes

ir stabus. 19 Aš duosiu jiems kitą širdį ir naują dvasią;
jų akmeninę širdį pakeisiu į žmogišką širdį. (Ez 36,26;
Jer 24,7) 20 Jie laikysis mano įsakymų ir vykdys mano
teisę. Jie bus mano tauta, ir Aš būsiu jų Dievas. (Jer
31,33) 21 Kurie laikysis šlykštybių ir stabų, tų darbus
sugrąžinsiu ant jų galvos", sako Viešpats Dievas. 22
Cherubinai pakėlė sparnus, ratai pajudėjo su jais, o Iz-
raelio Dievo šlovė buvo virš jų. (Ez 1,4-28) 23 Viešpa-
ties šlovė pakilo ir nusileido ant kalno į rytus nuo
miesto. 24 Po šitų Dievo duotų regėjimų, Dvasia pakėlė
mane ir nunešė Kaldėjon pas tremtinius. Regėjimas, ku-
rį mačiau, išnyko. (Ez 3,12) 25 Aš pranešiau tremti-
niams visa, ką Viešpats man regėjime parodė ir pasakė.

Ezekieliui buvo parodyti 25 vyrai. Jie buvo miesto valdovai, gal karių taryba; dviejų paminėti vardai. Jie valdė apgultą miestą; jiems nepatikimus žmones žudė. Dievas sakė, kad jie blogus patarimus davė. Jie patys jautėsi mieste saugiai. Jie sakė: "Miestas yra katilas, o mes jame mėsa". Katilas apsaugo mėsą; ji katile nesudega. Dievas per pranašą sakė, kad jie bus iš miesto pašalinti ir prie Judėjos valstybės sienos teisti. Kai Ezekielis pranašavo, vienas jų mirė. Net Ezekielis išsigando, klausė Viešpatį ar Jis sunaikins Izrealio likutį.

Judėjos gyventojai laikė save Dievo apsaugotais nuo tremties — Dievo išrinktais, o tremtinius atstumtais nuo Dievo pažadų. Dievas pasakė priešingai: Judėjos gyventojai bus sunaikinti, o tremtiniai bus Dievo pakeisti ir grįš į savo kraštą. Dievo šlovė pasitraukė iš Jeruzalės, o pranašas buvo grąžintas į savo vietą — tremtį.

12 skyrius
JERUZALĖS SUNAIKINIMO VAIZDAS 1-28

1 Viešpats man kalbėjo: 2 "Žmogaus sūnau, tu gy-
veni maištingoje tautoje: tarp žmonių, kurie turi akis,

bet nemato, turi ausis, bet negirdi. (Iz 6,9-10) 3 Tu,
žmogaus sūnau, pasiruošk ištrėmimui, ir jiems matant,
dienos metu išeik. Taip, jiems matant, iš savo gyvena-
mos vietos išeik. Gal jie pastebės ir supras, nors jie yra
priešginos. 4 Dienos metu išnešk savo supakuotus
daiktus, o pats išeik vakare, kaip einantis į tremtį. 5
Jiems matant, pralaušk sieną, užsidėk daiktus ant pečių
ir sutemus išeik pro ją. 6 Užsidenk veidą, kad nematy-
tum krašto. Tavo toks išėjimas bus ženklas Izraeliui".
(Ez 24,27)
7 Aš padariau, kaip man buvo įsakyta; savo trem-
ties daiktus išnešiau dienos metu, vakare pralaužiau sie-
ną. Kai sutemo, užsidėjęs daiktus ant pečių, išėjau
jiems matant. 8 Rytą man buvo Viešpaties pasakyta: 9
"Žmogaus sūnau, ar izraelitai neklausė tavęs: 'Ką da-
rai?' 10 Sakyk jiems: šitas pavyzdys liečia Jeruzalės ku-
nigaikštį ir visus izraelitus. 11 Sakyk: tai ženklas jums;
kaip aš dariau, taip ir įvyks. Jūs būsite ištremti nelais-
vėn. 12 Jūsų kunigaikštis užsidės daiktus ant pečių,
pralauš mūro sieną ir sutemus pro ją išeis. Veidą jis už-
sidengs, kad nematytų krašto. (Jer 39,7) 13 Aš pagau-
siu jį, nugabensiu į Babiloniją, kaldėnų kraštą; jis, to
krašto nematęs, mirs ten. (Ez 17,20; 32,3-6) 14 Visus
jo padėjėjus ir karių būrius, Aš išsklaidysiu po visus
kraštus ir vysiu juos nuogu kardu. 15 Kai jus išsklaidy-
siu tarp tautų įvairiuose kraštuose, tada žinosite, kad Aš
esu Viešpats. 16 Mažai jūsų išliks nuo kardo, bado ir
maro. Jūs pasakosite savo nusikaltimus tautoms, kurio-
se būsite ištremti, ir išpažinsite, kad Aš esu Viešpats".
(Ez 6,6) 17 Viešpats man tarė: 18 "Žmogaus sūnau,
valgyk duoną ir gerk vandenį drebėdamas. 19 Sakyk
krašto žmonėms, kad Viešpats Dievas apie Jeruzalės ir
Izraelio krašto gyventojus yra pasakęs: 'Jie valgys duo-
ną nusiminę ir gers vandenį susirūpinę, nes jų kraštą
sunaikino ten gyvenantys niekšai'. 20 Kai miestai ištuš-

tės ir kraštas sunyks, tada jie išpažins, kas yra Viešpats."
21 Viešpats vėl man kalbėjo: 22 "Žmogaus sūnau,
Izraelio krašte vartojate šią patarlę: 'Dienos bėga, pranašystės neišsipildo'.
23 Tu sakyk jiems, kad Viešpats Dievas sako: 'Aš padarysiu galą šitai patarlei, ir ji Izraelyje nebebus girdima'. Jau atėjo laikas, kad pranašavimai išsipildytų. (Hab 2,3)
24 Daugiau nebebus melagingų regėjimų ir apgaulingų pranašavimų Izraelyje.
25 Aš, Viešpats, kalbėsiu, ir ką kalbėsiu, to nebeatidėsiu, bet įvykdysiu. Taip, dar jūsų amžiuje, jūs maištininkai! Aš paskelbsiu Žodį ir jį įvykdysiu", taip sako Viešpats Dievas.
26 Viešpats man tarė:
27 "Žmogaus sūnau, izraelitai sako: Regėjimai, kuriuos pranašas regi, ir jo pranašavimai yra tolimai ateičiai'.
28 Todėl sakyk jiems: mano žodžiai nebebus atidedami; ką pranešiu, tas įvyks", sako Viešpats Dievas.

Ezekielis pranešė tremtį žodžiais; Dievas įsakė jam pavaizdavimu parodyti tremtį. Vaizdą geriau žmonės pastebi ir jis lieka jų atmintyje. Ezekieliui buvo įsakyta pasiruošti tremčiai: dieną išnešti tremčiai skirtus daiktus iš namo, vakare pralaužti buto sieną, užsidėti išneštus daiktus ant pečių, užsidengti veidą ir išeiti. Pranašas taip padarė. Tai buvo ženklas tremties; karaliaus Zedekijo išbėgimas iš Jeruzalės pro sienas ir jo apakinimas.

Valgymas drebant ir gėrimas susirūpinus yra bado vaizdas. Tauta kentės ir kraštas bus sunaikintas.

Žmonės kalbėjo, kad Ezekielio pranašavimai greit neįvyks. Pranašui buvo pasakyta, kad kas yra pasakyta, įvyks jų amžiuje.

13 skyrius
NETIKRI PRANAŠAI 1-23

1 Viešpats kalbėjo man: 2 "Žmogaus sūnau, pranašauk prieš Izraelio nesąžiningus pranašus, kurie audžia

pranašystes savo pačių širdyse. Sakyk jiems: pasiklausykite Viešpaties Žodžių. 3 Vargas paikiems pranašams, sekantiems savo pačių dvasia, ir neturintiems regėjimų. (Jer 23,21,31) 4 Izraeli, šitie tavo pranašai yra lyg lapės griuvėsiuose. 5 Jie nestojo į Izraelio gyvenimo spragas ir nebandė atitaisyti jo klaidų, kad būtų tvirti kovoje Viešpaties dieną. 6 Jie kalbėjo apgaulę ir pranašavo melą. Jie sakė: 'Taip sako Viešpats', kai Viešpats nebuvo jų siuntęs, ir žinoma, laukė, kad Jis jų žodžius įvykdytų. (Ez 22,28; Jer 23,32) 7 Ar jūs neapgaulę kalbėjote ir melą pranašavote, sakydami: 'Taip sako Viešpats', kai Aš nekalbėjau. 8 Kadangi jūs apgaulę kalbėjote ir melą pranašavote, Aš esu prieš jus. 9 Aš panaudosiu galią prieš pranašus, matančius apgaulę ir pranašaujančius melą. Jie nepriklausys mano tautai, nebus įrašyti į Izraelio namų sąrašą ir nesugrįš į Izraelio kraštą. Tada jūs žinosite, kad Aš esu Viešpats. (Ez 14,9) 10 Taip bus todėl, kad jie suvedžiojo mano tautą, sakydami: 'Viskas tvarkoje', kai tuo tarpu nebuvo tvarkos. Tai buvo lyg siena iš palaidų akmenų, aptepta kalkėmis. 11 Sakyk tokiems mūrininkams, pagražinusiems sieną kalkėmis, kad ji sugrius, užėjus smarkiam lietui, siaučiant audrai. 12 Kai ji sugrius, ar neklaus jūsų: 'Kur tinkas, kuriuo aptepėte sieną?' 13 Aš užsirūstinęs užleisiu griaunančią audrą ir smarkų lietų. Lietus nuplaus tinką ir mano rūstybės kruša sunaikins ją. 14 Aš nugriausiu jūsų kalkėmis nuteptą sieną iki pamatų. Ji griūdama sunaikins ir jus, tada žinosite, kad Aš esu Viešpats. 15 Aš išliesiu savo pagiežą sienai ir jos statytojams. Tada klaus: 'Kur yra siena ir jos statytojai — mūrininkai?' 16 Kur Izraelio pranašai, Jeruzalei pranašavę 'ramybę', kai ramybės nebuvo?" sako Dievas.

17 "Tu, žmogaus sūnau, įspėk tautos dukteris, kurios pranašauja savo nuožiūra. Sakyk joms, kad 18 Viešpats Dievas sako: vargas moterims, siuvančioms burtų raikščius rankoms ir šydus suaugusių ir vaikų

galvoms jiems klaidinti. Ar norite mano tautos žmones apgaudinėti ir tuo pasipelnyti? 19 Jūs žeminate mane tautoje dėl saujos miežių, dėl duonos kąsnio. Jūs meluojate mano tautai, kuri mielai klauso jūsų melų. (Iz 5,23; Pat 17,15) 20 Todėl taip sako Viešpats Dievas: burtų raikščius, kuriais gaudote sielas, Aš nuplėšiu nuo jūsų rankų ir suklaidintuosius paleisiu laisvus, kaip paukščius. 21 Taipgi nuplėšiu šydus ir tautą išlaisvinsiu iš jūsų rankų. Tada žinosite, kad Aš Viešpats. 22 Kadangi jūs kalti, kad liūdi teisiojo širdis, kurios Aš nepažeidžiau, o niekšų rankas sustiprinote, kad neatsiverstų nuo pikto elgesio ir gyventų; (Jer 23,14-) 23 todėl jūs apgaulės regėjimų nebematysite ir burtais nebesinaudosite, nes Aš išgelbėsiu savo tautą iš jūsų rankų, ir jūs žinosite, kad Aš Viešpats".

Visada netikrų pranašų buvo daug, o tikrų, Dievo pašauktų ir siųstų, maža. Taip yra mūsų laikais ir su kunigais; kunigų, Dievo nepašauktų, yra daug, bet Dievo tarnų yra mažai. Dievo nepašauktieji skelbia ne Dievo valią, bet savo pačių mintis. Jie kalba lyg juos Dievas būtų siuntęs ir, dažnai patys tiki tuo. Jie kalba pataikaudami žmonėms. Bet kai reikia stoti į tautos nelaimių spragą — jų nėra; jie lindi lyg lapės griuvėsiuose. Jų darbai sunyksta, kaip Jėzus sakė. (Mt 7,27)

Kas sakyta apie pranašes, atrodo, jos buvo ne pranašės, bet burtininkės. Jos pranašavo už pinigus ir davė amulėtus — raiščius, pagalvėlius. Žmonės anais laikais ir mūsų laikais burtininkes mėgsta. Ezekielis skelbė joms pražūtį ir tautai — išlaisvinimą.

14 skyrius
VEIDMAINIAI PRANAŠAI 1-23

1 Keli Izraelio vyresnieji atėjo pas mane. (Ez 20,1) 2 Viešpats kalbėjo man: 3 "Žmogaus sūnau, šitie vyrai nešiojasi dievaičius širdyse ir mėgsta nusikalsti. Argi

klausiamas privalau jiems atsakyti? (Ez 20,3) 4 Taip,
sakyk jiems, kad Viešpats Dievas sako: kiekvienas iz-
raelitas, kuris nešiojasi dievaičius širdyje bei mėgsta
nusikalsti ir ateina pas pranašą, tam Aš pats, Viešpats,
atsakysiu. 5 Aš nutversiu tuos, kurie garbindami sta-
bus, atsitraukė nuo manęs. 6 Todėl sakyk izraelitams,
kad taip sako Viešpats Dievas: 'Atsiverskite nuo stabų
ir atsigręžkite nuo piktybių'. (Iz 31,6) 7 Jei izraelitas bei
svetimtautis, gyvenantis Izraelyje, nešiojantis dievaičius
širdyje ir mėgstantis nusikalsti, ateis pas pranašą, tam
Aš pats, Viešpats, atsakysiu. 8 Aš jam pasipriešinsiu:
padarysiu jį ženklu bei patarle, jis bus miręs savo tautai.
Tada jūs žinosite, kad Aš Viešpats. (Ez 5,15) 9 Jei pra-
našas leisis suklaidinamas ir duos atsakymą, tai Aš,
Viešpats, būsiu suklaidinęs tą pranašą. Aš panaudosiu
savo galią, jis žus savo tautai. (1 Kar 22,20-28) 10 Jie
abu atsakys už nusikaltimą; pranašo kaltė bus ta pati,
kaip ir klausiančio. 11 Kad izraelitai ateityje nebenutoltų
nuo manęs ir nebenusikalstų, bet būtų mano tauta ir Aš
būčiau jų Dievas".

12 Viešpats kalbėjo man: 13 "Žmogaus sūnau: jei
kuris kraštas nusikalstų ir sulaužytų ištikimybę man,
Aš bausiu jį: atimsiu maisto atsargą, siųsiu badą kraštui
ir išnaikinsiu žmones ir gyvulius. (Ez 5,16) 14 Jei No-
jus, Danielius ir Jobas būtų jų tarpe, tai jie savo teisumu
išgelbėtų tik savo gyvybes", sako Viešpats Dievas. (Jer
15,1) 15 "Jei užleisčiau kraštą laukiniais žvėrimis, ir jie
krašte išnaikintų gyventojus, 16 ir jei jame būtų šie trys
vyrai, 'kaip Aš gyvas', jie neišgelbėtų nei sūnų, nei duk-
terų, tik patys save, o kraštas virstų dykuma. 17 Jei Aš
atiduočiau kraštą kardui, sakydamas: karde, trauk per
kraštą ir išnaikink žmones ir gyvulius. 18 Jei čia būtų
tie trys vyrai, 'kaip Aš gyvas', jie neišgelbėtų nei sūnų,
nei dukterų, tik jie vieni būtų išgelbėti. 19 Arba jei siųs-
čiau kraštui marą ir savo kruvina rūstybe išnaikinčiau
žmones bei gyvulius, 20 o jame būtų Nojus, Danielius

ir Jobas, 'kaip Aš gyvas', jie savo teisumu neišgelbėtų nei sūnų, nei dukterų, tik savo gyvybes.
21 Jei Aš, norėdamas Jeruzalėje išnaikinti žmones ir gyvulius, siųsčiau savo keturias bausmes: kardą, badą, žvėris ir marą. (3 M 26,16-25; Jer 15,3)
22 Visgi mieste liks būrelis išgelbėtų su savo sūnumis ir dukterimis. Jiems atėjus pas jus, jūs matysite jų elgesį bei veiksmus ir turėsite paguodos nelaimėje, kurią Jeruzalei siunčiau.
23 Dabar suprasite, kad visa, ką padariau Jeruzalei, nebuvo be priežasties", sako Viešpats Dievas.

Keli vyresnieji atėjo pas pranašą Ezekielį pasiklausti Dievo sprendimo. Jie buvo veidmainiai (nešiojosi širdyje dievaičius ir mėgo nusikalsti). Ezekieliui buvo įsakyta neduoti jiems atsakymo. (3 M 17,10; 20,3) Jie bus iš Izraelio tautos pašalinti. Jei pranašas duos tokiems atsakymą, jis pats (pranašas) bus nubaustas.

13 skirsnelyje sakyta apie kurį tai kraštą. Bet reikia suprasti, kad kalbama apie Judėją, nes minima Jeruzalė. Judėjos (Jeruzalės) nusikaltimas yra toks didelis, kad nebepadėtų Nojaus, Danieliaus ir Jobo užtarimas. Nojus išgelbėjo savo šeimą, Danielius — kaldėnus, Jobas savo draugus, bet Jeruzalės niekas nebeišgelbės. Visgi likutis išliks ir Jeruzalėje.

15 skyrius
NENAUDINGAS VYNMEDIS 1-8

1 Viešpats kalbėjo man:
2 "Žmogaus sūnau, kuo pirmauja vynmedis, lyginant jį su kitais medžiais? (Jer 2,21)
3 Ar iš jo pagamina ką nors, ar padaromi kabliai kam nors pakabinti?
4 Jis tinka tik sudeginti. Kai jo abu galai nudega ir vidurys jau pajuodavęs, ar jis dar kam nors tinka?" (Jn 15,6)
5 Jei sveikas netiko jokiam daiktui pagminti, tai ką bekalbėti kai jis sudega — iš jo jokios naudos!
6 Viešpats Dievas sako: "Aš padarysiu

Jeruzalės gyventojams taip, kaip tam vynmedžiui, kuris sudegė ugnyje. 7 Aš juos bausiu. Jeruzalės gyventojai išvengė vienos nelaimės. Jie išėjo iš ugnies, bet ugnis sudegins juos! Jie supras, kad Aš Viešpats, kai nubausiu juos. 8 Kraštą paversiu dykuma, nes jie sulaužė ištikimybę man", sako Viešpats.

Vynmedis yra naudingas augalas, bet kaip medis jis neturi vertės; iš jo negalima padaryti naudingo daikto. Izraelis yra labai naudingas dvasiniam gyvenimui, bet jei jis neatlieka savo paskirties, jis netinka kitai paskirčiai. Juo labiau, kai Izraelis (šiaurės valstybė) buvo sunaikinta ir Judėja labai nukentėjus — abu galai apdegę, niekam nebetiko. Kai kraštas bus galutinai sunaikintas, tada jie supras, kad Viešpats tai padarė.

16 skyrius
NEIŠTIKIMA ŽMONA 1-63

1 Viešpats kalbėjo man: 2 "Žmogaus sūnau, paskelbk Jeruzalei jos bjaurius darbus, sakyk jai: 3 tavo kilmė ir giminė yra iš Kanaano krašto. Tavo tėvas buvo samaritas ir motina hetitė. 4 Kai tu gimei, gimimo raikštis nebuvo nupjautas, nebuvai vandeniu nuplauta nei druska nutrinta, nei vystyklais suvystyta. 5 Nė vienas nepažvelgė į tave su gailesčiu ir nepadėjo tau. Kai gimei, buvai išmesta laukan. 6 Aš ėjau pro šalį ir, matydamas tave besikapstančią kraujuje, tariau: 7 'Gyvenk ir auk, kaip lauko augalas'. Tu užaugai, subrendai, tapai graži moterimi, susiformavo krūtinė, užaugo plaukai, bet buvai plika ir nuoga. 8 Kai Aš eidamas pamačiau tave, buvai subrendus. Aš apdengiau tave savo apsiaustu, prisiekiau tau ištikimybę, padariau su tavimi Sandarą, ir tu tapai mano. (Rt 3,9; 2 M 19,5) 9 Aš nuploviau tave vandeniu, nuvaliau kraują, patepiau aliejumi, 10 aprengiau margais drabužiais, apaviau brangiais odiniais sandalais, apvilkau plona drobe, uždėjau šilkinį šydą 11 ir

papuošiau papuošalais; ant rankų uždėjau apyrankes,
ant kaklo grandinėlę, 12 ant nosies lankelį, ausyse aus-
karus ir ant galvos — puikų vainiką. 13 Tu pasipuošei
auksu ir sidabru, plona drobe, šilkais ir margais audi-
niais; valgei kvietinius miltus, medų ir aliejų; buvai la-
bai graži ir pasiekei karališkos garbės. 14 Tavo garsas
sklido tautose, nes papuošalais, kuriuos tau daviau, pa-
siekei tobulą grožį", sako Viešpats Dievas. (Raud 2,15)
15 "Pasitikėdama savo grožiu bei garbe, tu pradėjai
paleistuvauti, įkyriai pasisiūlydama kiekvienam praei-
viui. (2 M 34,16) 16 Tu kai kuriuos savo margus dra-
bužius panaudojai papuošti aukštumose esančius auku-
rus ir palapines ir priiminėjai ten savo meilužius. Taip
niekada nebuvo ir nebus. 17 Iš mano tau duotų aukso ir
sidabro papuošalų pasidarei vyriškus dievaičių stabus ir
paleistuvavai su jais. 18 Tu margais savo audiniais ap-
dengei juos ir mano aliejų bei smilkalus aukojai jiems.
19 Tau duotą maistą: kvietinius miltus, aliejų ir medų tu
aukojai jiems maloniam kvapui. 20 Net savo sūnus ir
dukteris, kuriuos pagimdei, aukojai jiems. Ar dar neuž-
teko tau paleistuvystės, (2 Kar 16,3; Jer 7,31) 21 kad
mano vaikus pjovei ir aukojai juos stabams? 22 Taip
elgdamasi ir paleistuvaudama neatsiminei savo jaunys-
tės dienų, kai nuoga ir plika kapsteisi kraujuje. 23 Dėl
tokio tavo bjauraus gyvenimo, skiriu tau vargą, vargą!
24 Tu pasistatei paleistuvavimo namų kiekvienoje aukš-
tumų aikštėje; 25 kiekvienoje gatvėje turėjai paleistuva-
vimo vietų ir stabų. Savo grožį apdrabstei purvais, atsi-
duodama kiekvienam praeiviui. 26 Tu paleistuvavai su
kaimynais, augalotais egiptiečiais ir tuo erzinai mane.
27 Dabar Aš bausiu tave, atimsiu tau skirtą palaimos
dalį ir atiduosiu tave priešams, filistėnų dukterims, ku-
rios bjaurėjosi tavo gašlumu. 28 Tu ištvirkavai su asi-
riečiais, nes niekad nebuvai patenkinta, bet ir su jais ne-
buvai pasitenkinusi. 29 Daugino paleistuvystę, pre-
kiaudama krašte su kaldėnais, ir tų tau dar neužteko. 30

Tavo širdis degė gašlumu, kaip įžūlios paleistuvės. 31
Kiekvienoje gatvėje ir kiekvienoje aikštėje tu turėjai stabų garbinimo ir prostitucijos vietas. Tu nebuvai paprasta paleistuvė, parsiduodanti už pinigus, 32 bet sveti-
mautoja žmona, kuri, savo vyro vieton, priima svetimus. 33 Bendrai, paleistuvės apmokamos, bet tu davei dovanas ir kyšius savo meilužiams, kad jie ateitų pas ta-
ve. 34 Tavo ištvirkavimas buvo priešingas moterų prigimčiai; tavęs nesekiojo ir tau nemokėjo, priešingai, — tu mokėjai.

35 Jeruzale, išgirsk Viešpaties Dievo Žodį: 36 tu
atidengei savo gyvenimą su meilužiais ištvirkaudama ir parodei save bjauriais stabais ir krauju savo vaikų, aukodama juos jiems. 37 Štai, todėl Aš surinksiu visus tavo meilužius, kuriuos mylėjai, ir tuos, kurių nekentei; Aš juos surinksiu iš visur ir atidengsiu jiems tave visame tavo nuogume. (Jer 13,22,26) 38 Aš teisiu tave kaip
svetimautoją, santuokos griovėją ir žudytoją. Aš išliesiu
ant tavęs savo įnirtį ir 39 atiduosiu tave į jų rankas. Jie
sugriaus tavo ištvirkavimo namus ir sunaikins aukštumas, kur garbinai stabus. Jie nuplėš tau drabužius, atims papuošalus ir paliks tave nuogą. 40 Surinkę būrį
prieš tave, užmuš tave akmenimis, sukapos kardu, 41
sudegins tavo namus ir įvykdys teismo sprendimą daugelio moterų akivaizdoje. Taip padarysiu galą tavo paleistuvystei, ir tu nebemokėsi daugiau ištvirkavimo mo-
kesčio. 42 Taip mano įnirtis prieš tave nurims ir rūstybė
išnyks. (Ez 5,13) 43 Tu neatsiminei savo jaunsytės dienų, bet savo elgesiu erzinai mane, todėl visus tavo darbus suverčiau ant tavo galvos. 44 Kiekvienas, kas naudoja patarlę, pritaikys ją tau: 'Kokia motina, tokia ir
duktė'. 45 Tu esi duktė savo motinos, kuri paliko savo
vyrą ir vaikus; tu sesuo savo seserų, kurios paliko savo vyrus ir vaikus. Jūsų motina buvo hetitė ir tėvas amori-
tas. 46 Tavo vyresnioji sesuo yra Samarija su savo
miestais, esančiais šiaurėje. Tavo jaunesnioji sesuo yra

Sodoma su savo miestais pietuose. (Ez 23,1) 47 Tu ne-
sitenkinai kaip jos nepadorumu, tu elgeisi blogiau už
jas. 48 Kaip Aš gyvas, sako Viešpats Dievas, tavo se-
suo Sodoma su savo miestais nesielgė taip blogai, kaip
tu ir tavo miestai. 49 Tavo sesers Sodomos ir jos mies-
tų nusikaltimas buvo išdidumas ir perteklius, beturčiui
ir vargšui jie nepadėjo. 50 Jie kėlėsi puikybėn ir gyveno
nuodėmėse. Todėl Aš sunaikinau juos. (1 M 18,20) 51
Samarija nė pusės nusikaltimų nepadarė kaip tu. Tu ją
pralenkei savo nusikaltimais. Tavo seserys yra teises-
nės už tave. 52 Nešk savo kaltes, nes esi daug labiau
nusikaltusi negu jos. 53 Aš pakeisiu Sodomos ir jos
miestų likimą, taip pat likimą Samarijos ir jos miestų; ir
tavo likimą pakeisiu, (Ez 11,7) 54 kad neštum kaltę ir
gėdytumeis viso, ką darei, ir būtum jiems paguoda. 55
Tavo sesuo Sodoma ir jos miestai, Samarija ir jos mies-
tai, tu ir tavo miestai sugrįšite į senąją būklę. 56 Ar sa-
vo sesers Sodomos vardo nenaudojai patarlei savo išdi-
dumo metu, 57 prieš tavo piktybių atidengimą? Dabarti-
niu metu tu esi pajuoka ir panieka Edomo dukterims ir
visiems aplinkui gyvenantiems bei filistėnų dukterims.
58 Tu privalai už ištvirkavimą ir nusikaltimus kentėti",
sako Viešpats Dievas.

59 "Aš tau darau taip, kaip tu darei; tu paniekinai
priesaiką ir sulaužei Sandarą. 60 Tačiau Aš, atsiminęs
savo Sandarą su tavimi iš tavo jaunystės dienų, sudary-
siu amžiną Sandarą su tavimi. (3 M 26,45; Oz 2,17; Ez
37,26; Jer 31,31-34) 61 Atsiminusi savo elgesį, tu gė-
dysies. Tavo vyresnes ir jaunesnes seseris duosiu tau
dukterimis, bet ne dėl tos Sandaros. (Ez 20,43) 62 Aš
sudarysiu savo Sandarą su tavimi ir tu žinosi, kad Aš
esu Viešpats. 63 Tu atsiminsi, gėdysies ir neatversi
burnos, kai tau atleisiu visa, ką darei", sako Viešpats
Dievas. (Ez 36,31-32)

Šiame skyriuje plačiai rašyta apie Judėjos neištikimybę Dievui. Judėja (Jeruzalė) pavaizduota kaip neištikima žmona. Jos neištikimybė pasireiškė kitų tautų stabų garbinimu.

Senais laikais kartais vaikus išmesdavo — pažodžiui leisdavo jiems žūti. Dar ir mūsų laikais Artimuose Rytuose naujagimius nutrina druska, kad jų oda sustiprėtų ir jie būtų apsaugomi nuo piktų dvasių. Vaikus aukodavo dievaičiams pagonys, juos aukojo ir žydai sekdami pagonių papročius. (Jer 3,24; 7,31; 19,5)

Judėja ieškojo globos (paleistuvavo) pas egiptiečius, asiriečius ir babiloniečius. Jai bus užmokėta pagal jos darbus; ji bus akmenimis užmušta — Judėja sunaikinta. Sakyta, kad Jeruzalė labiau nusikalto negu Samarija ir Sodoma. Betgi Dievo pažadas lieka jai! Viešpats sudarys naują Sandarą su ja!

17 skyrius
DU ARAI 1-24

1 Viešpats kalbėjo man: 2 "Žmogaus sūnau, užmink mįslę ir papasakok šį prilyginimą Izraeliui. 3 Didelis aras, ilgais išskėstais sparnais, įvairiaspalvėmis plunksnomis, atskrido į Libaną. Jis nulaužė kedro viršūnę, 4 nuskynė tų metų ūglį ir, nunešęs jį į pirklių kraštą, pasodino prekybos mieste. 5 Tada jis paėmė Izraelio krašto ūglį ir pasodino jį derlingoje, drėgnoje žemėje. 6 Jis turėjo išaugti žemu, vešliu vynmedžiu, su atžalomis ir šakelėmis. (Ez 19,10) 7 Atskrido kitas didesnis aras, ilgais sparnais ir turtingas plunksnomis. Vynmedis kreipė į jį savo šaknis ir tiesė šakeles, tikėdamas, kad palaistys jį daugiau negu lysvės drėgmė. 8 Medelis jau buvo pasodintas drėgnoje, derlingoje žemėje, kur jis galėjo vešliai augti, leisti šakeles, nešti gerus vaisius. 9 Aš, Viešpats, klausiu tave, sakyk ar jis tarps? Ar aras neišraus jo šaknų ir nesudraskys vaisių, ar žaliuojančios šakelės nenuvys? Tada nereikės tvirtų rankų jį iš-

rauti. 10 Ar jis persodintas augs? Ar kai rytų vėjas jį
palies, jis nenuvys lysvėje, kurioje auga, ar nenudžius?
11 Kalbėk maištaujantiems izraelitams, kad jie supras-
tų". 12 Štai, atžygiavo Babilonijos karalius į Jeruzalę,
paėmė karalių su kunigaikščiais ir nusivedė juos į Babi-
loną. (2 Kar 24,10-15) 13 Su vienu karaliaus palikuo-
niu jis sudarė sutartį ir jį prisaikdino; krašto didžiūnus
jis išgabeno, (2 Kar 24,17) 14 kad karalystė būtų paže-
minta ir neklestėtų, o sutartis — būtų išlaikyta. 15 Izra-
elio karalius sulaužė priesaiką ir siuntė pasiuntinius į
Egiptą, prašydamas žirgų ir karių. Ar jam seksis? Ar iš-
liks tas, kuris taip daro? Ar, sutartį sulaužęs, laimės? 16
"Kaip Aš gyvas", sako Viešpats, "jis mirs Babilone, to
karaliaus krašte, kuris įstatė jį karaliumi, nes jis panieki-
no priesaiką ir sulaužė sutartį. 17 Faraonas su didele
kariuomene bei daugybe karių jam nepadės, kai babilo-
niečių bus supiltas pylimas ir padaryti apkasai žmo-
nėms žudyti. 18 Jis paniekino priesaiką ir sulaužė sutar-
tį. Juk jis buvo prisiekęs. Taip padaręs, jis neištrūks".
19 Viešpats Dievas sako: "Kadangi jis priesaiką panie-
kino ir mano sutartį sulaužė, kaip Aš gyvas, — bausiu
jį. 20 Aš jį pagausiu, nugabensiu į Babiloną ir ten jį tei-
siu dėl ištikimybės sulaužymo. (Ez 12,13) 21 Jo karių
rinktiniai būriai kris nuo kardo; kurie išliks, tuos iš-
sklaidysiu į visus vėjus; jūs žinosite, kad Aš, Viešpats,
taip kalbėjau. 22 Aš pats aukšto kedro viršūnę nulau-
šiu, ūglį nuskinsiu ir pasodinsiu aukštai iškilusiame
kalne. (Iz 11,1; 53,2) 23 Jis, pasodintas aukštame Izra-
elio kalne, išleis šakas, neš vaisių ir išaugs didingu ke-
dru. Įvairūs gyvuliai gyvens po juo, paukščiai kraus liz-
dus jo šakų ūksmėje. (Ez 20,40; Dan 4,9; Mt 13,32) 24
Visi krašto medžiai žinos, kad Aš esu Viešpats. Aš pa-
žeminu aukštą medį ir paaukštinu žemą; žaliuojantį me-
dį nudžiovinu ir sausą darau žaliuojančiu. Aš, Viešpats,
sakau ir įvykdau". (Ez 21,31)

Kas rašyta apie du arus, be paaiškinimo nesuprantama. Paaiškinimas yra duotas išsamus ir aiškus. Du arai buvo dvi galybės — Babilonija ir Egiptas. Babilonijos karalius Nebukadnesaras atžygiavo į Jeruzalę — nulaužė Libano kedro viršūnę. Nebukadnesaras išgabeno karalių Joakimą ir dalį gyventojų į Babiloniją. Jis įstatė Jeruzalėje karaliumi Zedekiją ir paėmė iš jo ištikimybės priesaiką. Zedekijas prilyginamas vynmedžiui. Jis tapo Babilonijos vasalu. Judėja turėjo būti nereikšminga, kaip vešlus vynmedis, o ne didingas kedras. Zedekijas tikėjosi pagalbos iš Egipto prieš Babiloniją. Jis maištavo prieš Babiloniją, — sulaužė ištikimybės priesaiką. Viešpats skaitė priesaiką Jam. Tad Zedekijas nelaimės.

Kas sakyta skirsneliuose 22-24, primena Iz 11,1, taipgi Ez 34,23-; 37,24-. Tai yra pažadas apie Jėzų Kristų ir Jo karalystę.

18 skyrius
KIEKVIENAS ASMUO ATSAKINGAS 1-32

1 Viešpats kalbėjo man: 2 "Ką reiškia ta patarlė, kurią naudojate Izraelio krašte? 'Tėvai valgė rūgščių vynuogių, o vaikams dantys atšipo'. 3 'Kaip Aš gyvas', šios patarlės nebenaudosite Izraelyje. 4 Visi žmonės yra mano: tėvas ir sūnus. Tas, kuris nusikalsta, mirs. 5 Jei žmogus yra teisus ir laikosi teisės bei teisybės, 6 nevalgo aukštumose stabų aukų, negarbina Izraelio stabų, neišniekina artimo žmonos, neartėja prie moters, mėnesinės metu; (3 M 18,19-20) 7 nė vieno neskriaudžia, skolininkui užstatą grąžina, neapiplėšia, išalkusį pamaitina, nuogą apdengia, (Ps 15,3; 5 M 24,10-13) 8 neskolina už nuošimčius ir nereikalauja grąžinti su priedu; nedaro neteisybės, daro teisingą sprendimą, (2 M 22,24) 9 laiko mano nuostatus ir vykdo teisę, — toks yra teisus; jis bus tikrai gyvas. 10 Kai jam gimsta plėšikas sūnus, praliejantis kraują bei darantis pikta, ko jo tėvas

nedarė: 11 valgo aukštumose aukų mėsą, išniekina arti-
mo žmoną, 12 vargšą ir beturtį skriaudžia, plėšikauja,
negrąžina užstato; garbina stabus, daro bjaurius daly-
kus, 13 skolina už nuošimčius, reikalauja daugiau negu
davė, — argi toks turėtų likti gyvas? Ne, jis neliks gy-
vas! Kas taip elgiasi, — mirs. Skriaudžiamųjų kraujas
kris ant jo. 14 Bet jei jam gims sūnus, matys tėvo nusi-
kaltimus ir bijosis, nedarys nieko panašaus: 15 neval-
gys aukštumose, negarbins Izraelio stabų, neišniekins
artimo žmonos; 16 nė vieno neskriaus, nesulaikys už-
stato, neplėšikaus; pamaitins alkaną, nuogą aprengs, 17
neskriaus nė vieno, neims nuošimčių ir nereikalaus
priedų; laikys mano nuostatus ir vykdys teisę; toks ne-
mirs dėl savo tėvo kaltės, bet bus gyvas. 18 Jo tėvas,
skriaudęs bei prievartavęs brolį ir daręs pikta visiems,
mirs dėl savo nusikaltimų. 19 Jei jūs klausiate: 'Kodėl
sūnus neatsako už tėvo nusikaltimus?' Jei sūnus laikėsi
mano nuostatų ir vykdė teisę, jis tikrai liks gyvas. 20
Asmuo, kuris nusikals, — mirs. Sūnus neatsakys už tė-
vo nusikaltimą, o tėvas neatsakys už sūnaus kaltes. Tei-
susis gaus atpildą už gera, o niekšas kentės už savo nu-
sikaltimus. (2 M 20,5; 4 M 27,11)

21 Jei niekšas atsivers nuo nusikaltimų, laikys ma-
no nuostatus ir vykdys teisę bei teisybę, jis tikrai bus
gyvas. 22 Praeities nusikaltimai bus užmiršti ir jam ne-
priskaitomi; jis bus gyvas už savo gerus darbus. (Iz
42,25; 44,22) 23 Argi Aš noriu niekšo mirties? O, ne!
Aš noriu, kad jis atsiverstų, atgailautų ir būtų gyvas.
(Ez 33,11) 24 Jei teisusis nusigręš nuo teisaus kelio,
darys įvairius nusikaltimus, kaip niekšai daro, ar turėtų
jis likti gyvas? Ne, jo gerieji darbai nebus jam užskaity-
ti. Neteisybės ir nuodėmės, kurias jis darė, neš jam mirtį.
(Ez 3,20) 25 Jūs sakote: 'Viešpaties kelias neteisingas'.
Paklausyk Izraeli! Ar mano kelias neteisingas? Iš tikrų-
jų jūsų kelias yra neteisingas. (Ez 33,17-20) 26 Jei tei-
susis nukryps nuo teisybės ir padarys nusikaltimų, jis

mirs dėl jų. 27 Jei niekšas nusigręš nuo nusikaltimų ir
vykdys teisę bei teisybę, jis išgelbės savo gyvybę. 28
Jei jis susipras ir atsisakys savo piktų darbų, jis bus tik-
rai gyvas. 29 Izraelis sako: 'Viešpaties kelias neteisin-
gas'. Izraeli, argi mano kelias neteisingas? Jūsų keliai
klaidingi! 30 Aš teisiu kiekvieną pagal jo elgesį. Nusi-
gręžkite nuo savo neteisybių ir nusikaltimų, kad nežū-
tumėte. (Ez 33,11; Iz 55,7) 31 Atsisakykite neteisybių,
kurias darėte, įsigykite naują širdį ir naują dvasią! Izra-
eli, kodėl nori mirti? (Ez 36,26) 32 Aš nenoriu nė vieno
nusikaltusio mirties, atsiverskite ir būkite gyvi!" sako
Dievas.

Mes lietuviai turime priežodį: "Lazda turi du galus". Taip yra ir su mūsų bei mūsų protėvių nusikaltimais. Dievas pasakė, kad tėvų nusikaltimai sieks iki 3 ir 4 kartos, bet tėvų geri darbai sieks iki tūkstantinės kartos. Ezekielio laikais, taip ir mūsų laikais, žmonės mano, kad jie kenčia už tėvų nusikaltimus. Iš tikrųjų jie nenori atsiversti, jie elgiasi pikčiau už jų tėvus. Tam tikrame laipsnyje vaikai yra atsakingi už tėvų nusikaltimus. Dievas sakė ir Jo valia yra, kad visi, kiekvienas, atsiverstų ir gyventų. Kiekvienas yra atsakingas už savo veiksmus. Žmonės drįso ir drįsta kaltinti Dievą už visas blogybes. Jie sako — jei Dievas tokį mane padarė, aš negaliu kitaip elgtis. Dievas yra visagalis, kaip Jis tvarko, taip yra. Tikrybė yra — žmogus žino kas gera, kaip jis turėtų elgtis, bet jis nenori gero siekti. Kas nenori gero — atsakomybės prisiimti, tokio niekas neišgelbės; nei tėvai, protėviai, valdžia, nei Dievas! Dievas įsakė ir sveika nuovoka sako, kad kiekvienas yra atsakingas už savo veiksmus.

19 skyrius

RAUDA DĖL IZRAELIO KUNIGAIKŠČIŲ 1-14

1 Izraelis taip apraudojo savo kunigaikščius: 2
"Kokia liūtė buvo tavo motina liūtų tarpe! Ji tarp jaunų
liūtų užaugino savo jauniklius. (2 Kar 23,31) 3 Vienas
jos liūtukų išaugo tokiu liūtu, kad jis, išmokęs surasti
grobį, ėmė medžioti žmones. (2 Kar 24,16) 4 Tautos,
išgirdusios apie jo darbus, pagavo jį ir, sukaustytą
grandinėmis, išvedė į Egiptą. (2 Kar 23,30-34) 5 Liūtė,
pamačiusi, kad jos viltys žuvo, antrą savo liūtuką pastatė jaunojo liūto vietoje. 6 Jis, vaikščiodamas tarp liūtų,
išmoko medžioti ir tapo žmogėdra. (2 Kar 24,8-9) 7 Jis
sugriovė tvirtoves ir sunaikino miestus. Visas kraštas
drebėjo nuo jo riaumojimo. 8 Aplinkinių kraštų tautos
sukilo prieš jį, ištiesė savo tinklą ir sugavo jį. 9 Jie sukaustė jį grandinėmis, uždarė narvan ir, nugabenę pas
Babilonijos karalių, įmetė į kalėjimą, kad jo balsas nebebūtų girdimas Izraelio kalnuose. (2 Kar 24,15) 10
Tavo motina buvo kaip vynmedis, pasodintas prie vandens; pilnas šakelių ir vaisių. (Ez 17,6) 11 Jo stiprus
ūglis tapo valdovo skeptru, iškilo aukštai tarp šakelių;
jis buvo toli matomas. 12 Dievo rūstybė išrovė jį ir numetė žemėn. Rytų vėjas sudžiovino jį, vaisiai nukrito,
ūglis suvyto. (Ez 15,4) 13 Dabar jis persodintas dykumoje, sausoje išdžiūvusioje žemėje. 14 Ugnis sudegino
šakas ir vaisius; išnyko ūglis ir valdovo skeptras. Tai
yra rauda ir ji liks rauda Izraeliui".

Tai rauda apie Judėjos karalius. Kai kurie Šventojo Rašto aiškintojai supranta šią raudą bendrai Dovydo dinastijai, kiti tik paskutiniams Judėjos karaliams; karaliaus Josijo trims sūnums. (2 Kar 23,31-34; 1 Kar 24,8-25) Vienas Josijo sūnus buvo išvežtas į Egiptą, o antras į Babiloniją.

Antras palyginimas vynmedžiui suprantamas Zedekijas. Jis buvo ištremtas iš geros žemės (Judėjos) į

Babilonijos dykumą. Tremties kraštą visada galima vadinti dykuma. Judėjos valstybė buvo sunaikinta; liko tik pranašo rauda apie karalius.

20 skyrius

IZRAELIO NUSIKALTIMAS STABAIS 1-49

1 Septintais metais penkto mėnesio dešimtą dieną
keli vyrai Izraelio vyresniųjų atėjo išgirsti Viešpaties at-
sakymų ir atsisėdo pas mane. (Ez 8,1; 14,1) 2 Viešpats
kalbėjo man: 3 "Žmogaus sūnau, paklausk Izraelio vy-
resniųjų ar jie atėjo pasiteirauti manęs (apkaltinti ma-
ne)? Kaip Aš gyvas, jiems neatsakysiu", sako Viešpats
Dievas. (Ez 14,3) 4 "Žmogaus sūnau, nežiūrint ar tu
jiems atsakysi į klausimus, ar praneši sprendimą, pri-
mink jiems jų tėvų padarytus nusikaltimus. 5 Aš išsi-
rinkau Izraelį, Aš prisiekiau, pakėlęs ranką, Jokūbo na-
mų palikuonims ir tuo tapau žinomas Egipto krašte. (2
M 6,7-8) 6 Tą dieną Aš, pakėlęs ranką, prisiekiau, kad
išvesiu juos iš Egipto krašto ir nuvesiu į numatytą šalį,
kur pienas ir medus plūsta; į geriausią kraštą iš visų ša-
lių. 7 Aš jiems sakiau: kiekvienas pašalinkite bjaurius
stabus, kuriuos jūs garbinate, ir nesusitepkite Egipto
stabais. Aš esu Viešpats, jūsų Dievas. (Joz 24,14,23) 8
Bet jie buvo priešingi, neklausė manęs, nė vienas nepa-
šalino savo bjaurių Egipto stabų. Tuomet Aš maniau iš-
lieti savo rūstybę ant jų dar Egipto krašte. 9 Tačiau dėl
savo vardo susilaikiau, kad jo nepažeminčiau pagonių
tautų tarpe, kur jie gyveno; ir jiems pasirodęs, prižadė-
jau išvesti iš Egipto krašto. (Ez 36,21-22; 2 M 32,12)
10 Aš išvedžiau juos iš Egipto krašto ir, atvedęs į dy-
kumą, 11 daviau jiems įsakymą ir pamokiau nuostatų,
kurių laikantis, žmogus išlieka gyvas. (3 M 18,5) 12
Daviau sabatą, Sandaros ženklą tarp jų ir manęs, kad jie
žinotų, jog Aš esu Viešpats ir juos pašvenčiu. (2 M
31,13-17) 13 Izraelitai priešinosi man dykumoje. Jie
nesilaikė mano nuostatų ir atmetė teisę, kurią žmogus

vykdydamas išlieka gyvas; jie sutepė ir sabatas. Aš no-
rėjau dykumoje juos visai sunaikinti, 14 tačiau to nepa-
dariau, atsižvelgdamas į savo vardą, kad nebūčiau nie-
kinamas pagonių tautų, kurių akivaizdoje juos išvedžiau
iš Egipto. 15 Tyruose prisiekiau, kad jų neįvesiu į jiems
pažadėtą kraštą, kuris pienu ir medumi plūsta, yra ge-
riausias visų šalių. (4 M 14,12) 16 Jie atmetė mano įsa-
kymus, nesilaikė nuostatų ir sutepė sabatas, nes jų šir-
dis buvo pavergta stabų. 17 Aš pasigailėjau jų, visų ne-
sunaikinau ir nepadariau jiems galo dykumoje. 18 Jų
vaikams įsakiau: nesilaikykite savo tėvų nuostatų, nesi-
elkite kaip jie ir negarbinkite stabų. 19 Aš esu Viešpats,
jūsų Dievas. Laikykitės mano nuostatų ir vykdykite
mano teisę, 20 švęskite sabatą, kaip Sandaros ženklą
tarp manęs ir jūsų, ir žinokite, kad Aš esu Viešpats, jū-
sų Dievas. 21 Net ir jų vaikai priešinosi man. Jie nesi-
laikė mano nuostatų ir nevykdė mano įsakymų, kuriuos
vykdant, žmogus išlieka gyvas. Norėjau išlieti ant jų sa-
vo rūstybę dykumoje. 22 Tačiau susilaikiau dėl savo
vardo, kad nebūčiau niekinamas pagonių tarpe, kurių
akivaizdoje juos išvedžiau iš Egipto. 23 Pakėlęs ranką
tyruose prisiekiau, kad juos tarp pagonių išsklaidysiu ir
išblaškysiu, 24 nes jie mano įsakymų nesilaikė, nuosta-
tus atmetė, sabatą sutepė ir sekė tėvų stabus. 25 Tad ir
Aš daviau jiems klaidingų nuostatų ir įsakymų, kurių
laikydamiesi, jie negalėjo išlikti gyvi. 26 Jie susitepė
aukodami savo pirmagimius — degindami juos; tuo no-
rėjau sukelti siaubą, kad jie suprastų, jog Aš esu Vieš-
pats. (2 Ch 33,6) 27 Todėl žmogaus sūnau, kalbėk izra-
elitams ir sakyk jiems, kad taip sako Viešpats Dievas.
Jūsų tėvai piktžodžiavo ir paniekino mane. 28 Kai juos
įvedžiau į kraštą, kurį, pakėlęs ranką, buvau prisiekęs
jiems duoti, jie, pamatę aukštesnę kalvą arba šakotą
medį, aukojo aukas, nešė dovanas, erzindami mane. 29
Aš juos klausiau: kokia tai aukštuma, į kurią einate? Iki
šios dienos jos vardas — 'Aukštuma'. 30 Todėl pa-

klausk izraelitų, ar ir jie, kaip jų tėvai, nori susitepti
bjauriais stabais? 31 Kai jie aukojo aukas, nešė dovanas
ir degino vaikus, patys susitepė stabais iki šios dienos.
Ar tad Aš turėčiau jiems atsakyti? Kaip Aš gyvas, Aš
neatsakysiu jiems", sako Viešpats Dievas. (2 Kar 16,8;
17,17)

32 "Niekada neįvyks, kaip jūs manote ir sakote:
'Kaip pagonys ir kitų kraštų tautos, taip ir mes garbinsi-
me medžius ir akmenis'. 33 Kaip Aš gyvas, Aš valdy-
siu jus tvirta ranka, išliedamas savo rūstybę. 34 Aš iš-
vesiu jus iš tautų, surinksiu iš kraštų, kur esate išsklai-
dyti, karaliausiu jums savo galia ir bausiu jus. 35 Aš
nuvesiu jus į tautų tyrus ir ten jus teisiu. (Oz 2,16) 36
Kaip teisiau jūsų tėvus Sinajaus dykumoje, taip teisiu
jus. (4 M 14,22-23) 37 Tada jus prievarta vedžiosiu ir
priversiu laikytis Sandaros. 38 Aš išskirsiu iš jūsų at-
puolusius ir man priešingus, išvesiu juos iš krašto, ku-
riame jie dabar svetimi; į Izraelio kraštą jie nesugrįš. Ta-
da žinosite, kad Aš esu Viešpats. 39 Apie jus, izraelitai,
Aš, Viešpats Dievas, taip sakau: kurie nenorite manęs
klausyti, eikite ir tarnaukite savo stabams, bet dabar ir
ateityje mano šventojo vardo nebesutepkite savo auko-
mis ir stabais. 40 Šventame mano kalne, Izraelio aukš-
tame kalne, man tarnaus visas Izraelis. Tada Aš malo-
niai priimsiu jus, jūsų rinktines aukas ir visas šventas
dovanas. (Ez 17,23) 41 Aš priimsiu jus kaip aukų ma-
lonų kvapą, kai išvesiu jus iš tautų ir surinksiu iš kraš-
tų, kur esate išsklaidyti, ir pasirodysiu pagonims kaip
Šventasis. 42 Tada suprasite, kad Aš esu Viešpats, kai
jus įvesiu į Izraelio kraštą, kurį prisiekiau duoti jūsų tė-
vams. 43 Ten atsiminsite savo elgesį ir darbus, kuriais
susitepėte, ir bjaurėsitės savo padarytų blogybių. (Ez
36,31-32) 44 Tada suprasite, kad Aš esu Viešpats, kai
darysiu jums gera iš savo malonės, neatsižvelgdamas
jūsų blogo elgesio ir piktų darbų".

45 Viešpats kalbėjo man: 46 "Žmogaus sūnau, žiū-
rėk pietų pusėn, kalbėk ir pranašauk miškui pietų šaly-
je. 47 Sakyk miškui pietuose: 'Išgirsk Viešpaties Žodį!'
Aš įžiebsiu ugnį ir sudeginsiu visus tavo žalius ir sau-
sus medžius. Liepsnos neužges, iki visa bus sudeginta
nuo pietų iki šiaurės. 48 Tada visi matys, kad Aš, Vieš-
pats, padegiau mišką, ir jis neužges". 49 Tada aš atsilie-
piau: "Ak, Viešpatie, Dieve, čia kalbama prilyginimais;
ir jie sako apie mane: 'Ar jis nevisada prilyginimais kal-
ba?'"

---

591 pr. Kr. keli Judėjos vyresnieji atėjo pas Ezekielį į jo namus pasiklausti Dievo sprendimo; kokio sprendimo tekste nepasakyta. Pranašas pakartojo jiems, kaip jų protėviai Egipte ir kelionėje į pažadėtąją žemę buvo nepaklusnūs Dievui. Dievas jau anais laikais norėjo juos sunaikinti, bet Dievas dėl savo vardo garbės pasigailėjo jų ir vedė juos toliau.

32 skirsnelyje sakyta, kad žydai tremtiniai buvo nustoję vilties; jie norėjo pasiduoti pagonių įtakai — tapti kaip jie, garbinti medį ir akmenį. Viešpats atsakė, kad taip nebus, Jis juos valdys; nenorinčius Jo klausyti Jis pasmerks, leis jiems paskęsti pagonių jūroje. Bet norinčius Jį sekti, Jis sugrąžins į jų kraštą, ten jie garbins Jį. Taip įvyko, kaip Viešpats sakė; žydai grįžę iš tremties nebegarbino stabų.

46 skirsnelyje: pietų šalies miškas, yra Judėja, Jeruzalė ir jos gyventojai. Jeruzalė bus sunaikinta; nukentės visi, netikintieji ir tikintieji.

21 skyrius
KARDAS SIAUČIA 1-32

1 Viešpats kalbėjo man: 2 "Žmogaus sūnau,
žvelk į Jeruzalę, kalbėk prieš ją, prieš šventovę ir pra-
našauk prieš Izraelį. 3 Sakyk Izraelio kraštui, kad Vieš-
pats Dievas taip sako: Aš esu prieš jį; ištraukęs kardą iš

makšties, nužudysiu teisiuosius ir niekšus. 4 Kadangi
žudysiu teisiuosius ir niekšus, tai mano kardas siaus
nuo pietų iki šiaurės; 5 tada kiekvienas supras, jog Aš,
Viešpats, ištraukęs kardą iš makšties, jo nepadėsiu. 6
Tu, žmogaus sūnau, dejuok ir dūsauk jų akivaizdoje,
lyg būtum baisioje kančioje. 7 Jei tave klaus: 'Kodėl dū-
sauji?' Atsakyk jiems: 'Dėl ateinančių žinių. Kai nelai-
mės užgrius, širdys liūdės, rankos suglebs, drąsa iš-
nyks, keliai drebės'. Tai ateis ir įvyks", sako Viešpats.

8 Viešpats kalbėjo man: 9 "Žmogaus sūnau, prana-
šauk: kardas pagaląstas ir nušveistas. (Ez 32,20) 10 Pa-
galąstas smūgiui, nušveistas, kad blizgėtų kaip žaibas.
Ar gali turėti žmonės džiaugsmo, kurie nepaiso įspėji-
mų nei bausmių? 11 Kardas nušveistas, pagaląstas ir
įduotas į rankas žudyti. 12 Žmogaus sūnau, šauk ir de-
juok! Jis paruoštas mano tautai, visiems Izraelio kuni-
gaikščiams. Jie ir tauta paskirti kardui. Laužyk rankas,
(plok rankomis per šlaunis). 13 Čia ne bandymas, visa
turi įvykti. Ko beliko laukti, jei atmetėte pamokymą?"
Klausia Viešpats. (Iz 1,5)

14 "Žmogaus sūnau, pranašauk; suplok rankomis,
kova prasidės, kardo smūgiai kartosis. Tai žudymo kar-
das, siekiąs visus. 15 Širdys liūdės, daugelis žus, kar-
das siaus vartuose. Kardas nušveistas blizga, pagaląstas
siaučia. 16 Kirsk į dešinę ir į kairę, kur ašmenys pasie-
kia. 17 Aš rankomis suplosiu ir rūstybę įvykdysiu; Aš,
Viešpats, taip kalbu".

18 Viešpats kalbėjo man: 19 "Žmogaus sūnau, pa-
žymėk du kelius, kuriais Babilonijos karaliaus kardas
galėtų ateiti. Abu keliai prasideda viename krašte. Kelio
atsišakojime pastatyk kelrodį. (Ez 4,1) 20 Jis terodo
kardui kelią į amonitų Rabą ir į Judėjos sutvirtintą Jeru-
zalę. 21 Babilonijos karalius stovi kryžkelėje, abiejų ke-
lių atsišakojime ir teiraujasi žyniavimu, maišo strėles,
klausia stabų, apžiūri aukų kepenis". 22 Į jo dešinę pa-
teko Jeruzalės burtas: "Signalas kovai, sukelti kovos

šauksmą, statyti sienų griovimo ožius prie vartų, supilti pylimą, statyti sustiprinimus". 23 Jeruzalės gyventojams atrodys, jog tai apgaulingas žyniavimas. Jie prisiekė iškilminga priesaika, bet Dievas primena jiems nusikaltimus.

24 Todėl Viešpats Dievas taip sako: "Jūs prisimenate savo kaltes, ir jūsų veiksmai stovi jūsų akyse; jūs atsakysite už juos. 25 Ir tu, Izraelio kunigaikšti, niekšingų darbų vykdytojau, tavo bausmės diena atėjo. 26 Nusiimk galvos raikštį ir karaliaus vainiką! Nebebus, kaip buvo. Žemasis bus paaukštintas, o aukštasis pažemintas. (2 M 28,4; Ez 17,24; Lk 18,14) 27 Griuvėsiais, griuvėsiais, griuvėsiais Aš paversiu Jeruzalę! Visa liks taip, iki ateis turintis teisę valdyti. Jam pavesiu visa. (1 M 49,10)

28 Tu, žmogaus sūnau, pranašauk apie amonitus ir jų pasityčiojimą. Pagaląstas ir nušveistas kardas žudys. (Ez 25,2-7) 29 Jūsų regėjimai, — apgaulė, pranašavimas — melas. Bausmė jums ateis už jūsų niekšybes. 30 Kišk kardą atgal į makštį! Aš tave teisiu krašte, kur gimei, iš kurio esi kilęs. 31 Aš išliesiu ant tavęs savo rūstybę, tu pajusi mano keršto liepsnas; užleisiu brutalius žmones tave naikinti. 32 Tu būsi maistas liepsnoms, tavo kraujas liesis, visi užmirš tave". Aš, Viešpats tai kalbėjau.

Dievas siunčia kardą prieš savo tautą. Baisu, bet taip yra. Dievas leido ir savo Sūnui ant kryžiaus mirti. Tas kardo siautimas veikė pranašą Ezekielį neigiamai. Rankomis plojimas, ir dar per šlaunis, buvo didelis nusiminimas ir išgąstis. Mes rankų plojimu reiškiame pritarimą; anais laikais tuo žydai išreiškė nepritarimą ir gailestį.

Nebukadnesaras žygiavo į Palestiną, bet nebuvo apsisprendęs žygiuoti į amonitų sostinę Rabą ar į Jeruzalę. Jis savo burtais darė pasirinkimą. Burtai nurodė

Jeruzalę. Tuo Jeruzalės likimas buvo išspręstas. Tą padarė ne burtai, bet Viešpaties sprendimas. Viešpats tą pranešė Ezekieliui anksčiau negu Nebukadnesaras apsisprendė kur žygiuoti. Jeruzalė virs griuvėsių krūva iki ateis laikas To, kuriam bus pavesta valdyti. Daug Šventojo Rašto aiškintojų galvoja, kad čia manytas Mesijas. (Iz 49,16; 51,3)

Kai Nebukadnesaras pirma žygiavo į Jeruzalę, amonitai džiūgavo. Pranašas Ezekielis pranešė, kad ir jų eilė greit ateis; jie bus sunaikinti ir užmiršti. (25,1-7)

22 skyrius
JERUZALĖS NUSIKALTIMAS, — JOS PRAŽŪTIS 1-31

1 Viešpats kalbėjo man: 2 "Žmogaus sūnau, ar tu
neteisi ir neskelbsi sprendimo bausmės miestui už ne-
kaltai pralietą kraują? Pranešk jam jo niekšingus dar-
bus. (Ez 24,6) 3 Sakyk, kad taip sako Viešpats Dievas:
'Tai miestas pralieję s nekaltą kraują, nusidėjęs stabų
garbinimu.' Todėl tavo kaltės valanda priartėjo. 4 Krau-
ju, kurį praliejai — nusikaltai; stabais, kuriuos pasiga-
minai — susitepei. Tuo savo galą priartinai. Todėl būsi
pajuoka tautoms ir pasityčiojimu kraštams. 5 Arti ir toli
gyvenantys tyčiosis iš tavęs, nes tavo vardas suteptas ir
nusikaltimas visur žinomas. 6 Štai Izraelio kunigaikš-
čiai, kiekvienas naudojasi savo galia kraują pralieti. 7
Jūsų krašte niekina tėvą ir motiną, daro smurtą svetim-
taučiui, skriaudžia našlaitį ir našlę. (2 M 22,20-21) 8
Jūs niekinate šventoves ir nelaikote sabatų. 9 Jūsų tarpe
yra niekšų, siekiančių kraujo, valgančių kalnuose
aukas, darančių nusikaltimus. 10 Kai kurie gyvena su
pamote ir mėnesine sergančiomis moterimis. 11 Kai kas
turi santykių su artimo žmona; kitas išniekina marčią ar
gyvena su seserimi, savo tėvo dukterimi. (3 M 18,9-20)
12 Kai kas ima kyšius nuslėpti pralietą kraują, ima nuo-
šimčius už paskolintus pinigus bei reikalauja daugiau

grąžinti ir išnaudoja artimą prievartaudami. Mane gi užmiršote", sako Viešpats Dievas. (2 M 22,24)
13 "Aš esu labai nustebęs dėl jūsų nesąžiningo
pelno ir pralieto kraujo jūsų tarpe. 14 Ar jūs būsite drąsūs ir tvirtai laikysitės tada, kai Aš bausiu jus? Aš,
Viešpats, taip sakau ir vykdysiu. 15 Aš išsklaidysiu jus
tautose bei išblaškysiu kraštuose ir taip pašalinsiu jūsų
kaltę. 16 Jūs būsite tautų paniekinti. Tada jūs suprasite,
kad Aš esu Viešpats".
17 Viešpats kalbėjo man: 18 "Žmogaus sūnau, Izraelis virto šlaku. Jie visi: varis, cinas, geležis, švinas
tapo šlaku. (Iz 1,22; Jer 6,28) 19 Todėl Aš, Viešpats
Dievas, sakau: kadangi jūs visi virtote šlaku, Aš surinksiu jus į Jeruzalę, 20 kaip surenkamas sidabras, varis, geležis, švinas bei cinas ir sumetamas į krosnį tirpdyti; taip, Aš savo rūstybėje jus surinksiu ir tirpdysiu.
21 Taip, Aš jus surinksiu Jeruzalėje ir savo rūstybės
ugnyje tirpdysiu. 22 Kaip sidabras krosnyje ištirpdomas, taip ir jūs būsite tirpdomi. Tada jūs žinosite, kad
Aš, Viešpats, išliejau savo rūstybę ant jūsų".
23 Viešpats man kalbėjo: 24 "Žmogaus sūnau, sakyk jiems: jūsų krašte nelijo, ir jis mano nebuvo padrėkintas — jūs be mano palaimos. 25 Jo kunigaikščiai,
kaip riaumojantys liūtai, drasko grobį, ryja žmones, plėšia jų turtus, didina našlių skaičių. (Ez 34,3,8; Ps 14,4;
Mt 23,14) 26 Kunigai iškraipo mano nuostatus ir išniekina visa, kas šventa; nedaro skirtumo tarp švento ir nešvento, nemoko atskirti sutepto nuo švaraus, užmerkia
akis dėl sabatų nesilaikymo ir taip žemina mane. (Sof
3,4; Ez 44,23) 27 Krašto valdovai, kaip draskantys vilkai, plėšia grobį, pralieja kraują, žudo žmones, godžiai
siekdami pelno. 28 Jų pranašai aptepa juos, lyg kalkėmis, praneša jiems apgaulingus regėjimus ir skelbia melagingus pranešimus, sakydami: 'Taip sako Viešpats
Dievas', kai Viešpats nebuvo kalbėjęs. (Ez 13,10) 29
Krašto žmonės daro smurtą ir plėšikauja, skriaudžia

vargšus ir beturčius bei neteisėtai prievartauja svetimtaučius. 30 Aš ieškojau žmogaus jų tarpe, kuris stotųsi tarp manęs ir mano tautos, kad jos nesunaikinčiau, bet nė vieno neradau. (Ez 13,5) 31 Todėl Aš išliejau ant jų savo įnirtį ir rūstybės ugnimi sunaikinau juos; jų darbus suverčiau ant jų pačių galvų", sako Viešpats Dievas. (Ez 21,36)

Jeruzalėje vyko baisūs nusikaltimai. Valdovai skriaudė žmones, plėšė turtus, kunigai neatliko tinkamai pareigų, pranašai melavo, valdininkai ir teisėjai ėmė kyšius ir nevykdė teisės, žmonės ištvirkavo ir skriaudė vienas antrą. Ar teisingasis Dievas galėjo pakęsti tokius nusikaltimus ir nevykdyti teisės — nebausti?

Tirpinant metalus išskiriami nešvarumai, bet čia sakyta, kad visi metalai yra tik šlakas. Iš jų nebegalima nieko gero išgauti. Juos galima tik sunaikinti — sudeginti. Tokie yra Jeruzalės gyventojai. Jie sulauks sunaikinimo.

Pakartojamas valdovų ir kunigų nusikaltimas. Viešpats ieškojo žmogaus, kuris stotų į spragą tarp tautos ir Dievo, melstų, viską darytų pašalinti blogį, bet nerado nė vieno. Abraomas tikėjo, kad Sodome bus dešimt teisių, bet buvo tik Loto šeima. Žmogus nenori tikėti, kad Jeruzalės gyventojai buvo taip visai visi sugedę. Dievas pažįsta kiekvieną. Ar ir mūsų laikais taip nėra?

23 skyrius
DVIEJŲ SESERŲ GYVENIMAS 1-49

1 Viešpats kalbėjo man: 2 "Žmogaus sūnau, buvo dvi moterys, vienos motinos dukterys. 3 Jos buvo žemos dorovės moterys jau savo jaunystėje, Egipte. 4 Vyresnioji buvo vardu Ohola ir jos sesuo Oholiba, Aš vedžiau jas, ir jos pagimdė sūnų bei dukterų. Ohola — Samarija, o Oholiba — Jeruzalė. 5 Ohola tapo man ne-

ištikima ir meilikavosi su asiriečiais. 6 Jie buvo kariai
purpuro unifòrmoje, gubernatoriai, valdovai; jauni, gra-
žūs vyrai, raiteliai. 7 Ji buvo prostitutė rinktiniams ir
eiliniams asiriečiams, garbino net jų dievaičius. 8 Ji ne-
siliovė paleistuvavusi ir su egiptiečiais, savo jaunystės
meilužiais. 9 Aš pavedžiau ją jos meilužiams asirie-
čiams, kurių globos ji siekė. 10 Jie atidengė jos tikrąjį
veidą — siekius; ištrėmė jos sūnus bei dukteris ir ją pa-
čią sunaikino ginklù. Ji tapo pasibjaurėjimo simboliu
krašte. 11 Jos sesuo visa tai matė, tačiau savo aistra ir
palaidumu pralenkė net savo seserį. (Ez 16,51) 12 Ji
paleistuvavo su Asirijos gubernatoriais, vyresniaisiais,
puikiai pasipuošusiais raiteliais, gražiais jaunais vyrais.
13 Aš mačiau, kad ji buvo moteris visai be moralės; jos
abi ėjo vienu keliu. 14 Ji ėjo dar toliau, gėrėjosi porno-
grafija. (Ji žiūrėjo į nupieštus vyrų paveikslus sienoje, į
kaldėnų paveikslus, paišytus raudona spalva, 15 susi-
juosusius strėnas diržais, galvas margais raikščiais. Jie
atrodė kaip Babilonijos karininkai, kilę iš Kaldėjos). 16
Degančia aistra ji siuntė pasiuntinius į Kaldėją. 17 Atė-
ję babiloniečiai išnaudojo ją; ji labai nusivylė jais".
18 "Jos viešas paleistuvavimas man taip įgriso,
kad nusigręžiau nuo jos, kaip nusigręžiau nuo jos se-
sers. 19 Ji, vieton pasitaisyti, dar labiau nutolo nuo do-
rovės, atsiminusi praeitį Egipto krašte. 20 Ji aistringai
ilgėjosi meilužių, sugyvulėjusių seksualų. 21 Ji ilgėjosi
jaunystės, egiptiečių glamonėjimų. 22 Oholiba, Aš,
Viešpats Dievas, surinksiu tavo meilužius, kurie tau
įgriso, iš visur ir atvesiu juos prieš tave: 23 babilonie-
čius, kaldėnus, pakodiečius, šoriečius, kojiečius ir asirie-
čius; gražius jaunuolius, gubernatorius, valdininkus,
karininkus, karžygius, raitelius. 24 Daugybė ginkluotų
pulkų atžygiuos prieš tave iš visų pusių su kovos veži-
mais, didžiaisiais ir mažaisiais skydais bei šalmais. Aš
atiduosiu tave jų teismui. Jie teis tave pagal savo teisę.
(Lk 19,43) 25 Aš tau atlyginsiu už tavo darbus. Jie

žiauriai elgsis su tavimi: nupjaus tau nosį bei ausis; li-
kusius išžudys kardu, išplėš sūnus bei dukteris ir, kas
liks, sudegins. 26 Jie nuvilks tau drabužius ir atims
brangenybes. 27 Taip Aš padarysiu galą tavo ištvirka-
vimui su egiptiečiais. Tu nebenorėsi daugiau egiptiečių
nei prisiminti, nei jų matyti. 28 Aš pavesiu tave į rankas
tų, kurie tau įgriso. 29 Jie pasielgs su tavimi labai žiau-
riai, išplėš visą turtą ir paliks tave pliką bei nuogą. Taip
bus atidengtas tavo palaidas gyvenimas. 30 Tai įvyks
tau, dėl tavo ištvirkavimo, nes buvai prostitutė tautoms
ir garbinai jų stabus. 31 Tu ėjai savo sesers keliu, todėl
duosiu tau į ranką jos taurę. 32 Tu turėsi savo sesers
taurę, kurioje daug telpa, išgerti iki dugno. Visur tave
pajuoks ir iš tavęs tyčiosis. 33 Tu liūdėsi ir vaitosi, išsi-
gąsi ir drebėsi, bet turėsi gerti savo sesers Samarijos
taurę. (Iz 51,17; Jer 25,15-18) 34 Išgersi ją iki dugno,
šukes nučiulpsi ir krūtinę jomis draskysi, nes taip Aš
kalbėjau. 35 Kadangi mane užmiršai ir atgręžei man nu-
garą, tai atsakyk už savo ištvirkavimą".

36 Viešpats sakė man: "Žmogaus sūnau, ar tu ne-
teisi Oholos ir Oholibos ir nepaskelbsi joms sprendi-
mo? Primink joms jų nusikaltimus! 37 Jos svetimavo ir
savo rankas sutepė nekaltu krauju. Jos garbino stabus ir
aukojo vaikus, kuriuos man pagimdė, aukojo stabams!
(Jer 7,31) 38 Tą pačią dieną jos sutepė mano šventovę
ir sabatų nešventė. 39 Tą pačią dieną, kai jos aukojo
vaikus stabams, jos ėjo į mano šventovę ir tuo sutepė
ją. 40 Jos dar siuntė pasiuntinius ir kvietė vyrus iš toli.
Jiems atėjus, jos prausėsi, dabinosi ir, brangenybėmis
pasipuošusios, 41 atsisėdo į brangias sofas; padengė
stalus, ant jų padėjo mano smilkalų ir aliejaus. 42 Buvo
girdėti triukšmingi džiaugsmo balsai jų ir atvykusių vy-
rų. Jie buvo pasipuošę apyrankėmis ir puošniais vaini-
kais. 43 Aš maniau: nejaugi jos dar toliau svetimaus?
Vyrai ėjo pas jas, kaip pas prostitutes. 44 Taip, jie ėjo
pas Oholą ir Oholibą. 45 Bet teisingi vyrai teis jas, rem-

damiesi svetimautojų ir žudytojų teise, nes jos svetimavo ir susitepė nekaltu krauju. (3 M 20,10) 46 Sušaukite susirinkimą ir teiskite jas visu aštrumu. 47 Minia teužmuša jas akmenimis ir perduria kardu; jų sūnus ir dukteris tenužudo ir jų namus sudegina. 48 Taip, Aš padarysiu galą paleistuvystei krašte; moterys bus įspėtos nepaleistuvauti. 49 Jūsų nusikaltimas kris ant jūsų galvų, jūs būsite nubaustos už stabų garbinimą. Tada žinosite, kad Aš esu Viešpats Dievas".

---

16 skyriuje buvo kalbėta apie neištikimą žmoną; 23 minimos dvi paleistuvės seserys. Tekste yra pasakyta, kad jos yra Izraelis (Samarija) ir Judėja (Jeruzalė). Jų nusikaltimas yra draugavimas politiniai su Egiptu, Asirija, Babilonija ir kitomis valstybėmis. Politiniai draugaujant buvo garbinami jų dievaičiai. Už visus nusikaltimus izraelitai bus baudžiami. Jie nusikalto Dievui garbindami dievaičius ir žmonėms, juos skriausdami ir žudydami.

24 skyrius
KATILAS, EZEKIELIO ŽMONOS MIRTIS 1-27

1 Viešpats kalbėjo man devintais metais dešimto mėnesio dešimtą dieną: (2 Kar 25,1; Jer 52,4) 2 "Žmogaus sūnau, užrašyk šios dienos datą, nes Babilonijos karalius šiandien pradėjo Jeruzalės puolimą. 3 Sakyk užsispyrusiems izraelitams šį prilyginimą; kaisk katilą su vandeniu! 4 Įdėk į jį geriausios mėsos gabalus: šlaunį, petį ir geriausius kaulus. 5 Mėsai paimk geriausią gyvulį iš bandos. 6 Vargas krauju suteptam miestui, — surūdijusiam katilui. Išimk iš jo mėsą gabalas po gabalo, kaip papuola neparenkant. 7 Nekaltai pralietas kraujas dar tebėra mieste. Jis buvo pralietas ant nuogos uolos, ne ant žemės, kur dulkės jį pridengtų. 8 Sukelti rūstybę ir įvykdyti kerštą, leidau Jeruzalei kraują pralieti ant nuogos uolos, kad nebūtų pridengti jos darbai. 9

Vargas krauju suteptam miestui. (Neh 3,1) 10 Sukrauk
malkas, užkurk ugnį, išvirk mėsą ir išpilk skystimą,
kaulai tesudega. 11 Pastatyk tuščią katilą ant degančių
anglių. Teįkaista jis iki raudonumo; tada nešvarumas ir
rūdys sudegs; 12 bet bereikalingai jie vargsta, nes rū-
dys nepašalinamos ugnimi. 13 Jeruzale, tu bjauriai susi-
tepei! Aš norėjau nuvalyti tave, bet tu nesileidai nuvalo-
ma, todėl liksi sutepta iki Aš išliesiu savo kerštą. (Ez
5,13) 14 Aš, Viešpats, taip pasakiau, taip ir įvyks. Aš
tai įvykdysiu, nesigailėsiu, bausiu tave pagal tavo
veiksmus ir darbus", sako Viešpats Dievas.

15 Viešpats kalbėjo man: 16 "Žmogaus sūnau,
staigiu smūgiu Aš atimsiu tavo artimiausią gyvenimo
draugą — žmoną. Bet tu neraudok, neverk ir neliek aša-
rų. 17 Dūsauk tyliai, bet nenešiok gedulo; apsirišk gal-
vą raikščiu, apsiauk kurpėmis, neapgaubk barzdos ska-
ra ir nevalgyk gedinčiųjų maisto".

18 Rytą aš kalbėjau miniai, o vakare mirė mano
žmona. Sekantį rytą padariau, kaip man buvo įsakyta.
19 Žmonės klausė manęs: "Kuriam tikslui visa tai da-
rai?" 20 Aš pasakiau jiems, kas man buvo Viešpaties
įsakyta; 21 "Sakyk Izraelio namams, kad taip sako
Viešpats Dievas: Aš leisiu išniekinti savo šventovę, jū-
sų pasididžiavimą, akių džiaugsmą bei širdies ilgesį; jū-
sų likę sūnūs bei dukterys bus išžudyti. 22 Tada jūs da-
rysite, kaip Ezekielis darė: jūs neapdengsite savo barz-
dos skara ir nevalgysite gedinčiųjų maisto. 23 Ant jūsų
galvų bus raikščiai ir ant kojų kurpės, nedejuosite ir ne-
verksite, bet nyksite savo nusikaltimuose ir liūdėsite. 24
Ezekielis bus jūsų ženklas. Jūs darysite taip, kaip jis da-
rė. Kai visa tai įvyks, jūs žinosite, kad Aš esu Viešpats
Dievas. (Ez 12,11) 25 Žmogaus sūnau, kai Aš atimsiu
jiems (šventovę) jų pasididžiavimą, akių džiaugsmą ir
sielos ilgesį ir jų sūnus bei dukteris, 26 tą dieną pabėgė-
lis praneš tau . . . (Jeruzalės kritimą). (Ez 33,21-22) 27
Tada tavo burna atsivers, tu kalbėsi, nebetylėsi. Tu būsi

jiems ženklas, ir jie žinos, kad Aš esu Viešpats".

Jeruzalės apgulimas prasidėjo, Dievas įsakė Ezekieliui užrašyti datą. Jeruzalės.valdovai kalbėjo apie katilą 11,1-. Dabar Dievas kalbėjo, kad į katilą buvo sudėta mėsa ir kaulai. Viskas bus sudeginta — sunaikinta. Katilas yra miestas, rūdys — nusikaltimai. Nekaltas pralietas kraujas yra paliktas neuždengtas. Katilo nebeišvalys ugnis; jis tinka tik sunaikinimui.

Viešpats pranešė Ezekieliui, kad jo žmona staiga mirs, tos dienos vakare, kai Jeruzalė bus apgulta. Jis neturi žmonos apverkti nė gedėti jai mirus. Tas bus ženklas tremtiniams, kad ir jie negalės gedėti kai Jeruzalė kris; šventovė bus sunaikinta ir jų sūnūs ir dukterys likę Jeruzalėje bus išžudyti.

Ezekieliui kalbėti buvo leista tiek, kiek jam Dievas įsakė. (3,26-) Bet Jeruzalei kritus ir apie tai gavus žinią, jam yra nuimtas tas draudimas; jis gali laisvai kalbėti.

25 skyrius
ĮSPĖJIMAS AMONITAMS, MOABITAMS, EDOMITAMS ir FILISTĖNAMS 1-17

1 Viešpats kalbėjo man: 2 "Žmogaus sūnau, pranašauk amonitams. (Ez 21,33-37; Jer 49,1-6) 3 Amonitai, išgirskite Viešpaties Dievo Žodį! Kadangi jūs džiūgaudami šaukėte, kad mano šventovė išniekinta, Izraelio šalis sunaikinta, Judėja išvesta nelaisvėn, (Ez 36,2; Raud 2,16) 4 leisiu rytų šalies valdovams užimti jūsų kraštą. Jie išties savo palapines jūsų tarpe ir įsitaisys gyvenvietes; valgys jūsų vaisius ir gers jūsų pieną. 5 Aš padarysiu Rabą kupranugarių ganyklomis ir amonitų kraštą — avidėmis. Tada jūs žinosite, kad Aš esu Viešpats. 6 Kadangi jūs plojote rankomis, trypėte kojomis ir nuoširdžiai džiaugėtės, Izraelio krašto nelaimėmis, 7 todėl Aš ištiesiu savo ranką prieš jus ir atiduosiu

jus tautoms grobiu; Aš išnaikinsiu jus iš tautų ir kraštų.
Aš sunaikinsiu jus, tada žinosite, kad Aš esu Viešpats".
8 Viešpats Dievas sako: "Kadangi moabitai sako,
kad Judėjos likimas bus, kaip visų kitų tautų, (Iz 15; Jer
48) 9 todėl visi moabitų miestai, net patys gražiausieji:
Betjesimotas, Baalmeonas ir Kirjatamas bus puolami.
10 Aš juos atiduosiu kartu su amonitais rytų krašto val-
dovams, ir jie nebebus minimi tautose. 11 Taip Aš
įvykdysiu teismą moabitams, ir jie žinos, kad Aš esu
Viešpats".
12 Taip sako Viešpats Dievas: "Kadangi edomitai
kerštingai elgėsi su Judėja ir tuo sunkiai nusikalto, (Jer
49,7-22; Ps 137,7) 13 Aš išnaikinsiu edomitus ir jų gy-
vulius, padarysiu dykuma nuo Temano iki Dedano. Jie
kris nuo kardo. 14 Aš bausiu edomitus per savo tarną
Izraelį. Jie pasielgs su edomitais pagal mano nutarimą.
Edomitai patirs mano galią", sako Viešpats Dievas.
15 Viešpats Dievas sako: "Kadangi filistėnai kerši-
jo be jokio pasigailėjimo ir naikino izraelitus dėl senų
nesusipratimų, (Iz 14,29; Jer 47; Sof 2,5) 16 Aš ištiesiu
savo ranką prieš filistėnus, sunaikinsiu kretiečius ir pa-
jūrio gyventojus. (1 Sam 30,14) 17 Aš žiauriai atkeršy-
siu jiems ir nubausiu juos. Tada jie žinos, kad Aš esu
Viešpats".

Šiuo skyriumi pradėta pranašauti prieš pagonis, Judėjos arčiausius kaimynus. Amonitai padėjo Nebukadnesarui kariauti prieš Jeruzalę. Jie džiaugėsi Jeruzalės, ypač šventovės, sunaikinimu. Šventovės sunaikinimas buvo amonitams įrodymas, kad Judėjos Dievas yra nugalėtas. Tad amonitai džiaugėsi ne tik Jeruzalės sunaikinimu, bet jie tyčiojosi ir iš Judėjos Dievo. Šiuo pranašavimu amonitai buvo įspėti apie jų sunaikinimą. Kai jie tą pergyvens, jie supras, kad Judėjos Dievas yra visų tautų Viešpats.

Moabitai galvojo, kad Judėjos Dievas — Javė yra toks pat, kaip visų kitų tautų dievai — žmonių išgalvoti. Ezekielis juos įspėjo, kad Judėjos Dievas yra gyvas Dievas, visų tautų Viešpats. J'ᵢ davė Ezekieliui pranešimą ir apie moabitų sunaikinimą.

Edomitai buvo kilę iš Abraomo — Izaoko; Judėjos giminaičiai. Šimtmečius tęsėsi kova tarp edomitų ir izraelitų. Kai Nebukadnesaras sunaikino Jeruzalę, edomitai labai džiaugėsi. Šiuo pranašavimu pranešama, kad ir jie nukentės.

Filistėnai buvo žymūs izraelitų priešai. Čia jiems primetami seni nesusipratimai su izraelitais. Filistėnai bus žiauriai nubausti.

26 skyrius

PRANAŠAVIMAS APIE TYRĄ 1-21

1 Vienuoliktais metais pirmą mėnesio dieną Vieš-
pats kalbėjo m :: 2 "Žmogaus sūnau, Tyras sakė apie
Jeruzalę: 'Tautų vartai sulaužyti, jie yra atdari; aš turėsiu
apsčiai, o ji bus tuščia!' (Ez 25,3) 3 Tyre, Aš atvesiu
daugybę tautų prieš tave; jos bus lyg šėlstančios jūrų
bangos. (Iz 23) 4 Jos sunaikins Tyro sienas ir nugriaus
bokštus. Aš nugrandysiu jų miesto žemę ir paliksiu
jiems nuogą uolą. 5 Tyras bus jūros tinklams džiovinti
vieta. 6 Jo mietai žemyne kris nuo kardo. 7 Aš atvesiu
prieš Tyrą Babilonijos karalių Nebukadnesarą, karalių
karalių, su žirgais, kovos vežimais, raiteliais ir daugybę
karių. (Dan 2,37) 8 Tavo miestus žemyne jis sunaikins
kardu, supils prieš tave pylimą, pastatys sustiprinimų ir
kariaus. 9 Puolimo ožius jis atkreips prieš tavo mūrines
sienas ir tavo bokštus sugriaus kariškais pabūklais. 10
Jo daugybės žirgų sukeltos dulkės apdengs tave. Raite-
lių, vežimų bei kovos vežimų bildesys drebins tavo sie-
nas, kai jis įsiverš pro vartus, lyg būtų įsiveržęs pro
miesto pralaužtą sieną. 11 Jo žirgų kanopos mindžios
visas tavo gatves. Jo kariai kardu žudys tavo žmones ir

nugriaus didingas miesto kolonas. 12 Jie, užėmę sandė-
lius, išplėš tavo turtus, nugriaus sienas ir brangius na-
mus; akmenis, balkius ir laužą sumes į vandenį. 13 Aš
nutildysiu tavo dainų ir kanklių skambėjimą. (Iz 14,11)
14 Taip, Aš padarysiu tave plika uola, tinklų džiovini-
mo vieta. Tu nebebūsi atstatytas, nes Aš taip nuspren-
džiau", sako Viešpats Dievas.
15 "Ar nuo tavo griuvimo triukšmo, vaitojimo kri-
tusių ir siaučiančio kardo nedrebės salos? 16 Visi salų
kunigaikščiai neteks sostų, nusivilks valstybinius ir
įvairiaspalvius drabužius, apsisiaus gedulo apsiaustais
ir išsigandę sėdės ant žemės, nustebę ir pasibaisėję ta-
vo žuvimu. 17 Jie apraudos tave: 'Kodėl tu žuvai, gar-
susis jūros mieste! Tu buvai galingas jūroje, taip pat ir
tavo gyventojai! Tavęs bijojo visas žemynas! 18 Salų
gyventojai išsigandę drebėjo tavo kritimo dieną!' 19 Aš
tave padarysiu sunaikintu, nebegyvenamu, gelmėje pa-
skandintu ir vandens apdengtu miestu. 20 Tada pasių-
siu tave pas kapuose esančius prosenuolius, apgyven-
dinsiu žemės gilumoje, mirusiųjų karalystėje. Tavo
miestai nebebus apgyvendinti ir tu neturėsi vietos že-
mės paviršiuje. 21 Išgąstinga mirtis sunaikins tave. Kas
ieškos tavęs, neberas", sako Viešpats Dievas.

Tyrui yra skirti trys skyriai 26-28. Anais laikais Tyras buvo labai garsus jūrų miestas. Jis net karaliams dalino vainikus; buvo labai turtingas ir galingas. Miestas buvo pastatytas žemyne ir jūroje — saloje.

Ezekielis paskelbė Tyro paėmimą tuo metu, kai Jeruzalė buvo paimta, 586 pr. Kr. Nebukadnesaras apgulęs laikė Tyrą 13 metų, bet jūros miesto nepaėmė, tik jį labai suvargino; jis nustojo savo reikšmės. Šio miesto aukščiausia didybė buvo 12-6 šimatmečiais pr. Kr. Tyras viešpatavo Viduržemio jūroje. Miestas buvo sunaikintas palaipsniui. Tyrą labai suvargino babiloniečiai; graikų karalius Aleksandras didysis jį paėmė ir turtus

išplėšė 332 pr. Kr. Miestas buvo visai sunaikintas 12 šimtmetyje mūsų eros, siaučiant kryžiaus karams su turkais. Tada Tyras visai nustojo reikšmės.

Jeruzalei kritus, Tyras tyčiojosi, vadino Jeruzalę "tautų vartais". Tyro paėmimą — sunaikinimą, Ezekielis aprašė plačiai, žiauriais vaizdais.

27 skyrius

RAUDA DĖL TYRO SUNAIKINIMO 1-36

1 Viešpats kalbėjo man: 2 "Žmogaus sūnau, apraudok Tyrą. (Iz 23) 3 Sakyk Tyrui, kuris buvo jūros var-
tai ir prekybos miestas daugelio tautų ir salų: 'Tyre, tu
tikėjai esąs gražiausias miestas'. (Oz 9,13) 4 Jūra — ta-
vo namai. Tavo statytojai pastatė tave tobulai gražų. 5
Jie naudojo tavo statybai kipariso lentas iš Seniro ir Li-
bano kedrus stiebams. (5 M 3,8-9) 6 Tavo irklai pada-
ryti iš Basano ąžuolų, denis — iš Kipro pušų, dramblio
kaulo pagražinimais. 7 Tavo būrės pagamintos iš Egip-
to margos drobės; mėlynas ir raudonas purpuras iš Eli-
sos salų puošė kajutes. (1 M 10,4) 8 Sidono ir Arvado
gyventojai buvo tavo irklininkai ir, prityrę Zemero vy-
rai, — vairininkai. 9 Gebalio vyresnieji ir prityrę vyrai
buvo tavo amatininkai. Visų laivų jūrininkai prekiavo
su tavimi. (1 Kar 5,32) 10 Parasai, ludiečiai ir putiečiai
buvo tavo kariai. Jų skydai ir šalmai buvo tau tik pa-
puošalai. 11 Arvado ir Gamado vyrai buvo tavo kariai
prie miesto sienų ir sargai bokštuose. Jų skydai kabojo
prie sienų, suteikdami miestui grožio. 12 Tarsis prekia-
vo su tavimi. Jis keitė savo sidabrą, geležį, šviną ir ciną
į daugybę tavo prekių. 13 Javanas, Tubalas ir Mesekas
prekiavo su tavimi. Jie savo vergus bei žalvarinius in-
dus keitė į tavo prekes. (Ez 38,2) 14 Togarmitai keitė
darbinius arklius, raitelių žirgus bei asilėnus į tavo pre-
kes. 15 Rodiečiai ir daugelis kitų salų prekiavo su tavi-
mi. Jie mokėjo už tavo prekes dramblio kaulu ir ebeno
medžiu. 16 Edomitai savo brangakmenius, raudoną

purpurą, margus audinius, drobę, koralus ir rubinus
keitė į tavo daugybę gaminių. 17 Judėja ir Izraelis, pre-
kiaudami su tavimi, už tavo prekes mokėjo kviečiais,
alyvų vaisiais, figomis, medumi, aliejumi ir balzamu. 18
Damaskas savo Hebono vyną ir baltą vilną keitė į tavo
prekes. 19 Usalitai keitė geležį, cinamoną ir priesko-
nius. 20 Dedanas prekiavo su tavimi raitelių kilimėliais.
21 Arabija ir Kedaro kunigaikščiai prekiavo ėriukais,
avinais ir ožiais. (1 M 25,18) 22 Sebos ir Ramos pirk-
liai prekiavo geriausiais kvepalais, įvairiausiais brang-
akmeniais ir auksu. 23 Haranas, Kane, Edenas, Asirija
ir Kelmadas taipgi prekiavo su tavimi: 24 brangiais dra-
bužiais, mėlynais ir margais audiniais, spalvotais per-
siškais kilimais. 25 Tarsio laivai gabeno tavo prekes; tu
tapai turtingas ir garbingas prekybos miestas. 26 Tavo
irklininkai išvedė tave į atvirą jūrą, o rytų vėjas sudaužė
tave jūroje. 27 Tavo prekyba, turtai ir prekės, jūrininkai
ir vairininkai, amatininkai ir prekybininkai, kariai ir visa
tauta paskęs jūroje tavo žuvimo dieną. 28 Jūra drebės
nuo tavo baisiai šaukiančių jūreivių. 29 Visi jūreiviai:
irklininkai, vairininkai, ir kurie plaukia jūromis, palikę
laivus, stovės sausumoje 30 ir klyks bei skaudžiai vai-
tos tavęs; barstysis galvas dulkėmis ir voliosis pelenuo-
se. 31 Jie dėl tavęs nusiskus galvos plaukus, apsisiaus
ašutinėmis, labai sielosis ir dejuos. 32 Labai nusiminę,
jie giedos gedulo giesmę: 'Ar buvo kada kas taip sunai-
kintas jūroje, kaip Tyras?' 33 Savo jūrų prekyba paten-
kinai daugelį tautų ir karalių. 34 Dabar esi jūroje su-
triuškintas, vandens gelmėje nuskendęs. Tavo prekyba
ir tauta nuskendo su tavimi. 35 Visi salų gyventojai iš-
sigando tavo likimo, jų karaliai pritrenkti, veidai išblyš-
kę. 36 Tautų pirkliai šaiposi; tavo baisus galas atėjo, tu
žuvai amžinai". (Ez 28,19)

Dievas įsakė pranašui parašyti raudą apie Tyro su-
naikinimą. Tyras palyginamas laivui, kuris puikiai pa-

statytas. Pranašas mini daugybę vietovių, kurios prekiavo su Tyru, ir įvairiausių prekių pavadinimų. Autorius gerai žinojo anų laikų geografiją ir prekių vardus.

Laivą (Tyrą) rytų vėjas sulaužė ir nuskandino. Viešpats tą nusprendė ir įvykdė. Kurie turėjo artimus ryšius su Tyru apgailėjo jį, gedėjo, liūdėjo...
Prekybos miesto vartai — prekybos centras. Seniras — Hermano kalnas. (5 M 3,9) Eliso salos — Viduržemio jūros nebežinomi pakraščių pavadinimai. Arvado ir Zemero vietovės buvo į šiaurę nuo Sidono; arti jų buvo ir Gebalio vietovė. Parasai, ludiečiai ir putiečiai kariai buvo iš Afrikos. (Ez 30,5; Jer 46,9; 1 M 10,13; Iz 66,19) Tarsis, miestas Ispanijoje, Tyro kolonija. Javanas, Tubalas ir Mesekas tai graikai, kurie gyveno šiaurvakarinėje Mažojoje Azijoje. (1 M 10,2) Togarmitai — armėnai. (Ez 38,6) Rodiečiai minimi 1 M 10,4; 1 Ch 1,7. Usalitai minimi 1 M 10,27 yra Arabijoje. Dedanas 1 M 25,3, šiaurvakarinėje Arabijoje. Seba ir Rama yra pietvakarių Arabijoje. Haranas, Kare, Edenas, Kelmadas yra prie Eufrato upės.

28 skyrius
RAUDA TYRO KARALIAUS 1-19, SIDONAS KRINTA 20-26

1 Viešpats kalbėjo man: 2 "Žmogaus sūnau, sakyk
Tyro kunigaikščiui, kad kalba Viešpats Dievas. Tu išdidžiai galvojai esąs dievas, sėdintis ant dieviško sosto jūroje. Tu esi žmogus, ne dievas, nors save laikai dievu.
(Dan 5,20; Apd 12,23) 3 Tu galvojai išmintingesnis
esąs už Danielių ir žinąs visas paslaptis; (Ez 14,14) 4
savo gudrumu ir sumanumu tu įsigijai galios, surinkai
auksą ir sidabrą į savo iždą; 5 išmintinga prekyba padauginai turtus. Tavo širdis didžiavosi praturtėjus. 6
Kadangi laikai save lygiu Dievui, 7 Aš atvesiu prieš tave svetimus, žiaurius tautų galiūnus. Jie smogs kardu
tavo išmintį ir sunaikins tavo didybę. 8 Jie nustums ta-

ve nuo sosto, tu krisi ir mirsi jūroje. (Ez 26,20) 9 Ar ir
tada sakysi: 'Aš dievas', savo žudytojų akivaizdoje,
nors esi žmogus, patekęs į žudytojų rankas? 10 Tu mir-
si negarbinga mirtimi nuo svetimųjų rankos, nes Aš
taip nusprendžiau", sako Viešpats Dievas.

11 Viešpats vėl kalbėjo man: 12 "Žmogaus sūnau,
apraudok Tyro karalių: 'Tu buvai tobulumo, išminties ir
grožio pavyzdys. (Ez 27,2) 13 Gyvenai Edene, Dievo
sode, buvai pasipuošęs įvairiausiais brangakmeniais:
sardžiu, topazu, jaspiu, krizolitu, oniksu, beriliu, safyru,
rubinu ir smaragdu. Tavo papuošalai buvo auksiniai,
pagaminti tavo gimimo dieną. 14 Su apsaugos cherubi-
nu, pastatytas Dievo šventame kalne, vaikščiojai tarp
žėrinčių brangakmenių. (Ez 14,14) 15 Tavo darbai bu-
vo be priekaištų nuo gimimo dienos, iki buvo atidengta
tavo kaltė. 16 Savo didžiąja prekyba tu padarei niekšy-
bę ir nusikaltai. Nustūmiau tave, cherubinas išvarė nuo
Dievo kalno ir pašalino tave iš žėrinčiųjų brangakmenių
tarpo. 17 Tu didžiavaisi savo grožiu ir netekai išminties
dėl spindėjimo. Todėl parbloškiau tave žemėn ir pave-
džiau karaliams pasityčioti tavimi. 18 Dideliu nusikalti-
mu ir apgaule prekyboje tu sutepei savo šventoves. To-
dėl pakūriau ugnį, kuri sunaikino tave, pavertė tave pe-
lenais žemėje visų akivaizdoje. 19 Visi, kurie pažino ta-
ve, pasibaisėjo tavimi. Tu susilaukei baisaus galo, žuvai
amžinai'." (Ez 27,36)

20 Viešpats kalbėjo man: 21 "Žmogaus sūnau,
pranašauk apie Sidoną". (Iz 23,2,12) 22 Taip sako
Viešpats Dievas: "Sidone, Aš esu prieš tave; kai pada-
rysiu tau teismą, tu garbinsi mane ir žinosi, jog Aš
Viešpats; tu pamatysi, kad Aš esu šventas. (2 M 14,18)
23 Aš užleisiu tau marą, ir kraujas liesis tavo gatvėse.
Visur gulės lavonai, kritę nuo kardo. Tada tu žinosi,
kad Aš esu Viešpats. 24 Visi, prieš Izraelį nusistatę
kaimynai, nebebus jam pavojingi. Tada jie žinos, kad
Aš esu Viešpats Dievas. 25 Aš surinksiu izraelitus iš

tautų, kuriose juos buvau išblaškęs ir būsiu šventas tautose. Izraelitai tada saugiai gyvens krašte, kurį Aš daviau savo tarnui Jokūbui. 26 Jie statysis namus, sodins vynuogynus ir gyvens ramiai, kai Aš teisiu jų kaimynus, kurie niekino juos. Tada jie žinos, kad Aš esu Viešpats, jų Dievas".

Anais laikais karaliai laikydavo save dievais; jų pavaldiniai reikšdavo jiems dievišką garbę. Ar mūsų laikais diktatoriai nereikalauja to paties? Tyro karalius laikė save dievu, išmintingesniu už Danielių. Tiesa, Tyro karalius prekyba buvo sukaupęs didelius turtus. Tačiau ta prekyba buvo sukta. Karaliaus net vardas neminimas. Dievas baudžia jį dėl jo išdidumo.

Tyro karalius puošėsi brangakmeniais, gyveno lyg Edene. Jis buvo lyg cherubas Dievo kalne, vaikščiojantis tarp žėrinčių brangakmenų. Gal tarp žvaigždžių? Karaliaus nusikaltimas buvo atidengtas ir jis pašalintas. (Iz 14,12) Mes apie jį nieko nežinotume, jei pranašas nebūtų užrašęs šios raudos.

Nuo 20 skirsnelio sakyta apie Sidono sunaikinimą. Kai tas įvyks, sidoniečiai supras, kad Dievas yra visų Viešpats.

25-26 skirsneliuose pasakyta apie izraelitus, kad Dievas juos sugrąžins į jų kraštą ir, jie čia saugiai gyvens.

29 skyrius
PRANAŠAVIMAS APIE EGIPTĄ 1-21

1 Dešimtais metais dešimto mėnesio dvyliktą dieną Viešpats kalbėjo man: 2 "Žmogaus sūnau, pranašauk apie faraoną, Egipto karalių ir Egiptą. (Iz 19; Jer 46) 3 Kalbėk ir sakyk, kad Aš, Viešpats Dievas, taip sakau. Faraone, Egipto karaliau, Aš esu prieš tave. Didysis krokodile, kuris guli upėje, sakai: 'Upė yra mano, aš ją padariau'. (Ez 32,2) 4 Aš įdėsiu kablį į tavo nasrus, prikabinsiu tavo upių žuvis prie tavo žvynų, ištrauksiu ta-

ve iš upės su visomis prikibusiomis žuvimis. (Ez 38,4;
2 Kar 19,28) 5 Ištraukęs tave ir žuvis iš upės, paliksiu
dykumoje. Tu gulėsi atvirame lauke, nebūsi nei pakel-
tas, nei palaidotas. Aš tave atiduosiu laukiniams žvė-
rims ir padangių paukščiams maistu. 6 Visi Egipto gy-
ventojai išpažins, kad Aš esu Viešpats. Tu buvai nen-
drinė lazda Izraeliui. (2 Kar 18,21) 7 Kai jie laikėsi tavo
rankos, tu palūžai ir sužeidei jiems pečius. O kai jie pa-
sirėmė tavimi, jų strėnos susvyravo. 8 Todėl Aš siųsiu
tau kardą ir sunaikinsiu tavo žmones ir gyvulius. 9 E-
giptas virs dykuma. Tada jie išpažins, kad Aš esu Vieš-
pats. Kadangi tu sakei: 'Upė yra mano, aš ją padariau',
10 todėl Aš esu prieš tave ir tavo upes. Aš padarysiu
Egiptą dykuma nuo Migdolo iki Syerės (Asuanas) ir
Etiopijos sienos. 11 Per jį nevaikščios nei žmogus, nei
gyvulys. Jis bus neapgyvendintas keturiasdešimt metų.
12 Aš paversiu Egipto kraštą tyrais, kaip padariau su
kitais kraštais. Jo miestai gulės griuvėsiuose, kaip kitų
kraštų sugriautieji miestai, keturiasdešimt metų. Aš iš-
sklaidysiu egiptiečius tarp tautų ir išblaškysiu juos sve-
timuose kraštuose. 13 Po keturiasdešimt metų Aš su-
rinksiu egiptiečius iš tautų, kuriose jie buvo išsklaidyti,
14 pakeisiu jų likimą ir parvesiu juos į Patros kraštą, į
jų gimtąją šalį. Jie ten sudarys silpną, nereikšmingą ka-
ralystę; 15 taip nereikšmingą kitų valstybių tarpe, kad ji
niekad nebeviešpataus kitoms tautoms. 16 Izraelis ne-
bepasitikės jais; jis per juos nusikalto, ieškodamas išsi-
gelbėjimo. Tada egiptiečiai išpažins, kad Aš esu Vieš-
pats".

17 Dvidešimtseptintais metais pirmo mėnesio pir-
mą dieną Viešpats kalbėjo man: 18 "Žmogaus sūnau!
Nebukadnesaras, Babilonijos karalius, ir jo kariuomenė
atliko sunkų darbą paimdami Tyrą; jų galvos nupliko ir
kuprinės pratrynė pečius; bet nei karalius, nei jo kariuo-
menė negavo jokio atlyginimo už tai. 19 Tada Aš duo-
siu Nebukadnesarui, Babilonijos karaliui, Egipto kraštą.

Jis paims jo turtus — tai bus atlyginimas jo kariuomenei. 20 O už darbą, kurį jis atliko, duosiu jam Egipto kraštą, nes jis man dirbo. (Ez 30,24; Iz 10,5) 21 Tada Izraelis bus galingas. Tu, Ezekieli, kalbėsi jiems, jie išpažins, kad Aš esu Viešpats", sako Viešpats Dievas.

Apie Egiptą yra parašyti 4 skyriai. Pirmiausia kaltinamas Egipto karalius-faraonas išdidumu, didžiavimusi lyg jis būtų sukūręs Nilą. Egiptiečiai buvo prikasę kanalų ir pridarę užtvankų; taip jie drėkino dykumas ir tuo didžiavosi. Faraonas pavadintas krokodilu. Jis bus ištrauktas iš Nilo su prie jo prikibusiomis žuvimis — valdininkais ir karininkais. Jie bus išmesti tyruose ir žus — priešas sunaikins Egiptą. Egipto tremtis tęsėsi apie 40 metų. Kai persų karalius Kiras 538 pr. Kr. leido žydams grįžti į savo kraštą, jis leido ir kitų tautų tremtiniams grįžti į savo kraštus; tarp jų ir egiptiečiams. Egiptas nuo to laiko nustojo savo reikšmės; niekada nebeiškilo į pasaulinę galybę. Iki to laiko Egiptas siekė pasaulinės galios, varžėsi su Asirija ir Babilonija. Kada kas įvyko, pranašas aiškiai užrašė metus.

Egiptas buvo tik nendrinė lazda; kas ja rėmėsi — nukentėjo. (2 Kar 18,21) Nebukadnesaras užėmė žemyno Tyrą, bet neįstengė paimti Tyro saloje. Jis laikė apgulęs Tyrą 13 metų. Tas daug kainavo, bet jokios naudos iš to nebuvo, grobio negavo. Nebukadnesaras gavo didelį grobį Egipte. Po pralaimėjimo, palyginus Egiptą su Izraeliu, Izraelis buvo galingas.

30 skyrius

EGIPTO GALIA BUS SUNAIKINTA 1-26

1 Viešpats kalbėjo man: 2 "Žmogaus sūnau, pranašauk ir sakyk jiems, ką Aš sakau. Raudokite, nes baisi diena arti! 3 Viešpaties diena artėja, tai diena tamsos, sunaikinimo metas tautoms. (Joel 1,15) 4 Kardas pasieks Egiptą. Etiopija išsigąs, bus daug žuvusių; miestai sugriauti, jų turtas išplėštas. 5 Etiopija, Putas, Ludas ir

Arabija su visais sąjungininkais bus užimti. 6 Egipto
rėmėjai nuo Migdolo iki Syenės (Asuanas) žus. 7 Egip-
to kraštas bus paverstas tyrais, miestai gulės griuvė-
siuose. 8 Kai Aš įžiebsiu ugnį Egipte ir visi jo rėmėjai
paluš, tada jie žinos, kad Aš esu Viešpats. 9 Egipto kri-
timo dieną mano pasiuntiniai skubės į Etiopiją ir ją neti-
kėtai išgąsdins; Egipto kritimas tikrai ateis. (Iz 18,2;
20,3-4) 10 Aš padarysiu galą Egipto išdidumui Babilo-
nijos karaliaus Nebukdnesaro ranka. 11 Jis ir jo kariai,
tautų žiauriausieji, bus atvesti kraštą sunaikinti. Jie pa-
kels nuogus kardus prieš Egiptą ir kraštas bus pilnas
nukautų. 12 Aš išdžiovinsiu upes, kraštą pavesiu piktų
žmonių galiai ir viską sunaikinsiu svetimtaučių ranka.
Aš, Viešpats, taip pasakiau. 13 Aš sunaikinsiu stabus ir
padarysiu galą Memfio dievaičiams. Egipto krašte ne-
bebus kunigaikščio, krašte viešpataus baimė. 14 Aš pa-
versiu tyrais Patrą, įžiebsiu ugnį Zoane ir teisiu Tebus.
15 Savo įnirtį išliesiu ant Pelusimo, Egipto tvirtovės;
sunaikinsiu Tebų puošnumą 16 ir įžiebsiu ugnį Egipte.
Pelusimas kentės ir vaitos, Tebai bus paimti ir sienos
nugriautos. 17 Ono ir Bubasto jaunuoliai kris karo lau-
ke, o moterys bus išvestos nelaisvėn. 18 Tefanės liki-
mas bus tamsus, kai Aš sulaužysiu Egipto skeptrą ir
padarysiu galą jo išdidumui. Debesys apdengs miestą,
kai jo žmonės bus varomi nelaisvėn. 19 Aš įvykdysiu
teisę Egipte, kad žinotų, jog Aš esu Viešpats".

20 Vienuoliktais metais pirmo mėnesio septintą
dieną Viešpats kalbėjo man: 21 "Žmogaus sūnau, Aš
sulaužiau faraono, Egipto karaliaus, petį. Niekas jo ne-
aptvarstė, neaprišo ir negydė, kad pasveiktų, taptų tvir-
tas ir vėl galėtų rankoje laikyti kardą. 22 Aš eisiu prieš
faraoną, Egipto karalių, sulaužysiu jo sveikąją bei su-
žeistąją ranką ir išmušiu kardą iš jo rankų; 23 išsklaidy-
siu egiptiečius tautose ir išblaškysiu juos kraštuose. 24
Babilonijos karaliaus ranką stiprinsiu ir įduosiu jam į
rankas savo kardą, o faraono ranką sulaužysiu; jis vai-

tos mirtinai sužeistas. (Ez 29,20) 25 Egiptiečiai pripa-
žins, kad Aš esu Viešpats, kai mano kardas Babilonijos
karaliaus rankomis bus pakeltas prieš Egipto kraštą. 26
Aš išsklaidysiu egiptiečius tautose ir juos išblaškysiu
kraštuose. Tada jie žinos, kad Aš esu Viešpats"

Egiptui artėjo tamsios, baisios sunaikinimo dienos. Visi karai naikina ir žudo žmones. Egipto sunaikinimą įvykdys babiloniečiai — Nebukadnesaras. Tą nulėmė Dievas. Egiptui nieko nepadės jo sąjungininkai, kaip jis nepadėjo Judėjai. Daug yra minėta Egipto miestų ir vietovių, kurios bus sunaikintos.

Faraono sulaužymas minimas, kai jį nugalėjo babiloniečiai, trumpai prieš Jeruzalės kritimą. (Jer 37,5-9) Karaliai kariavo, jie visai nežinojo, kad Dievas visa yra nusprendęs; bet jie sužinos, kad Dievas yra visų Viešpats.

31 skyrius
FARAONAS — PUIKUS KEDRAS KRINTA 1-18

1 Vienuoliktais metais trečio mėnesio pirmą dieną,
Viešpats kalbėjo man: 2 "Žmogaus sūnau, sakyk farao-
nui, Egipto karaliui ir jo tautai, 3 kad faraonas savo di-
dybe yra panašus į Libano kedrą: gražiomis, plačiomis
šakomis, aukštai išaugęs, viršūne iškilęs iki debesų.
(Dan 4,7-11) 4 Požemio vanduo maitino ir išaugino jį.
Požeminės upės tekėjo apie jo šaknis; upeliai drėkino
visus krašto medžius. 5 Turėdamas pakankamai drėg-
mės, jis išaugo aukštesnis už kitus krašto medžius. Jo
šakos buvo ilgos ir tankios. 6 Šakose krovėsi lizdus pa-
dangių paukščiai, po jo šakų laukiniai gyvuliai augino
vaikus; jo ūksmėje gyveno didelės tautos. 7 Jis buvo
puikus savo dydžiu ir šakomis; jo šaknys siekė daugelį
požemio upių. 8 Kiti kedrai, Dievo sode, negalėjo ly-
gintis su juo; eglės ir klevai taip pat neprilygo jam savo
šakomis. Nė vienas medis Dievo sode nebuvo lygus

jam. 9 Jo šakų grožis buvo toks, kad visi Edeno me-
džiai, kurie buvo Dievo sode, pavydėjo jam. 10 Išaugęs
iki debesų, jis tapo išdidus. (Ez 28,2-10) 11 Todėl Aš
atidaviau jį į stipriausios tautos rankas. Ji atmokės jam
už jo padarytą skriaudą kitiems. Aš jį bausiu dėl jo
niekšybių. 12 Žiaurūs svetimtaučiai nukirs jį ir paliks.
Kalnuose ir slėniuose kris jo šakos; sulūžusios šakelės
gulės prie uolų ir krašto vandenų. Visos žemės tautos
pasitrauks iš jo pavėsio ir paliks jį. 13 Ant jo kritusio
stuobrio nusileis padangių paukščiai, o per jo šakas lips
krašto žvėrys. 14 Ateityje nė vienas medžių nebesidi-
džiuos aukščiu ir nebesieks debesų, nes visi turi mirti ir
į žemę grįžti. 15 Tą dieną, kai jis nuėjo į mirusių buvei-
nę, sukėliau gedulą dėl jo, sulaikiau upes ir sustabdžiau
vandenis. Libanas dėl jo liūdės ir laukiniai medžiai alps.
16 Nuo jo kritimo trenksmo sudrebės tautos, — man jį
nustūmus į mirusių buveinę. Aname pasaulyje bus pa-
guosti visi Edeno medžiai, Libano rinktiniai ir visi, ku-
riuos vilgo vanduo. 17 Jie eis į mirusiųjų buveinę, pas
žuvusius, kurie pirmiau, kaip jo rėmėjai, gyveno ūks-
mėje tarp tautų. 18 Kam prilygsi tu garbe ir didybe tarp
Edeno medžių? Su jais tu būsi nustumtas į mirusių bu-
veinę, gulėsi tarp garbės netekusių žuvusiųjų. Taip bus
faraonui ir visai jo tautai", sako Viešpats Dievas.

Šį skyrių Ezekielis užrašė prieš pat Jeruzalės kritimą. Egiptas prilyginamas aukštam, labai gražiam kedrui. Jo viršūnė siekė dangų, šakos buvo puikios, jį maitino požemio upės, medžiai pavydėjo jam jo didybės, paukščiai ir gyvuliai gyveno jo šakose ir ūksmėje.

Kedrą nukirto žiaurūs užsieniečiai, šakos buvo išsklaidytos plačioje apylinkėje. Medis — faraonas (Egiptas) pateko į požemio– mirties karalystę. Čia parodytas faraono išdidumas ir jo žiaurumas. Nė vienas tenesididžiuoja!

32 skyrius
PRANAŠO RAUDA DĖL EGIPTO 1-32

1 Dvyliktais metais dvylikto mėnesio pirmą dieną
Viešpats kalbėjo: 2 "Žmogaus sūnau, apraudok faraoną, Egipto karalių. 'Tautų liūte, kaip tu kritai! Tu buvai kaip krokodilas Nile, siautei upėse, drumstei vandenį kojomis, kėlei bangas'. (Ez 27,2; 29,3) 3 Aš išmesiu sa-
vo tinklą ir, ištraukęs tave, (Ez 17,20) 4 numesiu ant
žemės atvirame lauke; ant tavęs nutūpę maitinsis padangių paukščiai ir žemės žvėrys. 5 Aš tavo kūną nu-
mesiu kalnuose ir tavo žuvusiais pripildysiu slėnius. 6
Drėkinsiu žemę tavo tekančiu krauju kalnuose, o upelius pripildys tavo žuvusiųjų kraujas. 7 Kai tavo gyvy-
bė užges, dangus aptems, žvaigždės nebešvies; saulę pridengs debesys ir mėnulis nebespindės. (Iz 13,10) 8
Dangaus šviesos tau nebešvies ir tavo krašte bus tam-
su. 9 Daugelis tautų išsigąs, kai tavo belaisvius ves į nežinomus kraštus. 10 Tavo sunaikinimo dieną karaliai drebės dėl savo gyvybės, kai Aš kardu grasinsiu Egip-
tui. 11 Babilonijos karaliaus kardas pasieks tave. 12
Nuo priešo — žiauriausiųjų tautų kardo, kris tavųjų daugybė. Jis sunaikins Egipto išdidumą ir minias išžu-
dys. 13 Aš sunaikinsiu jo galvijus prie gausių vandenų, ir jokio žmogaus koja nei gyvulių kanopa nebedrums
jų. 14 Aš padarysiu jo vandenis tyrius, upės tekės, lyg skaidrus aliejus. 15 Kai Aš Egipto kraštą paversiu tyrais, sunaikinsiu jo išteklius ir išžudysiu gyventojus, tada jie supras, kad Aš esu Viešpats. 16 Tai rauda, kurią kaip raudą apie Egiptą, giedos tautų dukterys", sako Viešpats Dievas.

17 Dvyliktais metais pirmo mėnesio penkioliktą dieną Viešpats kalbėjo man: 18 "Žmogaus sūnau, giedok raudą apie Egipto minias, kurios eina pas galingųjų tautų dukteris į mirusiųjų buveinę. (Ez 31,16) 19 'Kuo tu geresnis? Eik ir gulk su garbės netekusiais'. (Iz
14,11-19) 20 Žuvusiųjų tarpe yra tavo vieta! Ten tu gu-

lėsi su savo miniomis. (Ez 21,14) 21 Mirusių buveinėje
galingieji karžygiai su savo sąjungininkais kalbės apie
tave: 'Jie nužengė žemyn ir guli ramūs kartu su paže-
mintaisiais, kritusiais nuo kardo'. (Iz 14,9) 22 Ten yra
asiriečių karių kapai; visi krito kovoje. 23 Jie palaidoti
giliausioje duobėje, ten Asirijos galia. Jie visi žuvo ko-
vos lauke, o kadaise kėlė išgąstį gyvųjų šalyje. (Iz
14,15) 24 Ten guli elamitai ir jų tautos žuvusieji; visi
žuvę kare, nužeminti nužengė į mirusių šalį. Dabar jie
guli duobėje visų užmiršti. 25 Elamą paguldė tarp kritu-
sių ir jo minias aplink jo kapą. Jie visi yra be garbės,
kritę nuo kardo. Jie siaubą kėlė gyvųjų šalyje, čia jie
yra palaidoti kartu su kitais, žuvusiais kare. 26 Mesekas
ir Tubalas yra čia kapuose su savo kariais. Jie visi yra
netekę garbės, kritę kare, nes jie kėlė siaubą gyvųjų ša-
lyje. (Ez 28,2) 27 Jie negulės drauge su senovėje kritu-
siais karžygiais, kurie ginkluoti nužengė į mirusių bu-
veinę; jiems kardą padėjo po galvos ir skydu pridengė
kaulus. 28 Taipgi ir jūs, egiptiečiai, gulėsite drauge su
negarbingaisiais, kritusiais kare, 29 Ten guli edomitai su
jų karaliais ir kunigaikščiais, kurie, nežiūrint jų
karžygiškumo, krito nuo kardo ir guli su negar-
bingaisiais, nužengusiais į duobę. (Ez 25,12-14) 30 Ten
guli visi Šiaurės kunigaikščiai ir visi sidonitai, kritę kare.
Nežiūrint jų karžygiškumo, jie yra pažeminti, guli drauge
su negarbingaisiais. (Ez 38,6; 28,21-23) 31 Faraonas,
matydamas juos, ramins save dėl kritusių daugybės.
Faraonas ir jo visa kariuomenė krito nuo kardo. (Iz
14,10) 32 Jis kėlė siaubą gyvųjų šalyje, dabar jis guli
drauge su pažemintaisiais", sako Viešpats Dievas.

Jeruzalei kritus, Dievas įsakė pranašui parašyti raudą apie Egipto faraoną. Faraonas prilyginamas liūtui ir krokodilui. Jis buvo galingas, tautos drebėjo prieš jį, bet atėjo ir jo eilė būti nugalėtam.

Po įsakymo parašyti raudą, praėjus dviems savaitėms, buvo įsakyta Ezekieliui parašyti laidotuvių raudą.

Pranašas kalbėjo apie palaidotus garbingai ir negarbin-
gai. Garbingai buvo laidojami nugalėtojai, o negarbin-
gai nugalėti. Jie visi ėjo į mirusių buveinę. Minimos ir
kitos tautos; kai kurios iš jų buvo labai karingos ir žiau-
rios — jos visos yra kritusios ir laidojamos. Dievas yra
visų Viešpats, Jis lemia kiekvienos tautos likimą; jos
supranta, kad Dievas viešpatauja — valdo.

33 skyrius
DVASIŠKIŲ PAREIGOS 1-20, JERUZALĖ KRINTA 21-33

1 Viešpats kalbėjo man: 2 "Žmogaus sūnau, kal-
bėk savo tautai kas įvyktų, kilus karui krašte. Krašto
gyventojai išsirinktų iš savo tarpo šauklį, 3 kuris, artė-
jant priešui, pūstų ragą ir taip įspėtų tautą; 4 jei čia būtų
vienas, kuris nepaisytų įspėjimo, nors girdėtų rago gar-
są, kardas sunaikintų jį. Toks asmuo būtų pats kaltas, 5
nes jis girdėjo ragą, bet nepaisė. Jei jis būtų paklausęs
įspėjimo, būtų išgelbėjęs savo gyvybę. 6 Bet jei šauk-
lys matytų ateinantį priešą, nepūstų rago ir neįspėtų tau-
tos, tai kritusiųjų kaltė kris šaukliui, nes jis nepūtė rago;
jis bus atsakingas už jų žuvimą. 7 Žmogaus sūnau, Aš
paskyriau tave šaukliu Izraeliui. Jei tu girdi mano Žodį,
privalai įspėti juos mano vardu. (Ez 3,17-19; Iz 56,9;
Žyd 13,17) 8 Jei Aš sakysiu niekšui: 'Niekše, tu mirsi'!
Bet tu nieko jam nesakysi ir jo neįspėsi dėl jo klaidingo
kelio, niekšas mirs dėl savo nusikaltimo, bet atsakingas
už jo mirtį būsi tu. 9 Jei tu įspėsi niekšą dėl jo nusikalti-
mų, bet jis tavęs neklausys, jis mirs dėl savo nusikalti-
mo, o tu išgelbėsi savo gyvybę.

10 Žmogaus sūnau, sakyk Izraeliui: 'Jūs sakote,
kad esate kalti ir privalote atsakyti už savo kaltes; tai
kokiu būdu išliksite gyvi?' 11 Sakyk jiems: 'Kaip Aš
gyvas, Aš nemėgstu niekšo mirties, bet noriu, kad niek-
šas atsiverstų, atsisakytų savo kelio ir gyventų'. Nusi-
grężkite nuo savo piktų kelių! Kodėl jūs norite mirti?

(Ez 18,23-32; Iz 55,7 ; Joel 2,12-13) 12 Tu, žmogaus
sūnau, sakyk savo žmonėms: teisiojo neišgelbės jo tei-
singas elgesys, kai jis nusikals, ir nusikaltėlio niekšybė
nepakenks jam, kai jis nusigręš nuo savo piktybių. (Ez
3,20; 18,24) 13 Jei Aš sakyčiau teisiajam: tu tikrai būsi
gyvas, o jis, pasitikėdamas savo teisingumu, nusikalstų;
tai neteisingumas nebus pateisintas jo buvusiu teisingu-
mu, — jis mirs. 14 Jei Aš sakau niekšui, tu mirsi, o jis
nusigręžtų nuo piktybių, elgtųsi teisingai: 15 grąžintų
užstatą, atiduotų, ką išplėšė, laikytųsi gyvenimo nuosta-
tų, nieko neskriaustų, — jis bus gyvas, nemirs. (Ez
18,7; Lk 19,8) 16 Jo nusikaltimai nebus jam priskaityti,
nes jis jų atsisakė ir vykdė teisę bei teisingumą; jis tik-
rai bus gyvas. 17 Tavo tauta sako: 'Viešpaties kelias ne-
tiesus', tuo tarpu, jų pačių kelias klaidingas. (Ez 18,25-
30) 18 Jei teisusis nusigręš nuo teisingumo ir padarys
nusikaltimą, jis mirs. 19 O jei niekšas
nusigręš nuo niekšybės ir laikysis teisės bei teisingu-
mo, jis bus gyvas. 20 Jūs sakote: 'Viešpaties kelias ne-
teisingas'. Izraeli, Aš teisiu tave, remdamasis tavo klai-
dingais keliais".
21 Dvyliktais tremties metais dešimto mėnesio
penktą dieną pabėgėlis, atėjęs iš Jeruzalės, pasakė:
"Miestas krito". (Ez 24,26) 22 Pabėgėliui dar neatvy-
kus, vakare Viešpats palietė mane. Jis atvėrė mano bur-
ną, ir aš nebetylėjau. 23 Viešpats kalbėjo man: 24
"Žmogaus sūnau, Izraelio gyventojai, būdami griuvė-
siuose, sako: 'Abraomas būdamas vienas vyras, pavel-
dėjo kraštą, o mūsų yra daug, tad jis mums tikrai pri-
klauso'. (Iz 51,2; Mal 2,15) 25 Tu juos įspėk Viešpaties
vardu: 'Jūs valgote mėsą su krauju, garbinate stabus ir
praliejate nekaltą kraują; argi jūs tikitės paveldėti kraštą?
26 Jūs pasitikite kardu, elgiatės pasibaisėtinai, išnieki-
nate savo artimo žmoną, ar taip elgdamiesi jūs norite
paveldėti kraštą?' 27 Taip jiems sakyk: 'Kaip Aš gyvas,
Aš jus bausiu: visi, gyveną namų griuvėsiuose, kris

nuo kardo; esančius atvirame lauke, draskys laukiniai žvėrys, o kurie slapstosi pilyse ir olose, bus maro sunaikinti. 28 Aš paversiu kraštą tyrlaukiais, jo išdidumui padarysiu galą. Izraelio kalnai bus taip ištuštėję ir užmiršti, kad jais niekas nebekeliaus. 29 Kai kraštą paversiu visiška dykuma dėl jų nusikaltimų, tada jie žinos, kad Aš esu Viešpats'. 30 Žmogaus sūnau, tavo tauta savo tarpe ir pasieniais apie tave kalba: 'Eikime pasiklausyti Viešpaties Žodžio'. 31 Jie ateina pas tave pulkais, sėdi tavo akvaizdoje, klausosi tavo kalbos, tačiau nevykdo. Jie kalba draugiškai, bet jų širdis yra klastinga. (Iz 53,1; Jok 1,22) 32 Tu esi jiems, kaip giedantis meilės arijas, turintis puikų balsą ir gerai skambinantis arfa. Jie klausosi, ką kalbi, tačiau nevykdo. 33 Bet kai įvyks, kas buvo sakyta, o tai tikrai įvyks, tada jie supras, kad jų tarpe buvo pranašas". (Ez 2,5)

Šiuo skyriumi ir sekančiais pranašas kalbėjo apie Dievo pažadus žydams. Šiame skyriuje sakyta apie sargą — šauklį. Jei sargas nepraneš apie ateinantį priešą, jis nusikals; o jei įspėtasis neklausys, jis pats bus kaltas. 7 skirsnelyje sakyta, kad Dievas paskyrė Ezekielį žydų tautos sargu — šaukliu. Jis privalo kalbėti žmonėms, ką Dievas jam įsako.

Žmonės buvo nusiminę ir galvojo, kad jiems yra skirta pražūtis. Dievas pranešė, kad Jis nenori nė vieno pražūties. Jis nori, kad kiekvienas atsiverstų ir gyventų. Jei kas atsiverčia, jam atleidžiama kaltė. Jei teisus pradeda elgtis blogai, jam jo buvęs teisus gyvenimas nepadės; jis žus dėl daromų blogybių. Panašiai buvo sakyta 18,25-.

Vienuose rankraščiuose sakyta, kad žinia apie Jeruzalės kritimą buvo gauta pusei metų praėjus, o kituose — pusantrų metų praėjus, (dvyliktais ar vienuoliktais). Gal teisingiausia yra pusei metų praėjus?

Pranašas sako, kad Dievas jam pranešė apie Jeruzalės kritimą vakare, o pranešėjas iš Jeruzalės atvyko sekantį rytą. Kai Jeruzalė krito, Ezekieliui kalbėti draudimas buvo atšauktas.

Kai dauguma gyventojų buvo ištremti iš Judėjos, likę vietoje kalbėjo: "Abraomas vienas paveldėjo kraštą, mūsų dar daug yra, kraštas mums priklauso". Taip žmonės kalbėjo neturėdami nei Abraomo tikėjimo, nei jo dvasios.

Kai Jeruzalė krito, Ezekielis tapo populiarus, žmonės pulkais ėjo jo kalbų klausytis, bet nevykdyti, ką jis sakė.

34 skyrius
TAUTOS VADŲ NUSIKALTIMAS 1-10,
VIEŠPATS RŪPINSIS SAVO TAUTA 11-31

1 Viešpats kalbėjo man: 2 "Žmogaus sūnau, pranašauk apie Izraelio valdovus ir jiems sakyk, kad taip sako Viešpats Dievas. 'Vargas Izraelio ganytojams, kurie patys save gano. Juk ganytojai turėtų ganyti bandą! (Ez 13,2; Jer 23,1-6) 3 Jūs naudojate avių pieną, vilnomis apsirengiate, nupenėtas pjaunate, bet jų neganote. 4 Silpnųjų neprižiūrite, sergančių negydote, sužeistų nesutvarstote, paklydusių ir prapuolusių neieškote, bet valdote geležine ranka. (Zach 11,16; 1 Pt 5,3) 5 Mano kaimenė išsisklaidė, nes nebuvo ganytojų; ji tapo ėdesiu laukiniams žvėrims. (Mt 9,36) 6 Mano avys išsisklaidė visame krašte, kalnuose ir aukštumose; nė vienas nesirūpino jomis, nei jų ieškojo.' 7 Dabar, ganytojai, išgirskite mano Žodį. 8 'Kaip Aš gyvas, mano avys tapo grobiu ir ėdesiu laukiniams žvėrims, nes čia nebuvo ganytojų, kurie mano kaimene rūpintųsi. Ganytojai ganė patys save, bet neganė mano avių. 9 Ganytojai, klausykite mano Žodžio! 10 Aš esu prieš jus, Aš reikalausiu savo avių iš jūsų ir padarysiu jums galą. Jūs nebeganysite to-

liau nei mano avių, nei patys savęs. Aš išplėšiu savo
avis iš jūsų nasrų, ir jos nebebus jums ėdesiu.
11 Aš pats ieškosiu savo avių ir jomis rūpinsiuos.
(Mt 9,36; 10,6) 12 Kaip ganytojas rūpinasi avimis ne-
laimės dieną, kai jos išsklaidomos, taip Aš rūpinsiuos
savo avimis; jas išgelbėsiu ir surinksiu iš visų vietovių,
kuriose jos buvo išsklaidytos audringą, debesuotą ir
tamsią dieną. (Lk 15,4) 13 Aš jas surinksiu iš tautų ir iš
kraštų, grąžinsiu į jų kraštą ir ganysiu Izraelio kalnuose
prie upelių. 14 Aš ganysiu jas gražiuose slėniuose,
aukštuose Izraelio kalnuose ir žaliuojančiose, vešliose
lankose. (Ps 23,2) 15 Aš pats ganysiu savo avis ir su-
rasiu joms poilsio vietą. 16 Paklydusių ieškosiu, iš-
sklaidytas surinksiu, sužeistas aptvarstysiu, silpnas pri-
žiūrėsiu, riebiąsias ir tvirtąsias teisingai valdysiu.' 17 Su
jumis, mano kaimene, Aš taip elgsiuos: vertinsiu kiek-
vieną atskirai, gerus ir blogus, avinus ir ožius. (Mt
25,32) 18 Kai ganotės ganykloje, kodėl suminate ko
nesuėdate? Kai geriate tyrą vandenį, kodėl likusį su-
drumsčiate kojomis? 19 Mano kitos avys turi maitintis
tuo, kas jūsų suminta, ir gerti, kas sudrumsta? 20 Aš
pats darysiu teismą tarp riebiųjų ir liesiųjų avių. 21
Kadangi jūs silpnąsias šonais ir pečiais stumiate ir ra-
gais badote, 22 tai Aš savo avis gelbėsiu. Jos nebebus
jums grobiu, Aš jus teisiu pagal jūsų darbus. 23 Aš
joms paskirsiu Ganytoją; kuris bus lyg mano tarnas
Dovydas. Jis jas ganys ir bus jų Ganytojas. (Ez 37,24;
Jn 10,12-16; Jer 30,9; Oz 3,5) 24 Aš, Viešpats, būsiu
jų Dievas ir jų Ganytojas bus lyg mano tarnas Dovy-
das; Aš, Viešpats, taip sakau. 25 Aš padarysiu su jomis
Sandarą ir krašte išnaikinsiu laukinius žvėris. Tada visi
galės ramiai gyventi tyruose ir saugiai miegoti tyruose ir miš-
kuose. (Ez 37,26) 26 Aš jiems ir visam kraštui duosiu
rasos ir lietaus tinkamu metu; tai bus mano palaimos
lietus. 27 Medžiai ves vaisius ir žemė duos derlių. Jie
saugiai gyvens krašte ir patirs, kad Aš esu Viešpats. Aš

sulaužysiu jų jungą ir išgelbėsiu juos iš rankos tų, kuriems jie vergavo. 28 Jie nebebus tautoms grobiu, ir laukiniai žvėrys (svetimieji) jų nebeės. 29 Aš duosiu jiems gausų derlių, jie nebadaus ir nekentės tautų paniekos. (Ez 36,20) 30 Jie patirs, kad Aš esu Viešpats, jų Dievas, o Izraelis mano tauta. 31 Jūs esate mano avys, avys mano ganyklos, o Aš — Viešpats, jūsų Dievas", sako Viešpats Dievas. (Ps 100,3)

Žydams ganytojas ir kaimenė — avys buvo gerai žinoma. Jų užsiėmimas buvo ganyti gyvulius. Čia minimi ganytojai buvo: karalius, valdovai, kunigai ir pranašai. Tauta buvo banda. Ganytojai nusikalto, suvedžiojo tautą, ją naudojo savo reikalams; sekė tremtis.

Dievas laiko tautą savo kaimene. Jis žada rūpintis ja, grąžinti į jų kraštą. Tautoje buvo stipresnių ir silpnesnių — avinų, ožių ir avių. Dievas rūpinsis visais. Viešpats pažadėjo atstatyti Sandarą ir siųsti tikrą Ganytoją — Mesiją iš Dovydo dinastijos, tai yra Jėzų Kristų.

35 skyrius

PRANAŠAVIMAS PRIEŠ EDOMITUS 1-15

1 Viešpats kalbėjo man: 2 "Žmogaus sūnau, pranašauk apie Seiro kalnus. (Ez 25,8,12) 3 'Seiro kalnai, Aš esu prieš jus! Aš ištiesiu savo ranką prieš jus ir paversiu jus baisiais tyrais. 4 Jūsų miestus paversiu griuvėsiais, jūs tapsite tyrlaukiais.' Tada suprasite, kad Aš esu Viešpats. 5 Kadangi jūs visada buvote izrealitų priešai ir pagelbėjote juos naikinti jų priespaudos metu, 6 jūs nusikaltote nekaltu krauju, todėl, kaip Aš gyvas, jų kraujas sekios jus. (Apr 16,5-6) 7 Aš visiškai sunaikinsiu Seiro kalnyną ir paversiu jį tyruma. 8 Aš padengsiu kalnus kritusiais lavonais; jie gulės kalvose, slėniuose ir tarpekliuose. 9 Jūsų miestai bus negyvenami griuvėsiai. Tada jūs suprasite, kad Aš esu Viešpats. 10 Jūs sakėte: 'Šios dvi tautos (Izraelis ir Judėja) bus mano, mes jas

paveldėsime', nors Aš, Viešpats, buvau su jais. 11 To-
dėl, kaip Aš gyvas, atlyginsiu jums tuo pačiu, ką jie pa-
tyrė iš jūsų; pagal jūsų darbus teisiu jus. 12 Tada jūs
suprasite, kad Aš esu Viešpats. Aš girdėjau, kai jūs
plūdote ir kalbėjote prieš Izraelio kraštą: 'Jis yra tuščias,
mes lengvai prarysime jį!' 13 Jūs įžūliai burnojote prieš
mane; Aš girdėjau. 14 Kaip jūs džiaugėtės Izraelio užė-
mimu, 15 taip Aš jums padarysiu; Seiro kalne ir visas
Edome, jūs tapsite tyrais! Tada jūs žinosite, kad Aš esu
Viešpats". (Ez 25,3; Ps 137,7)

Tarp skyrių 34 ir 36 yra įterptas 35 skyrius apie edomitus. Edomitai buvo ilgą laiką žydų priešai. Kai babiloniečiai naikino Jeruzalę, edomitai padėjo jiems ir džiūgavo, nes tikėjo užvaldysią visą Judėją. Dievas atsakė jiems per pranašą, kad taip nebus. Edomitų kraštas bus sunaikintas — dykuma paverstas. Pranašas Obadijas mini, kad Edomą sunaikino tie patys babiloniečiai, kurie griuvėsiais pavertė Jeruzalę.

36 skyrius
PAŽADAS IZRAELIO TAUTAI 1-38

1 "Žmogaus sūnau, pranašauk Izraeliui, nes taip
sako Viešpats: Izraelio kalnai, išgirskite Viešpaties Žo-
dį! (Ez 6,2) 2 Kadangi priešas sakė: 'Jeruzalė ir Judėja
sunaikintos! Mes paveldėsime jas!' (Ez 25,3) 3 Todėl
pranašauk, nes taip sako Viešpats Dievas. Kadangi jus
naikino ir spaudė iš visų pusių, tautos užėmė jus, liežu-
viais malė ir niekino, 4 todėl, Izraelio kalnai, išgirskite
Viešpaties Žodį! Štai ką Viešpats Dievas sako apie kal-
nus, kalvas, tarpkalnes, slėnius, sugriautus ir tuščius
miestus, kurie teko aplinkinėms tautoms grobiu ir pa-
juoka. 5 Aš, Viešpats Dievas, kalbu ugningai užside-
gęs prieš aplinkines tautas ir Edomą. Jos pasisavino
mano kraštą džiūgaudamos, žudydamos, išniekindamos
ir plėšdamos. (Ez 35,15) 6 Todėl kalbėk Izraelio kraš-

tui, jo kalnams, kalvoms, aukštumoms ir slėniams, nes
kalbu įnirtęs, kadangi jūs kenčiate tautų panieką. 7 Aš
pakėliau savo ranką ir prisiekiau, kad aplink jus gyve-
nančios tautos taip pat kentės panieką. 8 Jūs, Izraelio
kalnai, žaliuokite ir neškite vaisių mano tautai Izraeliui,
nes jie greitai sugrįš į savo tėviškę. 9 Aš ateisiu ir lai-
minsiu jus; jūsų žemė bus dirbama, laukai sėjami. 10
Gausus žmonių skaičius gyvens šiame krašte; Izraelio
namai bus pilni. Miestai bus atstatyti ir apgyventi. 11
Žmonių ir gyvulių skaičiai augs. Jūs čia gyvensite kaip
senovėje, Aš jus laiminsiu ir jums padėsiu. Tada žinosi-
te, kad Aš esu Viešpats. 12 Mano tautos žmonės vaikš-
tinės savo kalnuose. Jie juos paveldės, ir jie bus jų nuo-
savybė; jų vaikai nebebus pašalinti iš tų vietų.
13 Izraeli, apie tave buvo sakoma: 'Tu naikinai
(ėdei) žmones ir tautų vaikus'. 14 Tu toliau nebenaikinsi
žmonių ir tautų vaikų. 15 Tu daugiau nebegirdėsi tautų
paniekos ir pagonių pajuokos, nei nustosi savo tautos
žmonių", sako Viešpats Dievas.
16 Viešpats kalbėjo man: 17 "Žmogaus sūnau, iz-
raelitai, gyvendami šiame krašte, sutepė jį savo veiks-
mais ir darbais. Jų elgesys buvo blogas ir nešvarus. (3
M 18,25-28) 18 Aš išliejau savo įnirtį ant jų dėl pralieto
nekalto kraujo ir stabų garbinimo. 19 Aš išsklaidžiau
juos tautose ir išblaškiau kraštuose. Aš teisiau juos pa-
gal jų veiksmus ir darbus. 20 Gyvendami tarp tautų, jie
sutepė mano šventą vardą. Žmonės sakė apie juos: 'Šita
yra Viešpaties tauta, tačiau ji buvo ištremta iš savo
krašto'. (Iz 52,5) 21 Man nepatiko jų elgesys — mano
švento vardo išniekinimas svetimose tautose. (Ez 20,9)
22 Sakyk izraelitams, kad taip sako Viešpats Dievas:
'Izraelitai, ne dėl jūsų Aš tai darau, bet dėl savo švento
vardo, kurį jūs sutepėte pagonių tarpe, pas kuriuos gy-
venote tremtyje.' (Ps 115,1; Jer 14,7) 23 Aš atstatysiu
garbę savo didžiam vardui, pasirodysiu šventas jų aki-
vaizdoje, ir tautos pripažins, kad Aš esu Viešpats. (Ez

37,28) 24 Aš išvesiu jus iš tautų, surinksiu iš kraštų ir parvesiu jus į jūsų kraštą. 25 Aš nuplausiu jus švariu vandeniu, apvalysiu jus nuo stabų, ir jūs tapsite švariais. (Zach 13,1; Žyd 10,22) 26 Aš duosiu jums naują širdį ir naują dvasią. Aš išimsiu jūsų akmeninę širdį ir duosiu žmogaus širdį. (Ez 11,19) 27 Aš įkvėpsiu jums savo Dvasios, jūs laikysitės mano teisės ir vykdysite ją. (Ez 37,24; 39,29; Iz 44,3) 28 Jūs gyvensite krašte, kurį daviau jūsų tėvams, ir būsite mano tauta, o Aš būsiu jūsų Dievas. (Ez 11,20) 29 Aš nuplausiu visus jūsų nešvarumus, laiminsiu jūsų laukų derlių, — bado nebebus. 30 Aš medžių vaisius ir laukų derlių dauginsiu, ir jūs nebekęsite bado ir tautų paniekos. (Joel 2,17-19) 31 Tada jūs atsiminsite savo piktą elgesį, blogus darbus ir šlykštėsitės jais bei savo nusikaltimais. (Ez 16,61-63) 32 Bet ne dėl jūsų Aš tai darysiu. Izraelitai, žinokite, gėdykitės ir raudonuokite dėl savo veiksmų. 33 Tuomet, kai Aš jus nuvalysiu nuo visų nusikaltimų, apgyvendinsiu miestus ir atstatysiu, kas sugriauta. 34 Apleisti laukai vėl bus dirbami. Keleiviai, matę juos apleistus, 35 sakys: 'Tyrais virtęs kraštas, — kaip Edeno sodas; ištuštėję ir sugriauti miestai — atstatyti ir apgyventi.' 36 Tada tautos, gyvenančios aplink jus, supras, kad Aš, Viešpats, atstačiau, kas sugriauta ir sunaikinta, Aš, Viešpats, taip kalbėjau ir Aš taip darau. (Ez 17,24) 37 Aš laiminsiu Izraelį ir leisiu jam augti ir klestėti. (Mik 23,12) 38 Jų bus kaip avių (aukų) Jeruzalėje šventės metu. Sugriauti miestai bus pilni žmonių, ir jie pripažins, kad Aš esu Viešpats".

Gamta nemėgsta tuštumos — sakoma. Kai Judėjos gyventojai buvo ištremti, edomitai ir kitos tautos norėjo jų žemę pasisavinti. Viešpats sakė, kad kraštas priklauso Jam, izraelitai greit sugrįš į šią šalį, Jis laimins juos; jie bus skaitlingi, jų bandos gausios. Pagonių tautos pajuokė žydus: "Jų kraštas ėda savo vaikus"; ši pajuoka

nustos reikšmės, kraštas bus apgyventas, miestai atstatyti.

Izraelitai sutepė kraštą garbindami stabus ir nusikalto žmonėms praliedami jų nekaltą kraują, todėl jie buvo ištremti. Dabar Viešpats pažada juos sugrąžinti į jų kraštą. Jis pažada daug daugiau: juos nuvalyti ir naujais žmonėmis padaryti, kaip pranašas Jeremijas sakė. (Jer 31,31-) Tą pasieks ne patys izraelitai, bet Viešpats duos jiems naują širdį ir dvasią. Kai bus atnaujinti žmonės, tada jų laukai duos gerą derlių, jie atstatys sugriautus miestus ir tyrlaukius pavers derlinga žeme, o Viešpaties vardą gerbs netik žydai, bet ir kitos tautos.

37 skyrius
VIZIJA — SUDŽIŪVĘ KAULAI 1-28

1 Viešpats palietė mane; Dvasia nuvedė mane į
lauką pilną kaulų. 2 Jis vedžiojo mane tarp jų. Sausų
kaulų buvo labai daug tame lauke. 3 Staiga Jis paklausė
manęs: "Žmogaus sūnau, ar gali šitie kaulai atgyti?" Aš
atsakiau: "Viešpatie Dieve, Tu tai žinai". 4 Jis sakė
man: "Pranašauk šitiems kaulams: 'Sudžiūvę kaulai, išgirskite Viešpaties Žodį'." 5 Viešpats Dievas sako ši-
tiems kaulams: "Aš įliesiu jums gyvybės dvasią, ir jūs
tapsite gyvi! (Ps 104,30) 6 Aš duosiu jums gyslas, užauginsiu mėsą, apvilksiu oda. Tada jūs suprasite, kad
Aš esu Viešpats". (Iz 26,19) 7 Aš pranašavau, kaip Jis
man įsakė. Pranašaujant pasigirdo ūžesys, ir pastebėjau
kaulus judant; jie suartėjo prie vienas kito. 8 Aš žiūrė-
jau: jie buvo apaugę mėsa, su gyslomis ir oda apdengti,
bet jokio kvėpavimo nebuvo juose. 9 Viešpats sakė
man: "Žmogaus sūnau, pranašauk, kad Dvasia pajudintų kritusius kaulus iš keturių šalių ir, kad jie atgytų". 10
Aš pranašavau, kaip Jis man įsakė. Dvasios jėga padvelkė į juos; jie atgijo, ir labai didelis jų pulkas atsistojo ant kojų. 11 Tada Viešpats sakė man: "Žmogaus sū-
nau, šitie kaulai yra Izraelis. Jie sako: 'Mūsų kaulai iš-

džiūvo, nebetekome vilties ir esame užmiršti'. 12 Pranašauk ir sakyk jiems, kad Aš Viešpats Dievas atversiu jų kapus ir juos, mano tautą, išvesiu iš jų ir parvesiu į Izraelio kraštą. 13 Mano tauta, tada jūs patirsite, kad Aš esu Viešpats. 14 Mano Dvasia dvelks jumyse, jūs būsite gyvi. Aš parvesiu jus į jūsų kraštą. Tada jūs žinosite, kad Aš esu Viešpats. Aš tai pranešiau ir įvykdysiu", sako Viešpats.

15 Viešpats kalbėjo man: 16 "Žmogaus sūnau, imk medžio lentelę ir užrašyk ant jos 'Judėja ir jos sąjungininkai'. Po to imk kitą medžio lentelę ir užrašyk ant jos: 'Juozapas — (Efraimo medžio lentelė) ir visi Izraelio sąjungininkai'. (Ez 4,1) 17 Tada sudėk jas ir paimk abi į vieną ranką. 18 Kai tavo žmonės sakys: 'Paaiškink mums, ką tai reiškia?' 19 Atsakyk jiems, kad Aš, Viešpats Dievas, taip sakau: 'Juozapo lentelę (Efraimo lentelę) ir Izraelio padermių sąjungininkus Aš sujungsiu su Judėjos lentele ir padarysiu vieną medį savo rankoje.' 20 Kai tu tas lenteles, ant kurių užrašei, laikysi savo rankoje jų akivaizdoje, 21 sakyk jiems, kad Aš, Viešpats Dievas, sakau: 'Aš surinksiu izraelitus iš visų tautų ir parvesiu juos į jų kraštą. (Ez 36,24) 22 Aš padarysiu iš jų vieną tautą Izraelio kalnuose. Vienas karalius viešpataus jiems visiems, nebebus dviejų tautų, ir jie nebesuskils į dvi karalystes. (Iz 11,12-13; Oz 2,2; Jer 3,18) 23 Jie nebegarbins stabų ir jais nebenusikals. Aš apvalysiu ir išgelbėsiu juos iš jų atpuolimo bei nusikaltimų. Jie bus mano tauta, ir Aš būsiu jų Dievas. (Ez 36,28) 24 Mano tarnas, lyg Dovydas bus jiems Karalius, ir jie turės vieną Ganytoją. Jie laikysis mano teisės ir vykdys mano nuostatus. (Ez 34,23; 36,27) 25 Jie gyvens krašte, kuriame gyveno jų tėvai; Aš jį daviau savo tarnui Jokūbui. Jie, jų vaikai ir vaikų vaikai liks gyventi ten. Karalius, kuris prilygsta mano tarnui Dovydui, bus jiems kunigaikštis amžinai. 26 Aš sudarysiu su jais Sandarą; ji bus amžina. Aš juos laiminsiu ir dauginsiu, šventovė

bus visada jų krašte. (Ez 34,25; Iz 54,10) 27 Aš gyvensiu tarp jų ir būsiu jų Dievas, o jie bus mano tauta. 28 Kai Aš atsteigsiu amžiams savo šventovę jų tarpe, tautos žinos, kad Aš esu Viešpats ir Izraelis mano tauta'." (Ez 36,36)

Ezekielis užrašė daugelį datų, ką Dievas jam apreiškė ir leido pergyventi. Šios vizijos datos jis neužrašė, bet aiškiai pasakė, kad Viešpaties ranka (Dvasia) jį palietė ir nuvedė į lygumą, kurioje buvo daugybė sudžiūvusių žmonių kaulų. Dievas įsakė Ezekieliui pranašauti. Kai jis pranašavo, kaulai suartėjo ir apaugo kūnu, — gyslomis ir oda. Antrą kartą pranašaujant radosi juose gyvybė. Kai Dievas veikia, tada įvyksta kas;pranašas drįsta pranašauti, vyksta stebuklai. Aiškinimas suprantamas. Izraelis ir Judėja, kaip tauta buvo palaidoti Babilonijos platybėse;nustoję vilties egzistuoti. Dievas pažada ir įvykdo. Izraelitai grįš į savo kraštą ir garbins Viešpatį.

Dievas įsakė Ezekieliui paimti dvi lenteles ir ant vienos užrašyti "Judėja", o ant antros "Izraelis"; jas sujungti — paimti vienoje rankoje. Tas reiškė, kad ateityje, kai tauta sugrįš į savo kraštą — nebebus dviejų tautų (valstybių). Tauta bus viena, nebegarbins stabų, ją valdys vienas karalius, panašus į Dovydą — Mesijas. Tai yra istorinis faktas — izraelitai sudaro vieną tautą ir nebegarbina dievaičių — stabų. Taip buvo Jėzaus laikais, taip yra ir dabar. Tas amžinas Valdovas, panašus į Dovydą, yra Jėzus iš Nazareto. Nėra aišku ar izraelitų daliai įtikėjus Kristų, skaitoma tauta įtikėjus, ar dar reikia laukti kol visas Izraelis įtikės, kaip apaštalas Paulius rašo 11 skyriuje romėnams.

38 skyrius

GOGAS 1-23

1 Viešpats kalbėjo man: 2 "Žmogaus sūnau, pranašauk apie Gogą, Magogo, Meseko ir Tubalo vyriausią

kunigaikštį, ką Aš, Viešpats Dievas, sakau apie jį: (Ez
39,1; Apr 20,8; Ez 32,26) 3 'Goge, Meseko ir Tubalo
vyriausias kunigaikšti, Aš eisiu prieš tave. 4 Aš tave
prisiviliosiu, įversiu kablį į žiaunas ir ištrauksiu tave su
visa kariuomene: arkliais bei raiteliais, apsišarvavusiais
ietimis, skydais ir kardais. (Ez 29,4) 5 Persai, etiopai ir
putai, ginkluoti skydais ir šalmais, yra su tavimi; 6 Go-
mero ir Togarmo pulkai, iš tolimosios šiaurės, ir skait-
lingi kitų tautų būriai irgi žygiuoja su tavimi. 7 Pasiruo-
šęs budėk su visa kariuomene, kuri yra tavo vadovybė-
je! 8 Po daugelio metų, paskutiniais laikais tu atžygiuo-
si į kraštą, atpratusį kovoti, kuris ilgą laiką buvo virtęs
tyrais, dabar surinkta ši tauta iš daugelio kraštų Izraelio
kalnuose. Jie grįžę čia saugiai gyvena. 9 Tu atžygiuosi
kaip audra, kaip debesis uždengsi šį kraštą; su tavimi
bus tavo ir kitų tautų pulkai. 10 Tavo širdyje kils pikta
mintis, ir tu apsispręsi žygiui; 11 užpulsi atvirą, netu-
rintį tvirtovių kraštą, ramiai ir saugiai gyvenančią tautą,
neturinčią nei pilių, nei vartų, nei užkaiščių. 12 Tu gal-
vojai plėšti, grobį išvežti ir nuskriausti kraštą, kuris ty-
rais buvo paverstas, bet vėl atstatytas; tauta surinkta iš
daugelio tautų, dabar prasigyvenusi, turinti bandas ir
gyvenanti žemės centre.' (Ez 5,5) 13 Saba ir Dedanas
bei jų pirkliai ir Tarsio prekybininkai tavęs klaus: 'Ar
atžygiavai plėšti? Ar surinkai pulkus išgabenti sidabrą,
auksą, bandas ir viso krašto turtą?' 14 Žmogaus sūnau,
pranašauk Gogui, kad Aš, Viešpats Dievas, taip sakau:
'Tuo metu, kai mano tauta Izraelis saugiai gyvens, tu 15
atžygiuosi iš tolimiausios šiaurės; su tavimi daugybė
tautų, visi su savo raitelių pulkais, galinga kariuomene.
16 Tu atžygiuosi prieš mano tautą Izraelį ir, kaip debe-
sis, apdengsi kraštą. Tai įvyks paskutinėse dienose. Aš
atvesiu tave į mano kraštą, kad visos tautos žinotų, kad
Aš esu šventas. 17 Tu esi tas, apie kurį labai seniai ma-
no tarnai, Izraelio pranašai, kalbėjo, kad Aš tave prieš
juos atvesiu. (Iz 24,21; 63,6; Joel 4,2,13; Sof 3,8) 18

Aš, Viešpats Dievas, anais laikais sakiau: kai tu, Goge,
atžygiuosi prieš Izraelio kraštą, mano įnirtis pakils. 19
Aš sakau, kad tą dieną, mano rūstybės įkarštyje, Izrae-
lio krašte bus didelis žemės drebėjimas (sukrėtimas). 20
Žuvys jūroje, padangių paukščiai, laukiniai žvėrys ir vi-
sa, kas gyva žemėje, ir visi žmonės drebės mano aki-
vaizdoje. Kalnai ir uolos subyrės, sienos iš pamatų
grius. 21 Aš, Viešpats Dievas, sukelsiu prieš Gogą to-
kią paniką, kad jo vyrai kariaus vienas prieš kitą. 22 Aš
bausiu jį maru ir kraujo praliejimu. Smarkus lietus, kru-
ša ir siera su ugnimi kris ant jo kariuomenės ir ant tau-
tų, kovojančių jo pusėje. (Apr 20,9) 23 Aš pasirodysiu
galingas ir šventas daugelio tautų akivaizdoje. Tada jie
išpažins, kad Aš esu Viešpats'." (Ez 29,6)

---

37 skyriuje Ezekielis pranašavo apie Izraelio atstei-gimą; 40 skyriuje ir toliau jis kalbėjo aiškiau apie tai. 38 ir 39 skyriai yra įterpti apie Gogą, o pradėtas pranašavimas apie Izraelio atstatymą pertrauktas. Apie Gogą yra daug įvairiausių aiškinimų. Tas jau rodo, kad apie jį nėra vienos nuomonės. Kurie siekia skelbti sensaciją žmonių tarpe, rašo plačiai ir, pagal jų nuomonę, įtikinančiai. Noriu remtis tik tuo, kas tekste aiškiai pasakyta. Izraelitai sugrįš į savo kraštą, atstatys jį ir saugiai gyvens jame. Priešas iš tolimos šiaurės atžygiuos su daugybe tautų ir puls Izraelį. Puolimo tisklas bus pavergti Izraelį ir jį apiplėšti. Dievas panaudos savo galią ir sunaikins Izraelio priešą. Gogo kariuomenė bus sutelkta iš įvairių tautų. Tautos sukils prieš Gogą ir taip naikins vienos kitas. Gogą sunaikins kovos, maras ir gamtos katastrofos.

Gogas buvo valdovas (kunigaikštis) Magogo. (1 M 10,2) Magogas, Mesekas ir Tubalas buvo kilę iš Jafeto giminės. Mesekas ir Tubalas parduodavo vergus Tyrui. (Ez 27,13; 32,26) Meseko ir Tubalo tautos gyveno prie Juodosios jūros; Gomero ir Togarmo tautų gy-

venvietės buvo Armenijoje. Gogo kariai buvo iš persų,
abisinų, putų; jis turėjo ryšius su Saba, Dedanu ir Tar-
siu. Gogas buvo plačiausių kraštų valdovas.

39 skyrius

GOGO SUNAIKINIMAS 1-29

1 "Tu, žmogaus sūnau, pranašauk apie Gogą ir sa-
kyk, kad Aš, Viešpats Dievas, taip sakau: 'Goge, vy-
riausias Meseko ir Tubalo kunigaikšti, Aš esu prieš ta-
ve. (Ez 38,2) 2 Aš tave atvesiu iš tolimiausios šiaurės į
Izraelio kalnus, 3 o čia sulaužysiu lanką tavo kairėje ir
išmušiu ietį iš tavo dešinės. 4 Tu ir visi tavo pulkai bei
kitų tautų kariuomenė, esanti su tavimi, krisite Izraelio
kalnuose. Aš atiduosiu tavę ir tavo talkininkus ėdesiu
paukščiams ir laukiniams žvėrims. 5 Tu krisi atvirame
lauke, nes Aš taip sakau. 6 Aš įžiebsiu ugnį Gogo kraš-
te — Magoge jo saugiai gyvenančiose jūros salose.
Tad jis žinos kad Aš esu Viešpats. 7 Mano šventas
vardas bus žinomas Izraelio tautoje, ir Aš nebeleisiu jo
sutepti. Tada tautos žinos, kad Aš esu Viešpats, Izraelio
Dievas. 8 Aš, Viešpats, sakau, kad ta diena, apie kurią
Aš kalbėjau, ateis ir įvyks. 9 Izraelio miestų gyventojai
išėję surinks ginklus: mažuosius ir didžiuosius skydus,
lankus, strėles, ietis ir durtuvus ir jais kūrens septyne-
rius metus. (Ps 46,10) 10 Jie nesigamins kuro iš apy-
linkių miškų. Ginklai bus jų kuras. Jie naikins tuos, ku-
rie juos naikino, ir apiplėš tuos, kurie juos apiplėšė; taip
Aš, Viešpats Dievas, sakau. 11 Gogo kapinės bus Izra-
elyje, Keleivių slėnyje, į rytus nuo Negyvosios jūros.
Jos uždarys kelią keleiviams. Ten bus palaidotas Gogas
bei jo pulkai; ir ta vieta bus vadinama 'Gogo karių slė-
niu'. 12 Izraelitai, valydami kraštą, laidos juos septynis
mėnesius; 13 visi krašto gyventojai padės. Jie garbingai
minės tą dieną, — mano pergalės dieną. 14 Po septynių
mėnesių bus paskirti vyrai, kurie ieškos krašte nepalai-
dotų ir juos laidos, valydami šalį. 15 Suradę žmogaus

kaulus, pažymės tą vietą, o duobkasiai juos palaidos
Gogo karių slėnyje. 16 Gretimo miesto vardas bus
Amona. Taip kraštas bus apvalytas.'
17 Tu gi, žmogaus sūnau, sukviesk iš visur paukš-
čius bei laukinius žvėris prie mano didelės puotos, ku-
rią parengiau jiems Izraelio kalnuose; mėsos ir kraujo
bus apsčiai. 18 Jūs ėsite galiūnų kūnus ir gersite kuni-
gaikščių kraują, vietoje avinų ir ėriukų, ožių, jaučių ir
nupenėtų Basano gyvulių. 19 Jūs prièsite taukų ir prisi-
gersite kraujo mano jums prirengtoje puotoje. 20 Jūs
prisisotinsite prie mano stalo žirgų, raitelių, karžygių ir
karių lavonais. 21 Taip, Aš iškelsiu savo garbę tautose;
jos matys mano teismą, kurį įvykdysiu ir pajus ranką,
kurią uždėsiu ant jų. 22 Nuo tos dienos Izraelis žinos,
kad Aš esu Viešpats, jų Dievas. 23 Tautos pripažins,
kad Izraelis buvo patekęs į nelaisvę dėl savo nusikalti-
mų. Jie nusikalto man, todėl Aš nusigręžiau nuo jų ir
atidaviau juos jų priešams. (Iz 54,8) 24 Dėl jų nešvarių
elgesių ir nusikaltimų Aš tai padariau ir pasitraukiau
nuo jų. 25 Dabar Aš, Viešpats Dievas, pasigailėsiu Jo-
kūbo ainių, — būsiu malonus Izraeliui. Aš būsiu jiems
gailestingas dėl savo vardo. (Ez 16,53-63) 26 Jie neat-
simins savo nusikaltimų ir neištikimybės man; jie vėl
saugiai gyvens savame krašte ir niekas jų negąsdins. 27
Parvedęs juos iš tautų bei surinkęs iš jų priešų kraštų,
Aš pasirodysiu šventas tautų akivaizdoje. 28 Tada jie
žinos, kad Aš esu Viešpats, jų Dievas; nors juos buvau
išsklaidęs tarp tautų, bet juos vėl surinkau ir parve-
džiau, — nė vieno jų ten nepalikau. 29 Aš nebeslėpsiu
savo veido nuo jų, nes Aš savo Dvasią išliejau ant jų",
sako Viešpats Dievas. (Ez 36,26-27; Iz 44,3)

Dievas atves Gogą su jo karių pulkais į Izraelį ir sunaikins juos ant Izraelio kalnų ir lygumose. Sunaikinimas bus toks baisus, kad palaidoti kritusius karius reikės septynių mėnesių, o ginklais izraelitai kūrens pe-

čius septynerius metus. Ginklai vadinami anų dienų sąvokomis. Jei ta kova vyks paskutiniais laikais, kaip Apr 20,7-10 sakyta apie Gogą, tai ginklai bus paskutinių laikų ir jų vardai bus visai kiti. O gal ir kritusius karius bus galima laidoti tik po septynių mėnesių, nes jie bus perpildyti pavojingais gyvybei chemikalais ir spinduliais. Kariai bus laidojami už Negyvosios jūros į rytus — ne Izraelio krašte. Kraštas buvo suteptas mirusių lavonais. (4 M 35,33) Amonas yra ne miesto vardas, bet kapinių pavadinimas — bruzdesys, daugybės kapinės.

Kas yra Gogas tikrai nėra žinoma. Liuteris aiškino, kad jis yra turkai, nes jo laikais turkai grėsė visai krikščionijai. Mūsų laikais kai kas galvoja, jog jis yra komunizmas. Apr 21,1- yra suprantamas paskutinis Dievo priešas. Jį sunaikinus, seks tikra laimė, izraelitai galės visi grįžti į savo kraštą, visi supras, kad Dievas yra Viešpats.

40 skyrius
NAUJOJI ŠVENTOVĖ 1-49

1 Dvidešimt penktais tremties metais, keturioliktais metais po miesto paėmimo, pradžioje metų dešimtą dieną, Viešpats palietė mane. 2 Dieviškoje vizijoje Jis nuvedė mane į Izraelio kraštą ir nuleido ant labai aukšto kalno. Pietų pusėje buvo lyg miesto pastatas. 3 Radau vyrą, kuris žėrėjo lyg žalvaris. Jis stovėjo vartuose, rankose laikė lininę virvę ir matuoklę. (Ez 47,3; Zach 2,5; Pat 21,15) 4 Tas vyras tarė man: "Žmogaus sūnau, ką tau rodysiu, stebėk akimis, klausyk ausimis ir suprask mintimis, nes tam tu esi čia. Visa, ką matysi, paskelbk Izraeliui." (Ez 44,5) 5 Štai čia, apie visą šventovės pastatą, buvo mūro siena. Vyras laikė rankoje šešių mastų ilgio matuoklę. Mastas buvo ilgesnis už paprastą mastą rankos plaštaka. Jis matavo tą mūro sieną. Mūras buvo vienos matuoklės storio ir to paties aukščio. 6 Jis, nuėjęs prie rytinių vartų, užlipo laiptais ir matavo vartų slenkstį. Jo storis buvo viena matuoklė. 7 Vartų niša

(sienos įdubimas) buvo vieno masto ilgio ir vieno mas-
to pločio. Vieta tarp nišos ir vartų buvo penkių mastų
pločio, o vartų slenksčio plotis į prieangį — vienas
mastas. 8 Vartų prieangis buvo aštuonių mastų. 9 Sie-
nos iškyšulys prieangyje buvo dviejų mastų. 10 Rytinė-
je pusėje, prie vartų, iš abiejų pusių buvo po tris nišas
to paties dydžio, ir sienos iškyšuliai abiejose pusėse
vienodo dydžio. 11 Jis dar išmatavo vartų plotį, kuris
buvo dešimt mastų, o vartų ilgis — trylika mastų. 12
Prieš nišas buvo žema tvorelė vieno masto pločio. To-
kia buvo abiejose pusėse po vieną mastą pločio, o abi
nišos buvo po šešis mastus ilgio. 13 Po to jis išmatavo
vartus nuo vienos nišos šono iki kito: anga buvo dvide-
šimt penkių mastų. 14 Išmatavus paskutinę patalpą, jos
plotis buvo šešiasdešimt penkių mastų. 15 Nuo išorinių
vartų priekio iki vidaus prieangio išorinės pusės vartų
buvo penkiasdešimt mastų. 16 Šoninėse nišose buvo
langai su groteliais, taip pat ir vartų šonuose. Prieangyje
buvo langų, o ant iškyšulių — palmių vaizdai. 17 Jis
nuvedė mane į išorinį šventorių. Šventorius buvo iš-
grįstas akmenimis. Aplink šventorių buvo trisdešimt
kambarių. 18 Akmeninis grindinys tęsėsi iki vartų; prie
vartų jis buvo žemesnis. 19 Šventoriaus plotis nuo iš-
orinių žemutinių vartų iki vidaus vartų buvo šimtas
mastų. 20 Jis nuvedė mane į šiaurės pusę. Čia buvo iš-
orinio šventoriaus vartai. Jis išmatavo jų ilgį ir plotį. 21
Abiejose pusėse buvo po tris nišas. Prieangio iškyšulių
buvo tos pačios išmieros kaip pirmųjų vartų: penkias-
dešimt mastų ilgio ir dvidešimt penkių mastų pločio. 22
Jų ir prieangio langai bei palmių vaizdai buvo tokie pat,
kaip rytų pusės vartų. Užėjimas buvo septynių laiptų.
Prieangis buvo viduje. 23 Šiaurės pusės šventoriaus
vartai buvo prieš vidaus vartus, kaip ir rytų pusės var-
tai. Nuo vartų iki vartų buvo šimtas mastų. 24 Po to jis
nuvedė mane į pietų pusę. Čia buvo pietų pusės vartai.
Jų nišos, iškyšuliai ir prieangis buvo to paties dydžio.

25 Jų langai ir prieangio langai aplinkui buvo tokie pat
kaip kiti: prieangio ilgis buvo penkiasdešimt, o plotis
dvidešimt penkių mastų. 26 Užėjimas buvo septynių
laiptų. Prieangis buvo viduje, o palmių vaizdai — ant
abiejų iškyšulių. 27 Pietų šventoriaus pusėje buvo pietų
pusės vartai. Nuo vienų vartų iki kitų buvo šimtas mas-
tų. (Ez 40,28-47) 28 Jis įvedė mane į šventorių per pie-
tų pusės vartus. Jis matavo vartus. Jų išmieros buvo tos
pačios kaip ir kitų. 29 Jų nišos, iškyšuliai ir prieangis
buvo to paties dydžio, kaip kiti; jų ir prieangio langai
buvo aplinkui. Visas jų ilgis buvo penkiasdešimt ir plo-
tis dvidešimt penkių mastų. 30 Prieangis aplinkui buvo
dvidešimt penkių mastų ilgio ir penkių mastų pločio. 31
Prieangis buvo atkreiptas į išorinę šventoriaus pusę.
Ant iškyšulių abiejose pusėse buvo palmių vaizdai. Į jį
vedė aštuoni laiptai. 32 Po to jis nuvedė mane prie var-
tų, kurių frontas buvo į rytų pusę, ir matavo vartus. Jie
buvo tokio paties dydžio kaip kiti. 33 Jų nišos, iškyšu-
liai ir prieangis taip pat buvo to paties dydžio; langai
buvo aplinkui ir prieangyje. Jų ilgis buvo penkiasde-
šimt ir plotis dvidešimt penki mastai. 34 Jų prieangio
frontas buvo nukreiptas į išorinį šventorių; ant iškyšu-
lių buvo palmių vaizdai abiejose pusėse. Į jį vedė aštuo-
ni laiptai. 35 Po to jis nuvedė mane prie šiaurės vartų ir
matavo juos. Jų išmieros buvo tokios pat kaip ir kitų.
36 Jų nišos, iškyšuliai ir prieangis buvo tų pačių išmie-
rų; aplinkui buvo langai, jų ilgis buvo penkiasdešimt ir
plotis dvidešimt penki mastai. 37 Prieangio frontas bu-
vo į išorinį šventorių, o ant iškyšulių abiejose pusėse
buvo palmių vaizdai; į jį vedė aštuoni laiptai. 38 Prie
prieangio įėjimo buvo kambarys. Čia plaudavo aukas.
39 Prieangyje prie vartų buvo po du stalu vienoje ir ki-
toje pusėje. Ant jų pjaudavo deginamąsias aukas. Jos
buvo aukojamos už nuodėmę ir nusikaltimą. 40 Prie iš-
orinės prieangio sienos, link šiaurės vartų, buvo du sta-
lai vienoje pusėje ir du stalai kitoje. 41 Keturi stalai bu-

vo išorinėje ir keturi vidinėje vartų pusėje — viso aštuoni stalai, ant kurių pjaudavo aukas. 42 Čia taipgi buvo keturi stalai iš nutašytų akmenų: pusantro masto ilgio, pusantro pločio bei vieno masto aukščio — įrankiams pasidėti, kuriais pjaudavo deginamąsias ir kitas aukas. 43 Aplink stalus buvo pritvirtintos briaunos plaštakos pločio. Tie stalai buvo skriti aukų mėsai padėti. 44 Po to jis nuvedė mane į vidujinį šventorių. Čia buvo du kambariai. Vienas šiaurinėje pusėje, frontu į pietus, antras pietų pusėje, frontu į šiaurę. 45 Jis man pasakė, kad kambarys frontu į pietus skirtas kunigams, atliekantiems šventovėje pareigas. 46 Kambarys frontu į šiaurę skirtas kunigams, atliekantiems aukuro tarnybą. Levio sūnų tik Sadoko sūnūs turi teisę tarnauti Viešpačiui. (Ez 43,19; 44,15; 1 Kar 1,8,39; 1 Ch 5,34) 47 Jis išmatavo šventorių. Jo ilgis ir plotis buvo vienodas, po šimtą mastų — kvadratas. Aukuras stovėjo šventovės priekyje. (Ez 43,13) 48 Jis įvedė mane į šventovės prieangį ir išmatavo prieangio iškyšulius. Jie buvo penkių mastų abiejose pusėse. Vartų plotis buvo keturiolikos mastų, ir vartų sienų storis trijų mastų abiejose pusėse. (1 Kar 6,3) 49 Prieangis buvo dvidešimt mastų ilgio ir dvylika pločio. Į jį vedė dešimt laiptų. Kolonos stovėjo prie iškyšulių abiejose pusėse. (1 Kar 7,21)

---

573 metais pr. Kr. Ezekielis turėjo viziją. Dievo Dvasia jį palietė ir dvasioje nugabeno ant aukšto kalno Izraelyje. Tas kalnas galėjo būti tik Siono kalnas. Jis nebuvo labai aukštas geografiniai, bet savo svarbumu. (Iz 2,2; Ps 48,3) Ten Ezekielis matė "dangišką vyrą", kuris turėjo dvi matuokles — virvę ir mastą. Tas vyras įsakė Ezekieliui būti atidžiam, viską užrašyti ir papasakoti Babilonijoje tremtiniams.

Šventovės išmieros ir aprašymas neatitinka Saliamono šventovės. Žydams šventovė buvo labai svarbi. Mums krikščionims, ji neturi didelės reikšmės. Kai ku-

rie Šventojo Rašto aiškintojai galvoja ar šventovę nereikia suprasti dvasiniai, kaip Jn 4,21-24. Danguje šventovės nebus. (Apr 21,22)

Virvės ilgis buvo apie 3 metrai, o masto apie 0,5 metro. Išorinis mūras buvo apie 3 m pločio ir aukščio. Mūro tikslas buvo atskirti šventovę nuo bendro ploto. Čia buvo du šventoriai: išorinis ir vidujinis. (2 Kar 21,5; 2 Ch 20,5; Jer 36,10)

41 skyrius

Šventovės vidus 1-26

1 Jis įvedė mane į šventovę ir išmatavo kolonas.
Jos buvo šešių mastų storio. 2 Įėjimo plotis buvo de-
šimties mastų, sienos abiejose įėjimo pusėse buvo pen-
kių mastų storio. Jis išmatavo šventovės pastatą, kuris
buvo keturiasdešimt mastų ilgio ir dvidešimt mastų plo-
čio. 3 Įėjęs į vidujinę patalpą — švenčiausiąją, išmata-
vo ir ją; švenčiausiosios durų kolonos buvo dviejų
mastų, durų anga šešių mastų, durų sienų plotis abiejo-
se pusėse septynių mastų; 4 patalpos plotis ir ilgis vie-
nodas — po dvidešimt mastų. Jis man sakė: tai visų
švenčiausioji (vieta). (Ez 43,12) 5 Jis išmatavo švento-
vės sieną. Ji buvo šešių mastų storumo. o priestatas ap-
link šventovę — keturių mastų. 6 Šoniniai kambariai
buvo trijų aukštų, kiekvienas aukštas po trisdešimt
kambarių. Prilaikomieji
balkiai buvo aplink visą pastatą; jie nebuvo įleisti į
šventovės sieną. 7 Antro ir trečio aukšto šoniniai kam-
bariai buvo didesni. Iš pirmo aukšto į antrą ir trečią bu-
vo laiptai. 8 Aplink šventovės pastatą buvo išsikišimų.
Šoninių kambarių aukštis buvo matuoklės ilgio — šeši
mastai. 9 Išorinės sienos prie šoninių kambarių storis
buvo penkių mastų. Pastatą supo šoniniai kambariai. 10
Atstumas tarp pastato ir šoninių kambarių visur buvo
dvidešimt mastų. (Ez 42,1-3) 11 Priestato durys atsida-

rė į šiaurės ir pietų pusę, jų plotis buvo penkių mastų.
12 Pastatas frontu į vakarus buvo septyniasdešimt mas-
tų pločio, devynių mastų ilgio ir penkių mastų storio.
13 Jis išmatavo šventovę. Kiemo ir pastato ilgis buvo
šimtas mastų. 14 Plotis šventovės ir kiemo rytų pusėje
buvo taip pat šimtas mastų. 15 Po to jis išmatavo užpa-
kalinę pastato sieną vakarinėje pusėje; bendrai pastato
sienų ilgis su priestatais abiejose pusėse buvo šimtas
mastų. Šventovės, švenčiausiosios ir prieangio vidaus
sienos 16 buvo iškaltos medžio lentomis nuo aslos iki
langų; languose buvo groteliai, ant jų užuolaidos. 17
Virš durų ir ant sienų viduje ir lauke buvo palmių ir
cherubinų vaizdai. 18 Cherubinai buvo pavaizduoti
dviem veidais. 19 Vienoje pusėje buvo žmogaus vei-
das, žiūrintis į palmę, o kitoje pusėje — liūto veidas,
žiūrintis į kitą palmę. Taip pagražintos buvo visos
šventovės sienos. 20 Nuo aslos iki durų viršaus buvo
cherubinų ir palmių vaizdai. 21 Šventovės durų staktos
buvo keturkampės, o prie švenčiausiosios buvo kas tai
panašu į 22 medinį aukurą. Jis buvo trijų mastų aukš-
čio, dviejų ilgio ir dviejų pločio. Jo kampai, viršus ir
sienos buvo padarytos iš medžio. Vyras sakė man: "Tai
stalas, stovįs Viešpaties akivaizdoje". (2 M 30,1-10) 23
Į šventovę ir švenčiausiąją buvo suveriamos durys. 24
Durys viename ir kitame šone buvo iš dviejų dalių. 25
Šventovės salės duryse buvo išpjaustyti cherubinų ir
palmių vaizdai, panašūs kaip ant sienų. Medinės prie-
stato sijos lauko pusėje buvo pridengtos. 26 Prieangio
sienų abiejose pusėse buvo langai, papuošti palmių
vaizdais, su groteliais.

Šventovės pastato sienos yra storos — trijų metrų. Švenčiausioji yra 10 x 10 metrų. Į ją Ezekielis nebuvo įvestas; kas joje buvo nėra pasakyta. Šventovės salėje buvo kas tai panašu į aukurą. Saliamono šventovėje buvo: smilkalų aukuras, parodinės duonos stalas ir auksi-

nis žibintas. Sienos ir durys buvo papuoštos cherubų ir
palmių vaizdais. Cherubai turėjo du veidus, o ne ketu-
ris, kaip aukščiau sakyta.

42 skyrius
PASTATAI PRIE ŠVENTOVĖS 1-20

1 Po to jis nuvedė mane į šventorių šiaurinėje pu-
sėje ir privedė prie šventovės priestato. 2 Pastatas šiau-
rės pusėje buvo šimto mastų ilgio ir penkiasdešimt plo-
čio. (Ez 41,13) 3 Vidiniame šventoriuje, prieš išorinio
šventoriaus akmens grindinį, buvo stoginė trijų aukštų.
(Ez 41,10; 40,17) 4 Jos durys buvo šiaurės pusėje, o
jos priekyje buvo takas dešimties mastų pločio ir šimto
ilgio. 5 Viršutiniai kambariai buvo siauresni už viduri-
nius ir apatinius kambarius, nes balkonams reikėjo vie-
tos. 6 Jie buvo trijų aukštų ir neturėjo tokių šulų, kokie
buvo šventoriuje. 7 Išorinė siena, frontu į išorinį šven-
torių, buvo penkiasdešimt mastų ilgio. 8 Patalpų ilgis į
išorinį šventorių taip pat buvo penkiasdešimt mastų, o
šventovės pasieniu — šimtas mastų. 9 Pirmame aukšte,
rytų pusėje buvo įėjimas iš išorinio šventoriaus į patal-
pas. 10 Šventoriuje, rytų pusėje, prie pastato taipgi bu-
vo kambarių. 11 Jie visi buvo panašūs į kambarius
šiaurės pusėje: jų ilgis, plotis ir durų įrengimas. 12 Pir-
mame aukšte pietų pusėje buvo įėjimas iš rytų pusės iš-
orinio šventoriaus. 13 Jis sakė man: "Kambariai šiaurės
ir pietų pusėje prie šventoriaus yra šventi. Kunigai, ku-
rie artinasi prie Viešpaties, valgo juose šventas aukas;
juose laikomos šventos aukos: augalinės, už nuodėmę
ir aukos už nusikaltimus. 14 Kunigai, įėję į šventovę,
neturi teisės iš jos išeiti į išorinį šventorių. Jie, prieš iš-
eidami, privalo palikti apeigų drabužius kambariuose,
nes jie yra šventi, apsivilkti kitus ir tik tada gali eiti į
žmones".

15 Baigęs matuoti šventovės pastatus, jis išvedė
mane per rytų pusės vartus ir matavo šventovės aplin-

ką. 16 Jis išmatavo rytų pusę, kuri buvo penkių šimtų
mastų. 17 Šiaurės pusė taip pat buvo penkių šimtų mas-
tų. 18 Išmatavęs pietų ir vakarų puses, 19 irgi rado po
penkis šimtus mastų kiekvienoje pusėje. 20 Visos ketu-
rios pusės buvo išmatuotos. Siena aplink skyrė šventąją
vietą nuo kitų.

Šiame skyriuje minimas bendras šventovės plotas. Šiaurinėje šventovės pusėje buvo šventovės priestatas 50 metrų ilgio ir 25 m pločio; jį naudojo kunigai. Bendras šventovės plotas buvo kvadratas 250 x 250 metrų.

43 skyrius
VIEŠPATIES ŠLOVĖ ŠVENTOVĖJE 1-27

1 Po to jis nuvedė mane prie rytų pusės vartų. 2
Staiga iš rytų galingu ūžimu pasirodė Izraelio Dievo
šlovė, o žemė spindėjo Jo didybės šviesa. 3 Panašų
vaizdą aš mačiau, kai Jis atėjo sunaikinti miestą (Jeruza-
lę) ir prie Kebaro upės; aš kritau žemėn. (Ez 8,11) 4
Kai Viešpaties šlovė įėjo į šventovę per rytų vartus, (Ez
11,22-23; 10,19) 5 Dvasia pakėlė mane ir nunešė į vidi-
nį šventorių. Viešpaties šlovė pripildė šventovę. (2 M
40,34; 1 Kar 8,10-11) 6 Tas vyras stovėjo šalia manęs;
aš girdėjau balsą iš šventovės kalbantį į mane. 7 Jis tarė
man: "Žmogaus sūnau, ši vieta yra mano sosto ir mano
kojų pakojis. Aš visados gyvensiu izraelitų tarpe. Izrae-
lis, tauta ir jų karaliai, nebesuteps mano šventojo vardo
nei stabais, nei mirusių kūnais. (Ps 132,13-14) 8 Jie
statė savo slenkstį prie mano slenksčio ir savo durų
staktas prie mano staktų, kad būtų tik visai mažas skir-
tumas tarp jų ir manęs. Jie sutepė mano šventąjį vardą
savo bjauriais nusikaltimais, todėl Aš juos sunaikinau
savo rūstybėje. (Ez 8,7-18) 9 Kai jie pašalins stabus ir
karalių mirusius kūnus (sugedimą), Aš visada būsiu jų
tarpe. 10 Tu gi, žmogaus sūnau, pranešk izraelitams
apie šventovę, jos planą ir reikšmę, kad jie suprastų sa-

vo nusikaltimus. (Ez 16,61-63; 36,32) 11 Jei jie supras,
ką yra padarę, tada paaiškink jiems šventovės išvaizdą,
įrengimus, įėjimą ir išėjimą bei visą jos reikšmę, nuo-
status ir įstatymus. Užrašyk viską jiems esant, kad jie
suprastų visus nuostatus ir laikytųsi jų. 12 Šventovės
nuostatas yra: kalno viršūnė ir jo aplinkos plotas yra
šventas".

13 Aukuro nuostatai: aukuro matas yra mastas,
plaštaka ilgesnis už paprastą mastą. Aukuro pagrindas
yra: vieno masto pločio ir tiek pat aukščio, aplinkinės
briaunos aukštis vienas sprindis. (Ez 40,47; 2 M 27,1-
8) 14 Aukuro aukštis nuo pagrindo iki lūžio yra dviejų
mastų. Pirmas lūžis yra vieno masto aukščio ir pločio;
nuo apatinio lūžio iki viršutinio lūžio — keturi mastai
aukščio ir vienas mastas pločio. 15 Pats židinys dar ke-
turiais mastais aukščiau; nuo židinio aukštyn — keturi
ragai. 16 Aukuro židinys yra dvylikos mastų ilgio ir
dvylikos mastų pločio — kvadratas. 17 Viršutinė briau-
na yra keturiolikos mastų ilgio ir keturiolikos mastų
pločio — kvadratas; aplinkui vainikas pusės masto
aukščio, jo įdubimas vieno masto. Aukuro laiptai rytų
pusėje.

18 "Žmogaus sūnau, šis yra Viešpaties Dievo nuo-
statas aukurui. Kai tik jis bus pastatytas deginamosioms
aukoms ir aukos kraujui ant jo šlakstyti, jūs privalote
duoti auką už nuodėmes, jauną veršį iš bandos, 19 ku-
nigui levitui iš Zadoko giminės, kuris turi teisę artintis
ir tarnauti Dievui. (2 M 29; Ez 40,46) 20 Kunigas pri-
valo apšlakstyti jo krauju keturis ragus ir keturis vaini-
ko kampus bei apvadą. Tuo aukuras bus apšvarintas.
21 Veršis — auka už nuodėmę turi būti sudeginta tam
tikslui skirtoje vietoje, bet ne šventoriaus ribose. 22 Se-
kančią dieną turi būti aukotas sveikas ožys už nuodė-
mę, o jo krauju apšlakstomas, tai reiškia apvalomas
aukuras. 23 Kai aukuras bus apvalytas, teaukoja sveiką
veršį ir aviną iš bandos. 24 Privalote juos abu atvesti

Viešpaties akivaizdoje; kunigas turi pabarstyti druskos ant jų, tada aukokite juos Viešpačiui deginamąja auka.
25 Septynias dienas, kas dieną, privalote aukoti ožį už nuodėmę ir sveiką veršį bei aviną. 26 Septynias dienas privalote šventinti, apvalyti ir perduoti tarnybai aukurą. (2 M 28,41) 27 Po septynių dienų, aštuntą dieną ir vėliau, kunigai privalo ant aukuro aukoti deginimo ir padėkos aukas; ir Aš jums būsiu malonus", sako Viešpats Dievas.

Ezekielis matė Viešpaties šlovę Babilonijoje ir Jeruzalėje, kai Viešpats pasitraukė iš šventovės ir leido ją sugriauti. Dabar pranašas matė kai Dievo šlovė (sostas) sugrįžo į naująją šventovę.

Naujojo Testamento pagrindu, Dievas yra visur; ne vien šventovėje. (Apd 7,48; 17,24) Jis yra garbinamas ne Jeruzalėje ir ne ant samaritų garbinimo kalno. (Jn 4,24)

7 skirsnelyje balsas, kuris kalbėjo į Ezekielį, buvo Javės balsas. 8 skirsnelyje "jie statė savo slenkstį prie mano slenksčio", daugelis supranta: jie laidojo savo mirusius (karalius) arti prie šventovės, arba aukojo netinkamas aukas. Aukuras buvo minėtas 40,47. Čia "vyras" nematavo, bet aukuro išmieros paminėtos, tad daug kas galvoja, kad šis aukuras ir jo "apvalymas" yra vėliau kunigų įterptas.

44 skyrius
KUNIGŲ APEIGOS ŠVENTOVĖJE 1-31

1 Jis nuvedė mane prie šventovės išorinių vartų rytų pusėje; jie buvo uždaryti. 2 Tada Viešpats sakė man: "Šitie vartai liks uždaryti. Jie nebus atidaryti, ir niekas nevaikščios pro juos, nes Viešpats, Izraelio Dievas, įėjo pro juos, — jie liks uždaryti. 3 Tik kunigaikštis sėdės juose Viešpaties akivaizdoje ir valgys. Jis įeis ir išeis pro prieangio vartus — tuo pačiu keliu". (Ez 45,7) 4 Po

to jis įvedė mane pro šiaurės vartus ir nuvedė prie šven-
tovės priekio. Man stebint, Viešpaties šlovė pripildė
šventovę; aš parkritau žemėn. (Ez 43,5) 5 Viešpats tarė
man: "Žmogaus sūnau, įsidėmėk, žiūrėk akimis ir klau-
syk ausimis, ką tau sakysiu apie Viešpaties šventovės
apeigas ir nuostatus. Atkreipk dėmesį į šventovės lan-
kymą! 6 Sakyk maištingiems izraelitams, kad taip sako
Viešpats Dievas. 'Izraelitai, užtenka jūsų nusikaltimų! 7
Jūs įvedėte svetimtaučius, pagonis ir neapipjaustytus
kūnu į mano šventovę ir tuo sutepėte mano namus. Jūs
aukojote jų akivaizdoje man maisto, taukų ir kraujo ir
taip sulaužėte mano Sandarą savo bjauriais darbais. 8
Vietoje atlikti man šventą tarnybą, jūs įstatėte svetim-
taučius atlikti apeigas šventovėje'." 9 Taip sako Vieš-
pats Dievas: "Nė vienas svetimtautis, gyvenantis izrae-
litų tarpe, pagonis neapipjaustytu kūnu, neturi teisės įei-
ti į mano šventovę. 10 Levitai, pasitraukę nuo manęs
kai izraelitai klydo ir sekė stabus, neš atsakomybę. 11
Jie turės šventovėje darbo: bus vartų ir šventovės sargai
ir eis įvairias pareigas šventovėje. Jie pjaus tautiečių de-
ginamąsias ir kitas aukas ir jiems tarnaus. 12 Kadangi
jie tarnavo prie stabų ir tapo izraelitams suvedžiojimu,
todėl Aš pakėliau savo ranką prieš juos, ir jiems kris
nusikaltimas. 13 Jie nesiartins prie manęs tarnauti man
kaip kunigai; neturės teisės į mano šventus daiktus ir į
švenčiausią vietą; tai bausmė už jų nusikaltimus. 14 Aš
padarysiu juos šventovės tarnais. 15 Bet kunigai iš levi-
tų, Zadoko sūnų, kurie ėjo pareigas šventovėje, kai izra-
elitai klydo, atitolo nuo manęs; jie artinsis prie manęs ir
man tarnaus; sto› ės mano akivaizdoje ir aukos taukus
bei kraują. (Ez 40,46; 48,11) 16 Jie eis į mano švento-
vę, artės prie stalo ir tarnaus man. 17 Įėję pro vartus į
vidinį šventorių, jie vilkės drobiniais drabužiais; nevil-
kės nieko vilnonio, eidami pareigas vidino šventoriaus
vartuose ir už jų. (3 M 16,4) 18 Jie dėvės drobinius
raikščius ant galvų bei vilkės drobines kelnes, nesusi-

juos kad neprakaituotų. 19 Prieš eidami į išorinį švento-
rių pas tautą, jie pakeis drabužius, kuriais atliko apei-
gas; paliks juos šventovės kambariuose, apsivilks kitais
drabužiais, kad išlaikytų rūbams pagarbą. (Ez 42,14) 20
Jie neskus galvų ir neaugins ilgų plaukų, bet apsikirps
galvos plaukus. (3 M 19,27; 21,5) 21 Nė vienas kuni-
gas negers vyno, prieš eidamas į vidinį šventorių. (3 M
10,9) 22 Jie neves našlės nei atsiskyrusios, tik mergai-
tes iš Izraelio palikuonių; tačiau kunigo našlę jie galės
vesti. (3 M 21,7-14) 23 Jie mokys mano tautą, pažinti
skirtumą tarp švento ir nešvento, ir aiškins skirtumus
sutepto ir nesutepto. (3 M 10,10) 24 Kilus ginčui, jie
bus teisėjais ir teis pagal mano teisę. Jie laikysis mano
nuostatų ir įsakymų švenčių metu ir švęs sabatas. 25
Jie nesusiteps mirusiais, tačiau jiems leistina susitepti
mirusiu tėvu ir motina, sūnumi ir dukra, broliu ir nete-
kėjusia seserimi. (3 M 21,1-4) 26 Po susitepimo, praė-
jus septynioms dienoms, jie bus švarūs. 27 Tą dieną
kunigas vėl eis į vidinį šventorių atlikti pareigų; jis
aukos už savo nusikaltimą. 28 Kunigai nepaveldės tė-
viškės, nes Aš esu jų tėviškė. Jie neprivalo turėti nuo-
savybės Izraelio krašte, nes Aš esu jų nuosavybė. (4 M
18,20) 29 Augalinės, už nuodėmę ir nusikaltimus
aukos, ir visa, kas pašvęsta Dievui, bus kunigų mais-
tas. 30 Visų vaisių pirmieji vaisiai, visų aukų ir dovanų
dalis priklausys kunigams. Taipgi, visų savo valgių pir-
mus valgius duokite kunigams, kad palaima būtų jūsų
namuose. 31 Kritusius ar kitų gyvulių sudraskytus
paukščius ar gyvulius kunigai nevalgys." (3 M 22,8

Per rytų vartus įėjo Dievo šlovė į šventovę. Tie vartai bus uždaryti ir niekas per juos nevaikščios. Išimtis padaryta tik kunigaikščiui (karaliui). Jam leidžiama per tuos vartus įeiti ir ten aukas valgyti.

Toliau Ezekielis buvo įvestas į vidinį šventorių per šiaurinius vartus. Jam buvo parodytos įvairios pareigos

kunigų iš Zadoko giminės ir levitų nuostatai, kurių jie
privalėjo laikytis eidami pareigas šventovėje ir bendrai
gyvenime.

45 skyrius
ŽEMĖ ŠVENTOVEI, KUNIGAMS, LEVITAMS ir KUNIGAIKŠČIAMS 1-25

1 "Kai burtu dalinsitės kraštą, pirmiausia privalote
paskirti dalį to krašto kaip šventą auką Viešpačiui. Tas
šventas žemės plotas turi būti dvidešimt penkių tūkstan-
čių mastų ilgio ir dvidešimt tūkstančių mastų pločio. 2
Iš šito ploto privalote skriti šventovei penkis šimtus
mastų ilgio ir tokio pat pločio keturkampį sklypą ir ap-
link jį palikti laisvą plotą penkiasdešimt mastų pločio. 3
Iš atmatuoto šventojo ploto privalote atskirti dvidešimt
penkis tūkstančius mastų ilgio ir dvidešimt tūkstančių
mastų pločio sklypą; jame stovės šventovė su švenčiau-
siąja. 4 Tai bus švenčiausias krašto plotas. Jis priklau-
sys kunigams, kurie atliks pareigas šventovėje ir tar-
naus Viešpačiui; tai žemė jų namams ir šventovei. 5 Ki-
tas sklypas dvidešimt penkių tūkstančių mastų ilgio ir
dešimt tūkstančių pločio bus levitų nuosavybė; ten jie
gyvens. 6 Prie šventojo sklypo privalote skirti miestui
penkių tūkstančių mastų pločio ir dvidešimt penkių
tūkstančių mastų ilgio sklypą; jis priklausys visam Izra-
eliui. 7 Kunigaikščiui privalote paskirti žemės plotą
abiejose pusėse šventojo ploto ir miesto nuosavybės
vakarų ir rytų pusėje. To žemės ploto ilgis privalo ati-
tikti vienos Izraelio giminės žemės ploto ilgiui vakarų ir
rytų pusėje (Ez 44,3; 48,21-22) 8 Tai bus jo nuosavybė
Izraelyje. Izraelio kunigaikščiai nebeišnaudos daugiau
mano tautos, o kraštas priklausys Izraelio giminėms".

9 Viešpats Dievas sako: "Izraelio kunigaikščiai,
užtenka smurto ir priespaudos! Vykdykite teisę ir tei-
singumą! Neatimkite iš mano tautos jos nuosavybės.
(Ez 46,18)

10 Jūs privalote naudoti teisingas svarstykles, efą
ir batą. (3 M 19,36; 5 M 25,15) 11 Efa ir batas turi
būti to paties tūrio. Bate arba efoje telpa dešimta dalis
koro; koras bus pagrindinis jūsų saikų matas. 12 Šeke-
lio tūris turi būti dvidešimt gerų. Penki šekeliai palieka
penki šekeliai, dvidešimt šekelių palieka dvidešimt še-
kelių. Penkiasdešimt šekelių tesudaro vieną miną.
13 Jūs privalote duoti sekančias duokles: šeštą dalį
efos nuo kiekvieno koro kviečių ir šeštą dalį efos nuo
kiekvieno koro miežių. 14 Aliejaus duoklė: dešimta da-
lis bato nuo kiekvieno koro; korą sudaro dešimt batų.
15 Izraelio padermėms skirta avių bandos duoklė; iš
dviejų šimtų avių viena avis. Tai yra augalinių, degina-
mųjų, padėkos ir suderinimo aukų duoklių nuostatas.
16 Visa tauta privalo duoti duoklę kunigaikščiui. 17
Kunigaikščio pareiga yra parūpinti Izraeliui: deginamą-
ją, augalinę ir liejamąją auką šventėms, jauno mėnesio
dienoms, sabatoms, aukas už nuodėmę, padėkos ir su-
derinimo aukas.
18 Aš, Viešpats Dievas, taip sakau: pirmą dieną
pirmo mėnesio imti iš bandos sveiką jauną veršį ir juo
apšvarinti šventovę. 19 Kunigas, aukos krauju už nuo-
dėmę, pateps šventovės durų staktas, keturis aukuro
briaunos kampus ir vidinio šventoriaus vartų staktas.
20 Jūs privalote taip daryti kiekvieno mėnesio septintą
dieną dėl tų, kurie nusikalto, nežinodami arba klysdami.
Tokiu būdu apvaloma šventovė. (3 M 4,2; 5,17)
21 Pirmo mėnesio keturioliktą dieną privalote
švęsti Pasą (Velykas). Jūs švęsite septynias dienas ir
valgysite neraugintą duoną. (3 M 23,5) 22 Tą dieną ku-
nigaikštis parūpins sau ir visai tautai jauną veršį už
nuodėmę. 23 Kunigaikštis privalo kiekvienai šventės
dienai duoti Viešpačiui sveiką jauną veršį ir aviną degi-
namajai aukai kas dieną po ožį aukai už nuodėmę. (4 M
28,19-22) 24 Jis taip pat parūpins augalinei aukai po
vieną efą miltų kiekvienam veršiui ir avinui bei vieną

hiną aliejaus prie kiekvienos efos. (Ez 46,5; 4 M 15,4-
9) 25 Septinto mėnesio penkioliktos dienos šventei jis
privalo parūpinti, kaip anksčiau minėta, septynioms dienoms tokią pat auką už nuodėmę, deginimo, augalinę auką bei aliejų kiekvieną dieną". (3 M 23,34)

Žemė šventovei, kunigams, levitams ir kunigaikščiui buvo skirta grįžus iš tremties. Kunigaikščio žemė buvo į vakarus ir rytus nuo šventojo žemės ploto. Į vakarus ji tęsėsi iki Viduržemio jūros, o į rytus iki Jordano.

Svarstyklės privalo būti teisingos. Šventėms aukas parūpins kunigaikštis.

46 skyrius
AUKOS 1-24

1 Taip sako Viešapts Dievas: "Vidinio šventoriaus
vartai rytų pusėje privalo būti uždaryti šešias darbo dienas, bet sabatos ir jauno mėnesio dieną jie bus atidaryti.
2 Kunigaikštis įeis pro išorinių vartų prieangį ir sustos
prie vartų. Kunigas aukos jo deginamąją ir padėkos
auką. Jis, pasimeldęs prie vartų, išeis, bet vartai liks at-
dari iki vakaro. (Ez 44,3) 3 Tauta taipgi melsis prie įėji-
mo vartų sabatomis ir jauno mėnesio dienomis Viešpaties akivaizdoje. 4 Kunigaikščio deginamoji auka saba-
tos dieną privalo būti šeši sveiki ėriukai ir vienas sveikas avinas. (4 M 28,9) 5 Augalinė auka bus viena efa
miltų kiekvienam avinui; ėriukams — kiek jis paims
sauja, ir hina aliejaus prie kiekvienos efos. 6 Jauno mė-
nesio dieną jis aukos sveiką jauną veršį, šešis ėriukus ir
vieną aviną. 7 Jo augalinė auka bus po vieną efą miltų
prie veršio ir avino, o prie ėriukų — kiek jis sauja paims, ir hina aliejaus prie kiekvienos efos. (Ez 45,24) 8
Kunigaikštis įeis pro vartų prieangį ir tuo pačiu keliu iš-
eis. 9 Kai tauta švenčių metu ateis Viešpaties akivaizdoje melstis, tai, atėję pro šiaurinius vartus, turi išeiti pro

pietų pusės vartus, o įėję pro pietų pusės vartus, turi iš-
eiti pro šiaurės vartus. Niekas teneišeina pro tuos pa-
čius vartus, pro kuriuos įėjo, bet pro vartus priešingoje
pusėje. 10 Tik kunigaikštis privalo įeiti ir išeiti pro tuos
pačius vartus. 11 Švenčių ir iškilmių dieną augalinė
auka privalo būti kiekvienam veršiui ir avinui viena efa
miltų, o ėriukams, kiek gali paimti sauja, ir viena hina
aliejaus prie kiekvienos efos. 12 Jei kunigaikštis aukos
savo laisvu noru Viešpačiui deginamąją ar padėkos
auką, jam bus atidaryti vartai rytų pusėje. Jis įeis ir
aukos deginamąją ir padėkos auką kaip sabatoje. Jam
išėjus, vartus uždarys. 13 Kiekvieną dieną jis privalo
parūpinti deginamajai aukai sveiką metinį avinėlį Vieš-
pačiui ir jį aukoti kiekvieną rytą. (4 M 28,3) 14 Jis turi
parūpinti kiekvieną rytą augalinei aukai miltų šeštą dalį
efos ir trečdalį hinos aliejaus ir juos sumaišyti. Tai bus
augalinė auka Viešpačiui. Toks yra teisėtas nuostatas
nuolatinei aukai. 15 Avinėlis, augalinė auka ir aliejus
bus nuolatinė deginamoji auka kiekvieną rytą".

16 Taip sako Viešpats Dievas: "Jei kunigaikštis
vienam savo sūnų duos dalį iš savo tėvonystės, tai ji
bus skaitoma jo sūnui paveldėta. 17 Jei jis ką dovanos
savo tarnui iš savo tėvonystės, tai ji priklausys tarnui
iki laisvės metų (termino), po to ji sugrįš kunigaikščiui.
Tik kunigaikščio sūnums priklausys tėvonystė. (3 M
25,10) 18 Kunigaikštis neturi teisės atimti iš žmonių
paveldėtos nuosavybės arba prievarta juos pašalinti iš
jų nuosavybės. Jo sūnūs paveldės tik tėvo nuosavybę,
nieko neišvarydami iš jų nuosavybės". (Ez 45,8-9)

19 Jis įvedė mane pro šalutinius vartus į šventovės
kambarius, skirtus kunigams šiaurės pusėje. Vakarų
pusėje, pačiame gale mačiau patalpą. 20 Šioje patalpoje
kunigai virs gautą aukos dalį už nuodėmę bei nusikalti-
mą ir keps augalinę auką, kad nereikėtų nešti jos į išori-
nį šventorių ir šventenybę naudoti žmonių tarpe. 21 Po
to, jis išvedė mane į išorinį šventorių ir vedė į visus ke-

turis šventoriaus kampus. Kiekviename šventoriaus kampe buvo mažas šventorėlis, 22 keturiasdešimt mastų ilgio ir trisdešimt pločio; visi keturi buvo vieno dydžio ir 23 apvesti mūrine siena. Prie sienos buvo židiniai virimui — 24 virtuvės, kuriose šventovės tarnai virs tautos aukas.

Krikščionims visas aukas atliko Jėzus. (Žyd 9,14,26-) Žydams rašė apie aukas Mozė ir čia Ezekielis. Kunigaikštis (karalius) turėjo įeiti į šventorių per rytų vartus ir išeiti per juos. Žmonės įeidavo pro vienus vartus ir išeidavo pro antrus.

Žemės nuosavybė privalėjo likti tiems, kuriems ji priklausė. Net kunigaikštis negalėjo savo žemės dovanoti savo valdininkams; jei jis tai darė, jubiliejaus metais ji grįžo jo sūnums.

Aukų dalys kunigams, levitams ir bendrai žmonėms buvo verdamos atskirose virtuvėse. Vyriausias kunigas čia visai neminimas.

47 skyrius
ŠVENTOVĖS PALAIMOS TEKANTI SROVĖ 1-23

1 Jis atvedė mane atgal prie šventovės durų. Vanduo veržėsi iš po šventovės slenksčio rytų pusėje, nes šventovės frontas buvo rytų pusėje, ir tekėjo iš po šventovės sienos pietų pusėn į pietus nuo aukuro. (Joel 4,18; Zach 14,8; Apr 22,1)
2 Po to jis išvedė mane pro šiaurės vartus ir nuvedė prie išorinių vartų rytų pusėje. Vanduo tekėjo nuo šventovės sienos pietų link.
3 Vyras laikė rankoje matuojamąją virvę ir, eidamas rytų link, atmatavo tūkstantį mastų. Jis leido man bristi per vandenį, kuris buvo man iki riešų. (Ez 40,3)
4 Jis, vėl atmatavęs tūkstantį mastų, leido man bristi per vandenį. Dabar man vanduo siekė iki kelių. Dar kartą jam atmatavus tūkstantį mastų, vėl bridau per vandenį. Vanduo man buvo iki juosmens.
5 Jis ketvirtą kartą atmatavo

tūkstantį mastų. Čia jau buvo gili upė, kurios nebegalė-
jau perbristi; buvo taip gilu, kad reikėjo plaukti. 6 Jis
klausė manęs: "Žmogaus sūnau, ar tu matai?" Jis vedė
mane upės krantu. 7 Grįžtant mačiau labai daug medžių
abiejuose upės krantuose. 8 Jis man aiškino: "Šitas
vanduo teka į rytus; pasiekęs Jordano slėnį, jis įtekės į
Negyvąją jūrą, kurios sūrusis vanduo pasidarys gėlas.
(1 M 14,3) 9 Kur šios upės vanduo įtekės, bus labai
gausu žuvies ir kitų vandens gyvių. 10 Nuo Engedi iki
Eneglaimo žuvaus žvejai ir tinklus džiovins. Čia bus
taip gausu žuvies įvairių rūšių, kaip Didžiojoje (Vidur-
žemio) jūroje. 11 Balose ir duobėse vanduo nepasikeis,
jis liks sūrus. 12 Abiejuose upės krantuose augs vaisi-
niai medžiai. Jų lapai nenuvys, medžiai neš vaisius visą
laiką, kiekvieną mėnesį, nes šventovės vanduo drėkins.
Jų vaisius naudos maistui, o lapus vaistams". (Apr
22,2)

13 "Kraštą paveldės dvylika Izraelio padermių. Jis
bus padalintas: Juozapo padermė gaus dvigubą dalį, (1
M 48,5; Iz 17,17) 14 visi kiti pasidalykite kraštą lygio-
mis kiekvienam, nes Aš prisiekiau jį duoti jūsų tėvams,
jis bus jų nuosavybė. 15 Krašto siena: šiaurėje siena eis
nuo Didžiosios jūros Hetlono link iki Hamato ir Zeda-
do, (4 M 34,2-12) 16 Beroto ir Sibrajimo, kuris yra
tarp Damasko ir Hamato, iki Hazarenono prie Haurano
ir 17 nuo jūros į Hazarenoną pro Damaską į Hamatą.
Tai šiaurės siena. 18 Rytuose siena eis nuo Hazareno-
no, kuris yra tarp Damasko ir Haurano, tarp Jordano
Gileado ir Izraelio iki Rytų jūros ir Tamaros. Ši bus ry-
tų siena. 19 Pietų siena eis nuo Tamaros pro Kadeso
Barnių vandenį Egipto upeliu iki Didžiosios jūros. Ši
bus pietų siena. (4 M 20,13; 34,5) 20 Vakarų siena bus
Didžioji jūra iki Hamato. Ta bus vakarų siena. 21 Jūs
privalote kraštą padalyti Izraelio giminėms. 22 Tėvo-
nystę paskirstysite burtų keliu sau ir tarp jūsų gyvenan-
tiems svetimtaučiams, kuriems gimė vaikų, jūsų tarpe

gyvenant. Juos privalote skaityti kaip vietinius, Izraelio vaikus, ir jiems burtų keliu paskirti nuosavybę Izraelio giminių tarpe. (2 M 22,20) 23 Kurioje giminėje gyvens svetimtautis, ten duosite jam nuosavybę", sako Viešpats Dievas.

Ezekieliui buvo parodytas tekantis vanduo iš šventovės. Pradžioje buvo upelis, toliau jis virto gilia upe, pasiekė Negyvąją jūrą, padarė ją gyvą — vaisingą. Upės krantuose augo medžiai, kurie nešė vaisius kas mėnesį, o medžių lapai buvo vaistai.

Šventovės vanduo, Negyvąją jūrą, pavertė vaisingais vandenimis. Pranašas Izaijas rašė, kad dykumos virs derlingais laukais. (Iz 29,17; 32,15; 41,18-; 44,3) Panašiai rašė Joelis (4,18) ir Zacharijas. (14,8) Naujajame Testamente yra apie tai rašyta (Apr 22,1-17 ir Jn 4,14; 7,37) Tai yra Viešpaties palaima duota per Jėzų Kristų. Ji didėja ir paliečia plačią apylinkę — žmoniją. Engedi ir Eneglaimo vietovės yra prie Jordano žiočių.

Pranašas Ezekielis aprašė pažadėtosios žemės sieną. Žemė bus išdalinta burtu izraelitams ir svetimtaučiams ten gyvenantiems. Minimas kraštas yra kiek mažesnis negu jis buvo Dovydo laikais. Giminių paveldėjimo plotas yra skirtingas negu jis buvo Jozuvo laikais, kaip sakyta Joz 13 ir 14 skyriuje.

48 skyrius
PADALYTO KRAŠTO VARDAI, ŠVENTASIS MIESTAS 1-35

1 "Šie yra padermių vardai. Šiaurėje, pradedant
nuo jūros pro Hetloną, Hamatą iki Hazarenono, kuris
yra į šiaurę nuo Damasko prie Hamato, bus Dano nuo-
savybė. (Ez 47,15-17) 2 Šalia Dano teritorijos, nuo rytų
į vakarus, bus Asero dalis. 3 Šalia Asero teritorijos,
nuo rytų iki vakarų, bus Neftalio dalis. 4 Šalia Neftalio
teritorijos, nuo rytų iki vakarų, gaus Manasas savo dalį.

5 Šalia Manaso teritorijos, nuo rytų iki vakarų krašto,
bus Efraimo žemės. 6 Šalia Efraimo teritorijos, nuo rytų
krašto iki vakarų, gaus Rubenas savo dalį. 7 Šalia Ru-
beno teritorijos, nuo rytų krašto iki vakarų, gaus Judas.
8 Šalia Judo teritorijos, nuo rytų iki vakarų krašto, pri-
valote išskirti dvidešimt penkių tūkstančių mastų pločio
ir tokio pat ilgio plotą, kaip vienos padermės dalį, šven-
tovei. (Ez 45,1-8) 9 Viešpačiui atskirsite dalį dvidešimt
penkių tūkstančių mastų ilgio ir dvidešimt tūkstančių
mastų pločio. 10 Šitas plotas bus padalytas: kunigams
priklausys dvidešimt penki tūkstančiai mastų į vakarus,
dešimt tūkstančių mastų į rytus ir dvidešimt penki tūks-
tančiai mastų į pietus; Viešpaties šventovė bus viduryje.
11 Ši dalis priklausys pasišventusiems kunigams, Za-
doko sūnums, kurie man ištikimai tarnavo, kai izraelitai
ir levitai klaidžiojo. (Ez 44 ,15) 12 Jiems priklausys iš-
skirtoji, krašto šventoji dalis, šalia levitų teritorijos. 13
Levitai gaus žemę šalia kunigų dalies dvidešimt penkių
tūkstančių mastų ilgio ir dešimt tūkstančių mastų plo-
čio. Visas plotas bus dvidešimt penkių tūkstančių mas-
tų ilgio ir dešimt tūkstančių mastų pločio. 14 Jie neturės
teisės dalį to ploto parduoti, iškeisti ar perleisti į kitas
rankas. Ji yra geriausia krašto dalis, pašvęsta Viešpa-
čiui.

15 Sekantieji penki tūkstančiai mastų pločio ir dvi-
dešimt penki tūkstančiai ilgio, šalia šventojo ploto, pri-
klausys miestui trobesiams statyti ir ganykloms naudo-
ti. Miestas bus viduryje. 16 Žemės plotas bus kvadra-
tas, keturių tūkstančių penkių šimtų mastų ilgio ir ketu-
rių tūkstančių penkių šimtų mastų pločio. (Apr 21,16)
17 Aplink miestą bus neapstatytas plotas ganykloms po
du šimtus penkiasdešimt mastų šiaurėje, du šimtus pen-
kiasdešimt mastų pietuose, du šimtus penkiasdešimt
mastų rytuose ir du šimtus penkiasdešimt mastų vaka-
ruose. 18 Likęs žemės plotas prie šventojo sklypo: de-
šimt tūkstančių mastų ilgio rytuose ir dešimt tūkstančių

mastų vakaruose, bus naudojamas maisto produktams
auginti miesto darbininkams. 19 Miesto darbininkai bus
iš visų Izraelio padermių. 20 Visas išskirtasis plotas,
kvadratas dvidešimt penkių tūkstančių mastų ilgio ir
dvidešimt penkių tūkstančių mastų pločio yra šventas
plotas ir miesto nuosavybė. 21 Likutis, abiejose pusėse
šventojo ploto ir miesto nuosavybės, būtent, dvidešimt
penki tūkstančiai mastų rytų ir dvidešimt penki tūkstan-
čiai mastų vakarų pusėje, šalia padermių dalies, priklau-
sys kunigaikščiui. Šventoriaus ir šventovės žemės plo-
tas bus viduryje. (Ez 45,7) 22 Dalis tarp levitų ir miesto
nuosavybės bei Judo ir Benjamino teritorijos priklausys
kunigaikščiui. 23 Likusių padermių žemės: nuo rytų iki
vakarų pusės bus Benjamino dalis; 24 šalia Benjamino
teritorijos, nuo rytų iki vakarų pusės, bus Simeono da-
lis; 25 šalia Simeono teritorijos, nuo rytų iki vakarų ša-
lies, — Isacharo. 26 Šalia Isacharo teritorijos, nuo rytų
iki vakarų šalies, — Zabulono dalis. 27 Šalia Zabulono
teritorijos, nuo rytų iki vakarų šalies — Gadas. 28 Ga-
do teritorijos pietų siena eis nuo Tamaros iki Kadeso
Barnių vandens, toliau Egipto upeliu iki Didžiosios jū-
ros. (Ez 47,19) 29 Tai kraštas, kurį padalysite burtų ke-
liu Izraelio padermėms", sako Viešpats Dievas.

30 "Miesto vartai; šiaurės pusėje atmatuosite ketu-
ris tūkstančius penkis šimtus mastų. 31 Miesto vartai
bus vadinami Izraelio padermių vardais. Trijų vartų var-
dai: Rubeno vartai, Judo vartai ir Levio vartai. (Apr
21,12-13) 32 Rytų pusėje atmatuosite keturis tūkstan-
čius penkis šimtus mastų. Trijų vartų vardai: Juozapo
vartai, Benjamino vartai ir Dano vartai. 33 Pietų pusėje
atmatuosite keturis tūkstančius penkis šimtus mastų.
Trijų vartų vardai: Simeono vartai, Isacharo vartai ir Za-
bulono vartai. 34 Vakarų pusė, kuri yra keturių tūkstan-
čių penkių šimtų mastų ilgio, turės trejus vartus: Gado
vartai, Asero vartai ir Neftalio vartai. 35 Miesto apimtis
bus aštuoniolika tūkstančių mastų. Naujasis miesto var-

das — 'Viešpats čia'." (Ez 43,7; Apr 21,3)

Krašto padalinimas 12 giminių yra kitoks negu pirmiau buvo. Kraštas į rytus nuo Jordano visai nebeminimas. Šventovės, kunigų ir levitų nuosavybė nėra pačiame centre; į šiaurę yra 7 giminių nuosavybės, o į pietus 5. Šventovės miestas yra kvadratas; kiekvienoje pusėje yra po tris vartus, vartų vardai yra Jokūbo sūnų vardai.

PRANAŠAS DANIELIUS

Pranašas Danielius buvo karališkos kilmės. Jis su kitais Jeruzalės gyventojais buvo ištremtas į Babiloniją 606 pr. Kr. Babilonijos karalius Nebukadnesaras paskyrė jį lankyti karališką mokyklą. Danielius buvo gražus, doras, gabus jaunuolis. Dievas apdovanojo jį išmintimi — apreiškimų aiškinimu. Jis, dar jaunas būdamas, tapo karaliaus patarėju, mokslininkų viršininku, valstybės ministeriu pirmininku. Danielius buvo ištikimas Dievui, laikėsi savo protėvių tikėjimo, bet buvo lojalus ir pagonių karaliui.

Danieliaus knyga padalinta į dvi dalis. Asmeniški jo ir jo draugų pergyvenimai 1-6; keturios pasaulinės valstybės 7-12. Danieliui buvo priskirti apokaliptiniai raštai: Asarijo malda, trijų vyrų giesmė ugnies krosnyje, Zuzanos išgelbėjimas ir dievaičio Belo stabo sunaikinimas.

Šios knygos autorius — Danielius 7,1; 8,2; 9,2. Trečiame šimtmetyje po Kr. netikintieji bandė įrodyti, kad Danieliaus knyga parašyta ne Danieliaus, bet kito autoriaus 168-164 pr. Kr.

Babilonija anais laikais viešpatavo ir pirmavo visam žinomam pasauliui 70 metų 606-536 pr. Kr. Danielius tuo laiku veikė Babilonijoje kaip pranašas, persams — medams užėmus šalį, gyveno dar keletą metų.

1 skyrius
DANIELIUS IR JO TRYS DRAUGAI BABILONIJOS KARALIAUS MOKYKLOJE 1-21

1 Trečiaisiais Judėjos karaliaus Joakimo viešpata-
vimo metais Babilonijos karalius Nebukadnesaras atžy-
giavo prieš Jeruzalę ir apgulė ją. 2 Viešpats atidavė į jo
rankas Judėjos karalių Joakimą ir Dievo namų indų da-
lį. Jis juos nugabeno į Sinearo šalį, o indus įnešė į savo
dievo turtų namus.

3 Karalius įsakė Aspenazui, savo rūmų tarnautojų
viršininkui, parinkti keletą izraelitų, būtent: iš karaliaus
ir kilmingųjų giminės (2 Kar 20,18) 4 jaunuolius be jo-
kios ydos, gražius, tinkančius visokios išminties moky-
tis, suprantančius, protingus ir sugebančius tarnauti ka-
raliaus rūmuose, ir juos išmokyti kaldėnų rašto ir kal-
bos. 5 Karalius paskyrė jiems kasdieninį maisto davinį
iš karaliaus stalo valgių ir vyno, kurį jis pats gėrė. Juos
privalėjo mokyti trejus metus, kad tam laikui pasibai-
gus, jie galėtų stoti į karaliaus tarnybą. 6 Jų tarpe buvo
iš Judėjos Danielius, Ananijas, Misaelis ir Azarijas. 7
Vyriausias rūmų viršininkas davė jiems naujus vardus:
Danieliui — Beltsazaro, Ananijui — Sadrako, Misae-
liui — Mesako ir Azarijui — Abednego. 8 Danielius,
remdamasis sąžine, apsisprendė nesusitepti karaliaus
valgiais nei jo geriamu vynu. Jis gavo vyriausio rūmų
viršininko sutikimą nevalgyti, (karaliaus skirto maisto),
kad nesusiteptų. (3 M 11)

9 Dievui padedant, Danielius buvo vyriausiojo rū-
mų viršininko suprastas ir užjaustas. (1 M 39,21) 10
Vyriausias rūmų viršininkas tarė Danieliui: "Aš bijau
savo valdovo karaliaus, kuris jums paskyrė maistą ir
gėrimą; jei jis pamatys jus sublogusius, atrodančius
blogiau negu kiti jūsų amžiaus jaunuoliai, jūs įduosite
mano galvą karaliui". 11 Prievaizdui, kurį vyriausias
rūmų viršininkas buvo paskyręs Danieliui, Ananijui,
Misaeliui ir Azarijui prižiūrėti, Danielius atsakė: 12

"Bandyk savo tarnus dešimt dienų, duodamas mums daržovių valgyti ir vandens gerti. 13 Po to palygink mūsų išvaizdą su jaunuolių, valgiusių karaliaus valgius; kaip tau atrodys, taip daryk su savo tarnais". 14 Jis sutiko patenkinti šitą prašymą ir juos bandė dešimt dienų. 15 Dešimčiai dienų praėjus, jie atrodė sveikesni ir geriau maitinti negu visi jaunuoliai, valgę karaliaus valgius. 16 Prievaizdas nedavė jiems skirto valgio ir vyno, vietoje to, davė jiems daržovių. 17 Dievas davė šitiems keturiems jaunuoliams išminties bei supratimo; be to, Danielius turėjo visokių regėjimų ir sapnų aiškinimo dovaną. (Ez 28,3) 18 Praėjus karaliaus skirtam laikui, rūmų tarnautojų viršininkas atvedė juos pas Nebukadnesarą. 19 Karalius kalbėjosi su visais; iš jų nebuvo nė vieno tokio, kaip Danielius, Ananijas, Misaelis ir Azarijas. Taip jie įstojo į karaliaus tarnybą. 20 Kiekvienu atveju, jų atsakymas, į karaliaus klausimą, karaliaus nuomone, buvo dešimt kartų pranašesnis už visų ženklų aiškintojų ir žynių jo karalystėje. 21 Danielius pasiliko tarnyboje iki pirmųjų karaliaus Kiro metų. (Ezr 1,1)

Babilonas, kuriame Danielius gyveno ir dirbo, buvo reikšmingas Babilonijai, Asirijai ir Persijai. Babilonas daug kartų minimas Šventajame Rašte. Atsiminkime Babilono (Babelės) bokštą. Miestas buvo pastatytas prie Eufrato upės. Babilonas aukščiausią laipsnį pasiekė Nebukadnesaro laikais. Šis karalius viešpatavo anais laikais visam žinomam pasauliui 45 metus. Aplink miestą buvo pastatyta apsaugos siena šimto kilometrų ilgio, šimto metrų aukščio ir trisdešimt metrų pločio. Ji buvo įleista į žemę 12 metrų, kad priešas neprasikastų pro ją. Ant sienos buvo pastatyti du šimtai penkiasdešimt bokštų, kuriuose visą laiką budėjo kariai. Sienoje buvo šimtas varinių vartų. Po Eufrato upe buvo iškastas tunelis penkių metrų pločio ir keturių aukščio.

Mieste buvo garsi dievaičio Marduko (Belio) šventovė. Dievaičio statula ir stalas buvo padaryti iš aukso, kuris svėrė apie 25.000 kilogramų ir du auksiniai liūtai. Mieste buvo 53 šventovės ir 180 aukurų. Mieste, ant tam tikrų pastatų ir namų stogų, buvo pasodinti vadinamieji "kabantieji sodai". 1899-1912 m. vokiečių archeologai atkasė miesto griuvėsius.

Apie Babilono sunaikinimą pranašavo Izasijas (Iz 13,17,22) ir Jeremijas (Jer 51,37-43). Miestas buvo sunaikintas palaipsniui. Persijos laikais jis dar buvo reikšmingas. Graikijos karalius Aleksandras didysis norėjo miestą atstatyti, bet jam staiga mirus, miestas sunyko. Jėzaus laikais Babilonas buvo griuvėsiai ir liko neatstatytas iki mūsų laikų.

Babilonija valdė žinomą pasaulį nuo 606 m. pr. Kr. iki 534 m. Danielius visą laiką buvo Nebukadnesaro patarėjas. Nebukadnesaras tapo karaliumi po jo tėvo mirties 609 pr. Kr. 606 metais jis užėmė Palestiną ir pirmą kartą ištrėmė Judėjos gyventojų dalį į Babiloniją, kurių tarpe buvo jaunuolis Danielius. 605 pr. Kr. Nebukadnesaras nugalėjo egiptiečius prie Karkemišo ir užvaldė Egiptą. 597 pr. Kr. jis nugalėjo sukilusią Palestiną ir ištrėmė Judėjos gyventojų dalį, kurių tarpe buvo pranašas Ezekielis. 586 pr. Kr. Nebukadnesaras sunaikino Jeruzalę. Jis mirė 561 pr. Kr.

Žydai ir krikščionys laikė šią knygą parašytą Danieliaus. Mūsų laikų kritikai galvoja, kad knyga yra parašyta keturi šimtai metų po Danieliaus mirties. 2,4-7,28 yra parašyta aramėjų kalba.

Nebukadnesaras nugalėjo egiptiečius prie Karkemišo 605 pr. Kr. ir, Palestina pateko Babilonijos įtakon. Taip patvarkė Viešpats. Nebukadnesaras dalį Judėjos gyventojų ir šventovės indų nugabeno į Babiloną. Jų tarpe buvo karališkos kilmės jaunuolis Danielius. Nebukadnesaras įsakė savo rūmų valdininkui Aspenazui parinkti karališkos kilmės jaunuolių tremtinių, jų vardus

pakeisti babiloniečių vardais, duoti jiems karališką maistą ir išmokyti babiloniečių (kaldėnų) išminties, kad jie baigę mokslą galėtų tarnauti babiloniečiams. Danielius, su savo draugais, nenorėjo "susitepti" karališku maistu. Jie prašė rūmų užvaizdą maitinti juos daržovėmis ir vandeniu. Dievas taip paveikė rūmų viršininką, kad tas leido jiems maitintis paprastu maistu. Babilonijos karaliaus maistas galėjo būti kai kuriuo atveju nešvarus žydams; mėsa ir vynas galėjo būti pašvęsta dievaičiams — aukoms. Po trijų metų, baigus mokslą, mokiniai buvo pristatyti karaliui Nebukadnesarui. Atrodo, kad Nebukadnesaras buvo susipažinęs su kaldėnų mokslu. Karaliaus supratimu, Danielius ir jo draugai, buvo dešimt kartų išmintingesni už kitus mokinius ir valstybės išminčius. Danielius labai greit iškilo ir tapo Nebukadnesaro patarėju. Danielius pragyveno Babilonijos viešpatavimo laikotarpį ir sulaukė Persijos iškilimo laikų.

2 skyrius
DANIELIUS IŠAIŠKINA NEBUKADNESARUI SAPNĄ 1-49

1 Antraisiais Nebukadnesaro viešpatavimo metais
Nebukadnesaras sapnavo sapną. Jis buvo taip neramus,
kad negalėjo miegoti. 2 Tuomet karalius įsakė sušaukti
ženklų aiškintojus, žynius, burtininkus ir kaldėnus, kad
jie pasakytų karaliui jo sapną. Jie atėję, stovėjo karaliaus akivaizdoje. (Iz 47,12-13) 3 Karalius jiems tarė:
"Sapnavau sapną, esu neramus, noriu jį žinoti ir suprasti". 4 Kaldėnai atsakė karaliui: "Tegyvuoja karalius per
amžius! Pasakyk sapną savo tarnams, ir mes jį išaiškinsime". (Dan 3,9) 5 Karalius kalbėjo kaldėnams: "Mano
sprendimas yra: jei nepasakysite mano sapno ir jo neišaiškinsite, jus liepsiu sukapoti į gabalus ir jūsų namus
paversti griuvėsiais. 6 Jei pasakysite sapną ir jį išaiškinsite, gausite iš manęs atpildą — dovanų ir didelę garbę!
Pasakykite sapną ir jo aiškinimą!" 7 Jie antrą kartą atsa-

kė: "Karalius tepasako sapną savo tarnams, ir mes jį iš-
aiškinsime!" 8 Karalius atsakė: "Aš aiškiai suprantu,
kad norite laimėti laiko, nes žinote, kad mano sprendi-
mas tvirtas. 9 Jei nepasakysite sapno, nepakeisiu spren-
dimo. Suprantu, kad norite man duoti melagingą ir klai-
dingą aiškinimą laukdami, kol padėtis pasikeis. Pasaky-
kite sapną, tada žinosiu, ar galite jį išaiškinti!" 10 Kal-
dėnai atsakė karaliui: "Nėra žemėje žmogaus, kuris ga-
lėtų įvykdyti karaliaus reikalavimą. Joks didis ir galin-
gas karalius nėra nieko panašaus reikalavęs iš bet kokio
ženklų aiškintojo, žynio ar kaldėno. 11 Dalykas, kurio
karalius reikalauja, yra sunkus ir nėra nė vieno, kuris
galėtų jį pasakyti karaliui. Tik dievai tą gali padaryti, bet
jie negyvena tarp žmonių". 12 Karalius, dėl to labai
įnirtęs, įsakė padaryti galą visiems Babilonijos išmin-
čiams. 13 Karaliaus išleistasis potvarkis išminčius nu-
žudyti galiojo Danieliui ir jo draugams.

14 Tada Danielius išmintingai ir atsargiai kreipėsi į
Arijoką, karaliaus asmens sargybos viršininką, kuriam
buvo pavesta Babilonijos išminčius nužudyti. (Dan
1,17,20) 15 Jis kreipėsi į Arijoką: "Kodėl toks griežtas
karaliaus potvarkis?" Arijokas paaiškino Danieliui. 16
Danielius prašė karaliaus laiko, kad galėtų jam jo sapną
aiškinti. 17 Sugrįžęs į savo namus, Danielius pranešė
visa tai savo draugams Ananijui, Misaeliui ir Azarijui.
18 Jis patarė melsti dangaus Dievo malonės dėl šitos
paslapties, kad jis ir jo draugai nebūtų nužudyti su ki-
tais Babilonijos išminčiais. 19 Danieliui nakties regėji-
me paslaptis buvo apreikšta; tada jis dėkojo ir garbino
dangaus Dievą, tardamas: 20 "Tebūnie garbinamas Die-
vo vardas nuo amžių iki amžių, nes išmintis ir galia Jam
priklauso! 21 Jis pakeičia laikus ir amžius, pašalina ir
įstato karalius, teikia išminties ir supratimo. (Dan 4,14)
22 Jis apreiškia gilybes ir paslaptis; žino, kas yra tamsa;
Jis apsuptas šviesa. 23 Tėve, mano tėvų Dieve, giriu ir
garbinu Tave, nes suteikei man stiprybės ir išminties ir

dabar davei, ko prašėme, — mums atidengei karaliaus
paslaptį". 24 Po to Danielius užėjo pas Arijoką, kuriam
karalius buvo pavedęs išžudyti Babilonijos išminčius,
ir jam tarė: "Nežudyk Babilonijos išminčių! Vesk mane
pas karalių, aš pasakysiu jam aiškinimą".
25 Arijokas skubiai nuvedė Danielių pas karalių ir
jam pranešė: "Radau vyrą iš Judėjos tremtinių, kuris
gali pasakyti karaliui aiškinimą". 26 Karalius tarė Dan-
ieliui, kurio vardas buvo Beltsazaras: "Ar tu gali pasa-
kyti, ką sapnavau, ir tą sapną man išaiškinti"? 27 Da-
nielius atsakė karaliui: "Paslaptį, kurią karalius siekia su-
žinoti, išminčiai, žyniai, ženklų aiškintojai ir astrologai
negali pasakyti karaliui. 28 Tačiau danguje yra Dievas,
kuris apreiškia paslaptis ir šiuo sapnu siunčia žinią ka-
raliui Nebukadnesarui, kas įvyks paskutinėse dienose.
Tavo sapnas ir regėjimai buvo tokie: 29 tu, karaliau, gu-
lėdamas lovoje galvojai, kas toliau įvyks, ir paslapčių
Apreiškėjas davė tau tą sapną. 30 O kas mane liečia, tai
aš nesu pranašesnis išminčius už kitus; šita paslaptis
man apreikšta tam, kad sapno išaiškinimas būtų tau, ka-
raliau, išdėstytas ir tu suprastum savo minčių prasmę.
(1 M 41,16)
31 Tu, karaliau, regėjai labai didelę statulą; jos
spindesys buvo nepaprastas, ji stovėjo prieš tave, jos
išvaizda buvo baisi. 32 Statulos galva buvo gryno auk-
so, krūtinė ir rankos — sidabro, juosmuo ir klubai —
žalvario, 33 blauzdos — geležies, kojos — dalinai gele-
žies ir dalinai molio. 34 Tau bestebint ją, atlūžęs ak-
muo, be žmogaus rankų pagalbos, smogė į statulos ko-
jas ir sutrupino jas. 35 Subyrėjo geležis, molis, žalvaris,
sidabras ir auksas; viskas pavirto, lyg pelai klojime ru-
dens metu. Juos išnešiojo vėjas, nepalikęs jokio pėdsa-
ko. O akmuo, kuris smogė statulą, tapęs dideliu kalnu,
pripildė visą žemę.
36 Toks buvo sapnas. Dabar pasakysiu karaliui
aiškinimą. 37 Tu, karaliau, karalių karalius, kuriam dan-

gaus Dievas suteikė karalystę, galybę bei garbę (Ez
26,7) 38 ir visur gyvenančius žmones, laukinius gyvu-
lius ir padangės paukščius pavedė tavo rankai, padarė
tave jų viešpačiu — tu esi auksinė galva. (Jer 27,6) 39
Po tavęs iškils kita karalystė, silpnesnė už tavo; trečioji
karalystė — žalvarinė, viešpataus visai žemei. 40 Ket-
virtoji karalystė bus stipri, kaip geležis. Kaip geležis su-
daužo ir sutrupina viską, taip ši karalystė sutrupins vi-
sas kitas. 41 Kaip sapne regėjai, statulos kojos ir jų
pirštai buvo dalinai molio ir dalinai geležies, taip ketvir-
toji karalystė bus nevienalytė, tačiau geležies stiprumo
bus joje. 42 Kojų pirštai dalinai geležies ir dalinai molio
reiškia karalystę, kuri bus dalinai stipri ir dalinai silpna.
43 O kaip regėjai geležį maišytą su moliu, reiškia: nors
jie vedybomis susimaišys, tačiau nesusijungs, kaip ge-
ležis nesusijungia su moliu. 44 Tų karalių laikotarpyj
Dievas įsteigs per amžius nesunaikinamą karalystę, ku-
rios neužkariaus jokia kita tauta. Ji sunaikins visas ka-
ralystes taip, (Dan 7,14,27; Iz 9,6; 1 Kor 15,24; Apr
11,15) 45 kaip regėjai: nuo kalno atlūžęs akmuo, be
žmogaus rankos pagalbos, sutrupino geležį, žalvarį,
molį, sidabrą ir auksą, tačiau pati išliks amžinai. Didy-
sis Dievas parodė tau, karaliau, kas bus ateityj. Sapnas
yra tikras, ir jo aiškinimas teisingas."

46 Tada karalius Nebukadnesaras parpuolė ant ke-
lių, pagerbė Danielių ir įsakė aukas bei smilkalus jam
aukoti. 47 Karalius Danieliui tarė: "Iš tikrųjų, jūsų Die-
vas yra dievų Dievas, karalių Viešpats ir paslapčių Ap-
reiškėjas, nes tu galėjai atskleisti šitą paslaptį!" (Dan
3,28; Joz 2,11; Ps 86,8; Iz 42,8-9) 48 Tada karalius pa-
aukštino Danielių, davė jam daug brangių dovanų ir pa-
skyrė jį valdovu Babilonijos provincijos ir vyriausiu
vadovu visų Babilonijos išminčių. 49 Danieliaus prašo-
mas, karalius paskyrė Sadraką, Mesaką ir Abednegą
reikalų vedėjais Babilonijos provincijai, o Danielius pa-

siliko karaliaus rūmuose. (Dan 3,12)

Galingas karalius Nebukadnesaras turėjo vargų, neramių nakčių. Jis sapnavo sapną; dėl to jis buvo susirūpinęs. Jis kreipėsi į savo patarėjus; tie negalėjo jam padėti, nes jie buvo tik žmonės ir nesuprato Dievo apreiškimų. Danielius buvo irgi tik žmogus, bet jis pažino gyvą Dievą, kreipėsi į Jį malda su savo draugais. Danielius, gavęs atsakymą — apreiškimą iš Dievo, buvo tikras; garbino — dėkojo Dievui ir drąsiai stojo Nebukadnesaro akivaizdoje.

"Antraisiais Nebukadnesaro metais", Nebukadnesaras buvo karalius kartu su savo tėvu dvejus metus; tėvui mirus, jis karaliavo vienas. Kai Nebukadnesaras sapnavo šį sapną, Danielius buvo baigęs trijų metų mokyklą ir vienus metus tarnavęs karaliui.

Bendrai yra aiškinama, kad tos keturios valstybės buvo: Babilonija, Persija, Graikija ir Roma. Romos valstybės laikais gimė Jėzus Kristus ir prasidėjo krikščionybės laikai. Kai kurie kritikai aiškina, kad Medija ir Persija buvo dvi valstybės — antroji ir trečioji, o ketvirtoji — Makabėjų valstybė. Taip aiškinant netinka "Akmuo" — Kristus. Tikrai medų ir persų valstybė buvo viena persų valstybė. Medas, karalius Darius, buvo tik vienas medų karalius, o visi sekantieji buvo persai. Ketvirtoji valstybė yra Roma. Apie ketvirtąją valstybę yra toliau kalbama 7-11 skyriuose.

Karalius Nebukadnesaras buvo labai paveiktas Danieliaus žinojimu sapno ir jo aiškinimu. Karalius pripažino, kad "Danieliaus Dievas" yra visų dievų Dievas. Danielius labai pagarsėjo ir tapo karaliaus patarėju. Danielius neužmiršo savo draugų. Jo prašymu, jie buvo paskirti aukštais valdininkais.

3 skyrius
TRYS DANIELIAUS DRAUGAI DEGANČIOJE KROSNYJE 1-33

1 Karalius Nebukadnesaras padirbdino auksinę statulą šešiasdešimties mastų aukščio ir šešių mastų pločio ir ją pastatydino Duros lygumoje, Babilonijos krašte. 2 Po to karalius Nebukadnesaras sukvietė: vietininkus, valdovus, valdytojus, patarėjus, iždininkus, teisėjus, policijos viršininkus ir visus aukštuosius valdininkus atvykti statulos atidengti. 3 Susirinko vietininkai, valdovai, valdytojai, patarėjai, iždininkai, teisėjai, policijos viršininkai ir visi aukšti valdininkai atidengti statulos, kurią karalius Nebukadnesaras buvo pastatydinęs. Jie sustojo ties statula. 4 Šauklys garsiai šaukė: "Jums, tautos, įvairių padermių ir kalbų įsakoma: 5 kai tik išgirsite rago, vamzdžio, citros, kanklių, psalterio, dūdų ir visokių muzikos instrumentų garsą, privalote parpulti ir garbinti statulą, kurią pastatydino karalius Nebukadnesaras. 6 Kas neparpuls ir negarbins jos, tuojau bus įmestas į liepsnojančią krosnį!" 7 Tautos, įvairių padermių ir kalbų, išgirdusios rago, vamzdžio, citros, kanklių, psalterio ir visokių instrumentų garsą, parpuolė ir garbino karaliaus Nebukadnesaro pastatytą auksinę statulą.

8 Tuo metu priėję kai kurie kaldėnai įžūliai įskundė žydus. 9 Jie sakė karaliui Nebukadnesarui: "Karaliau, gyvuok amžinai! 10 Tu, karaliau, išleidai įsakymą, kad kiekvienas, išgirdęs rago, vamzdžio, citros, kanklių, psalterio, dūdų ir visokių muzikos instrumentų garsą, privalo pulti žemėn ir garbinti auksinę statulą, (Dan 6,13) 11 o kas neparpuls ir negarbins jos, bus įmestas į liepsnojančią krosnį. 12 Štai, žydai, kuriuos paskyrei Babilonijos provinciją valdyti: Sadrakas, Mesakas ir Abednegas, karaliau, nevykdė tavo įsakymo, jie negerbia tavo dievų nei auksinės statulos, kurią pastatydinai, negarbina". (Dan 2,49) 13 Nebukadnesaras, supykęs ir

įnirtęs, įsakė atvesti Sadraką, Mesaką ir Abednegą. Kai tuos vyrus atvedė pas karalių, 14 Nebukadnesaras klausė: "Ar tai tiesa, Sadrakai, Mesakai ir Abednegai, kad mano dievams netarnaujate ir pastatydintos auksinės statulos negarbinate? 15 Dabar pasiruoškite, kai tik išgirsite rago, vamzdžio, citros, kanklių, psalterio bei dūdų ir visokių muzikos instrumentų garsą, — parpulkite ir garbinkite statulą, kurią pastatydinau, o jei negarbinsite, tuojau būsite įmesti į liepsnojančią krosnį, ir koks dievas išgelbės jus iš mano rankos!?" (2 Kar 18,35) 16 Sadrakas, Mesakas ir Abednegas atsakė: "Mums nėra reikalo atsakyti klausimą. 17 Karaliau, mūsų Dievas, kuriam tarnaujame, gali išgelbėti mus iš krosnies ir iš tavo rankos! (Ps 66,12) 18 O jei Jis nenorės, tai tebūnie tau žinoma, karaliau, kad mes tavo dievams netarnausime ir auksinės statulos, kurią pastatydinai, negarbinsime!" (2 M 20,3-5)

19 Nebukadnesaras be galo įtūžo, jo veido išraiška pasikeitė. Jis įsakė įkūrenti krosnį septynis kartus karščiau kaip paprastai; 20 savo kariuomenės tvirtiems vyrams liepė surišti Sadraką, Mesaką ir Abednegą ir juos įmesti į liepsnojančią krosnį. 21 Tuojau tie vyrai su visa apranga: su apsiaustais, kelnėmis, kepurėmis bei kitais drabužiais buvo surišti ir įmesti į liepsnojančią krosnį. 22 Kadangi karaliaus griežtu įsakymu krosnis buvo nepaprastai įkūrenta, vyrus, kurie pakėlė Sadraką, Mesaką ir Abednegą, ugnies liepsna sudegino, 23 o Sadrakas, Mesakas ir Abednegas įkrito surišti; į liepsnas. 24 Karalius Nebukadnesaras nustebęs, skubiai atsikėlė ir klausė savo patarėjus: "Ar ne tris vyrus įmetėmę surištus į ugnį?" Jie atsakė karaliui: "Tikrai, tris karaliau!" 25 Jis tarė: "Aš matau keturis vyrus, laisvus vaikščiojančius ugnyje! Jiems ugnis nekenkia, o ketvirtasis atrodo kaip dievų sūnus!" (Iz 43,2) 26 Nebukadnesaras, priėjęs prie degančios krosnies angos, suriko: "Sadrakai, Mesakai ir Abednegai, Aukščiausiojo Dievo tarnai,

išeikite!" Sadrakas, Mesakas ir Abednegas išėjo iš
krosnies. 27 Susirinkę vietininkai, valdovai, valdytojai
ir karaliaus patarėjai matė, kad ugnies liepsnos jų nevei-
kė. Jų galvų plaukai nebuvo apsvilę nei apsiaustai ap-
degę; net dūmų kvapo nebuvo. (Žyd 11,34; Iz 43,1-3;
Ps 34,7-9)

28 Karalius Nebukadnesaras tarė: "Tebūnie garbi-
namas Sadrako, Mesako ir Abednego Dievas, kuris at-
siuntė angelą ir išgelbėjo savo tarnus, pasitikėjusius
Juo. Jie sulaužė karaliaus įsakymą, statė savo gyvybę į
pavojų, atsisakydami tarnauti ir garbinti kitą dievą, iš-
skyrus savąjį — tikrąjį Dievą. (Dan 6,23) 29 Tad išlei-
džiu įsakymą, kad kiekvienas, nežiūrint kokios tautos,
padermės ir kalbos jis bebūtų, būtų sukapotas į gabalus
ir jo namai paversti griuvėsiais, jei nepagarbiai kalbėtų
apie Sadrako, Mesako ir Abednego Dievą; nėra jokio
kito dievo, kuris taip gali gelbėti!" (Dan 2,47) 30 Po to
karalius pakėlė Sadraką, Mesaką ir Abednegą vyres-
niaisiais Babilonijos krašte. 31 Karalius Nebukadnesa-
ras įsakė visoms tautoms, įvairių padermių ir kalbų, ku-
rios gyvena visoje žemėje: "Ramybės gausa jums! 32
Mano valia yra paskelbti ženklus ir stebuklus, kuriuos
Aukščiausias Dievas man padarė. 33 Jo ženklai — di-
dingi! Jo stebuklai — galingi! Jo karalystė — amžina,
ir Jo valdžia nesibaigianti!" (Dan 6,27)

Danielius su savo draugais buvo Babilone apie 20 metų. Tais metais (586 pr. Kr.) Nebukadnesaras paėmė Jeruzalę ir sudegino šventovę. Nebukadnesaras, pažymėti pergalei prieš žydus ir kitas tautas, padirbdino auksinę (auksu aptrauktą) statulą. Anais laikais pagonių tautos tikėjo, kad kiekviena tauta turi savo dievą. Jei dievas nėra galingas, jis yra nugalimas ir su juo jo tauta. Izraelis buvo nugalėtas, šventovė Jeruzalėje sunaikinta, tuo ir žydų Dievas nugalėtas. Statula buvo pastatyta 30 metrų aukščio ir 3 metrų diametro. Ją atidengti buvo su-

kviesti aukštieji valstybės valdininkai. Danielius nebuvo pakviestas į tą šventę. Kai kas galvoja, kad Danielius nebuvo valdininkas; jis buvo tik karaliaus patarėjas, tad jam nereikėjo tose iškilmėse dalyvauti. Daugelis babiloniečių valdininkų buvo nepatenkinti žydais valdininkais. Atrodo, karalius nekreipė į tai dėmesio, jis pats nepastebėjo žydų nenusilenkimo aukso statulai. Valdininkai babiloniečiai įžūliai skundė Danielio draugus. Karalius rodė žydams prielankumą, įsakė pakartoti nusilenkimą statulai. Danieliaus draugai sakė karaliui, kad jie žino, ką jie daro; jie yra apsisprendę nepagerbti statulos, žydų Dievas nėra nugalėtas, Jis gali jiems padėti, juos išgelbėti. Nebukadnesaras tai girdėdamas labai įtūžo. Dievas išgelbėjo Danieliaus draugus, įrodė, kad Jis yra gyvas ir galingas. Nebukadnesaras suprato tą, jis uždraudė tyčiotis iš žydų Dievo.

Po skirsnelio 3,23 yra įterpta apokrifų giesmė, kurią giedojo trys jaunuoliai krosnyje. Žydų ir bendrai krikščionių Biblijoje ši giesmė nėra įjungta į Biblijos knygas. Ją pripažįsta Biblijos raštais tik katalikų bažnyčia nuo Trento suvažiavimo.

4 skyrius
NEBUKADNESARO LIGA 1-34

1 "Aš, Nebukadnesaras, gyvenau ramiai ir laimingai savo rūmuose. 2 Mano sapnas nugąsdino mane ir mintys bei regėjimai, gulint man lovoje, baugino mane. 3 Tad įsakiau atvesti pas mane visus Babilonijos išminčius, kad jie man tą sapną išaiškintų. 4 Atėjo ženklų aiškintojai, žyniai, kaldėnai ir astrologai. Aš pasakiau jiems sapną, tačiau jie negalėjo man jo išaiškinti. (Dan 2,2) 5 Pagaliau atėjo Danielius, kuris pagal mano dievo vardą vadinamas Beltsazaru, turįs šventųjų dievų dvasią. Aš pasakiau jam sapną: (Dan 5,11,14) 6 'Beltsazarai, vyriausias išminčių! Aš žinau, kad tavyje yra šventųjų dievų dvasia ir jokia paslaptis tau nėra per sunki.

Pasiklausyk mano sapno, kurį sapnavau, ir išaiškink jį!'
(Ez 28,3) 7 Savo lovoje gulėdamas, sapnavau medį že-
mės viduryje milžiniško aukščio! (Ez 31,3-14) 8 Tas
medis išaugo toks didelis, kad jo viršūnė siekė padan-
ges, ir jis buvo matomas visoje žemėje. 9 Jo lapai buvo
gražūs, ir vaisius gausus, maisto užteko visiems. Jo pa-
unksnėje ilsėjosi laukiniai gyvuliai, šakose gyveno pa-
dangės paukščiai, jo vaisiais maitinosi įvairūs gyviai.
(Ez 17,23) 10 Man lovoje gulint, štai, šventas pasiunti-
nys nusileido iš dangaus. 11 Jis garsiai šaukė: 'Nukirs-
kite medį, nukapokite jo šakas! Nubraukykite lapus ir
išbarstykite vaisius! Gyvuliai tebėga iš jo paunksnės ir
paukščiai iš jo šakų! 12 Tačiau kelmą palikite žemėje,
surakintą geležimi ir žalvariu. Jis bus dangaus rasa vil-
gomas, jo dalis bus su lauko gyvuliais lauko žolėje. 13
Pasikeis jo žmogiška širdis, jam bus duota gyvulio šir-
dis; taip praeis septyni laikai! (Dan 7,25) 14 Paskutiniu
nutarimu taip nuspręsta, šventųjų įsakymu patvarkyta,
kad gyvieji žinotų, jog Aukščiausias viešpatauja žmo-
nių karalystėje ir, kam Jis nori, tam duoda ją; žmonių
žemiausią Jis gali įstatyti valdovu!' (Dan 2,21)
15 Tai sapnas, kurį aš, karalius Nebukadnesaras,
sapnavau. O tu, Beltsazarai, pasakyk aiškinimą, nes visi
mano karalystės išminčiai nepajėgia išaiškinti. Bet tu
gali, nes šventųjų dievų dvasia yra tavyje!" 16 Danie-
lius, kuris vadinamas Beltsazaru, kurį laiką stovėjo ap-
stulbęs, nusiminęs ir išsigandęs. Karalius tarė jam:
"Beltsazarai, sapnas ir jo aiškinimas teneišgąsdina ta-
vęs". Beltsazaras atsakė: "Mano valdove! Sapnas tebū-
nie tiems, kurie tavęs nekenčia, ir jo aiškinimas tavo
priešams! 17 Medis, kurį regėjai, išaugo toks didelis ir
stiprus, kad jo viršūnė siekė padanges ir jis buvo mato-
mas visoje žemėje; 18 jo lapai buvo gražūs ir vaisius
gausus, kurio užteko visiems; jo pavėsyje gyveno lau-
kiniai gyvuliai, šakose — padangių paukščiai, 19 — tai
tu, karaliau, tu esi didis ir galingas, tavo didybė augo ir

pasiekė dangų, o valdžia žemės pakraščius. 20 O kad,
karaliau, matei šventą pasiuntinį, nusileidžiantį iš dan-
gaus ir tariantį: 'Nukirskite medį ir sunaikinkite jį, bet
kelmą palikite žemėje, surakintą geležimi ir žalvariu,
lauko žolėje, jis tebūnie dangaus rasa vilgomas ir su
laukiniais gyvuliais tebūnie jo dalia kol septyni laikai
praeis', 21 tai šitas aiškinimas, karaliau, Aukščiausiojo
nutarimu liečia tave — valdovą karalių. 22 Tave paša-
lins nuo žmonių, su laukiniais gyvuliais teks gyventi,
žolę, kaip jaučiui, tau duos valgyti ir dangaus rasa vil-
gys tave. Taip septyni laikai (metai) praeis, kol išpažin-
si, kad Aukščiausias viešpatauja žmonių karalystėje ir,
kam Jis nori, duoda ją. 23 Palikto medžio kelmas reiš-
kia, kad karalystė bus tau grąžinta, kai išpažinsi, kad
viešpatauja dangus. 24 Tad, karaliau, priimk mano pata-
rimą, pakeisk nuodėmę teisingumu ir panaikink savo
nusikaltimus beturčiams gailestingumu. Taip elgdama-
sis, gal savo laimingą gyvenimą pratęsi?" (Pat 19,17;
Mt 5,7; 19,21)

25 Visa tai atsitiko karaliui Nebukadnesarui. 26
Praslinkus dvylikai mėnesių, vaikščiodamas karaliaus
rūmuose Babilone, 27 karalius kalbėjo: "Ar šita nėra di-
džioji Babelė, kurią aš pastačiau savo didžia galia ir pa-
dariau ją karaliaus būstine savo didybės garbei?" (Pat
16,18; Apd 12,23) 28 Karaliui vos pasakius tuos žo-
džius, pasigirdo balsas iš dangaus: "Tau, karaliau Ne-
bukadnesarai, pranešama: karaliaus valdžia iš tavęs at-
imta; 29 iš žmonių tarpo tave pašalins, su laukinais gy-
vuliais gyvensi, žolę, kaip jautis ėsi, iki septyni laikai
praeis, kol pripažinsi, kad Aukščiausias viešpatauja
žmonių karalystėje ir, kam Jis nori, tam duoda ją!"
(Dan 5,21) 30 Tą pačią akimirką tas žodis įvyko: Nebu-
kadnesarą pašalino iš žmonių tarpo; jis ėdė žolę, kaip
jautis, jo kūną vilgė rasa, jo plaukai užaugo, kaip erelių
plunksnos, ir nagai — kaip paukščių nagai.

31 "Paskirtam laikui praėjus, aš, Nebukadnesaras, pakėliau akis į dangų, ir mano protas sugrįžo, aš garbinau Aukščiausiąjį, kuris amžinai gyvena, gyriau ir šlovinau Jį, nes Jo valdžia — amžina ir Jo karalystė nesibaigianti. (Dan 3,33) 32 Visi žemės gyventojai yra niekas; kaip Jis nori, taip Jis elgiasi su dangaus pulkais ir žemės gyventojais. Nėra nė vieno, kuris gali sulaikyti Jo ranką ir Jam sakyti: 'Ką darai?' 33 Tuo pačiu metu mano protas sugrįžo, atgavau karališką valdžią ir didybės garbę; mano valstybės patarėjai bei didžiūnai ieškojo manęs; aš vėl buvau įvestas į karalystės didybę, ir dar didesnė garbė buvo man suteikta. 34 Dabar aš, Nebukadnesaras, giriu, aukštinu ir šlovinu dangaus Dievą, nes visi Jo darbai yra tiesa ir Jo keliai teisingi. Tuos, kurie elgiasi išdidžiai, Jis gali pažeminti". (Dan 5,20; Lk 1,51; 18,14)

Nebukadnesaras vėl sapnavo sapną ir buvo neramus — norėjo žinoti jo reikšmę. Jis kreipėsi į savo žynius ir išminčius. Tie pirmiau sakė: "Pasakyk mums sapną ir mes jį išaiškinsime". Dabar karalius pasakė jiems savo sapną, bet jie negalėjo jo reikšmės pasakyti. Pagaliau buvo pakviestas Danielius. Danielius, išgirdęs sapną, nustebo ir ilgai tylėjo. Karalius kalbėjo ir prašė pasakyti sapno reikšmę. Danielius pasakė sapno reikšmę ir patarė karaliui atsisakyti nuodėmingo gyvenimo, daryti gera. Karalius gyveno kaip pirmiau; nepriėmė Danieliaus patarimo. Dievas laukė metus; Dievas yra kantrus, Jis laukia ir dabar.

Nebukadnesaras kokiame nors subuvime didžiavosi savo darbais. Jį ištiko tam tikra beprotystė; jis galvojo esąs gyvulys ir parke su jais bėgiojo. Kai jis išpažino Viešpaties didybę, jis pasveiko — atgavo protą.

31 skirsnelyje "laikas" — reiškia metų laiką — sezoną. Kai kurie aiškintojai įrodinėja, kad Babilonijoje buvo vasaros ir žiemos sezonai, tad Nebukadnesaras

sirgo ne 7 metus, bet 3,5 metų. Karalius suprato Viešpaties didybę ir galią, bet jis laikėsi savo dievaičių. Kai kurie Šventojo Rašto aiškintojai sako, kad šia liga Nebukadnesaras sirgo pabaigoje savo gyvenimo.

5 skyrius

BELSAZARO PUOTA IR JO GALAS 1-31

1 Karalius Belsazaras iškėlė didelę puotą tūkstan-
čiui savo didžiūnų ir jų akivaizdoje gėrė vyną. (Dan
7,1) 2 Belsazaras, apsvaigęs nuo vyno, įsakė atnešti
auksinius ir sidabrinius indus, kuriuos jo tėvas Nebu-
kadnesaras buvo atgabenęs iš Jeruzalės šventovės, kad
iš jų gertų karalius, jo didžiūnai, žmonos ir sugulovės.
(Dan 1,2; 2 Ch 36,10) 3 Tada atnešė auksinius ir sida-
brinius indus, kurie buvo atgabenti iš Jeruzalės švento-
vės, Dievo namų; iš jų gėrė karalius, jo didžiūnai, žmo-
nos ir sugulovės. 4 Jie gėrė vyną ir šlovino savo auksi-
nius, sidabrinius, žalvarinius, geležinius, medinius ir
akmeninius dievus. 5 Tą pačią akimirką pasirodė žmo-
gaus rankos pirštai ir rašė ties liustru ant karaliaus rūmų
sienos; karalius matė rašančią ranką. 6 Jo veidas paba-
lo, jis išsigando, sąnariai suglebo ir keliai drebėjo. 7
Karalius, garsiai šaukdamas, liepė atvesti žynius, kaldė-
nus ir astrologus. Jiems susirinkus, karalius kalbėjo
Babilonijos išminčiams: "Kas perskaitys šitą raštą ir
man jį išaiškins, tas bus apvilktas purpuru, jam bus už-
kabinta auksinė grandinė ir jis bus paskelbtas trečiu val-
dovu karalystėje!" (Dan 2,2; 4,3) 8 Visi išminčiai nega-
lėjo nei rašto perskaityti, nei jo išaiškinti karaliui. 9
Tuomet karalius Belsazaras labai nusigando, jo veidas
pabalo, o didžiūnai sumišo. 10 Karaliaus ir didžiūnų
paliepimu, karaliaus motina, įėjusi į puotos salę, tarė:
"Karaliau, gyvuok per amžius! Tenenugąsdina tavęs
mintys ir tavo veidas tenepasikeičia! 11 Tavo karalystė-
je yra vyras, kuris turi šventųjų dievų dvasią. Tavo tėvo
dienomis jame buvo apšvieta, įžvalga ir išmintis, kaip

dievų išmintis, ir karalius Nebukadnesaras, tavo tėvas,
pakėlė jį vyriausiu viršininku ženklų aiškintojų, žynių,
kaldėnų ir astrologų. (Dan 4,5) 12 Kadangi jame buvo
nepaprasta dvasia, supratimas ir įžvalga, jis aiškino sap-
nus, atspėjo mįsles ir atidengė paslaptis. Tai Danielius,
kuriam karalius davė Beltsazaro vardą. Taigi, pašauk
Danielių, ir jis pasakys aiškinimą". (Ez 28,3) 13 Kai
Danielių atvedė pas karalių, karalius tarė: "Ar tu tas
Danielius iš Judėjos tremtinių, kuriuos karalius, mano
tėvas, atvedė iš Judėjos? 14 Aš girdėjau apie tave, kad
šventųjų dievų dvasia yra tavyje ir tu turi apšvietą,
įžvalgą ir nepaprastą išmintį. 15 Buvo pakviesti išmin-
čiai ir žyniai, kad perskaitytų šitą raštą ir pasakytų aiški-
nimą, bet jie negalėjo išaiškinti tų žodžių prasmės. 16
Aš girdėjau apie tave, kad tu gali išaiškinti paslaptis. Jei
perskaitysi raštą ir pasakysi jo reikšmę, būsi apvilktas
purpuru, gausi auksinę grandinę ir kaip trečias viešpa-
tausi karalystėje!" 17 Danielius atsakė karaliui: "Dova-
nas pasilaikyk sau, arba duok kitam! Tačiau aš perskai-
tysiu raštą karaliui ir pasakysiu jo aiškinimą. 18 O kara-
liau! Aukščiausias Dievas davė tavo tėvui Nebukadne-
sarui karališką valdžią, didybę, garbę ir šlovę. (Dan
2,37; 4,22) 19 Dėl galios, kuri jam buvo duota, visos
tautos, padermės ir kalbos drebėjo ir bijojo jo, nes jis
galėjo nužudyti, ką norėjo, ir palikti gyvą, ką norėjo; jis
galėjo paaukštinti, ką norėjo, ir pažeminti, ką norėjo. 20
O kai jo širdis ir dvasia taip sukietėjo, kad jis tapo išdi-
dus, jis buvo nustumtas nuo karalystės sosto ir neteko
garbės. (Apd 12,23) 21 Iš žmonių tarpo pašalintas jis
sužvėrėjo: jo širdis pasidarė kaip gyvulio; su laukiniais
asilais jis gyveno, valgė žolę kaip jautis, jo kūną vilgė
dangaus rasa, kol jis išpažino, kad Aukščiausias Dievas
viešpatauja žmonių karalystėje, ir tą, kurį Jis nori, Jis
gali įstatyti jos valdovu. (Dan 4,32) 22 O tu, jo sūnau,
Belsazarai, nepasižeminai prieš Jį, nors visa tai žinojai.
23 Tu pasipūtei prieš dangaus Viešpatį, įsakei Jo namų

indus atnešti ir tu bei tavo didžiūnai, tavo žmonos ir su-
gulovės gėrė iš jų vyną ir šlovino sidabrinius, auksi-
nius, žalvarinius, geležinius, medinius ir akmeninius sa-
vo dievus, kurie negali nei matyti, nei girdėti, nei su-
prasti, o Dievo, kuris laiko savo rankoje tavo gyvybę ir
kurio žinioje yra visi keliai, tu negarbinai. (Ps 115,4-7)
24 Todėl Jis siuntė ranką, ir šitas raštas buvo užrašytas.
25 Štai jo žodžiai: "mene, mene, tekel, uparsin" (Skai-
čius, skaičius, svoris, dalyti). 26 Jų reikšmė yra: "me-
ne" — Dievas suskaičiavo tavo karalystės dienas ir jas
užbaigė; 27 "tekel" — esi pasvertas svartyklėmis ir ras-
tas per lengvas; 28 "peres" — tavo karalystė padalyta ir
atiduota medams ir persams!"
29 Belsazaras įsakė apvilkti Danielių purpuru, už-
kabinti auksinę grandinę, ir viešai paskelbė, kad jis
viešpatausiąs kaip trečias karalystėje. (Dan 2,48; 1 M
41,42-43) 30 Tą pačią naktį karalius Belsazaras, kaldė-
nas, buvo nužudytas, 31 ir Darius, medas, pradėjo val-
dyti, būdamas šešiasdešimt dviejų metų amžiaus. (Dan
9,1; Iz 13,17)

Tą naktį krito Babilonija, Belsazaras buvo nužudytas. Danielius gyveno Babilone 70 metų. Iki 1853 m. Belsazaras buvo nežinomas karalius Babilonijos raštuose, todėl kritikai tikino, kad karaliaus Belsazaro iš viso nebuvo ir Danieliaus knyga nėra istorinė. Babiloniją valdė karalius Nabonidas 555-538 pr. Kr. 1853 m. archeologai rado Ure šventovės kampo akmenyje užrašą, kuriame užrašyta, kad Belsazaras buvo karaliaus Nabonido sūnus. Krituose archeologų rastuose užrašuose pasakyta, kad karalius Nabonidas dažnai buvo užsienyje, o jo sūnus Belsazaras valdė armiją ir valstybę. Jį nugalėjo Kiras. Buvo visai taip, kaip Biblijoje parašyta. Belsazaras, šalia savęs ir tėvo, galėjo Danieliui duoti trečią vietą valstybėje. Nebukadnesaras buvo Belsazaro ne tė-

vas, bet senelis. Karaliaus motina buvo Nebukadnesaro duktė, karaliaus Nabonido žmona.

Kiras iškasė kanalą, nukreipė Eufrato vandenį kita linkme ir įvedė kariuomenę į Babiloną.

Belsazaras buvo tikras, kad Babilono joks priešas nepaims. Nors miestas buvo medų apsuptas, bet karalius puotavo su savo valdininkais. Sakoma, kad Babilone buvo maisto atsargų dvidešimčiai metų. Belsazaras įsigėręs leido atnešti Jeruzalės šventovės indus, gėrė iš jų, niekino izraelitų Dievą, kaip nugalėtą ir garbino savo dievaičius. Izraelio Dievas pasirodė, kad Jis yra gyvas, galingas, įstato ir pažemina karalius. Danielius nereiškė Belsazarui pagarbos, kaip jis ją reiškė Nebukadnesarui ir nenorėjo priimti karališkų dovanų.

6 skyrius
DANIELIUS LIŪTŲ DUOBĖJE 1-28

1 Dariui atrodė būtų gera paskirti šimtą dvidešimt
vietininkų, kurie būtų paskirstyti po visą karalystę, 2 ir
tris jų viršininkus, kurių vienas būtų Danielius. Taip ir
padarė. Vietininkai privalėjo jiems duoti apyskaitą, kad
nebūtų suktybių. 3 Danielius buvo pranašesnis už visus
valdovus ir vietininkus, nes nepaprasta dvasia buvo jame. Karalius galvojo paskirti jį viršininku visai kara-
lystei. (Dan 5,12) 4 Valdovai ir vietininkai ieškojo priežasties Danielių apkaltinti karalystės valdyme, bet jie
nerado jokios priekabės ir nieko blogo, nes jis buvo ištikimas; jokio apsileidimo nei nusikaltimų jo pareigose
nebuvo surasta. 5 Tie vyrai kalbėjo: "Mes nerasime jokios priežasties apkaltinti Danielių, nebent ką nors, sąryšyj su jo Dievo įstatymu". 6 Valdovai ir vietininkai,
nuskubėję pas karalių, tarė: "Karaliau Dariau, gyvuok
per amžius! (Dan 3,9; 5,10) 7 Visi karalystės vietininkai, valdovai, prefektai, valstybės patarėjai ir valdytojai
yra susitarę prašyti karaliaus išleisti nutarimą ir jį patvirtinti, kad kiekvienas, trisdešimt dienų laikotarpyje

prašąs bet ko, iš bet kokio dievo ar žmogaus, nebent iš
tavęs, karaliau, būtų įmestas į liūtų duobę! 8 Karaliau,
išleisk tą įstatymą dabar raštu, kad jis nebūtų pakeistas,
pagal persų ir medų įstatymą, kuris yra neatšaukiamas!"
(Est 1,19; 8,8)

9 Karalius Darius sutiko, išleido įsakymą ir pasira-
šė. 10 Danielius, sužinojęs, kad dokumentas pasirašy-
tas, parėjo į savo namus; buto viršutiniame kambaryje
langai buvo nukreipti į Jeruzalę; jis juos laikė atvirus ir
tris kartus į dieną atsiklaupęs meldėsi, garbindamas ir
šlovindamas savo Dievą. Taip jis ir anksčiau darydavo.
(1 Kar 8,48; Jer 51,50; Ps 55,18) 11 Kartą šitie vyrai
nuėję rado Danielių besimeldžiantį ir begarbinantį Die-
vą. 12 Grįžę pas karalių, jie paklausė: "Ar nepaskelbei
raštu draudimo, kad kiekvienas, kuris trisdešimt dienų
laikotarpyje ko nors prašąs iš bet kokio dievo ar žmo-
gaus, nebent iš tavęs, karaliau, būtų įmestas į liūtų duo-
bę?" Karalius atsakė: "Tas parėdymas yra tvirtas, pagal
medų ir persų įstatymą — neatšaukiamas!" (Dan 3,10)
13 Jie atsiliepė ir tarė: "Danielius, vienas iš Judėjos
tremtinių, nepaiso tavęs, karaliau, nė tavo draudimo,
kurį paskelbei raštu, jis tris kartus į dieną meldžiasi!"
14 Karaliui jų skundas labai nepatiko. Jis nusistatė pa-
dėti Danieliui: ligi saulės laidos dėjo pastangas jį išgel-
bėti. 15 Tuomet tie vyrai, vėl nuėję pas karalių, tarė
jam: "Karaliau, žinok, jog tai yra medų ir persų įstaty-
mas kuriuo kiekvienas draudimas ir nutarimas, kara-
liaus išleistas, yra nepakeičiami!" 16 Tada karalius įsa-
kė atvesti Danielių ir įmesti jį į liūtų duobę. Tai įvyk-
dęs, karalius tarė Danieliui: "Tavo Dievas, kuriam nuo-
lat tarnauji, teišgelbsti tave!" 17 Buvo atgabentas ak-
muo ir užristas ant duobės angos. Karalius jį užant-
spaudavo savo ir didžiūnų žiedais, kad niekas nebūtų
pakeista. 18 Po to karalius grįžo į savo namus ir pralei-
do naktį pasninkaudamas. Jis nepriėmė jokių valgių ir
nemiegojo visą naktį.

19 Auštant karalius atsikėlė ir nuskubėjo prie liūtų
duobės. 20 Artėdamas prie duobės, jis šaukė baimingu
balsu: "Danieliau! Gyvojo Dievo tarne! Ar tavo Die-
vas, kuriam nuolat tarnauji, galėjo tave išgelbėti iš liū-
tų?" (Dan 3,17) 21 Danielius atsiliepė: "Karalius, tegy-
vuoja per amžius! 22 Mano Dievas atsiuntė angelą, ku-
ris užčiaupė liūtų nasrus, ir jie nesužeidė manęs, nes Jo
akivaizdoje buvau nekaltas; taip pat ir tau, karaliau, ne-
padariau jokio nusikaltimo". (Dan 3,28; Žyd 11,33) 23
Karalius labai apsidžiaugė ir įsakė ištraukti Danielių iš
duobės. Danielių ištraukus iš duobės, nebuvo rasta jo-
kio sužeidimo, nes jis pasitikėjo Dievu. (Ps 37,40) 24
Karalius įsakė atvesti anuos vyrus, kurie įskundė Dan-
ielių, ir įmesti į liūtų duobę; jie, jų vaikai ir žmonos, dar
nepasiekę duobės dugno, buvo liūtų pagauti ir sutriuš-
kinti. 25 Po to karalius Darius parašė visų tautų, pader-
mėms ir kalboms, kurios gyveno visoje žemėje: "Ra-
mybės apsta jums! 26 Aš išleidžiu įsakymą, kad visame
mano karališkos valdžios krašte gerbtų ir bijotų Danie-
liaus Dievo, nes Jis yra gyvas Dievas, pasiliekąs per
amžius; Jo karalystė nesunaikinama ir valdžia begalinė!
(Dan 3,33) 27 Jis gelbsti ir išlaisvina, daro ženklus bei
stebuklus danguje ir žemėje, Jis išgelbėjo Danielių iš
liūtų nasrų!" 28 Danieliui sekėsi Dariaus ir Kiro, perso,
karaliavimo metu. (Dan 1,21)

Danielius buvo aukštas valdininkas visą Babiloni-
jos viešpatavimo laikotarpį. Kai medai ir persai nugalė-
jo Babiloniją, Danielius galėjo būti apie 90 metų am-
žiaus. Darius bus girdėjęs apie Danielių ir jo pranašavi-
mą apie medų pergalę. Darius pasitikėjo Danieliumi ir
paskyrė jį aukštu valdininku savo karalystėje. Karalys-
tėje buvo trys aukščiausi valdininkai; vienas jų buvo
Danielius. Darius galvojo paskirti jį vyriausiu visų
valstybės valdininkų. Medų — persų valdininkai labai
pavydėjo tos garbės ir vietos Danieliui — Babilonijos

buvusiam aukštam valdininkui žydui. Jie būtinai norėjo Danielių sunaikinti.

Danieliaus ir jo draugų iškilimas, trijų jaunuolių išgelbėjimas iš liepsnojančios krosnies ir Danieliaus iš liūtų duobės yra dideli stebuklai. Dievas retai tokius stebuklus padaro, dažniausiai Jis leidžia tikinčiuosius mirti kankinių mirtimi. Atsiminkime inkviziciją. Dievas išrinko Izraelio tautą savo garbei, visų tautų palaiminimui. Dabar Izraelio tauta buvo nugalėta; visoms tautoms buvo aišku, kad Izraelio Dievas yra nugalėtas. Minėtais stebuklais Izraelio Dievas pasirodė gyvas ir galingas. Tuo izraelitai buvo įtikinti esančiu gyvu Dievu. Nuo tų laikų jie nebegarbina stabų. Taipgi ir pagonys buvo įtikinti Izraelio gyvu ir galingu Dievu. Nebukadnesaras apie Izraelio gyvą dangaus Dievą rašė įsakymus tautoms; taip pat darė Darius. Tautos girdėjo apie Izraelio gyvą ir tikrą Dievą. Lietuviai dažnai primena žydus kaip sektiną pavyzdį, bet kiek lietuvių persiima tuo tikėjimu?

7 skyrius
DANIELIAUS REGĖJIMAS — KETURIOS KARALYSTĖS 1-28

1 Pirmaisiais Babilonijos karaliaus Belsazaro metais Danielius sapnavo sapną. Jam, begulint lovoje, kilo neramios mintys. Jis užrašė tą sapną: (Dan 5,1) 2 "Aš, Danielius, turėjau regėjimą nakties metu. Keturi dangaus vėjai sujudino Didžiąją jūrą (Viduržemio). (Apr 17,15) 3 Keturi dideli žvėrys išėjo iš jūros, kiekvienas buvo skirtingas. (Apr 13,1-2) 4 Pirmasis buvo lyg liūtas su erelio sparnais. Mačiau kai jo sparnus išplėšė, jį pakėlė nuo žemės ir pastatė lyg ant žmogaus kojų; jam buvo duota žmogaus širdis. (Dan 4,31) 5 Antrasis žvėris, panašus į lokį; vienu šonu pasikėlęs, jis laikė tris šonkaulius nasruose savo dantimis. Jam įsakė: 'Kelkis! Ėsk daug mėsos!' 6 Po to regėjau kitą žvėrį, lyg leopar-

dą, kuris turėjo keturis paukščio sparnus ant nugaros ir
keturias galvas; galia jam buvo duota. 7 Po to, nakties
regėjime mačiau ketvirtą žvėrį: baisų, siaubingą ir ne-
paprastai stiprų, kuris turėjo didelius geležinius dantis.
Jis ėdė ir triuškino, kas liko, sutrypė kojomis. Jis buvo
skirtingas nuo pirmiau matytų žvėrių, — turėjo dešimt
ragų. 8 Aš stebėjau ragus, ir štai — kitas mažas ragas
išaugo jų tarpe. Trys pirmųjų ragų buvo išrauti. Akys ir
burna, lyg žmogaus, buvo šitame rage; jis kalbėjo labai
svarbius dalykus. (Dan 11,36)
9 Man bežiūrint, buvo pastatyti sostai ir Amžinasis
atsisėdo. Jo drabužiai buvo balti kaip sniegas ir galvos
plaukai kaip gryna vilna. Jo sostas — ugnies liepsna; jo
ratai — liepsnojanti ugnis. (Ps 90,2; Ez 1,15-) 10 Ug-
nies srovė išsiliejo iš jo. Tūkstančių tūkstančiai Jam tar-
navo, dešimt tūkstančių kartų dešimt tūkstančių stovėjo
Jo akivaizdoje. Teismas atsisėdo ir knyga buvo at-
skleista. (Ps 68,18; Apr 5,11) 11 Aš klausiau ir stebė-
jausi išdidžiais jo žodžiais, kuriuos tas ragas kalbėjo. Tą
žvėrį užmušė, kūną sunaikino, — įmetė į ugnį ir sude-
gino. (Apr 19,20) 12 Taip pat ir likusiems žvėrims bu-
vo atimta galia, nes jiems buvo leista gyventi tik skirtą
laikotarpį. (Dan 2,21) 13 Aš toliau nakties regėjime ma-
čiau su dangaus debesimis ateinantį tarsi žmogaus sū-
nų; prie Amžinojo jis buvo privestas. (Lk 21,27) 14
Jam davė valdžią, garbę ir karalystę, kad visos tautos,
padermės ir kalbos jam tarnautų. Jo valdžia — amžina
valdžia, nesibaigianti, ir jo karalystė — nesunaikinama!
15 Aš, Danielius, sumišau, ir mano regėjimai gąsdino
mane. 16 Priėjęs prie vieno ten stovinčių, prašiau jį
tiksliai paaiškinti man visa tai. Jis sutiko ir išdėstė to re-
gėjimo reikšmę. 17 'Šitie keturi didieji žvėrys yra keturi
karaliai, kurie viešpataus ant žemės. 18 Tačiau tikintieji
gaus karalystę iš Aukščiausiojo. Jie valdys tą karalystę
per amžių amžius!' 19 Aš norėjau sužinoti tiksliau apie

ketvirtąjį žvėrį, kuris buvo skirtingas nuo jų visų: nepaprastai baisus, geležiniais dantimis ir žalvariniais nagais; ėdė, triuškino ir, kas liko, sumindė kojomis. 20 Jis
turėjo dešimt ragų ant galvos. Man bežiūrint, išaugo dar vienas, o trys ragai iškrito. Išaugęs ragas turėjo akis bei snukį, kalbantį išdidžiai. Jis atrodė didesnis už kitus. 21
Aš mačiau tą ragą kariaujant su šventaisiais ir juos nugalint. (Apr 13,7) 22 Skirtam laikui atėjus, Amžinasis
savo sprendimu pavedė karalystę šventiesiems. 23 Jis
taip kalbėjo: 'Ketvirtasis žvėris reiškia: žemėje bus ketvirta karalystė, kuri skirsis nuo visų karalysčių, ji užvaldys visą žemę, ją sumindžios ir sutriuškins. 24 De-
šimt ragų reiškia dešimt karalių iš tos kilusių; vėliau atsiras dar vienas, kuris pašalins tris karalius. (Apr 17,2)
25 Jis kalbės išdidžiai prieš Aukščiausiąjį ir vargins Aukščiausiojo šventuosius, sumanys pakeisti laikus ir įstatymą; jie bus atiduoti į jo rankas vienam laikui, dviem laikams ir pusei laiko. (Apr 13,5-6; Dan 12,7;
4,13) 26 Po to laikotarpio (Dievo) teismas atims iš jo valdžią, jo karalystę galutinai sužlugdys ir sunaikins.
27 O karalystė, valdžia, galia ir didybė viso pasaulio bus atiduota Aukščiausiojo šventųjų tautai; Jo karalystė bus amžina, visos galybės Jam tarnaus ir Jo klausys. 28
Tai to įvykio pabaiga. Aš, Danielius, labai nerimau, mano veidas pasikeitė, bet tą kalbą aš palaikiau savo širdyje".

Šiuo skyriumi ir sekančiais Danielius parašė, kas jam buvo parodyta apie "karalystes". Kas buvo sakyta antrame skyriuje, čia yra tąsa su įvairiais platesniais paaiškinimais.

Nebukadnesaras mirė; Babilonijai karaliavo jo anukas Belsązaras. Pranašas matė vėjo sujudintą Viduržemio jūrą. Tai buvo Dvasios — Dievo veikimas. Iškilo keturi žvėrys — valstybės. Bendrai aiškinama, kad pirmoji valstybė — liūtas buvo Babilonija. Ji buvo galinga

ir žiauri. Danieliui veikiant, ji kiek sušvelnėjo — Nebukadnesaras tapo žmoniškesniu. Antroji valstybė — lokys buvo persų — medų valstybė. Trečioji — leopardas buvo Graikija. Ketvirtoji baisus žvėris. Apie ketvirtąją valstybę Šventojo Rašto aiškintojai pasisako labai skirtingai: Antiochija, Roma, antikristas, turkai. Žvėries dešimt ragų — karaliai. Vienas ragas išaugo ir kitus tris pašalino — antikristas.

Visų Valdovas yra Viešpats; Jo galioje yra visų valstybių likimas. Žmogaus Sūnus, Jėzus, valdys amžinai. Danieliui buvo paaiškinta, kad antikristas baisiai siaus prieš Dievą ir tikinčiuosius, pagaliau Viešpats sunaikins jį. Vizija ir aiškinimas taip paveikė Danielių, kad jis neteko jėgų ir sirgo.

Žodis "laikas" arba "laikas, laikai ir pusė" paprastai reiškia "metus"; čia būtų 3,5 metų arba 42 mėnesiai, arba 1260 dienų. Kai kada reiškia paraidžiui 3,5 metų, kitose vietose kaip 4 M 14,34; Ez 4,6 būtų 1260 metų. Kai kur nėra suprantama metai, bet tam tikras laikotarpis arba simbolis; 7 reiškia pilną — tobulą, 3,5 netobulą. Šis laikotarpis siejamas su sunaikinimo pabaisa — mažu ragu trečiojo žvėries (8,13; 11,31), taipgi su Mesijo "pašalinimu" (9,27). Ką reiškia 1260 dienų? (12,11) Jėzus tą pritaikė Jeruzalės sunaikinimui ir pasaulio pabaigai. (Mt 24,15)

"Vargų metai" vadinami 7 savaitėmis. Tai laikotarpis 70 savaičių. (9,25 ,27) Tai vargai kokių niekada nebuvo (12,1) "Paskutinių laikų" (12,4,9,13; Mt 24,21). Antiochas sutepė šventovę 3,5 metų. Romėnai buvo apgulę Jeruzalę 3,5 metų, popiežiai valdė pasaulį maždaug 1260 metų; nuo 6 šimtmečio iki 18, turkai valdė Palestiną 1260 metų, nuo 637-1917 m. Danieliaus minimi "laikai" atrodo kartais yra suprantami paraidžiui, perkeltine prasmę ir simbolika. Jie įvyko istoriniai, perkelta prasme ir jų atbaigimas bus paskutiniuose laikuose. Antiochas sutepė šventovę, Titas sunaikino Jeruza-

lę, popiežiai žudė tikinčiuosius; paskutiniai vargai bus antikristo laikais. Kai kurių dalykų mes aiškiai nesuprantame ir, Danielius jų nesuprato. (8,27) Yra labai drąsių Šventojo Rašto aiškintojų, kurie viską "labai gerai žino" — patenkina žmonių smalsumą.

8 skyrius
AVINAS IR OŽYS: PERSIJA IR GRAIKIJA 1-27

1 Trečiaisiais karaliaus Belsazaro karaliavimo me-
tais aš, Danielius, pergyvenau antrą regėjimą. 2 Aš jau-
čiausi esąs lyg Susos pilyje, Elamo krašte ir stovėjau
prie Ulajo upės. 3 Pakėlęs akis, pamačiau aviną, stovin-
tį ant upės kranto. Jis turėjo du ragus. Abu ragai buvo
aukšti, bet vienas jų aukštesnis už kitą; aukštesnysis iš-
augo vėliau. 4 Aš mačiau tą aviną, badantį ragais į va-
karus, žiemius ir pietus; ir joks gyvulys negalėjo atsilai-
kyti prieš jį. Nebuvo nė vieno, galinčio išgelbėti jį iš
avino: jis elgėsi, kaip jam patiko ir darėsi vis įžūlesnis.
5 Man bestebint, ožys atėjo iš vakarų, neliesdamas že-
mės paviršiaus. Tas ožys turėjo nuostabų ragą tarpu-
akyje. 6 Priėjęs prie dviragio avino, kurį mačiau stovin-
tį prie upės, jis puolė jį visu įnirtimu. 7 Aš mačiau, kai
jis bėgo prie avino labai įnirtęs, smogė į jį ir nulaužė
jam abu ragus, o avinas neturėjo jėgos atsilaikyti. Par-
bloškęs aviną ant žemės, sutrypė jį, ir nebuvo nė vieno,
kuris išgelbėtų aviną iš ožio. 8 Ožys tapo labai galin-
gas. Jam esant pačioje galybėje, nulūžo didysis ragas,
jo vietoje išaugo keturi reikšmingi ragai keturiomis dan-
gaus kryptimis. (Dan 7,6; 11,4) 9 Iš vieno jų išdygo
mažas ragas, kuris tapo labai didelis ir nukreiptas pietų,
rytų ir pažadėtosios žemės link. (Dan 7,8; 11,16) 10 Jis
pasiekė dangaus pulkus, numetė žemėn kai kuriuos iš
jų, net dalį žvaigždžių, ir juos sumindžiojo. 11 Jis pa-
siekė net Kunigaikščio pulkus, pašalino nuolatinę auką
ir išniekino šventovę. (Dan 11,31) 12 Smurtu pašalinęs

nuolatinę auką, jis įvedė pajuokos auką; tiesa buvo at-
mesta. Ragas veikė ir jam sekėsi. 13 Aš girdėjau vieną
šventųjų atsakant kitam, kuris klausė: "Kaip ilgai tęsis
šitas regėjimas — piktadarybė apie nuolatinę auką,
šventovės panieką ir jos mindžiojimą?" 14 Jis jam atsa-
kė: "Du tūkstančius tris šimtus vakarų ir rytų (parų). Po
to šventovė vėl bus apvalyta ir pašventinta". 15 Kai aš,
Danielius, mačiau tą regėjimą ir stengiausi jį suprasti,
štai čia, prie manęs stovėjo tarsi vyras. 16 Aš išgirdau
nuo Ulajo upės žmogaus balsą: "Gąbrieliau, išaiškink
jam regėjimą". (Dan 9,21) 17 Jam atėjus prie manęs, aš
taip išsigandau, kad parpuoliau žemėn. O jis tarė:
"Žmogaus sūnau, suprask, kad tas regėjimas nurodo
pabaigos laiką". (Dan 10,9) 18 Jam bekalbant, aš gulė-
jau apstulbęs ant žemės. Jis palietė mane, pastatė ant
kojų ir tarė: 19 "Aš tau pranešu, kas atsitiks pabaigoje
rūstybės dienų, nes regėjimas kalba apie pabaigos lai-
kus. 20 Dviragis avinas, kurį matei, yra medų ir presų
karaliai. 21 Gauruotasis ožys yra Graikijos karalius; di-
dysis ragas jo tarpuakyje, tai pirmasis karalius; 22 o nu-
lūžęs ragas, kurio vietoje išaugo keturi ragai, tai ketu-
rios karalsytės, kilusios iš jo tautos, bet nepasiekusios
jo galybės. 23 Jų karaliavimui besibaigiant, kai piktada-
riai bus pripildę savo saiką, iškils akiplėša ir klastingas
karalius. (Dan 11,21) 24 Jis bus galingas, įvykdys bai-
sių nusikaltimų, sunaikins galinguosius ir šventųjų tau-
tą. 25 Jo planai bus klastingi ir jam seksis. Jo "didybė"
daugelį sunaikins. Net prieš kunigaikščių Kunigaikštį
jis stos, bet sunaikintas bus be žmogaus rankos. 26
Regėjimas, kur kalbama apie vakarus ir rytus, yra tik-
ras. Tu užrašyk tą regėjimą, nes jis įvyks tolimoje atei-
tyje". (Dan 12,4) 27 Aš, Danielius, labai nusilpau ir ke-
lias dienas sirgau; po to sustiprėjęs tarnavau karaliui.
Buvau labai neramus, nes nesupratau to regėjimo.

Danielius matė šį regėjimą ir užrašė jį paskutiniais metais Babilonijos karaliaus Belsazaro. Tai buvo kova Graikijos su Persija. Persų valstybė (7,5) buvo pavaizduota lokiu, o čia dviragiu avinu. Graikijos valstybė (7,6) buvo keturgalvis leopardas, o čia gauruotas vienragis ožys. Vienragis ožys buvo graikų karalius Aleksandras didysis, kuris nugalėjo Persiją 331 pr. Kr. Ši pranašystė įvyko 200 metų prieš jai išsipildant. Keturi ragai (8,21-22) ir keturios galvos (7,6) buvo keturios valstybės, kurios atsirado iš Aleksandro valstybės. Mažasis ragas (8,9), kuris išdygo keturių ragų vietoje, bendrai yra laikomas Antiochas Epiphonės, kuris viešpatavo 175-164 pr. Kr. Jis buvo pasiryžęs sunaikinti žydų religiją (11,21-35), bet (8,19) sakyta, kad tai yra paskutiniai laikai. Antiochas buvo pirmtakas antikristo.

Angelas Gabrielis paaiškino Danieliui regėjimą, bet Danielius nesuprato jo. (8,27) Mažasis ragas — Antiochas tapo labai dideliu, jis pasiekė dangaus pulkus ir dalį žvaigždžių sunaikino; tai yra tikinčiųjų.

9 skyrius
DANIELIAUS MALDA IR PRANAŠAVIMAS APIE SEPTYNIASDEŠIMT SAVAIČIŲ 1-27

1 Dariaus, Ahasvero sūnaus (Xerxes), kilusio iš
medų padermės, kuris tapo kaldėnų karaliumi, (Dan
6,1) 2 pirmaisiais karaliavimo metais aš, Danielius, pa-
stebėjau Raštuose metų skaičių, kuris pagal Viešpaties
Žodį, duotą pranašui Jeremijui, reiškia: Jeruzalė su-
griauta stovės septyniasdešimt metų. (Jer 25,11-12) 3
Aš kreipiausi į Viešpatį Dievą ir ieškojau atsakymo
malda, maldavimais, pasninku, ašutine ir pelenuose. 4
Meldžiau Viešpatį, savo Dievą: "Viešpatie, didis ir bai-
mę keliantis Dieve! Tu laikai Sandarą ir ištikimybę su
tais, kurie Tave myli ir laiko Tavo įsakymus. 5 Mes nu-
sidėjome, nusikaltome, piktai elgėmės, maištavome, at-
metėme Tavo įsakymus ir nuostatus. 6 Mes neklausėme

Tavo tarnų, pranašų, kurie kalbėjo Tavo vardu mūsų
karaliams, kunigaikščiams, tėvams ir visai tautai. 7 Tu,
Viešpatie, esi teisus, o mums Judėjos ir Jeruzalės gy-
ventojams ir visiems izraelitams visose šalyse, po ku-
rias juos išsklaidei dėl ištikimybės laužymo, gėda, kaip
šiandien matome. 8 Viešpatie, mums, mūsų karaliams,
kunigaikščiams ir mūsų tėvams, kurie nusidėjo, gėda.
(Iz 43,27) 9 Viešpatie, mūsų Dieve, Tu esi gailestingas
ir atlaidus; mes neklausėme Tavęs. (Ps 130,4) 10 Mes
neklausėme Viešpaties, savo Dievo, nesekėme Jo nuro-
dymų, kuriuos Jis mums davė per savo tarnus, prana-
šus. 11 Visas Izraelis sulaužė Tavo įstatymą ir atkrito
nuo tikėjimo; neklausė Tavo balso. Tada pasipylė ant
mūsų Tavo prakeikimas, kuris parašytas Dievo tarno
Mozės įstatyme, nes mes įstatymui nusikaltome. (5 M
28,15-68; 3 M 26,14-39) 12 Jis įvykdė savo Žodį, pa-
sakytą mums ir mūsų valdovams, kad Jis užleisiąs tokią
didelę nelaimę, kurios dar niekur po dangumi nėra bu-
vę, kuri įvyko Jeruzalėje; 13 apie tai parašyta Mozės
įstatyme. Bet mes nemaldavome Viešpaties, savo Die-
vo, nenusigręžėme nuo savo nedorybių ir nekreipėme
dėmesio į Jo tiesą. 14 Viešpats sekė mus ir todėl leido
mums bausmę, nes Viešpats, mūsų Dievas, yra teisus
visuose savo darbuose, bet mes neklausėme Jo balso.
(Jer 1,12) 15 Viešpatie, mūsų Dieve, Tu galinga ranka
išvedei savo tautą iš Egipto krašto ir pasidarei žinomą
vardą iki šiandien, bet mes nusidėjome ir elgėmės pik-
tai. 16 Viešpatie, visi Tavo veiksmai yra teisingi; tačiau
maldauju, tenusigręžia Tavo rūstybė nuo Jeruzalės, Ta-
vo šventojo kalno, nes dėl mūsų nuodėmių ir mūsų tė-
vų nedorybių Jeruzalė ir Tavo tauta tapo panieka vi-
siems, aplink mus gyvenantiems. 17 Dabar, mūsų Die-
ve, išklausyk savo tarno maldą bei maldavimą, leisk sa-
vo veidui šviesti ant sugriautos savo vardo šventovės.
18 Viešpatie, mano Dieve, meldžiu Tave, išgirsk, at-
verk akis ir pažvelk į mūsų sunaikintas vietoves ir

miestą, kuris pavadintas Tavo vardu. Mes remiamės ne savo teisingais darbais, bet maldaujame Tavo gailestingumo bei pasigailėjimo. (Ps 115,1) 19 Viešpatie, išgirsk. Viešpatie, atleisk. Viešpatie, atkreipk dėmesį ir gelbėk. Negaišk, mano Dieve. Juk Tavo vardu pavadintas Tavo miestas ir Tavo tauta". (Jer 14,9)

20 Melsdamasis ir išpažindamas savo bei Izraelio tautos nuodėmę kreipiausi į Viešpatį, savo Dievą, atstatyti šventovę. 21 Man dar besimeldžiant vakarinės aukos metu, prie manęs nusileido Gabrielis, kurį anksčiau mačiau regėjime. (Dan 8,16) 22 Jis tarė: "Danieliau, aš atėjau pamokyti tave ir duoti tau pilną pranašystės supratimą. 23 Tavo maldos pradžioje gavau įsakymą ir atėjau tau pranešti, nes tu labai mylimas! Įsidėmėk viską ir suprask regėjimą. 24 Septyniasdešimt savaičių paskirta tavo tautai ir šventajam miestui išsilaisvinti iš nusikaltimų ir piktybių. Kai nusikaltimas ir nuodėmė bus pašalinta, nedorybė sunaikinta, teisingumas atstatytas, tuomet išsipildys regėjimas bei pranašystė, ir šventovė bus atstatyta. 25 Žinok ir įsidėmėk: nuo tada, kai išėjo įsakymas atstatyti Jeruzalę, iki vieno patepto kunigaikščio pasirodymo, praeis septynios savaitės; ji bus atstatyta neramiu metu. Šešiasdešimt dviejų savaičių laikotarpyje ji pasiliks atstatyta su aikštėmis ir gatvėmis. (Ez 6,14) 26 Praslinkus šešiasdešimt dviem savaitėm, bus pašalintas pateptasis be teismo sprendimo. Vieno kunigaikščio pulkai sunaikins miestą ir šventovę. Tada ateis galas lyg tvanu; iki karo pabaigos bus baisių sunaikinimų. (Lk 21,24) 27 Kunigaikštis sudarys sąjungą su daugeliu galiūnų vieną savaitę. Savaitės viduryje pašalins aukų aukojimą, o ant aukuro aukos pasibjaurėjimo auką, kol numatytas galas ateis sunaikintojui." (Dan 12,11; Mt 24,15)

Danielius šį regėjimą užrašė 538 pr. Kr. Tuo metu pranašas buvo apie 90 metų amžiaus. Babilonija buvo

sunaikinta, turėjo būti priartėjęs pranašo Jeremijo pranašavimas (Jer 25,11; 29,4-) apie žydų sugrįžimą į senąją tėvynę. Danielius neieškojo aplinkybėse kaltės, bet pripažino tautos — žmonių nusikaltimą. Kaltę jis priskaitė protėviams, savo kartai ir pats sau. Jis nelaukė aplinkybių pasikeitimo, bet Dievo malonės. Dievas nuostabiai išklausė maldą. Vakarinės aukos metu (nors jau seniai aukos nebebuvo aukojamos) angelas Gabrielis atėjo pas jį, pranešė jam Dievo malonę ir Danielių pavadino Viešpaties mylimu.

Bausmės 70 metų laikas yra praėjęs, tautai kaltė atleista ir ji bus išlaisvinta, Pateptasis ateis. Ilgas laikas, 62 savaitės, 49 metai praeis iki Jeruzalėje šventovė bus atstatyta. Pagal Neheiją 1,1 bus 450 metai pr. Kr. Po to praeis 434 metai iki Jėzaus pasirodymo. Jėzus bus be kaltės nužudytas. Romėnai (Titas) sunaikins Jeruzalę. Jėzus atsteigs naują Sandarą. Jėzaus veikimu (mirtimi) aukos bus pašalintos. Tai yra bendri bruožai ką galima suprasti apie Gabrielio paaiškinimą. Apie šią vietą ir skaičius yra įvairiausių aiškinimų jau iš senų laikų.

10 skyrius
NAUJAS APREIŠKIMAS DANIELIUI — ANGELŲ KOVA 1-21

1 Trečiaisiais metais, viešpataujant Persijos karaliui
Kirui, Žodis buvo suteiktas Danieliui, kuris buvo vadinamas Beltsazaru. Tas Žodis buvo tikras ir jis jį suprato
regėjime. (Dan 1,7,21) 2 "Tuomet aš, Danielius, liūdėjau tris savaites. 3 Skanaus valgio nevalgiau; mėsos ir
vyno neėmiau į burną ir tepalų nevartojau tris savaites.
4 Pirmo mėnesio dvidešimt ketvirtą dieną stovėjau ant
didžiulės Tigro upės kranto. 5 Pakėlęs akis, pamačiau
ten stovintį vyrą, apsivilkusį drobiniais ir susijuosusį
gryno aukso juosta. (Ez 9,2; Apr 1,13-15) 6 Jo kūnas
buvo kaip krizolitas, veidas — kaip žaibo blyksėjimas,
akys — kaip fakelas, rankos ir kojos — žėrintis skaist-

varis, o žodžių garsas, — kaip didelės minios triukš-
mas. 7 Aš, Danielius, vienas temačiau tą regėjimą; vy-
rai, kurie buvo su manimi, nematė jo, bet didelė baimė
apėmė juos. Jie pasislėpė. 8 Aš likau vienas. Pamatęs
šitą didingą regėjimą, netekau jėgų; mano veidas išbalo,
ir aš nusilpau. 9 Išgirdau žodžių garsą, kritau, netekęs
sąmonės , ir veidu prisiglaudžiau prie žemės. (Dan
8,17-18) 10 Ranka palietė mane ir padėjo man atsiremti
keliais ir rankomis. 11 Jis man tarė: 'Danieliau, tu myli-
masis! Įsidėmėk žodžius, kuriuos tau kalbėsiu, stovėk,
nes esu siųstas pas tave!' Jam kalbant, aš atsistojau dre-
bėdamas. 12 Jis toliau kalbėjo: 'Danieliau, nebijok! Nuo
pirmosios dienos, kai pradėjai suprasti ir nusižeminti
savo Dievo akivaizdoje, tavo prašymas ir malda yra iš-
klausyti. 13 Persų karalystės kunigaikštis man priešino-
si dvidešimt vieną dieną; bet štai Mikolas, vienas vyres-
niųjų kunigaikščių, atėjo man į pagalbą; aš palikau jį ten
prie Persijos karalystės kunigaikščio. 14 Atėjau tau pa-
aiškinti, kas atsitiks tavo tautai paskutinėse dienose, nes
šitas regėjimas yra tolimai ateičiai'. (Dan 9,22) 15 Jam
taip bekalbant su manimi, aš nuleidau akis ir tylėjau. 16
Štai vienas, panašus į žmogaus sūnų, palietė mano lū-
pas. Tada aš kalbėjau stovinčiam prieš mane: 'Mano
Viešpatie! Regėjimo metu mane taip suėmė skausmai,
kad netekau jėgų. (Iz 6,7; Jer 1,9) 17 Kaip gi aš, Vieš-
paties tarnas, galėčiau kalbėti su Viešpačiu netekęs jėgų
ir neatgavęs kvapo!' 18 Tada mane vėl palietė ir sustip-
rino ta pati asmenybė. 19 Ji tarė: 'Nebijok mylimasis!
Ramybė tau! Būk drąsus ir stiprus!' Jam bekalbant su
manimi, pasijutau esąs stiprus ir tariau: 'Tekalba mano
Viešpats, nes Tu mane sustiprinai!' (Apr 1,17) 20 Jis
atsakė: 'Ar žinai, kodėl atėjau pas tave? Dabar vėl turiu
kovoti su persų kunigaikščiu, kai jį nugalėsiu, ateis
Graikijos kunigaikštis. 21 Aš tau paskelbsiu, kas para-
šyta tiesos knygoje. Nėra nė vieno, kuris man padėtų
prieš juos, tik Mikolas (archangelas), jūsų kunigaikš-

tis'."

Šis ketvirtas Danieliaus regėjimas minimas 10-12 skyriuose. Tai įvyko, trečiaisiais Kiro viešpatavimo metais, prie Tigro upės. Regėjimą matė vienas Danielius, kiti jautė dieviško apreiškimo galią, išsigando, pabėgo, paliko vieną Danielių.

Buvo tikima, kad kiekviena tauta turi savo angelą sargą. Izraelio tautos angelas sargas buvo Mikolas. Persija ir Graikija turėjo savo angelus sargus. Kova ėjo tarp angelų, kai dvasia (angelas) laimėjo, tada karalius davė savo sutikimą grįžti žydams į savo tėvynę. Jėzui gimstant ir mirštant angelų veikla buvo didelė.

11 skyrius
ŠIAURĖS (SIRIJOS) IR PIETŲ (EGIPTO) KARALIAI 1-45

1 "Nuo pirmųjų Dariaus, medo, viešpatavimo metų buvau jam patarėju ir talkininku. 2 Dabar paskelbsiu tau tiesą. Dar trys karaliai iškils Persijoje; turtingiausias iš jų bus ketvirtasis. Jis, sustiprėjęs ir praturtėjęs, sukils prieš Graikiją. (Dan 10,21) 3 Tuomet iškils galingas karalius, kuris valdys stipria ranka ir įvykdys savo planus. 4 Pačioje galybėje jo karalystė subyrės ir bus padalyta į keturias dalis ne jo palikuonims; jos nebus tokios galingos, kaip jam viešpataujant. Karalystė bus sunaikinta, nes ją valdys svetimi. (Dan 8,8,22)

5 Tada pietų (Egiptas) karalius sustiprės; vienas jo kunigaikščių taps galingesnis net už patį karalių; jo valdžia sieks plačiai. 6 Keliems metams praslinkus, jie sudarys sutartį (Egiptas, Sirija). Pietų karaliaus duktė ištekės už šiaurės karaliaus, santarvei sustiprinti, bet ji neišsilaikys, jos palikuonis paveldės valdžią. Ji, jos palyda, vaikas ir vyras turės išvykti. 7 Tuo laiku iškils iš jos giminės pietų karalius. Jis kariaus prieš šiaurės karalių, įsiverš į jo tvirtovę ir ją užims. 8 Jų dievaičius, nulietus

atvaizdus, brangius indus, sidabrą ir auksą jis pargabens kaip grobį į Egiptą. Kurį laiką karų su šiaurės karaliumi nebebus. 9 Vėliau šiaurės karalius užpuls pietų karalių ir įsiverš į jo kraštą, bet sugrįš nieko nelaimėjęs.

10 Jo sūnūs, surinkę milžinišką kariuomenę, atžygiuos ir užlies kraštą (Izraelio), prasiverš iki pietų karaliaus tvirtovės. 11 Tada pietų karalius įnirtęs kariaus su šiaurės karaliumi ir jo milžinišką armiją sunaikins. 12 Paėmęs daugybę nelaisvėn, jis didžiuosis; nors išžudytų ir dešimtis tūkstančių, jo pergalė bus trumpa. 13 Keliems metams praslinkus, šiaurės karalius, vėl surinks didelę armiją ir eis prieš Egiptą. 14 Tada kitos tautos ir Izraelis prisijungs prieš pietų karalių, norėdami įvykdyti pranašystę, bet jie nelaimės. 15 Šiaurės karalius atžygiavęs supils pylimą ir paims sutvirtintą miestą. Pietų karalius neatsilaikys, jo rinktinė kariuomenė bus sunaikinta. 16 Šiaurės karaliaus pajėgos trauks prieš jį, niekas nepajėgs jų sulaikyti. Jis užims visą Garbingąją šalį. (Dan 8,9) 17 Jis (šiaurės karalius) planuos užimti pietų karalystę, sudarys su ja sutartį, išleisdamas už jo vieną savo dukterų, kad tą karalystę sunaikintų, bet jam nepavyks tas planas įgyvendinti. 18 Tada jis nukreips dėmesį į pajūrį, didelę jo dalį užims, bet vienas kariuomenės vadų padarys galą tam jo įžūlumui; jis pjaus, ką pasėjęs. 19 Tada jis trauksis atgal į savo šalies tvirtoves; pakelyje sutiks nesėkmių ir dings. 20 Jo įpėdinis siųs mokesčių rinkėją į Garbingąją šalį; po kurio laiko, jis žus, ne dėl keršto ir ne kovoje.

21 Po jo karaliaus vietą užims niekšas, žmogus be garbės. Jis iškils netikėtai ir apgaule pasiglemš karališką valdžią. (Dan 8,23) 22 Priešingos ginkluotos pajėgos bus šluote nušluotos ir sutriuškintos jo akivaizdoje, taip pat ir Sandaros kunigaikštis. 23 Sudaryta sutartis su juo, bus klastinga ir bevertė. Su sauja šalininkų jis taps galingas. 24 Nelauktai jis įžygiuos į turtingąsias krašto provincijas ir darys, ko nedarė nei jo tėvai, nei jo

tėvų tėvai; karo grobį ir gėrybes jis žmonėms barstyte
barstys. Jis planuos ir tvirtoves užimti. 25 Įsidrąsinęs
sutelks savo pajėgas žygiuoti prieš pietų karalių. Pietų
karalius pasiruoš karui su milžiniška ir galinga kariuo-
mene, bet neįstengs šiaurės karaliui pasipriešinti, nes
prieš jį bus sugalvotas sąmokslas: 26 jo paties pavaldi-
niai, valgantys prie jo stalo, nužudys jį; jo kariuomenė
bus išsklaidyta, labai daug karių žus. 27 Abu karaliai
pasitarimo metu stengsis vienas kitą klastingai sunai-
kinti, bet nepavyks, nes dar nėra atėjęs Dievo numaty-
tas laikas. 28 Šiaurės karalius sugrįš į kraštą su gausiu
grobiu, bet jo troškimas yra prieš šventąją Sandarą. Tai
įvykdęs, jis sugrįš į savo kraštą. 29 Paskirtu metu jis
vėl žygiuos į pietus, bet antrą kartą nebebus taip, kaip
pirmąjį. 30 Prieš jį atplauks laivai iš Kitimo. Jis išsigan-
dęs pasitrauks. Įnirtęs puls šventąją Sandarą. Jis ieškos
patarimų tarp atkritusiųjų nuo Sandaros. 31 Jo ginkluo-
tos pajėgos suteps šventovę ir tvirtovę, pašalins nuola-
tinę auką ir toje vietoje pastatys sunaikinimo pabaisą.
(Dan 9,27; 12,11; Mt 24,15) 32 Neištikimus Sandarai
jis suklaidins, bet žmonės, kurie pažįsta savo Dievą,
liks ištikimi. 33 Tautos išminčiai neva mokys žmones;
kurį laiką jie bus žudomi kardu, liepsna, įkalinimu ir
apiplėšimu. (Dan 12,3) 34 Žudomi jie negaus pagalbos;
daugelis prisidės prie jų tik veidmainiaudami. 35 Kai
kurie išminčiai patys žus, kad kiti būtų ištirti, išbandyti
ir apvalyti. Jie veiks iki jiems skirto laiko.

36 Karalius elgsis išdidžiai, didžiuosis prieš dievus
ir prieš dievų Dievą išdidžiai kalbės; jam seksis, kol
dieviškoji rūstybė bus paliesta, nes kas nuspręsta —
įvyks. (2 Tes 2,4; Dan 7,8,25; Apr 13,5-6) 37 Nei savo
tėvų dievų, nei moterų mylimojo dievo, nei jokio kito
dievo jis negerbs; jis didžiuosis prieš visus. (1 Tim 4,3)
38 Tik tvirtovių dievą jis garbins; dievą, kurio nepažino
jo tėvai. Jis garbins jį auksu, sidabru, brangiais akmeni-
mis ir brangenybėmis. 39 Jis parūpins tvirtovėms sve-

timų dievų. Kas jam pataikaus, tam jis suteiks daug garbės, padarys valdovu ir atpildui dalins žemę. 40 Paskutiniais amžiais su juo kariaus pietų karalius. Kaip audra įsiverš į kraštą šiaurės karalius kovos vežimais, raitais bei laivais; kaip tvanas užlies jį ir užims. 41 Jis įpuls į Garbingąjį kraštą, dešimtys tūkstančių žus; edomitai, moabitai ir didžioji dalis amonitų išsigelbės iš jo rankos. 42 Jis puls kitus kraštus, ir Egipto kraštas neišsigelbės. 43 Jis laimės Egipto aukso ir sidabro lobius bei brangenybes; libiai ir etiopai seks jį. 44 Gandai iš šiaurės ir rytų nugąsdins jį. Labai įnirtęs, išsklaidys ir sunaikins priešus. 45 Jis pastatys savo vyriausią būstinę palapinėje tarp jūros ir šventojo kalno; ten jis gaus galą, ir nė vienas nepadės jam".

Danieliui buvo parodyta sekančių šimtmečių kovos graikų su persais. Kas parašyta nėra lengvai suprantama ir daug kas aiškina skirtingai. Palestina ir izraelitai dažnai buvo įtraukti į kovas. Kas turi galimybę tų laikų istoriją skaityti, gali savo išvadas pasidaryti. Priminti trumpai daugelį valdovų vardų skaitytojui mažai ką padės.

Skyriuose 2,7,8,9,11 sakyta apie keturias valstybes, kurios valdė tada žinomą pasaulį nuo Danieliaus iki Kristaus ir dalinai po Kristaus iki paskutinių laikų. Babilonija viešpatavo 606-536 pr. Kr. Persija 536-332 pr. Kr. Graikija, po Aleksandro didžiojo, padalinta į keturias dalis 331-146 pr. Kr. Sirija buvo vadinama šiaurės valstybė, o Egiptas — pietų; kovos tarp jų vyko 323-146 pr. Kr. Antiochas Epiphanės sutepė Jeruzalės šventovę 175-164 pr. Kr. Romos valstybė 146 pr. Kr.- 400 po Kr. Jėzaus viešа veikla 26-30 po Kr. Jeruzalės sunaikinimas 70 po Kr. Popiežystės viešpatavimo laikotarpis 600-18 šimtmečio. Mahometai valdė šventąją žemę 700-1917 m.

12 skyrius
PASKUTINIEJI LAIKAI 1-13

1 "Tuo laiku pakils Mikolas, didysis kunigaikštis,
kuris saugoja tavo tautiečius. Tada bus tokie sunkūs lai-
kai, kokių nebuvo nuo tautų įsikūrimo. Tačiau tavo tau-
ta bus išgelbėta: kiekvienas, kuris bus įrašytas gyveni-
mo knygoje. (Dan 10,13; Mt 24,21; 2 M 32,32; Fil 4,3)
2 Daugelis miegančių žemės dulkėse pabus, vieni amži-
nam gyvenimui, kiti amžinai paniekai ir kančioms. (Jn;
5,29) 3 Išmintingieji žibės dangaus spindėjimu; kurie
mokė žmones teisingumo, — kaip žvaigždės per amžių
amžius. (Mt 13,43; 1 Kor 15,41-42) 4 O tu, Danieliau,
paslėpk tuos žodžius ir užantspauduok knygą iki pa-
skirto laiko. Žmonės daug keliaus, jų žinojimas pratur-
tės!" (Apr 10,4)

5 Aš, Danielius, žiūrėjau ir čia mačiau stovinčius
kitus du (angelus): vienas šitame krante, o antras ana-
pus upės. 6 Tada pirmasis klausė drobiniais apsivilkusį,
stovintį prie upės vandens: "Kaip toli tų nuostabių įvy-
kių galas?" (Dan 10,5) 7 Išgirdau drobiniais apsivilku-
sį, stovintį prie upės vandens, kalbant; jis pakėlė savo
dešinę ir kairę į dangų ir prisiekė amžinai Gyvuoju, tar-
damas: "Užtruks vieną laiką, du laikus ir pusę laiko; kai
pasiliaus šventosios tautos naikinimas, tada visa bus
įvykdyta". (Apr 10,5-6; 7,25) 8 Aš tai girdėjau, bet ne-
supratau ir klausiau: "Mano viešpatie, kuo tai baigsis?"
9 Jis atsakė: "Danieliau, eik, nes tie žodžiai lieka pa-
slėpti ir užantspauduoti iki pabaigos laiko. 10 Daugelis
bus apvalyti, išbaltinti ir ugnimi išmėginti. Niekšai elg-
sis niekšiškai ir to nesupras, bet išmintingieji supras. 11
Nuo to laiko, kai nuolatinę auką pašalins ir pasibaisėji-
mo bjaurybę pastatys, yra tūkstantis du šimtai devy-
niasdešimt dienų. (Dan 11,31; Mt 24,15) 12 Laimingas,
kuris laukia ir ištveria tūkstantį tris šimtus trisdešimt
penkias dienas. 13 Tu eik ir pailsėk; prisikelsi dienų pa-

baigoje savo dalios gauti".

Danieliui buvo parodytas didelis, artėjantis vargas. Izraelio tautos angelas sargas Mikolas išgelbės ją. Visi tikintieji, kurie įrašyti gyvenimo knygoje, bus išgelbėti. Mirusieji bus prikelti ir teisti. Kurie teisiai gyveno ir kitus mokė bus pagerbti.

Angelas klausė, kaip ilgai tas viskas tęsis. "Laikas, laikai ir pusė laiko" yra tam tikras laikotarpis arba kaip (7,25) sakyta; — trys ir pusė metų. Antiochas buvo Jeruzalės šventovėje panaikinęs aukavimą ir ant aukuro pastatęs Jupiterio statulą 145-148. Kristus viešai veikė tris ir pusę metų.

Visais laikais buvo blogų ir teisių žmonių. Blogi negali daryti gerų darbų, kaip blogi medžiai negali duoti gerų vaisių. Teisieji yra apvalomi per Evangelijos Žodį, bet dažnai per vargus ir kentėjimus. Taip tas tęsis iki pabaigos. Danielius visko nesuprato; jam buvo pasakyta eiti į atilsį ir pailsėti. Tikinčiųjų laukia atilsis ir prikėlimas.

"Išmintis padidės". Daug kas aiškina, kad supratimas padidės; įvairiausi išradimai. Bet ar nėra didžiausias išminties padidėjimas, kai žmogus supranta, kad jis nieko nežino ir duoda garbę Dievui? Paskutiniais laikais žmonės sužinojo daugiau apie begalinę erdvę ir jos dydį; atomą suskaldžius mokslininkai geriau pažino mažiausių dalelyčių sudėtį; jie suprato, kad žmogus labai mažai žino ir ateityje nesugebės daug ko pasiekti.

PRANAŠAS OZĖJAS

Pirmieji keturi pranašai Izaijas, Jeremijas, Ezekielis ir Danielius vadinami didžiaisiais dėl jų didesnės raštų gausos. Paskutinieji dvylika vadinami mažaisiais pranašais, nes jų raštų žymiai mažiau. Pranašų knygos sudėtos ne pagal chronologiją.

Apie pranašą Ozėją žinome tiek, kiek apie jį jo knygoje pasakyta. Jo veiklos laikas buvo 755-720 pr. Kr. Ozėjo veikla pasireiškė kiek vėliau negu pranašo Amoso, bet prieš Izaiją ir Miką. Jis gyveno ir veikė Izraelio valstybėje. Jo veikla pasireiškė karaliaus Jeroboamo II laikais 790-749 pr. Kr. Tai buvo Izraelio valstybės žydėjimo laikai. Politiniai ir ekonominiai valstybė klestėjo, bet moralė ir tikėjimas smuko. Pranašas įspėjo tautą ir valdovus atsisakyti stabų, garbinti vieną Dievą.

Pranašo knygą galima padalinti į dvi dalis. Pranašo šeima 1-3; pranašavimai-pamokslai 4-14. Bendra pranašo knygos tema — meilė. Dievas įsakė pranašui vesti paleistuvę. Ji buvo jam neištikima, bet pranašas atleido jai ir gyveno su ja. Taip ir Dievas atleis neištikimai savo tautai, jei žmonės kreipsis į Jį. Pranašas mirė prieš Izraelio valstybės sunaikinimą ir tautos ištrėmimą 721 pr. Kr.

1 skyrius
OZĖJO ŠEIMA, GRĮŽIMAS IŠ TREMTIES 1-11

1 Viešpaties Žodis buvo suteiktas Berio sūnui
Ozėjui, Judėjos karalių Ozijo, Joatamo, Achazo, Ezeki-
jo, ir Joaso sūnui, Izraelio karaliui, Jeroboamui viešpa-
taujant. (Iz 1,1; 2 Kar 14,25; Am 1,1) 2 Pradžia Vieš-
paties kalbos Ozėjui. Viešpats tarė: "Eik, imk sau žmo-
ną paleistuvę ir susilauk iš jos vaikų, nes kraštas labai
žemos dorovės, atitolęs nuo Viešpaties". (Oz 3,1) 3
Jis vedė Gomerą, Diblajimo dukterį; ji pastojo ir pagim-
dė sūnų. 4 Viešapts tarė pranašui: "Tebūnie jo vardas
"Jezreel' (Dievas išsklaido), netrukus nubausiu Jehaus
namus (Izraelio karalius) dėl Jezreelyje pralieto kraujo
ir padarysiu galą Izraelio karalystei. (2 Kar 10,30) 5 Tą
dieną sulaužysiu Izraelio lanką (kariškąją galybę) Jezre-
elio slėnyje". 6 Gomera vėl pastojo ir pagimdė dukterį.
Viešpats tarė jam: "Jos vardas tebūnie 'Lo-Ruhama'
(Nemylima), nes Aš toliau nebepasigailėsiu Izraelio na-
mų ir jiems nebeatleisiu. (Oz 2,3,25) 7 Aš pasigailėsiu
Judėjos ir gelbėsiu juos, bet ne karu: lankais, kardais,
žirgais bei raiteliais". 8 Gomera, nustojusi maitinti Lo-
Ruhamą, pastojo ir pagimdė sūnų. 9 Viešpats tarė: "Va-
dink jį 'Lo-Ammi' (Ne mano tauta), nes jūs ne mano
tauta ir Aš nesu jūsų Dievas". (Oz 2,3,25)
10 "Izraelio palikuonys bus, kaip jūros smiltys, ne-
suseikėjami ir nesuskaičiuojami". Dabar Dievas sako:
"Jūs ne mano tauta", — vėliau juos vadins: "Gyvojo
Dievo vaikais". (1 M 22,17; Rom 9,26) 11 Judėjos ir
Izraelio vaikai tremtyje susijungs, išsirinks vieną vadą
ir laimingai grįš į savo kraštą. Dievas juos laimins. Didi
bus Jezreelio diena. (Iz 11,11-13; Jer 3,18; Ez 37,22)

Ozėjas pasisakė buvęs Berio sūnus. Kai kurie Šventojo Rašto aiškintojai įrodinėja, kad jis buvęs ūkininko sūnus; kiti vėl laiko jį buvusį pranašų draugijos nariu. Pranašas mini jo laikais buvusius keturis Judėjos

ir vieną (Jeroboamą II) Izraelio karalių. Karaliaus Jeroboamo II laikais Izraelio valstybė buvo pasiekusi politiniai ir ekonominiai aukščiausią laipsnį gerovės, bet doros atžvilgiu buvo kritusi labai žemai. Ozėjas įspėjo valdovus ir tautą tikėti Dievą ir laikytis Jo duotų nuostatų.

Bendrai, kai Dievas pašaukia žmogų savo tarnybai, pasakoma apie tą pašaukimą. Apie Ozėjo pašaukimą nieko nėra sakyta. Yra sakyta tik, kad kraštas buvo labai žemos dorovės ir pranašui įsakyta vesti paleistuvę mergaitę. Juk tai yra baisu, santuoka sugriauta iš pat pradžios. Kartais Viešpats įsakė pranašams daryti nepaprastų dalykų. Pranašui Izaijui Jis įsakė vaikščioti basam ir pusplikiui (20,2), Jeremijui nešioti jungą ant sprando (27,2), Ezekieliui gulėti ant vieno šono 390 dienų, o ant antro — 40 (4,4,6) ir žmoną palaidoti be įprastų apeigų (24,15-).

Pranašas pakluso Dievo įsakymui; vedė paleistuvę, mylėjo ją ir susilaukė iš jos vaikų. Kai kas įrodinėja, kad tais laikais Izraelyje iš viso nebebuvo žmonių prisilaikančių dorovės.

Jezreelio lygumoje vyko visais laikais žiaurios kovos — karai. Ozėjo vaikų vardai buvo: Jezreelis (Dievas išsklaido), Lo-Ruhama (Nemylima) ir Lo-Ammi (Ne mano tauta). Kai vaikai buvo taip vadinami arba šaukiami, ką tai priminė ir reiškė tėvams, vaikams ir tiems, kurie girdėjo taip vaikus vadinant!

Pabaigoje skyriaus sakyta, kad Dievas nebepasigailės izraelitų; sunaikins valstybę, leis žmones ištremti. Tremtyje jie įtikės Dievą ir bus vadinami "Gyvojo Dievo vaikais". Tai yra Dievo meilės įrodymas. Jėzus gyveno ant šios žemės, mokė žmones ir mirė ant kryžiaus, kad netikinčius išgelbėtų. Pranašas pakluso Viešpačiui, mylėjo paleistuvę, o Dievas įrodė, kad Jis myli ir gelbsti netikinčius žmones. Štai kokia Dievo meilė!

2 skyrius
SULAUŽYTA IR ATSTATYTA DIEVO SANDARA 1-23

1 Vadinkite savo brolius: "Mano tauta" ir savo se-
seris: "Mylima". (Oz 1,6,9) 2 "Kaltinkite savo motiną,
kaltinkite ją, nes ji ne mano žmona ir aš ne jos vyras!
Teatsisako ji paleistuvystės ir svetimavimo, 3 kad nenu-
rėdyčiau jos nuogai, nepastatyčiau, kaip naujagimio jo
gimimo dieną, nepadaryčiau jos panašios į tyrlaukį ir
nenutroškinčiau. 4 Nepasigailėsiu ir jos vaikų, nes jie
paleistuvės vaikai. 5 Jų motina elgėsi begėdiškai. Ji sa-
kė: 'Aš seksiu savo meilužius, duodančius man duonos,
vandens, vilnų, linų, aliejaus ir gėrimų'. (Jer 44,17) 6
Aš užtversiu jos kelią erškėčiais, užstatysiu sieną, kad ji
neberastų takų. 7 Ji bėgs paskui savo meilužius, bet jų
nepavys, ji ieškos jų, bet neras. Tada ji sakys: 'Grįšiu
pas savo pirmąjį vyrą, nes pas jį man buvo geriau negu
dabar'. 8 Ji nesuprato, kad Aš jai daviau vyno, aliejaus
ir parūpinau daug sidabro bei aukso, kurį ji panaudojo
Baalui! 9 Todėl, atėjus tinkamam metui, Aš atimsiu iš
jos javus, vyną, vilnas ir linus, kuriais dengė savo kū-
ną. 10 Dabar Aš atidengsiu jos paikumą meilužių aky-
se; ir niekas jos nebeišgelbės iš mano rankų. (Jer
13,22,26) 11 Padarysiu galą jos džiaugsmui, puotoms,
mėnulio ir metinėms šventėms. 12 Aš sunaikinsiu jos
vynmedžius ir figmedžius, apie kuriuos ji kalbėjo: 'Tai
mano, man meilužių duotas užmokestis'. Aš tuos sodus
paversiu džiunglėmis, juose ganysis laukiniai žvėrys.
13 Bausiu ją dėl Baalo švenčių, nes ji smilkydavo
jiems, dabindavosi žiedais ir papuošalais, sekdavo mei-
lužius, o mane pamiršdavo", — sako Viešpats. 14 "Aš
ją viliosiu, išvesiu į tyrus ir nuoširdžiai kalbėsiu. (Ez
20,35; Iz 40,2) 15 Aš ten jai duosiu vynuogynus ir
Akoro slėnį — Vilties vartus. Ji ten seks mane, kaip
jaunystėje, išvykus iš Egipto krašto. (Joz 24-26; 2 M
15,1) 16 Tą dieną, — sako Viešpats, — tu vadinsi ma-

ne: 'Mano vyras', ir nebevadinsi: 'Mano Baalas'. 17 Aš
pašalinsiu Baalo vardą iš jos burnos, ir ji nebeminės jo.
18 Tuomet padarysiu Sandarą su laukiniais gyvuliais,
padangių paukščiais ir žemės kirminais; karą, lanką ir
kardą pašalinsiu iš krašto ir leisiu jai saugiai gyventi.
(Ez 34,35) 19 Aš susižadėsiu su ja amžinai; susižadėsiu
teisybe ir teise, malone ir gailestingumu. (Apr 19,7) 20
Susižadėsiu su ja ištikimybe; tada ji pažins Viešpatį.
(Ps 146,6; Jer 31,34) 21 Tą dieną, — sako Viešpats: —
Aš laiminsiu žemę; 22 kad ji duotų Jezreeliui javų, vyno ir aliejaus. 23 Aš juos įkurdinsiu tame krašte, pamilsiu 'Nemylimąją' ir sakysiu: 'Tu mano tauta', o ji atsakys: 'Tu mano Dievas'." (Oz 1,6; Rom 9,25; 1 Ptr 2,10)

Ozėjo žmona kaltinama neištikimybe. Ji seka meilužius, bet jai nesiseka. Ji supranta savo padėtį, nori grįžti pas savo pirmąjį vyrą (Ozėją). Šventajame Rašte daug kartų Izraelis buvo pavaizduotas kaip "žmona", o Dievas kaip "vyras". Taip yra ir čia. Dievas išrinko žydų tautą savo garbei. Bet ji sekė dievaičius; garbino Baalą. Sekė bausmė — tremtis. Žmonės suprato savo kaltę. Tremtyje — tyruose, Dievas pakeitė žmonių galvoseną. Padarė su jais naują Sandarą — Jis tapo jų Dievas, o jie — Jo tauta.

Akoro slėnys yra labai derlingas prie Jericho.

3 skyrius
DIEVAS MALONE LAIMI TAUTĄ 1-5

1 Viešpats sakė Ozėjui: "Eik, vėl ją vesk, tą svetimautoją ir mylėk, kaip Aš myliu izraelitus, nors jie nutolo nuo manęs, garbina kitus dievus ir mėgsta džiovintas vynuoges" (stabų puotose). 2 Aš ją nusipirkau už penkiolika sidabrinių ir pusantro homero (saiko) miežių
3 ir prašiau jos: "Gyvenk namie, nepaleistuvauk, jokiam vyrui nepriklausyk; aš ilgesnį laiką neturėsiu san-

tykių su tavimi". 4 Izraelitai ilgai bus be karaliaus ir be
kunigaikščių, be aukos ir be aukuro, be efodo ir be tera-
fimo (kunigų ženklai). (2 Ch 15,3) 5 Pagaliau jie atsi-
vers ir ieškos Viešpaties ir savo karaliaus Dovydo. Pil-
ni baimės glausis prie Viešpaties ir Jo malonės. (Jer
30,9,21-22; Ez 34,23-24)

Ozėjo žmona besvetimaudama tapo verge. Dievas įsakė pranašui vėl ją vesti ir mylėti. Ozėjas pakluso, pirko ją už 15 sidabrinių arba šekelių ir pridėjo kiek miežių. Bendrai vergo kaina buvo 30 sidabrinių.

Paskutiniuose skirsneliuose paaiškinta Dievo santykis su žydais. Jie atsivers, ieškos Viešpaties ir savo karaliaus Dovydo. Dovydas buvo žymiausias karalius. Jis suvienijo ir valdė izraelitus. Čia reikia suprasti Viešpaties Jėzaus laikus.

4 skyrius
ĮSPĖJIMAS IZRAELIUI 1-19

1 Izraelitai, klausykite Viešpaties Žodžio. Viešpats
kaltina krašto gyventojus; nėra šalyje teisingumo, gai-
lestingumo, nei Dievo pažinimo. 2 Keiksmai, melagys-
tė, vagystė ir svetimavimas viešpatauja krašte; vienas
kraujo praliejimas seka kitą. 3 Todėl kraštas liūdi, visi
jo gyventojai kenčia, net laukiniai gyvuliai ir padangių
paukščiai tai jaučia; jūros žuvys išnyksta. 4 Niekas te-
gul nesiskundžia ir tenekaltina kitų. (5 M 17,12) 5 Ku-
nigai, įspėju jus — neteiskite, nes teisiami ir patys su-
klupsite dienos metu, kaip naktį; taip pat ir pranašai; to-
dėl — "Aš bausiu jūsų motiną (Izraelį). 6 Mano tauta
žus, nes nepažįsta manęs! Kadangi tu (tauta) atmetei
pažinimą, tai ir Aš tave atmesiu, tu nebekunigausi! Ka-
dangi pamiršai savo Dievo įstatymą, tai ir Aš pamiršiu
tavo vaikus. 7 Kuo labiau jų skaičius augo, tuo daugiau
jie nusidėjo; Aš jų garbę į gėdą pakeisiu. (Fil 3,19) 8
Kunigai minta mano tautos nuodėme ir trokšta jos nusi-

kaltimo. (3 M 6,19) 9 Tautai ir kunigijai likimas tas
pats. Aš bausiu juos dėl jų elgesio, už jų darbus jiems
atmokėsiu. 10 Jie valgys, bet bus alkani; jie paleistu-
vaus, bet jų skaičius nepadaugės, nes jie užmiršo Vieš-
patį. 11 Senas ir šviežias vynas daro juos bepročiais. 12
Mano tauta klausia medžio gabalo ir iš lazdos laukia at-
sakymo. Nusikaltimo dvasia ją suklaidino; dėl palaido
gyvenimo ji užmiršo Dievą. (Jer 2,27; Oz 5,3) 13 Kal-
nų viršūnėse ir ant kalvų malonioje ąžuolų, topolių ir te-
rabintų paunksnėje jie aukoja aukas ir degina smilkalus
stabams. Jūsų dukterys paleistuvauja ir sužadėtinės
svetimauja. (Ez 6,13) 14 Aš nebausiu jūsų dukterų už
paleistuvavimą nei sužadėtinių už neištikimybę, nes ir
vyrai paleistuviai ir aukoja šventovės prostitutėms. Tau-
ta be Dievo pažinimo sunyks. 15 Tu, Izraeli, man jau
nebeištikimas, tenenusikalsta bent Judėja! Neikite į Gil-
galį, nekeliaukite į Betaveną ir neprisiekite šiais žo-
džiais: 'Kaip Viešpats gyvas!' (Oz 10,5; Am 5,5) 16 Jei
Izraelis bėgioja, kaip zyliojanti karvė, argi Viešpats ga-
nys juos, kaip avinėlį plačioje ganykloje? 17 Efraimas
susirišo su stabais; palik jį! 18 Jie girtuokliauja ir pa-
leistuvauja; jie labiau pamėgo gėdą, negu garbę! 19 Lai-
ko dvasia buvo pagavusi juos; jie gėdysis pagoniškų el-
gesių."

Pirmuose trijuose skyriuose buvo rašyta apie pranašo Ozėjo šeimą ir tautą. Ketvirtuoju skyriumi yra pradėti Ozėjo pamokslai. Ozėjas gyveno ir dirbo Izraelio (šiaurinėje) valstybėje. Jis sakė pamokslus kraštui, koks jis buvo. Anais ir mūsų laikais nelaimės vyksta, bet nežinoma kaip jų išvengti; taip ir tautos žūna nežinodamos Dievo valios. Kraujo praliejimas — žudynės daugiausia vyko siekiant valdžios — karaliaus vietos. Paleistuvystė įstatyme buvo griežtai draudžiama. Pagonių tautų pamaldose paleistuvystė dažnai buvo siejama kaip dievaičių garbinimas. Panašiai buvo ir pas izraeli-

tus; vyrai paleistuvavo ir nedraudė moterims ir mergaitėms tai daryti. Net kunigai mito tautos nuodėme. Už nusikaltimus privalėjo aukoti aukas; kunigai gaudavo jų dalį ir džiaugdavosi. Jie nemokė žmonių vengti nuodėmės, bet dar skatino jas daryti. Tokiai padėčiai esant, tauta negalėjo ilgai išlaikyti nepriklausomybės.

Izraelio (šiaurinė) valstybė kartais buvo vadinama Efraimu. Gilgala ir Betelis senovėje buvo garsios Dievo garbinimo šventvietės. Betelis (Dievo namai), dabar buvo vadinamas Betavenu (stabų namai). Pranašas patarė tų vietovių nebelankyti ir Viešpaties vardu nebeprisiekti.

5 skyrius

PERSPĖJIMAS IZRAELIUI IR JUDĖJAI 1-15

1 "Kunigai, išgirskite, Izraelio namai, įsidėmėkite,
ir jūs, karaliaus rūmai, klausykite, nes jus liečia tas perspėjimas! Jūs tapote spąstais Mizpai ir ištiestu tinklu
Taborui. 2 Jūs pagilinot prarają Sitime, todėl Aš bausiu
jus visus. 3 Aš pažįstu Efraimą-Izraelį: tu Efraime-Izraeli
paleistuvavai ir susitepei." (Oz 1,2) 4 Jūsų darbai neleidžia jums sugrįžti pas savo Dievą. Paleistuvystės dvasia yra jumyse, jūs Viešpaties nepažįstate. 5 Izrealio-
Efraimo išdidumas liudija prieš jį patį; jis suklups dėl
savo kaltės, Judėja suklups su juo. 6 Su avių ir galvijų
bandomis jie eis Viešpaties ieškoti, bet neras; Jis pasitraukė nuo jų. (Iz 1,11-15) 7 Jie buvo neištikimi Viešpačiui, gimdė pavainikius. Vieno mėnesio laikotarpyje
kraštas žus. 8 Pūskite ragą Gibėjoje, trimituokite Ramoje. Šaukite Betavene (Betelyje), gąsdinkite Benjaminą!
(Oz 4,15) 9 Efraimas-Izraelis virs dykuma bausmės
dieną; tą skelbiu visoms padermėms. 10 "Judėjos kunigaikščiai keičia ribas; Aš išliesiu ant jų savo rūstybę
kaip vandenį. 11 Efraimas prispaustas, nubaustas kenčia. (Iz 29,13) 12 Aš esu lyg kandis Efraimui, lyg kirminas Judėjos namams. 13 Efraimas, pastebėjęs savo
ligą, ir Judėja — savo žaizdą, kreipėsi į Asiriją, siuntė

pasiuntinius pas didį karalių, bet jis negalėjo pagydyti, nė žaizdos pašalinti. (Oz 7,11; 10,6) 14 Aš esu lyg liūtas Efraimui, lyg jaunas liūtas Judėjai. Aš, Aš sudraskau ir palieku, pasiimu ir niekas iš manęs neišgelbės. (Oz 6,1; 13,7) 15 Aš pasitrauksiu, kol jie prisipažins kalti ir ieškos manęs; varge jie ilgėsis manęs." (Iz 26,16)

Pranašas kalbėjo visiems: kunigams, valdovams ir eiliniams Izraelio ir Judėjos gyventojams. Jie ieškojo Dievo aukomis, bet nerado. Dievas randamas tikru gyvenimu, elgsena, malda . . . Judėjos karaliai, taipgi ir Izraelio, keitė net valstybės ribas (sieną). (1 Kar 15,14-)

Jie, pastebėję ir supratę savo nusikaltimą, neieškojo pagalbos pas Dievą, kuris galėjo tikrai padėti, bet jie kreipėsi pagalbos pas Asirijos karalių.

6 skyrius

DIEVO BAUSMĖ VEDA Į ATGAILĄ 1-11

1 "Eikime, grįžkime pas Viešpatį: Jis mus sudraskė, Jis ir pagydys, Jis sumušė, Jis ir aptvarstys. (Oz 5,14) 2 Jis atgaivins mus po dviejų dienų, trečią dieną pažadins kad gyventume Jo akivaizdoje. 3 Dėkime pastangas pažinti Viešpatį; kaip aušra Jis pasirodys ir ateis pas mus, kaip pavasario lietus, kuris drėkina žemę".

4 "Ką darysiu tau, Efraime, ką darysiu tau, Judėja? Jūsų ištikimybė kaip rytmečio debesėlis, kaip rasa, kuri, saulei pasirodžius, išnyksta. 5 Aš kalbėjau jiems, per pranašus įspėjau juos. Mano bausmė jiems kaip žaibas. (Jer 23,29) 6 Aš mėgstu meilę, ne auką, — Dievo pažinimą vietoje deginamųjų aukų. (1 Sam 15,22; Mt 9,13; 12,7) 7 Jie sulaužė Sandarą, kaip Adomas, pasielgė neištikimai. (1 M 3,6) 8 Gileadas yra piktadarių miestas, suteptas krauju. 9 Kaip tykojanti plėšikų gauja, tokia yra kunigija. Jie žudo einančius į Sikemą, elgiasi niekšiškai. 10 Izraelio namuose mačiau bjaurybių: ten pa-

leistuvauja Efraimas, susitepęs Izraelis. (Oz 5,3) 11 Tu,
Judėja, sulauksi šviesios ateities, kai pakeisiu savo tau-
tos likimą." (Joel 4,13; 4,1)

Pranašas pranešė, kad greit ateis Dievo pagalba; po dviejų-trijų dienų. Pažadas trečią dieną yra priminimas Jėzaus prisikėlimo iš mirties. Dievas klausė per pranašą, ką daryti su Izraeliu ir Judėja; jie yra labai nepastovūs.

Pranašas labai kaltino kunigus. Tas yra tiesa; jie labai nusikalto savo neteisingais pamokymais — veidmainiavimu, ieškojimu sau naudos. "Žudo einančius į Sikemą" — Jeruzalę. Izraelio kunigams labai nepatiko, kad žmonės ėjo iš Izraelio į Jeruzalę melstis. Jie norėjo, įvairiausiais būdais, juos nukreipti į Betelį ir Daną, kur buvo garbinami stabai, kai Izraelis atsiskyrė nuo Judėjos. Judėjos ir Izraelio gyventojai sulauks šviesios ateities, kai Dievas pakeis žmonių būdą — galvoseną ir jų likimą. Tai bus Dievo maloningas veikimas.

7 skyrius
ĮSPĖJIMAS IZRAELIUI 1-16

1 "Kai norėjau pagydyti Izraelį, paaiškėjo Efraimo
kaltė ir Samarijos pikti darbai. Jie apgaudinėja, vagys
įsilaužia į namus, plėšikų gaujos plėšikauja. 2 Jie negal-
voja, kad Aš stebiu jų piktus veiksmus! Dabar jie susi-
laukė savo darbų vaisių, visa tai vyksta mano akivaiz-
doje. 3 Jų niekšybėmis džiaugiasi karalius, jų apgaulė-
mis — kunigaikščiai. 4 Jie visi yra svetimautojai, kaip
įkūrenta krosnis, kuri nuolat liepsnoja nuo tešlos įmai-
šymo. 5 Karalius gimimo dieną susirgo, kunigaikščiai
įkaito nuo vyno; (Oz 4,11) 6 jis ištiesė ranką akiplė-
šoms. Jų širdys dega piktybėmis, nakties metu rusena,
o rytą — suliepsnoja. 7 Jie visi, įkaitę kaip krosnis,
praryja savo valdovus. Visi jų karaliai žuvo, bet nė vie-
nas nesišaukė manęs. 8 Efraimas maišosi su tautomis!
Jis yra lyg ištižęs paplotis. 9 Svetimšaliai suėdė jo jėgą,

bet jis to nepastebėjo; plaukai jam pražilo, bet jis to nežinojo." 10 Izraelio išdidumas liudija prieš save patį. Betgi žmonės neatsiverčia į Viešpatį savo Dievą; nors visa tai įvyko, jie neieško Jo. 11 Efraimas elgiasi kaip beprotis karvelis: tai šaukiasi Egipto, tai bėga į Asiriją. (Oz 5,13; 12,2) 12 "Jiems einant, Aš ištiesiu tinklą, — kaip padangių paukščius juos pagausiu; bausiu juos dėl jų piktų darbų. 13 Vargas jiems, nes jie pasitraukė nuo manęs! Sunaikinsiu juos, nes jie sukilo prieš mane! Aš norėjau išgelbėti juos, bet jie kalbėjo melus, (Ps 81,14-15) 14 Jie nesišaukė nuoširdžiai manęs, tik klykė savo guoliuose. Dėl javų ir vyno jie supjaustė savo kūną iki kraujo, bet prieš mane maištavo. 15 Nors Aš jiems padėdavau, tačiau jie piktu man atlygindavo. 16 Jie kreipiasi į Baalą, — jie kaip netikras ginklas. Jų kunigaikščiai žus nuo kardo dėl jų akiplėšiškumo. Net Egiptas tyčiosis iš jų." (Ps 78,57)

Pranašas Ozėjas kalbėjo ir parašė apie izraelitus, ką jam Dievas sakė ir ką jis pats matė. Dievas norėjo jiems padėti, teikti taiką ir gerovę, bet jie nenorėjo priimti, kas Dievo valia buvo; norėjo eiti savo keliais. Jie gyrė karalių, pataikavo jam ir pasakojo kokias šunybes jie patys darė; tuo jie visi kartu džiaugėsi. Jie mėgo palaidą gyvenimą. Kai tešla įmaišoma, krosnis kūrenama, kad būtų galima kepti. Valdininkai pataikavo karaliui, bet jie ir žudė karalius; kartais jų karalius karaliavo tik kelias dienas ar kelis mėnesius.

Izraelitai maišėsi su svetimtaučiais, elgėsi kaip bepročiai karveliai. Karveliai grįžta į savo namus, bet izraelitai negrįžo pas savo Dievą. Jie siekė materializmo — javų, vyno. Jie garbino Dievą, bet tai buvo tik šūkavimas.

8 skyrius

ATPUOLUSIĄ TAUTĄ UŽPUOLA PRIEŠAS 1-14

1 "Pūskit trimitą! Aras leidžiasi ant Viešpaties na-
mų.! Izraelitai sulaužė mano Sandarą ir nusikalto įstaty-
mui. (Iz 58,1) 2 Jie šaukiasi manęs: 'Mano Dieve! Mes,
Izraelis, pažįstame Tave'. 3 Izraelis atmetė gera; priešas
užklups jį! 4 Jie išsirinko karalius be manęs ir įstatė ku-
nigaikščius be mano žinios. Iš sidabro ir aukso jie pasi-
dirbdino stabų, savo pačių sunaikinimui. (2 Kar 15,10-
30) 5 Samarija, tavo veršio nepripažįstu, mano rūstybė
dega prieš tave! Kaip ilgai dar truks Izraeliui apsivalyti?
(1 Kar 12,28) 6 Skulptorius padirbo jį, jis ne dievas.
Samarijos veršis bus paverstas dulkėmis. (2 M 32,20)
7 Kas sėja vėją, dagos audrą. Tuščios varpos (statūs
šiaudai) neneša grūdų; o jei ir neštų, svetimieji juos su-
rytų. (Jer 12,13) 8 Izraelis prarytas; jis tarp tautų yra
kaip bevertis indas. (Jer 22,28) 9 Izraelitai iškeliavo į
Asiriją; klaidžioja kaip laukiniai asilai; Efraimo talkinin-
kai pasamdyti. (Oz 5,13; 7,11) 10 Nors jie samdo sve-
timtaučius, tačiau Aš juos greit išsklaidysiu, jie nebetu-
rės nei karaliaus, nei kunigaikščių". 11 Efraimas pasi-
statė daugybę aukurų, jie padėjo jam nusikalsti. 12
Nors surašyčiau dešimt tūkstančių nuostatų, jie liks jam
svetimi. 13 Jie mėgsta aukas, aukoja ir valgo mėsą, bet
Viešpačiui jos nepatinka. Viešpats atsimena jų kaltę ir
baudžia juos už nuodėmes; — jie grįš į Egiptą! (Iz 1,11;
Oz 9,3; 5 M 28,68) 14 "Izraelis užmiršo savo Kūrėją ir
statosi rūmus, o Judėja — sutvirtintus miestus; bet Aš
įžiebsiu ugnį jų miestuose, sudeginsiu jų rūmus". (Jer
17,27; Am 2,5)

Priešas ateina, kaip aras atskrenda skubiai. Izraelitai matė, suprato tai, jie šaukėsi Dievo. Dievas atsakė jiems, kad jie viską be Jo žinios darė; išsirinko karalius ir kunigaikščius. Kunigai ėmė kyšius. Vietoje garbinti Dievą, jie pasigamino auksinius, brangius veršius ir

garbino juos. Jie sėjo vėją ir dagos audrą. Izraelitai
samdė svetimus karius ir sąjungininkus. Tas brangiai
kainavo, bet naudos nedavė. Jie prisistatė daugybę
aukurų, bet Dievas įsakė turėti tik vieną aukurą. Galima
parašyti daug ir gerų nuostatų, bet jei jų nevykdys, ne-
bus iš jų naudos.

9 skyius
SAIKAS PRIPILDYTAS 1-17

1 Izraeli, nesidžiauk, nedžiūgauk, kaip tautos! Tu
paleistuvaudamas atkritai nuo savo Dievo, pamėgai iš-
tvirkėlės užmokestį, naudojaisi ja javų kūlimo metu.
(Oz 1,2) 2 Klojimas ir vynuogių spaustuvas jų nemai-
tins, ir šviežias vynas jiems nepadės. 3 Jie neliks Vieš-
paties krašte: Efraimas grįš į Egiptą ir Asirijoje valgys
nešvarų (uždraustą) maistą. (Oz 8,13) 4 Jie nebeaukos
Viešpačiui nei liejamųjų, nei kitokių aukų ir neįtiks
Jam; jų aukos bus kaip gedinčiųjų duona; visi, kurie ją
valgys, susiteps, nes jų duona tik pasisotinti, jos neuž-
teks Viešpaties namams. 5 Ką jūs darysite metinėse
šventėse ir Viešpaties dieną?
6 Kas išliks nuo Asirijos sunaikinimo, pateks į
Egiptą, Memfyje jie bus palaidoti: jų sidabras apaugs
piktžolėmis, ir jų palapinės apžels erškėčiais. (Oz 10,8)
7 Priartėjo bausmės dienos ir atsiskaitymo metas. Izrae-
lis tai patirs! (Tau Izraeli) "Pranašas — kvailys, dvasinis
žmogus — beprotis!" Tai vis dėl tavo kaltės, dėl atkak-
laus pasipriešinimo. 8 Budinčiam pranašui Efraimo na-
muose statomi žabangai visuose jo keliuose, jam prieš-
taraujama net Dievo namuose. (Oz 5,1) 9 Žmonės su-
gedo, kaip Gibėjos laikais. Viešpats atsimins jų kaltę,
baus juos už jų nuodėmes. (Teis 19,22-30; 20,13) 10
"Man Izraelis buvo, kaip vynuogės tyruose; jūsų tėvai,
— kaip ankstyvi figmedžio vaisiai. O jie, vos atvykę į
Baalperoą, pasišventė Baalui ir tapo pasibjaurėtini, kaip
stabai. (5 M 32,10; 4 M 25,3) 11 Efraimo garbė nuskri-

do, kaip paukštis; nebebus nėštumo ir gimdymo. 12
Jeigu jie ir užaugintų vaikus, Aš jiems atimsiu juos, jie
liks bevaikiais. Vargas jiems, kai nuo jų pasitrauksiu!
13 Matau, Efraimas elgiasi su savo vaikais, kaip su me-
džioklės grobiu; jis atiduos savo vaikus žudikui!" (Ez
27,3) 14 Viešpatie, duok jiems, ką esi pasiryžęs duoti!
Padaryk juos nevaisingais. 15 "Visa jų nedorybė pasi-
rodė Gilgaloje; ten Aš pradėjau jų nebekęsti. Dėl jų
piktų darbų, pašalinsiu juos iš jų krašto; daugiau jų ne-
bemylėsiu; visi jų kunigaikščiai maištininkai. 16 Efrai-
mas nubaustas: šaknis padžiūvusi, — ji nebeneš vai-
siaus. Jei ir pagimdytų, nužudysiu jų mylimuosius vai-
kus". 17 Dievas atmes juos, nes jie neklausė Jo; jie taps
klajūnais tautų tarpe.

Izraelis atkrito nuo Dievo, garbino stabus, todėl nebegalėjo džiaugtis tikru džiaugsmu. Jie bus ištremti iš savo krašto, nebegalės aukoti aukų Dievui ir valgys nešvarų maistą, kaip laidotuvėse. Žydai susitepdavo lavonu. Tikri pranašai, kurie juos įspėjo pasitikėti Dievu, jiems atrodė bepročiai: Jeremijas, Mikas . . . Gibėjoje žmonės elgėsi nežmoniškai (Teis 19), taipgi Baalpeore (4 M 25). Gilgalos vietovę pavertė stabų garbinimo vieta. Efraimo (Izraelio) garbė dingo, kaip nuskridęs paukštis.

10 skyrius

ĮSPĖJIMAS IZRAELIUI ATSIVERSTI 1-15

1 Izraelis yra vėšlus vynmedis, nešantis gausiai
vaisių. Juo daugiau jis nešė vaisių, tuo daugiau statė
aukurų; juo labiau turtėjo kraštas, tuo gražesnius statė
stabus. (Jer 3,21) 2 Jų širdis neištikima! Dabar jie at-
kentės už savo kaltes. Viešpats sulaužys jų aukurus ir
sunaikins stabus. 3 Dabar jie sako: "Mes neturime ka-
raliaus, nes nebijome Viešpaties, o karalius, ką jis gali
mums padėti"? 4 Jie tuščiai kalba, darydami sutartis,

kreivai prisiekia. Todėl ateis jiems bausmė, lyg nuodingos piktžolės lauko vagose.
5 Bet — Aveno varšio būkštauja Samarijos gyventojai; dėl jo tauta liūdi ir garbina stabus; kunigai dejuoja, netekę garbės. (Oz 4,15)
6 Pats veršis bus nugabentas Asirijon, — duokle didžiajam karaliui. Tada bus gėda Efraimui ir negarbė Izraeliui dėl savo stabo, nes pasitikėjo juo. (Oz 5,13)
7 Samarijos karalius pradings, kaip šapelis nuo vandens paviršiaus.
8 Bet — Aveno aukštumos — Izraelio nuodėmė, bus sunaikintos. Erškėčiai ir usnys augs ant jų aukurų. Jie sakys kalnams ir kalvoms: "Griūkite ant mūsų ir apdenkite mus!" (Oz 9,6)
9 "Izraeli, Gibėjos laikais nusikaltai ir tęsi savo piktybę toliau! Argi jus neužklups karas, kaip jis užklupo Gibėją? (Oz 9,9)
10. Aš juos nubausiu. Tautos kariaus prieš juos, jie bus dvigubai nubausti už nusikaltimus.
11 Efraimas — lyg įpratinta karvaitė į daržus. Aš uždėjau jungą ant jo gražaus kaklo ir įkinkysiu jį į darbą. Judas ars, o Jokūbas akės.
12 'Sėkite teisybę, pjaukite malonę. Plėškite dirvoną, nes laikas ieškoti Viešpaties, kad Jis ateitų ir leistų kristi išganymo lietui'. (Jer 4,3; Iz 55,6)
13 Jūs sėjote piktybę, pjovėte neteisybę ir valgėte melo vaisius. Kadangi pasitikėjote kovos vežimais, karžygių daugybe, (Job 4,8)
14 kils karas ir visos tvirtovės bus sunaikintos, kaip Salmanas (Moabitas) sunaikino Betarbelį kovos metu; motinos buvo sutriuškintos drauge su vaikais.
15 Taip atsitiks jums, Izraelio namai, dėl jūsų niekšybės. Kaip ryto aušra, audroje dings Izraelio karalius."

Kai tautos gerbūvis gerėjo ir jie praturtėjo, — jie viską aukojo stabams: statė aukurus, gražesnius stabus. Jie nesilaikė teisingumo bei sąžiningumo; kalbėdami apgaudinėjo ir neteisingai prisiekė. Pranašas įspėjo juos, kad stabai bus sunaikinti ir išvežti į svetimą kraštą

kaip pergalės ženklai, o jų gyvenvietės pavirs tyrlaukiais.

Efraimitai padarė Gibėjoje nusikaltimą, už tai karas sunaikino juos; jų išliko gyvų tik 600. Izraelitai gyveno laisvai lyg karvė garde; jie bus pavergti — įkinkyti į darbą. Kaip Salmanas siautė, sunaikino Betarbelį nėra Šventajame Rašte užrašyta, nebežinoma kaip tai buvo.

11 skyrius
MEILĖ IZRAELIUI 1-11

1 "Kai Izraelis buvo jaunas, mylėjau jį, ir iš Egipto
pašaukiau savo sūnų. (2 M 4,22; Mt 2,15) 2 Juo labiau
juos šaukiau, tuo toliau jie traukėsi nuo manęs. Jie
aukodavo ir smilkydavo stabams. 3 Aš nešiojau ir mo-
kiau Efraimą vaikščioti, bet jo žmonės nenorėjo supras-
ti, kad Aš išgelbėjau juos. 4 Pasigailėjimo virvėmis ir
meilės ryšiais traukiau juos. Kaip kūdikius glaudžiau
prie savęs ir maitinau. 5 Jie sugrįš į Egiptą, Asirijos ka-
ralius valdys juos, nes jie nenorėjo atsiversti. 6 Kardas
siaus jų miestuose: sunaikins užkaiščius bei vartus ir
prarys juos pačius pilyse. 7 Mano tauta, nusigręžusi
nuo manęs, pateks į jungą, ir niekas jo nebepašalins. 8
Kaipgi paliksiu tave, Efraime, kaip atstumsiu tave, Izra-
eli? Ar galiu tau padaryti kaip Adamai, ar galiu su tavi-
mi pasielgti kaip su Seboimu? Mano širdis suminkštė-
jo, jaučiu gailestį tau. (5 M 29,22; Jer 31,20) 9 Aš ne-
įvykdysiu savo degančios rūstybės ir nesunaikinsiu Ef-
raimo. Aš esu Dievas, ne žmogus, jūsų Šventasis, ne-
atėjau naikinti". (Raud 3,31-36) 10 Jie seks Viešpatį, o
Jis riaumos kaip liūtas (priešams). Taip, Jis riaumos, o
jo sūnūs grįš drebėdami iš vakarų. (Iz 31,4-5; Jer
25,30; Oz 2,1) 11 Jie atskubės, kaip paukščiai iš Egip-
to, kaip karveliai iš Asirijos. "Aš sugrąžinsiu juos į jų
namus", sako Viešpats.

Dievas rūpinosi Izraeliu visais laikais. Evangelistas Matas 2,15 sako apie Jėzaus sugrįžimą iš Egipto. Viešpats nenorėjo sunaikinti izraelitų, kaip Jis sunaikino Adamą ir Seboimą kartu su Sodoma ir Gomora.

12 skyrius
JOKŪBAS — PAVYZDYS TAUTAI 1-15

1 "Efraimas apsupo mane melu, o Izraelio namai
apgaule". Judėja tebelaužo ištikimybę, atsisako būti ištikima Šventajam. 2 Efraimas gano vėją ir vejasi rytų vė-
ją kasdien. Jie tariasi su Asirija ir tuo pačiu metu gabena aliejų į Egiptą. (Oz 7,11) 3 Viešpats nepatenkintas
Judėja. Jis nubaus Jokūbą už jo veiksmus; pagal jų vertę atmokės jam. 4 Dar negimęs, jis grūmėsi su savo
broliu (laikė už kulnies), o subrendęs, grūmėsi su Dievu. (1 M 25,22-26; 32,25-29) 5 Kai kovojo su angelu,
jis jį nugalėjo. Verkdamas meldė Dievo malonės. Betelyje jis sutiko Dievą ir kalbėjo su Juo. (1 M 35,12-15)
6 Tai Viešpats, pulkų Dievas. Jo vardas — Viešpats.
(Ps 83,:19) 7 "Dievo pagalba sugrįšk, laikykis meilės bei teisybės ir visuomet pasitikėk Dievu!" 8 Jokūbai,
nebūk kaip kananietis (pirklys), kuris laiko rankoje neteisingai rodančias svarstykles apgaudinėti. 9 Efraimas
sakė: "Aš pralobau, praturtėjau, daug ką įsigijau, niekuo nenusikaltau". (Apr 3,17) 10 O Dievas tarė: "Aš
esu Viešpats, tavo Dievas nuo išvedimo iš Egipto; dar kartą apgyvendinsiu tave palapinėse, kaip Sandarą su-
darant. (Oz 13,4) 11 Aš kalbėjau per pranašus, regėjimais ir palyginimais. 12 Jie Giliade nusikalto ir tapo
niekšais; Gilgaloje aukojo stabams; jų aukurai pavirs akmenų krūvomis." 13 Jokūbas — Izraelis pabėgo į
aramitų kraštą ir tarnavo už žmoną; kad ją gautų, ganė bandą. (1 M 28,5; 29,20) 14 Per pranašą Viešpats išve-
dė Izraelį iš Egipto ir saugojo jį. (2 M 3,10) 15 Efraimas labai įžeidė Viešaptį, todėl Jis palaikys tai kraujo

kalte ir atmokės jam, tinkamam laikui atėjus.

Izraelis ir Judėja neklausė Dievo ir apgaudinėjo savo sąjungininkus; jie tarėsi su Asirija ir tuo pačiu laiku siuntė aliejaus dovanas į Egiptą susidraugauti su juo. Jokūbas gimdamas laikė savo brolį už kulnies; siekė pirmgimystės, o subrendęs kovojo su angelu (1 M 25,22-26). Kananitai (kai kas verčia pirkliai) laikė dvejopas svarstykles — apgaulei; vienas pirkimui, o antras pardavimui. 14 skirsneyje Mozė pavadintas pranašu (2 M 3,10).

13 skyrius

NUSIKALTIMAS NEŠA PRAŽŪTĮ 1-15

1 Kai Efraimas laikėsi įstatymo, jis buvo didingas
Izraelyje, o kai nusikalto Baalu — sunyko. 2 Dabar jis
vėl nusikalsta, — lieja sidabrinius stabus. Tai yra
skulptorių darbas. Jie ragina: "Aukokime, žmonės tebučiuoja veršius!" (Iz 44,12) 3 Todėl jie bus kaip rytmečio migla, arba rasa, kuri anksti pranyksta; kaip pelai,
nupučiami nuo klojimo, arba dūmai iš kamino. (Oz 6,4;
Ps 1,4) 4 "Aš esu Viešpats, jūsų Dievas; jau Egipto laikais, kito Dievo nepažinote, ir nėra kito Gelbėtojo šalia
manęs. (2 M 20,2-3) 5 Aš gelbėjau jus dykumoje, išdžiūvusioje žemėje. (Oz 9,10) 6 Kai jie prasigyveno,
buvo sotūs, jų širdis išpuiko; jie pamiršo mane. (5 M
32,15) 7 Aš būsiu jiems kaip liūtas, kaip tykojantis leopardas pakelėje. (Oz 5,14) 8 Aš juos užpulsiu kaip lokė, netekusi jauniklių, ir draskysiu jų krūtines. Ten surysiu juos kaip liūtas, sudraskysiu juos kaip laukiniai
žvėrys. 9 Aš naikinsiu tave; kas tau, Izraeli, padės? (Jer
2,17) 10 Kur yra tavo karalius, kuris tave išgelbėtų; kur
tavo kunigaikščiai, kurie tave užstotų? Tu sakei: 'Duok
man karalių ir kunigaikščių' (1 Sam 8,5) 11 Aš tau daviau karalių nenorėdamas ir atėmiau jį įpykęs. 12 Efraimo kaltė yra nepamiršta, jo nuodėmė laikoma. 13 Jis
yra lyg neišmintingas sūnus, atėjus laikui gimti, jis ne-

pasirodo. (Mik 4,10; Iz 37,8) 14 Ar galima iš mirusių
buveinės juos išpirkti, iš mirties išgelbėti? Mirtie, kur
tavo geluonis? Mirusių buveinė, kur tavo pergalė? Aš
toliau nebepasigailėsiu jų." (1 Kor 15,54-55; 2 Tim
1,10; Apr 20,14; 21,4) 15 Nors Efraimas žaliuotų, kaip
nendrė vandenyje, pakils Viešpaties vėjas iš rytų, iš dy-
kumos, išdžiovins versmes ir šaltinius, sunaikins kraštą
ir jo vertybes. (1 M 49,22; Oz 4,19)

Dievas davė izraelitams nuostatus kaip tikėti Dievą ir gyventi, bet jie nesilaikė jų. Viešpats įspėjo juos per pranašą, kad baus juos, bus jiems lyg liūtas, leopardas; sunaikins kraštą.

14 skyrius
IZRAELIS ATSIVERS Į VIEŠPATĮ 1-10

1 Samarija kentės už tai, kad maištavo prieš savo
Dievą. Ji žus nuo kardo, jos kūdikius sukapos, nėščias
moteris perskros. 2 Izraeli, sugrįžk prie Viešpaties, sa-
vo Dievo, tu suklupai dėl savo kaltės. (Oz 12,7; Zach
1,4) 3 Prisipažinkite kalti, atsiverskite, sakydami: "At-
leisk kaltę, suteik malonę, tada Tave garbinsime ir Tau
dėkosime". (Žyd 13,15) 4 Asirija neišgelbės mūsų, žir-
gais nebejosime ir nebesakysime savo rankų darbo pa-
darui: "Mūsų dievas". Tik Tu, Viešpatie, pasigaili naš-
laičių. 5 "Aš išgydysiu jų klaidas, mylėsiu juos ir savo
rūstybės neįvykdysiu. 6 Aš būsiu kaip gaivinanti rasa
Izraeliui; jis žydės kaip lelija ir bujos kaip Libano ked-
rai. 7 Jis išsikerės, išleis atžalas, puikiai žaliuos, kaip
alyvmedis ir kvepės, kaip Libanas. 8 Jie sugrįš ir gy-
vens mano apsaugoje; žaliuos lyg sodas, žydės lyg
vynmedis; jų vardas bus žinomas, kaip Libano vynas. 9
Efraime, ką tau padeda stabai? Aš išklausiau ir saugo-
jau tave! Aš esu kaip žaliuojantis kiparisas; iš manęs
plaukia tavo gerbūvis." 10 Išmintingas tai supranta; ap-
dairus tai pastebi! Viešpaties keliai tiesūs, teisieji vaikš-

čioja jais, tiesos laužytojai suklumpa juose. (Ps 25,10)

Dievas baus žiauriai Samariją (Izraelį); kūdikius sukapos, moteris perskros. Izraelitai supras savo nusikaltimą; grįš prie Viešpaties, atsisakys sąjungininkų pagalbos, nebegarbins stabų. Tada Viešpats teiks jiems savo pagalbą bei palaimą. Dievas visais laikais norėjo ir nori padėti žmonėms. Jis siuntė Jėzų, mūsų Viešpatį, gelbėti mus. Viešpaties palaima seka tik po atsivertimo.

PRANAŠAS JOELIS

Apie pranašą Joelį tiek žinome, kad jis buvo Petuelio sūnus, Dievo pašauktas būti pranašu. Spėjama, kad jis gyveno Judėjoje. Pranašas nemini karalių vardų nei metų, kada jis veikė. Tad jo veiklos laikas lieka nežinomas. Iš teksto kalbos ir išsireiškimų kai kurie Šventojo Rašto aiškintojai sprendžia, kad Joelio veikla galėjo būti apie 830 pr. Kr.; kiti mano, kad jis veikęs Ezro laikais, apie 400 pr. Kr.

Krašte buvo didelė sausra ir skėriai buvo užlpūdę šalį. Pranašas 1-2 skyriuose kvietė tautą atsiversti ir kalbėjo apie baisią Viešpaties ateinančią dieną, 3 skyriuje kalbama apie Šventosios Dvasios išliejimą paskutiniais bažnyčios laikais ir apie Viešpaties priešų bausmę.

1 skyrius
SKĖRIAI 1-20
1 Viešpaties Žodis buvo suteiktas Joeliui, Petuelio
sūnui. 2 Pasiklausykite vyresnieji, išgirskite savo ausi-
mis visi krašto gyventojai! Ar toks įvykis buvo jūsų ar
jūsų tėvų amžiuje? 3 Pasakykite tai savo vaikams, jie te-
papasakoja savo jaunimui, o tie — sekančiai kartai. 4
Ką paliko vikšrai, nuėdė skėriai; kas paliko nuo skėrių,
suėdė vabalai; kas liko nuo vabalų, sunaikino amaras. 5
Girtuokliai, pabuskite, verkite ir dejuokite visi, kurie
geriate vyną, jo nebeliko jums. 6 Tauta užpuolė mano
kraštą, galinga ir skaitlinga tauta. Jos dantys yra kaip
liūto, krūminiai — kaip liūtės. (Joel 2,2,25) 7 Ji pavertė
mano vynuogyną tyruma, sunaikino figmedžius, nuėdė
lapus bei nulupo jų žievę; jų šakos liko be žievės —
baltos. 8 Raudok kaip raudotų mergaitė, apsisiautusi
ašutine, netekus sužadėtinio. 9 Augalinės ir liejamosios
aukos dingo iš Viešpaties namų; gedi Viešpaties tarnai,
kunigai. (Joel 2,14) 10 Laukų javai sunaikinti, dirvos
liūdi, vyno nebėra, aliejus išseko. 11 Vynininkai nusi-
minę, žemdirbiai dejuoja, netekę kviečių ir miežių; lau-
kų derlius žuvo. 12 Vynmedis nudžiūvo, figmedis nu-
vyto. Granatmedis, palmė, obelis ir visi laukų medžiai
išmirė; žmonių džiaugsmas dingo. 13 Kunigai, apsivil-
kite ašutinę ir liūdėkite! Aukuro tarnai, kurie aukojate
Dievui, verkite ir raudokite! Mano Dievo tarnai, apsi-
vilkę ašutine, gulėkite per naktį ir raudokite, nes nebėra
augalinių ir geriamųjų aukų. 14 Paskelbkite šventą pas-
ninką, sušaukite vyresniuosius ir visus krašto gyvento-
jus į Viešpaties, jūsų Dievo, namus ir šaukitės Jo. 15
Viešpaties diena arti! Mūsų sunaikinimas ateina nuo
Viešpaties. (Joel 2,1; Iz 13,6) 16 Maistas dingo mums
matant, džiaugsmas bei džiūgavimas išnyko iš Dievo
namų. (5 M 16,11) 17 Sėklų grūdai žemėje sudžiūvę,
sandėliai tušti, klojimai nenaudojami, javų nėra. 18
Vargsta gyvuliai! Nusiminusios raguočių bandos, nes

nebėra joms ganyklų; kenčia ir avys. 19 Į Tave, Viešpa-
tie, šaukiuos, nes ugnis sunaikino pievas ir lankas;
liepsna nusvilino visus laukų medžius. (Joel 2,3) 20
Net laukiniai gyvuliai šaukiasi Tavęs, nes išdžiūvo visi
upeliai ir sausra nuėdė pievas bei ganyklas. (Ps
104,11)

Pranašo Joelio vardas reiškia: Viešpats yra Dievas. Pranašas vaizdžiai aprašė skėrių antplūdį. Jis palygino skėrius su svetimos kariuomenės užpuolimu. Visas kraštas buvo nusiaubtas ekonominiai. Visi buvo nuliūdę, net pamaldų nebegalėjo laikyti; nebeturėjo aukų aukoti iš ko, viskas skėrių buvo sunaikinta. Pranašas tą nelaimę suprato kaip Dievo bausmę, todėl jis kalbėjo apie Viešpaties dieną. Joelis patarė paskelbti pasninko dieną; tai yra nevalgyti ir negerti, bet ir nuoširdžiai kreiptis į Dievą, prašyti Jo pagalbos.

2 skyrius
KVIETIMAS ATSIVERSTI, MALONĖS PAŽADAS 1-27

1 Trimituokite Sione, skelbkite pavojų šventajame
kalne. Drebėkite krašto gyventojai, nes ateina Viešpa-
ties diena; (Joel 1,15) 2 tamsi, niūri ir debesuota diena.
Kaip tamsa apgaubia kalnų viršūnes, taip galinga ir
skaitlinga tauta puola; panašios nebuvo senovėje ir ne-
bebus kartų kartoms. (Joel 1,6; 2 M 10,14) 3 Jos prie-
kyje visa ryjanti ugnis, užpakalyje siaučianti liepsna.
Kraštas prieš užpuolant — Edeno sodas, jai praėjus —
tuščia tyruma; niekas neišvengs jos. (Joel 1,19) 4 Jie at-
rodo kaip žirgai ir puola, kaip kariuomenės raiteliai; 5
garsas lyg kovos vežimų, riedančių kalnų viršūnėmis.
Ūžimas liepsnos, ryjančios ražienas. Žygiuoja į kovą
galinga kariuomenė. 6 Prieš juos dreba tautos, visų vei-
dai pabalę. 7 Jie puola kaip karžygiai, lipa sienomis
kaip kariai; kiekvienas eina savo keliu, nenukrypsta nuo

tako. 8 Jie nesistumdydami žygiuoja, niekas nesulaiko
jų. 9 Jie, užpuolę miestą, bėga sienomis, lipa į namus,
lenda pro langus, kaip vagys. 10 Prieš juos dreba žemė
ir dangus; saulė ir mėnulis aptemtsa, žvaigždės nebe-
spindi. (Joel 3,4; Iz 13,10) 11 Viešpats įsako savo ka-
riuomenei. Jos pulkai yra labai skaitlingi ir galingi Jo
Žodžio vykdytojai. Viešpats diena yra labai baisi, kas
galės ją iškęsti? 12 "Dabar, tik dabar!" — Sako Vieš-
pats. "Grįžkite prie manęs visa širdimi, pasninkaudami,
verkdami ir dejuodami". (Ez 33,11) 13 Draskykite savo
širdis, ne rūbus! Grįžkite prie Viešpaties, savo Dievo,
nes Jis yra maloningas ir gailestingas, sustabdo rūsty-
bę, teikia malonę ir gailisi, leidęs nelaimę. (2 M 34,6)
14 Kas žino, gal Jis ir dabar atleis, suteiks palaimos,
duos augalinę ir geriamąją auką Viešpačiui, jūsų Die-
vui? (Jon 3,9) 15 Trimituokite Sione, paskelbkite šven-
tą pasninką; (Joel 1,14) 16 sušaukite tautą ir vyresniuo-
sius, atgabenkite vaikus ir motinų maitinamus kūdikius.
Jaunavedžiai teišeina iš savo buto. 17 Tarp prieangio ir
aukuro tegul rauda kunigai, Viešpaties tarnai: "Viešpa-
tie, pasigailėk savo tautos, neatiduok savo tėvonystės
pagonių paniekai ir pajuokai! Kodėl turėtų sakyti tau-
tos: 'Kur yra jų Dievas'?" (Ps 79,10)

18 Viešpats buvo malonus kraštui ir pasigailėjo sa-
vo tautos: 19 "Štai, Aš duosiu jums javų, vyno ir alie-
jaus, jūs būsite sotūs; Aš nebeleisiu tautoms jūsų nie-
kinti. 20 Tą priešą iš šiaurės pašalinsiu iš jūsų ir nu-
sviesiu jį į tuščią dykumą, jo priekinį sparną į Rytų ir
užpakalinį sparną į Vakarų jūrą. Ten jis pus ir dvoks;
smarvė sklis plačiai, nes jis baisių sunaikinimų padarė.
(Joel 1,4-6) 21 Šalie, nebijok, džiaukis ir džiūgauk, nes
Viešpats gali didingus dalykus daryti. 22 Laukiniai gy-
vuliai, nebijokite! Ganyklos vėl žaliuoja, medžiai neša
vaisių, figmedis ir vynmedis duoda derlių. 23 Siono
vaikai, džiaukitės savo Viešpačiu, jūsų Dievu. Jis duo-
da jums ankstyvą lietų, duos užtektinai ir vėlyvo lietaus.

(Jer 5,24) 24 Klojimai bus pilni javų ir statinės sklidinos vyno ir aliejaus. 25 Aš sugrąžinsiu jums derlių, kurį sunaikino vikšrai, skėriai, vabalai ir amaras; tai mano didžioji kariuomenė, kurią siunčiu prieš jus. (Joel 1,4) 26 Jūs valgysite ir būsite sotūs, girsite Viešpaties savo Dievo vardą, kuris padarė jums nuostabių dalykų. Mano tauta nebebus užmiršta per amžius. (5 M 8,10) 27 Jūs suprasite, kad Aš Viešpats, jūsų Dievas, esu Izraelio Dievas, ir kad be manęs nėra kito, ir mano tauta nebebus niekinama per amžius".

Trimitais sušaukdavo tautą, pranešdavo nelaimę, įsakydavo pasiruošti kovai. Trimituodavo kunigai (4 M 10,8). Čia buvo paskelbtas skėrių antplūdis. Jis buvo labai baisus — kenksmingas, toks labai retai pasitaikydavo. Skėrių buvo tiek daug, kad jie sulaikė saulės šviesą, viską nuėdė. Jie čia palyginami priešui iš šiaurės, Viešpaties keršto dienai, kuri bus labai tamsi ir išgąstinga. Sakoma, kad skėrių galvos, žiūrint padidinamais stiklais, yra labai panašios į arklių galvas. Gal Apr 9,1-11 yra tas pats pasakojimas?

Dievas ir pranašas šaukė tautą atsiversti; atsitraukti nuo nuodėmingo gyvenimo, grįžti prie Dievo. Atsigręžti ir pasninkauti buvo kviečiami visi: kunigai, valdovai, subrendę ir vaikai. Kai Viešpats matė žmonių atsivertimą, Jis pažadėjo sunaikinti tą "didžiąją kariuomenę" ir duoti gerą derlių. Jis pažadėjo duoti tuojau lietų — ankstyvą; užlijus viskas galėjo atsigauti — sužaliuoti ir, vėlyvą, kurio reikėjo pribręsti derliui.

3 skyrius
ŠVENTOSIOS DVASIOS IŠLIEJIMAS IR DIEVO BAUSMĖ TAUTOMS 1-26

1 "Po to Aš išliesiu savo Dvasios ant visų; jūsų sūnūs ir dukterys pranašaus, senieji sapnuos sapnus ir jaunuoliai matys regėjimų. (4 M 11,29; Iz 44,3; Ez

39,29; Apd 2,16-21; Tit 3,6) 2 Net ir ant vergų ir ver-
gių tose dienose išliesiu savo Dvasios. 3 Aš danguje ir
žemėje darysiu nuostabių dalykų; matysite kraują, ugnį
ir dūmų stulpus. 4 Saulė aptems ir mėnulis atrodys pa-
sruvęs krauju prieš ateinant didžiajai ir baisiajai Viešpa-
ties dienai. (Joel 2,2,10-11; Mt 24,29; Apr 6,12) 5 Tada
kiekvienas, kuris šauksis Viešpaties vardo, bus išgelbė-
tas. Siono kalne ir Jeruzalėje įvyks Viešpaties pažadėta-
sis išgelbėjimas tiems, kuriuos Jis pašauks. (Rom
10,13) 6 Tuo metu, kai grįš Judėjos ir Jeruzalės gerbū-
vis, (Oz 6,11) 7 Aš surinksiu viso pasaulio tautas ir at-
vesiu jas į Jozapato slėnį, ten juos nubausiu dėl mano
tautos ir mano tėvonystės Izraelio, kuris buvo padaly-
tas, tauta išsklaidyta. 8 Burtais jie pasidalino mano tau-
tą, už paleistuvę — atidavė berniuką, už vyną — parda-
vė mergaitę ir girtuokliavo. (Neh 3,10) 9 Kas man dar-
bo su jumis, Tyre, Sidone ir visi filistėnų kraštai. Ar jūs
norite man atsilyginti už mano veiksmus ir man atker-
šyti? Aš skubiai sugrąžinsiu jūsų darbus ant jūsų pačių
galvų. 10 Jūs paėmėte mano sidabrą bei auksą ir mano
brangenybes nugabenote į savo šventoves. 11 Jūs par-
davėte Judėjos ir Jeruzalės gyventojus graikams, išva-
rėte juos toli iš jų krašto. 12 Aš sukelsiu juos prieš jus
toje vietoje, kurion jūs juos pardavėte, ir sugrąžinsiu jū-
sų darbus jums patiems. 13 Aš parduosiu jūsų sūnus ir
dukteris Judėjai, o ji parduos juos sabiečiams, toli gy-
venančiai tautai", sako Viešpats.

14 Paskelbkite tai tautoms, pasiruoškite karui, pa-
šaukite kariuomenę! Kariai tegul atžygiuoja artyn. 15
Perkaldinkite savo žagres į kardus ir pjautuvus į durtu-
vus. Silpnasis tesako: "Aš karžygys". 16 Skubiai susi-
rinkę, atžygiuokite aplinkinės tautos! Viešpatie, atvesk
savo karžygius! 17 Tesukyla ir susirenka tautos į Joza-
pato slėnį, ten Aš teisiu jas. 18 Imkite pjautuvą, nes atė-
jo pjūties metas. Spaustuvas pilnas, ateikite ir minkite;
nes indai sklidini — jų nusikaltimai dideli. (Apr 14,15-

18; Iz 63,3-6) 19 Minių minios sprendimo slėnyje!
Viešpaties diena priartėjo. 20 Saulė ir mėnulis aptemo,
žvaigždės neteko spindėsio. (Joel 3,10) 21 Viešpats
grūmoja iš Siono, Jo balsas skamba iš Jeruzalės; dan-
gus ir žemė dreba. Viešpats yra savo tautos apsauga,
tvirta pilis izraelitams. (Am 1,2) 22 "Tada jūs suprasite,
kad Aš esu Viešpats, jūsų Dievas, kuris gyvena Sione,
mano šventame kalne. Jeruzalė bus šventa, svetimieji
nebemindžios jos. (Ez 34,30) 23 Tą dieną iš kalnų lašės
saldus vynas, iš kalvų tekės pienas; Judėjos upeliais
bėgs vanduo, iš Viešpaties namų sruvens šaltinis ir drė-
kins Akacijų slėnį. (Am 9,13; Ez 47,1; Zach 14,8) 24
Egiptas taps dykuma, Edomėja virs tyrais, nes jie smur-
tu praliejo nekaltą Judėjos gyventojų kraują. 25 Judėja
ir Jeruzalė bus apgyventa amžinai, per kartų kartas. 26
Aš atkeršysiu už jų pralietą kraują, neatleisiu jiems jų
kaltės. Viešpats gyvena Sione!" (5 M 32,43; Ez 48,35)

Čia pranašas kalba apie Dievo Dvasios išliejimą ant viso kūno, — ant visų, jaunų ir senų, vyrų ir moterų, laisvų ir vergų. Senajame Testamente Dvasia minima; Ji buvo duodama su saiku, pranašams. Čia Ji pažadėta visiems. Apd 2,1- apaštalas Petras sakė, kad čia įvyko, ką pranašas Joelis pranašavo. Kad Šventoji Dvasia duodama ir pagonims, Petras suprato tik vėliau, kai Korneliaus namuose įvyko Apd 10,44-45.

Viešpaties baisi, teismo diena, minima. Rodos ji bus vėliau, Kristaus antrojo atėjimo metu, priespaudos laikais. Tikintiesiems pažadėtas išgelbėjimas ir tada. Tautos bus baudžiamos už padarytus nusikaltimus Izraeliui, sunaikinamos Jozapato (Jozapatas reiškia — Viešpats teisia) slėnyje prie Jeruzalės. Karo laikais turtas grobstomas dažniausia ne praturtėjimui, bet pramogai; belaisviu berniuku mokėjo paleistuvei kaip atlyginimą, o mergaitę pardavė už vyną. Tyras ir Sidonas minimas kaip visų nusikaltusių tautų pavyzdys.

Sakyta kad saulė aptems ir mėnulis nebešvies. Ar tai nėra paskutinės dienos mūsų žemės? Pažadėtas yra apšvarinimas. Dvasinis apšvarinimas yra galimas Dievo veikla. Taipgi pažadėta yra gyvenimo gerovė. Gal tą pilnybę reikia suprasti daugiau dvasiniu pobūdžiu negu kūniškai. Sakyta kad ta palaima tęsis kartų kartoms. Ši šventojo Rašto vieta išsipildė pradžioje krikščionystės ir bus atbaigta amžinybėje.

PRANAŠAS AMOSAS

Pranašo Amoso gimtinė buvo Tekos miestas Judėjoje, 16 km į pietus nuo Jeruzalės. Jis buvo avių kerdžius ir figų sodų savininkas. Amosas buvo drąsus, iškalbus, gerai pažino aplinkinių tautų ir savo krašto gyvenimą. Dievas pašaukė jį pranašu ir siuntė į Izraelio valstybę. Tai buvo Izraelio karaliaus Jeroboamo II laikais 790-749 pr. Kr. Tai buvo valstybės klestėjimo laikotarpis, tačiau moralės ir tikėjimo atžvilgiu valdovai ir tauta merdėjo; atpuolimas nuo Dievo, ištvirkavimas, kitų išnaudojimas, teisės iškraipymas reiškėsi visame krašte.

Pranašas Amostas, Dievo siųstas, atvyko į Betelį, kur buvo garbinamas auksinis veršis, 2 Kar 12,25-33. Čia pranašas paskelbė jam Viešpaties duotą pranešimą.

Pranašo Amoso rašyta knyga yra viena pirmųjų, o gal ir pati pirmoji pranašų rašyta knyga? Ją galima padalinti į tris dalis: tautų ir valdovų nusikaltimas 1-2; įspėjimas Izraeliui ir Judėjai 3-6; Dievo besiartinančios bausmės regėjimai 7-9.

1 skyrius

VIEŠPATIES ŽODIS PENKIOMS TAUTOMS 1-15

1 Amoso, avių augintojo, iš Tekojos žodžiai. Jis
turėjo viziją apie Izraelį, Judėjos karaliaus Usijo ir Jero-
boamo, Joaso sūnaus, Izraelio karaliaus dienomis, du
metu prieš žemės drebėjimą. (Am 7,12; 2 Kar 15,1;
14,23; Zach 14,5) 2 Jis tarė: "Kai Viešpats grūmos iš
Siono ir Jeruzalės, piemenų ganyklos ir Karmelio vir-
šūnėje nudžius augmenija". (Jer 25,30; Joel 4,16) 3
Taip sako Viešpats: "Dėl trijų ar keturių Damasko nusi-
kaltimų neatšauksiu sprendimo, kadangi jie kūlė Gilea-
dą geležiniais velenais. (Iz 17,1-3) 4 Aš pasiųsiu ugnį į
Hazaelio rūmus, kad ji sudegintų Benhadado pilis; 5
sulaužysiu Damasko užraktus, išnaikinsiu gyventojus
Biaktavene bei skeptrą laikantį Betedene; aramitai pa-
teks Kiro nelaisvėn". (2 Kar 16,9)

6 Taip sako Viešpats: "Dėl trijų ar keturių Gazos
nusikaltimų neatšauksiu sprendimo, kadangi jie išvedė
ištisus belaisvių pulkus ir juos išdavė Edomui. (2 Ch
28,17; Jer 47,1) 7 Aš pasiųsiu ugnį į Gazos sienas, kuri
sudegins jos pilis; 8 išnaikinsiu gyventojus Asdode ir
skeptrą laikantį Askelone; pakelsiu ranką prieš Ekroną,
kad žūtų filistėnų likusieji".

9 Taip sako Viešpats: "Dėl trijų ar keturių Tyro
nusikaltimų neatšauksiu sprendimo, kadangi jie išdavė
ištisus belaisvių pulkus Edomui ir nesilaikė broliško-
sios sutarties. (Iz 23; Joel 4,4; 1 Kar 5,26) 10 Aš pa-
siųsiu ugnį į Tyro sienas, kuri sudegins jo pilis".

11 Taip sako Viešpats: "Dėl trijų ar keturių Edomo
nusikaltimų neatšauksiu sprendimo, kadangi jis kardu
persekiojo savo brolį, nepasigailėjo jo, žiauriai siautėjo
ir nuolat puldinėjo. (Jer 49,7; 5 M 23,8; Ob 10) 12 Aš
pasiųsiu ugnį į Temaną, kuri sudegins Bosros pilis".

13 Taip sako Viešpats: "Dėl trijų ar keturių amoni-
tų nusikaltimų neatšauksiu sprendimo, kadangi jie per-
skrodė Gileado nėščias moteris, norėdami praplėsti sa-

vo krašto ribas. (Jer 49,1-6) 14 Aš įžiebsiu ugnį prie
Rabos sienų, kuri sudegins jos pilis kovos šauksmų ir
įšėlimo metu. 15 Tada karalius ir jo kunigaikščiai eis į
nelaisvę".

Pranašs buvo kilęs iš Tekojos. Ta vietovė yra apie 16 km į pietus nuo Jeruzalės. Ar pranašas buvo avių bandos savininkas, ar samdinys, nėra žinoma. Amosas turėjo viziją. Kitais žodžiais galėtume sakyti — jis buvo Dievo pašauktas pranašu. Ta vizija pakeitė pranašą vidiniai ir visą jo gyvenimo veiklą išoriniai. Jis tapo pranašu savo krašte ir vyko skelbti Dievo Žodžio į Izraelio kraštą. Tas pranašo pergyvenimas įvyko Judėjos karaliaus Usijo; ir Izraelio karaliaus Jeroboamo II laikais. Tiksliau nusakyti laiką, pranašas užrašė, kad tas buvo 2 metus prieš žemės drebėjimą. Tas žemės drebėjimas buvo baisus, nes po šimtmečių pranašas Zacharijas mini jį (Zach 14,5).

Amosui Viešpats buvo didingas ir galingas, nes kai Jis kalbėjo lyg riaumojantis liūtas Jeruzalėje — padžiūvo Karmelio kalne augmenija. Pranašas vis kartojo: dėl trijų ar keturių nusikaltimų neatšauksiu sprendimo. Tas yra tik bendras išsireiškimas, nes pabrėžta yra ne trys ar keturi nusikaltimai, o tik vienas. Damasko, Izraelio šiaurės kaimyno sostinės, nusikaltimas minimas: "Jis kūlė Gileado gyventojus geležiniais velenais". Kaip tas buvo daroma tikrai nebežinome. Yra tikra, kad taip gyventojai buvo kankinami ir žudomi. Už tai sirų sostinė Damaskas bus nusiaubtas, karaliaus rūmai sudeginti ir gyventojai ištremti į Persiją.

Gaza yra filistėnų miestas prie Viduržemio jūros. Jo, iš daugelio nusikaltimų, vienas minimas izraelitų belaisvių atidavimas edomitams. Kiti minimi miestai yra filistėnų.

Tyro miesto santykiai su karaliumi Dovydu ir Saliamonu buvo geri. Dabar (tada) Tyras išdavė izraelitų

belaisvius edomitams. Tyras buvo nubaustas — tas garsus ir didingas miestas neteko reikšmės ir sunyko.

Edomitai buvo giminingi izraelitams, kilę iš Izaoko. Edomitai labai nesugyveno su izraelitais; kariavo ir labai persekiojo juos.

Amonitai buvo kilę iš Loto. Jie ne tik žudė izraelitus, bet ir nėščias moteris perskrodė. Tuo jie norėjo išnaikinti izraelitus ir jų gyvenamas vietas pasisavinti. Mūsų laikais vyksta baisios žudynės, bet jos buvo ir senais laikais.

2 skyrius
VIEŠPATIES ŽODIS MOABUI, JUDĖJAI IR IZRAELIUI 1-16

1 Taip sako Viešpats: "Dėl trijų ar keturių Moabo
nusikaltimų neatšauksiu sprendimo, kadangi jis sudegi-
no Edomo karaliaus kaulus. (Iz 15; Jer 48) 2 Aš pasių-
siu ugnį į Moabą, kuri sudegins Kerijoto pilis, ir Moa-
bas mirs kovoje, tarp šauksmų, pučiant ragą. 3 Aš su-
naikinsiu jo valdovą ir nužudysiu visus jo kunigaikš-
čius". (4 M 24,17)
4 Taip sako Viešpats: "Dėl trijų ar keturių Judėjos
nusikaltimų neatšauksiu sprendimo, kadangi jie atmetė
Viešpaties įstatymą ir nesilaikė Jo nuostatų. Juos su-
klaidino jų netikri dievai, kuriuos jų tėvai garbino. 5 Aš
pasiųsiu ugnį į Judėją, kuri sudegins Jeruzalės pilis".
6 Taip sako Viešpats: "Dėl trijų ar keturių Izraelio
nusikaltimų neatšauksiu sprendimo, nes jie parduoda
teisųjį už skolą, beturtį už sandalų porą. (Am 8,6) 7 Jie
sutrypia silpnuosius ir uždaro beturčiams kelią. Tėvas ir
sūnus eina pas tą pačią moterį — suteršia mano šventąjį
vardą. (Am 8,4) 8 Jie išsitiesia ant rūbų, pa imtų už už-
statą prie kiekvieno aukuro; geria vyną, pirktą neteisėtai
įgytais pinigais, savo Dievo namuose. (2 M 22,25) 9
Juk Aš išnaikinau dėl jūsų amoritus, nors jie buvo
aukšti, kaip kedrai, ir stiprūs, kaip ąžuolai. Aš sunaikin-

siu jų vaisius virš žemės ir šaknis žemėje. (4 M 21,21-
28) 10 Aš jus išvedžiau iš Egipto krašto, vedžiojau dy-
kumoje keturiasdešimt metų ir leidau užimti amoritų
kraštą. 11 Aš prikėliau iš jūsų sūnų pranašų ir iš jūsų
jaunikaičių — nazarėnų. Ar ne taip, Izraelio vaikai?"
Klausia Viešpats, (4 M 6,2-23) 12 "Bet jūs girdėte na-
zarėnus vynu ir pranašams įsakėte: 'Nepranašaukite!'
(Am 7,13-16; Jer 11,21) 13 Štai, dabar leidžiu žemei
siūbuoti po jūsų kojomis, kaip siūbuoja vežimas, per-
krautas pėdais. 14 Tada greitasis nepaspruks, stipriajam
nepadės jo jėga, karžygys neišsigelbės, 15 lankininkas
neišsilaikys, greitakojis neišbėgs, ir raitelis neišsigel-
bės; 16 net drąsiausias narsuolis bėgs, viską palikęs, tą
dieną", sako Viešpats.

Moabitai negerbė mirusių. Už tai (ir už kitus nusikaltimus) jie bus sunaikinti. Judėjos gyventojams primetamas dievaičių garbinimas. Pranašas daugiausia kalbėjo prieš Izraelio valdovus ir gyventojus. Jis priminė jiems jų nusikaltimus ir Dievo malonų rūpinimasi jais. Izraelitai, jiems duodančius kasdienius gyvenimo pavyzdžius, nazarėnus, kurie negėrė vyno, vertė gerti, o pranašams draudė pranašauti ir žudė juos.

3 skyrius
IZRAELIS IŠRINKTAS, JO ATSAKOMYBĖ 1-15

1 Izraelitai, klausykite šito Žodžio, kurį Viešpats
kalbėjo prieš jus. "Klausyk, visa gimine, kurią išve-
džiau iš Egipto krašto; 2 tik jus Aš išrinkau iš visų že-
mės giminių. Todėl bausiu jus už visus jūsų nusikalti-
mus. (5 M 4,34) 3 Argi du eina kartu nesusitikę? 4 Ar-
gi liūtas riaumoja tankumyne, neturėdamas grobio? Ar-
gi jauniklis liūtas netyli savo guolyje, nieko nesugavęs?
5 Argi paukštis įkliūva į spąstus nesant juose masalo?
Argi spąstai pašoka nieko nepagavę? 6 Ar, pučiant ragą
mieste, žmonės nenusigąsta? Ar įvyksta mieste nelaimė,

Viešpačiui jos neleidus? (Iz 45,7; Raud 3,37) 7 Juk
Viešpats Dievas nieko nedaro, neapreiškęs paslapties
savo tarnams, pranašams. 8 Liūtui riaumojant, kas nebi-
jotų? Viešpačiui Dievui kalbant, kas nepranašautų? 9
Garsinkite Asdodo pilyse ir Egipto krašto rūmuose,
kad jie nevykdo teisingumo", sako Viešpats. "Susirin-
kite ant Samarijos kalnų, stebėkite didelius sąmyšius ir
priespaudą joje. 10 Jie didina smurtą ir skriaudą savo
rūmuose". 11 Todėl Viešpats Dievas sako: "Priešas už-
ims šalį, sutremps tavo galybę ir apiplėš rūmus; 12 kaip
piemuo išplėšia iš liūto nasrų porą blauzdikaulių ar
ausies gabalėlį, taip bus išgelbėti izraelitai, kurie sėdi
ant samarietiško kilimo damaskinėje lovoje. 13 Klausy-
kite ir paliudykite tai Jokūbo namuose. 14 Tą dieną nu-
bausiu Izraelį dėl jo nusikaltimų, sunaikinsiu Betelio
aukurus; aukuro ragai bus nudaužti ir nukris ant žemės.
15 Taip pat smogsiu žiemos rūmus; pranyks dramblio
kaulo rūmai, ir didieji pastatai sugrius". (Am 6,4; 1 Kar
22,39; Ps 45,9)

Pranašas Amosas primena izraelitams Viešpaties globą praeityje, pasako Dievo žinojimą visų įvykių ir įspėjimą bausti už nusikaltimus. Išgelbėtų izraelitų bus labai maža. Aukuro ragai buvo laikomi labai šventais; kas jų laikydavosi, nebūdavo prie aukuro žudomas, bet jie bus sulaužyti ir pats aukuras sunaikintas. Čia manytas veršio aukuras Betelyje.

4 skyrius
ĮSPĖJIMAS IZRAELIO VYRESNIESIEMS 1-13

1 Išgirskite šitą Žodį. "Basano karvės", esančios
Samarijos kalnyne, kurios spaudžiate vargšus, skriau-
džiate neturtėlius ir sakote savo valdovams: "Atneškite,
gerkime!" 2 Viešpats Dievas prisiekė savo šventumu:
"Štai ateis jums dienos, kai jus surinks kabliais ir jūsų
likusiuosius žeberklais; 3 pro spragas bandysite pa-

sprukti, bet būsite numestos Hermano link", sako Vieš-
pats. 4 "Eikite į Betelį ir į Gilgalą ir ten nusikalskite!
Aukokite rytą aukas, kas trečią dieną neškite dešimti-
nes; (5 M 14,28; 26,12) 5 deginkite raugintos duonos
padėkos auką, skelbkite gera valia daromas aukas! Juk
jums taip patinka, izraelitai", sako Viešpats Dievas. (3
M 2,11) 6 "Iš savo pusės, palikau jums "švarius dan-
tis" visuose jūsų miestuose ir duonos stoką visose vie-
tovėse. Tačiau jūs nesugrįžote pas mane", sako Vieš-
pats. 7 "Aš nedaviau jums lietaus tris mėnesius prieš
pjūtį. Aš leidau lietų viename mieste, o kitame sulaikiau
jį, vienas laukas gavo lietaus, o kitas ne; ant kurio neli-
jo, viskas išdžiūvo. (1 Kar 17,1) 8 Du arba trys miestai
ištroškę ejo į kitą miestą vandens ieškoti, bet troškulio
nenumarino. Tačiau jūs nesugrįžote pas mane", sako
Viešpats. 9 "Aš naikinau kūlėmis ir rūdimis jūsų laukų
derlių, išdžiovinau sodus ir vynuogynus; figmedžius ir
alyvmedžius nuėdė skėriai. Tačiau jūs nesugrįžote pas
mane", sako Viešpats. (Ag 1,11; Joel 1,4) 10 "Aš siun-
čiau jums marą, kaip Egipte, išžudžiau kardu jūsų jauni-
kaičius, žirgus atidaviau grobiu; lavonų kvapas buvo
jaučiamas visur. Tačiau jūs nesugrįžote pas mane", sa-
ko Viešpats. (2 M 9,3) 11 "Aš naikinau jus taip, kaip
Sodomą ir Gomorą, bet gailėdamasis jūsų, kaip nuodė-
gulį ištraukiau iš gaisro. Tačiau jūs nesugrįžote pas ma-
ne", sako Viešpats. (1 M 19,24-25; Zach 3,2) 12 "Izra-
eli, Aš taip tau padarysiu, todėl pasiruošk sutikti savo
Dievą!" 13 Jis yra Tas, kuris sukūrė kalnus bei sutvėrė
vėją ir apreiškė žmogui savo mintis. Jis aušrą paverčia
tamsa ir kalnų viršūnės yra po Jo kojomis. Viešpats,
pulkų Dievas, yra Jo vardas. (Mik 1,8)

Pranašas primena, kad valdininkų žmonos — "Basano karvės" mėgsta pramogas. Dievas sako, kad jos bus ištremtos. Sakoma, kad asiriečiai tremtinius vesdavo pervėrę virvę per lūpas. Jos mėgsta aukoti aukas,

nors ir nešvarias — raugintą duoną. Viešpats užleis vargą: priešą ir maisto stoką — "švarius dantis". Dievas vargindamas izraelitus norėjo juos patraukti prie savęs. Jie negrįžo pas Jį. Jis kvietė juos pas save ir pranešė, kad Jis visa daro — leidžia vargą. jis yra galingas — pulkų Viešpats:

5 skyrius
KVIETIMAS ATSIVERSTI 1-27

1 Izraelio namai, išgirskite Žodį! Kalbu į jus rauda:
2 "Parblokštas nebeatsikelia išrinktasis Izraelis, guli pa-
tiestas ant žemės; niekas jo nepakelia". 3 Taip sako
Viešpats Dievas Izraelio namams: "Miestas, kuris iš-
traukia su tūkstančiu, teišliks šimtas, ir kuris ištraukia
su šimtu, teišliks dešimt". 4 Taip sako Viešpats Izraelio
namams: "Ieškokite manęs, tai gyvensite. 5 Neieškokite
Betelio, neikite į Gigalą, nevykite į Beersebą! Gigala
tikrai pateks į nelaisvę, ir Betelis pavirs nieku". (Am
4,4; Oz 4,15) 6 Ieškokite Viešpaties, tai gyvensite. Jei
Jis užsidegtų pykčiu prieš Juozapo namus, jie kaip ug-
nis degtų ir nebūtų kas gesina juos. 7 Vargas tiems, ku-
rie teisę pakeičia kartybe ir teisingumą sutrypia kojo-
mis. (Am 6,12; Iz 5,20) 8 Jis padarė Sietyno bei Orio-
no žvaigždynus, naktį paverčia rytu ir dieną — tamsia
naktimi; išgarina jūros vandenį ir jį išlieja ant žemės lie-
tumi; Viešpats Jo vardas. (Job 38,31; Am 9,6) 9 Jis lei-
džia sunaikinti stiprųjį ir sugriauti jo tvirtovę. 10 Jūs
nekenčiate teisingo teisėjo sprendimo ir nemėgstate to,
kuris kalba tiesą. (Iz 29,21) 11 Jūs mindote silpnąjį, bet
javų duokles išgaunate iš jo. Jūs pasistatėte namus iš ta-
šytų akmenų, tačiau negyvensite juose; puikių vynuo-
gynų užsiveisėte, tačiau negersite jų vyno. (Sof 1,13)
12 Tikrai žinau, kiek daug yra jūsų nusikaltimų bei
nuodėmių. Jūs persekiojate nekaltąjį, imate kyšius iš
vargšų, spaudžiate juos. 13 Išmintingasis tyli tuo metu,
nes tai baisus laikas. 14 Siekite gera, o ne pikta, kad iš-

liktumėte gyvi. Tik tada Viešpats, pulkų Dievas, bus su
jumis, kaip jūs tvirtinate. 15 Nekęskite pikta ir mylėkite
gera. Tegyvuoja teisė! Gal tada Viešpats, pulkų Dievas,
bus malonus Juozapo likučiui? (Ps 24,15; Rom 12,9)
16 Taip sako Viešpats, pulkų Dievas: "Visose aikštėse
ir gatvėse dejuos ir sakys: 'Vargas, vargas!' Žemdirbius
šauks gedėti, o mokančias raudoti — dejuoti. 17 Net vi-
suose vynuogynuose bus girdima mirusių rauda, kai
jums pasirodysiu". 18 Vargas tiems, kurie laukia Vieš-
paties dienos! Kam gi jums Viešpaties diena? Ji juk bus
tamsa, — ne šviesa. (Joel 2,11) 19 Lygiai kaip bėgda-
mas nuo liūto sutiktum lokį, arba įėjęs į namą ir ranka
atsirėmęs į sieną būtum įgeltas gyvatės. 20 Tamsi bus
Viešpaties diena, ne šviesi. 21 "Aš nekenčiu, atmetu jū-
sų šventes, nemėgstu jūsų iškilmių kvapo. (Joel 1,11-
15) 22 Man jūsų aukojamos deginamosios aukos nepa-
tinka ir augalinių aukų nemėgstu; į jūsų penėtų galvijų
pokylių aukas nepažvelgsiu. (Mik 6,5-7) 23 Šalin nuo
manęs su savo giesmių triukšmu; jūsų arfų skambini-
mo nenoriu klausyti. 24 Teisė tebūna jums kaip van-
dens srovė, o teisybė kaip niekad neišsenkąs upelis! 25
Izraelio namai, ar jūs aukojote gyvulines ir augalines
aukas dykumoje per keturiasdešimt metų? (Apd 7,42-
43) 26 Jūs privalėsite nešioti Sakuto (stabo), savo kara-
liaus, ir Kivano (stabo), žvaigždžių dievo statulas. 27
Todėl ištremsiu jus anapus Damasko", sako Viešpats.
Pulkų Dievas Jo vardas.

Pranašas pranešė, kad Izraelis yra kritęs ir nebeat-sikels; jų liko tik dešimta dalis iš anksčiau buvusių. Izraelitai dar eina garbinti Viešpatį į Betelį, Gilgalą, Beersebą; tos vietos senovėje buvo garbingos, bet dabar jos yra virtę stabų garbinimo vietomis.

Juozapo (Izraelio) valstybėje daroma tiek daug nusikaltimų, kad išmintingieji privalo tylėti, niekas nebekreipia dėmesio į teisę. Amosas sako, kad visa reikia

apverkti, profesionalų raudotojų nebeužtenka, kviečiami ir žemdirbiai gedėti — raudoti. Žmonės dar laukia Viešpaties dienos, bet ji bus jiems tik bausmės, tamsos diena. Viešpats sako, kad Jis nemėgsta jų iškilmių, aukų kvapo; jų giesmės yra tik triukšmas, o ne Dievo garbinimas. Dievą reikia garbinti tikru elgesiu, darbais, o ne vien žodžiu. Kai izraelitai buvo išvesti iš Egipto, tyruose, jie ten neaukojo aukų, nešventė iškilmingai švenčių; Viešpats už tai jiems nieko neprikišo. Bet Jis prikiša jiems jų neštus Sakuto ir Kivano stabus, taip ir dabar jie garbina Betelyje ir kitur stabus, bet neatsisako neteisybių ir blogių, todėl jie bus ištremti.

6 skyrius

ĮSPĖJIMAS DĖL LĖBAVIMO IR IŠVIRŠINIŲ APEIGŲ 1-14

1 "Vargas nerūpestingiems Sione ir tiems, kurie
jaučiasi saugūs Samarijos kalne; tautų pirmūnams ir
įžymiesiems, pas kuriuos eina izraelitai. 2 Eikite į mies-
tą Kalnę ir pasižiūrėkite, o iš ten į didįjį miestą Hamatą;
po to nusileiskite į filistėnų Gatą; ar jūs geresni už šitas
karalystes, ar jūsų kraštas didesnis už jų kraštus? (1 M
10,10) 3 Jūs nenorite mąstyti apie nelaimės dieną, o ta-
čiau priartinate sunaikinimą! (Ps 10,5) 4 Jūs gulite
dramblio kaulo lovose ir raivotės pataluose; valgote
ėriukus iš bandos ir veršius iš penimojo gardo. (Am
3,15) 5 Jūs rėkaujate, sekdami arfą, ir kuriate muzikos
kūrinius, lygindamies su Dovydu. (Iz 5,12) 6 Jūs geria-
te vyną iš taurių ir tepatės geriausiu aliejumi, bet nesi-
sielojate Juozapo žuvimu. 7 Jūs būsite pirmieji tremti-
nių eilėse; tada pasiliaus lėbavimas ir raivymasis", sako
Viešpats, pulkų Dievas. 8 Viešpats, Dievas, prisiekė:
"Aš pasipiktinęs Jokūbo puikybe, nekenčiu jo pilių ir
atiduosiu miestą priešams su viskuo, kas jame yra". 9
Net jei liktų dešimt žmonių vieninteliame name, jie
mirs! 10 Ir jei kas išliktų, atėję valytojai išneš lavonus

iš namų, ir jei kas name esančiųjų paklaustų: "Ar dar
yra gyvų su tavimi?" Tas atsakys: "Nėra!" Ir dar pridurs: "Š-Š-Š-! Neleidžiama minėti Viešpaties vardo".
(Am 8,3) 11 Viešpats įsakys paversti didžiuosius na-
mus laužu, o mažuosius — šipuliais. 12 Argi žirgai bė-
ga uolomis? Ar jaučiais aria jūrą? Tačiau jūs pavertėte
teisę nuodais ir teisingumą — karteliu. (Am 5,7) 13
"Vargas tiems, kurie džiaugiasi niekšišku elgesiu: 'Ar
ne savo sugebėjimais įsigijome galią?' 14 Izraelio na-
mai, Aš sukelsiu prieš jus tautą, kuri pavergs jus nuo
Hamato iki Arabos upelio", sako Viešpats, pulkų Dievas.

Sionas — Judėja, Izraelis — Samarija labai nusikalto, bet laikė save išrinktąja tauta, kurią Viešpats išlaikys. Pranašas atsakė — kaip Kalnė (1 M 10,10), Hamatas ir Gatas buvo sunaikinti, taip bus sunaikinti Izraelis ir Judėja. Valdininkai nekreipė dėmesio valstybės (Juozapo) žuvimu nei eilinių piliečių vargu, todėl jie eis pirmose belaisvių gretose. Kurie liks krašte — badaus ir mirs maru. Valdovai ir kunigai elgėsi taip nenatūraliai, lyg jie leistų arklius bėgti uolomis ir jaučiais artų jūrą.

7 skyrius

BAUSMĖ IZRAELIUI IR JEROBOAMUI 1-17

1 Viešpats Dievas parodė man tokį reginį: kara-
liaus pievas nušienavus, pradėjus želti atolui, jis pasiun-
tė skėrių spiečių. 2 Kai jie visiškai nuėdė želmenis, aš
meldžiau: "Viešpatie Dieve, atleisk! Kaip beištvers Jo-
kūbas? Juk jis toks mažas". 3 Viešpats gailėjosi jo.
"Taip neįvyks", atsakė Viešpats.

4 Viešpats Dievas parodė man tokį reginį: Jis
bausmei pašaukė ugnies liepsną (sausrą), ta prarijo di-
džiųjų gelmių vandenis ir buvo bepraryjanti šalį. 5 Tada
tariau: "Viešpatie Dieve, pasigailėk, meldžiu! Kaip be-

ištvers Jokūbas? Juk jis toks menkas". 6 Viešpats gai-
lėjosi jo. "Taip irgi neįvyks", tarė Viešpats Dievas.
7 Viešpats Dievas parodė man tokį reginį: Vieš-
pats stovėjo ant mūrinės sienos ir laikė rankoje svamba-
lą. 8 Viešpats klausė manęs: "Amose, ką matai?" Aš at-
sakiau: "Svambalą". Tada Viešpats tarė: "Aš dedu
svambalą prie tavo tautos, Izraelio namų; toliau nebepa-
sigailėsiu jos. (Iz 34,11; Am 8,2) 9 Izaoko aukštumos
ir Izraelio šventovės bus sunaikintos. Aš pakelsiu kardą
prieš Jeroboamo namus".
10 Tada Betelio kunigas Amazijas pasiuntė Izraelio
karaliui Jeroboamui tokią žinią: "Amosas ruošia prieš
tave sąmokslą Izraelyje; šalis nebegali pakęsti jo kal-
bų". (Jer 38,4) 11 Amosas taip sako: "Jeroboamas mirs
nuo kardo, o Izraelis eis į tremtį, toli iš savo krašto". 12
Po to Amazijas tarė Amosui: "Regėtojau, skubėk į Ju-
dėjos šalį, užsidirbk ten duonos ir pranašauk. (1 Sam
9,9) 13 Betelyje toliau nebepranašauk, nes čia yra kara-
liaus šventovė ir karalystės pastatas". 14 Amosas atsa-
kė Amazijui: "Aš ne pranašas, nepriklausau pranašų
brolijai; laikau galvijus, auginu šilkmedžius. (Am 1,1)
15 Tačiau Viešpats, pašaukęs mane nuo bandos, tarė:
'Eik, pranašauk mano tautai, Izraeliui!'" 16 Dabar klau-
syk Viešpaties Žodžio. Tu sakai: "Nepranašauk prieš
Izraelį ir neplepėk prieš Izaoko namus!" (Am 2,12) 17
O Viešpats taip sako: "Tavo žmona mieste paleistu-
vaus, sūnūs ir dukterys žus nuo kardo, tavo žemę išda-
lins, o tu pats mirsi pagonių krašte; Izraelis tikrai eis į
tremtį, bus išvarytas iš savo krašto".

Pranašui Amosui buvo duoti trys regėjimai. Pirmame jis matė Dievo užleistus skėrius, o antrame ugnį, kuri išdžiovino vandens gelmes ir siekė sunaikinti vandens šaltinius. Pranašas nepyko ant žmonių, bet gailėjosi jų. Tikri pranašai ir evangelistai myli savo tautą daugiau negu tautos valdovai ir kunigai. Amosas žinojo,

kad tikras Gelbėtojas yra Dievas; jis meldė Jį pasigailėti vargšo, mažo Izraelio. Viešpats išklausė pranašo maldą ir neužleido tų nelaimių — bado. Trečioji vizija buvo svambalas. Tai virvė su ant galo gabalėliu švino, kurį statybininkai naudoja. Svambalą Viešpats laikė prie sienos, tai yra Izraelio, ir tuo nustatė, kad maištinga tauta yra visai sugedusi. Dievas nebeišklausys pranašo maldos, baus Izraelį. Dievas yra kantrus, daug kartų pasigaili, jei kas meldžia ir praneša žmonėms jų kaltes, įspėja pasitaisyti — grįžti prie Dievo. Jei žmonės neatsigręžia, ateina Dievo žadėta bausmė.

Betelio stabų kunigas Amazijas, išgirdęs Amoso kalbą, skundė jį karaliui; būk Amosas keliąs maištą prieš Izraelio karalių ir žmonės esą labai nepatenkinti jo veikla. Tai buvo Amazijo prasimanymas prieš Amosą. Amosas jokio maišto nekėlė, jis tik skelbė, ką jam Dievas įsakė, troško gero izraelitams ir jų karaliui.

Amazijas norėjo paveikti Amosą eiti į Judėją, ten pranašauti ir užsidirbti pragyvenimą. Amosas atsakė, kad jį pranašu pašaukė Dievas, jis turėjo pragyvenimą ir niekad nemanė ir nenorėjo būti pranašu. Bet Dievo įsakymo reikia klausyti. Amosas atsakė Amazijui, kad Dievas jį baus už jo veidmainystę ir troškimą pelno. Amazijo vaikai žus kare, žmona paleistuvaus, o jis pats bus ištremtas ir pagonių krašte mirs. Amosas pakartojo, jei valdovai ir tauta neatsiverčia, visi bus ištremti.

8 skyrius
BAUSMĖ SUŽADINA NORĄ SIEKTI DIEVO ŽODŽIO 1-14

1 Viešpats Dievas parodė man tokį reginį: štai,
pintinė prinokusių vaisių. 2 Jis klausė: "Amose, ką matai?" Aš atsakiau: "Pintinę prinokusių vaisių". Tada
Viešpats tarė man: "Atėjo galas mano tautai, Izraeliui;
daugiau jos nebepasigailėsiu. (Am 7,8) 3 Tą dieną

verks rūmų dainininkės", sako Viešpats Dievas. "Tiek
daug lavonų, visur jų primėtyta! Tyla!" (Am 6,10)
4 Klausykite, kurie mindote beturtį ir žudote krašto
vargšus: (Am 2,7) 5 "Kada baigsis jaunatis, ir galėsime
parduoti javus; baigsis sabata, ir galėsime pasiūlyti
kviečius? Kada galėsime sumažinti saiką ir padidinti
svorį, suklastoti svarstykles ir jomis apgaudinėti? (Neh
10,32; 13,15) 6 Kada pirksime vargšą pigiai, o beturtį
už porą sandalų; pasturlakas parduosime kviečių vieto-
je?" (Am 2,6) 7 Viešpats prisiekė Jokūbo puikybe:
"Niekados nepamiršiu jų darbų!" 8 Ar dėl to neturėtų
sudrebėti žemė ir liūdėti visi jos gyventojai!? Sukilti,
būti parblokšti ir vėl sukilti, kaip Egipto upė Nilas?
(Am 9,5) 9 Viešpats Dievas sako: "Ir atsitiks tą dieną,
kad saulė nusileis vidudienį ir skaisti diena taps nakti-
mi. (Jer 15,9) 10 Aš paversiu jūsų iškilmes į gedulą,
giesmes į raudas; užvilksiu visiems ašutinę, galvas nu-
skusdinsiu, padarysiu jus lyg gedinčius vienturčio; viso
to galas bus — karti diena". (Jer 6,26) 11 "Ateina die-
nos", sako Viešpats. "Aš siųsiu badą šaliai; ne duonos
badą ir ne vandens troškulį, bet — Viešpaties Žodžio.
12 Tada jie svyruodami klajos nuo jūros iki jūros ir nuo
šiaurės iki rytų; ieškos Viešpaties, bet Jo Žodžio neras.
(Mik 3,7) 13 Tą dieną nualps iš troškulio gražios mer-
gaitės ir jaunikaičiai, 14 kurie buvo prisiekę Samarijos
stabais tokiais žodžiais: 'Tikrai gyvas dievas Dano
mieste ir išgelbėtojas Beerseboje!' Jie kris ir nebeatsi-
kels".

Amosas matė pintinę prinokusių vaisių. Tai tauta prinokusi tremčiai. Karo metu daugybė miršta nuo kardo, bado ir kitų priežasčių. Džiaugsmo giesmės ir dainos virsta gedulu.

Čia pasirodė žmonių charakteris — būdas. Vietoje pranašo skelbimo grįžti prie Dievo, žmonės visai nesilaikė tiesos: turtingesnieji ir galingesnieji apgaudinėjo

vienas kitą, atėmė turtą ir padarė vergais, kuriuos tik galėjo.

Dievas visada įspėjo elgtis teisingai. Dabar Jis praneša, kad priešas užplūs kraštą kaip patvinusi upė, jų saulė — gerbūvis ir laisvė aptems.

Kai spaus vargas ir nelaimės, nebebus Dievo siųstų pranašų, tada ilgėsis žmonės Dievo Žodžio, nuo Tiberijos ežero (jūros) iki Viduržemio jūros. Tada nebebus tikrų Dievo skelbėjų, bet ir Samarijos stabai bus sunaikinti, kuriais prisiekdavo tikru Dievo vardu.

9 skyrius
BAUSMĖ IZRAELIUI 1-15

1 Mačiau stovintį Viešpatį prie aukuro, ir Jis tarė:
"Sudaužysiu stulpų galvenas, kad net pamatai sudrebės;
griuvėsiai kris ant žmonių ir juos sunaikins, o likusius
nužudysiu kardu; niekas nepabėgs ir neišsigelbės. 2
Jeigu jie prasikastų į mirusių buveinę, iš ten mano ranka juos paimtų. Jeigu jie užkoptų į dangų, iš ten juos iš-
mesčiau. (Ps 139,8) 3 Jeigu jie pasislėptų Karmelio vir-
šūnėje, suieškojęs juos, paimčiau. Jeigu jie pasislėptų
nuo mano akių jūros dugne, įsakyčiau gyvatei juos įgel-
ti. 4 Jeigu jie trauktų belaisvių pulke savo priešų prie-
kyje, įsakyčiau kardu juos išžudyti. Aš nusprendžiau
juos nubausti, ne padėti." (Jer 44,11) 5 Kai Viešpats,
pulkų Dievas paliečia žemę, — ji siūbuoja, ir visi jos
gyventojai liūdi. Viskas pakyla ir atslūgsta, kaip Egipto
upė Nilas. (Am 8,8) 6 Jis pastatė danguje savo sostą,
žemė yra jo papėdė. Jis iškelia jūros vandenis ir juos iš-
lieja ant žemės paviršiaus. Viešpats yra Jo vardas. (Am
5,8) 7 "Ar jūs, Izraelio vaikai, nesate kaip Etiopijos gy-
ventojai?" klausia Viešpats. "Ar neatvedžiau Izraelio iš
Egipto, filistėnus iš Kaftoro ir aramiečius iš Kiro?" (5
M 7,7; Jer 47,4) 8 Viešpaties Dievo dėmesys atkreiptas
į nuodėmingą karalystę." Aš ją nušluosiu nuo žemės
paviršiaus, tačiau visiškai nesunaikinsiu Jokūbo namų",

sako Viešpats. 9 "Aš įsakysiu išsklaidyti izraelitus tarp
visų tautų, kad jie būtų išsijoti, kaip rėčiu. 10 Kare žus
visi tautos nusidėjėliai, kurie sako: 'Mūsų nelaimė nepa-
lies ir nepasieks!' (Am 6,3) 11 Tada atstatysiu sugriu-
vusius Dovydo namus ir užmūrysiu jų plyšius; kas su-
griuvę atstatysiu ir atkursiu, kaip seniau. (Apd 15,16-
17) 12 Jie paveldės Edomo likutį ir visas tautas, kuriose
mano vardas bus skelbiamas", sako Viešpats, kuris tai
įvykdys. 13 "Ateis diena", sako Viešpats, "kai ūkinin-
kas dar nebus baigęs savo išteklių, pjovėjas jau pjaus
naują derlių. Kalnų šlaitai lašės vynuogių sultimis, vi-
sos kalvos bus derlingos. (3 M 26,5; Joel 4,18) 14 Aš
laiminsiu savo tautą Izraelį; jie atstatys sugriautus mies-
tus ir gyvens juose; augins vynuogynus ir gers jų vyną;
sodins sodus ir valgys jų vaisius. (5 M 30,31; Iz 65,21)
15 Aš leisiu jiems grįžti į savo žemę, ir niekas nebepa-
šalins jų iš krašto, kurį jiems daviau", sako Viešpats, jų
Dievas.

Amosas matė Viešpatį išėjusį iš šventovės, stovintį prie aukuro ir sunaikinantį šventovę. Kai Viešpats veikia, nėra išsigelbėjimo, Jis randa visur kiekvieną. Kai izraelitai elgėsi kaip pagonys, Viešpats pasakė, kad jie nėra geresni už etiopus ir filistėnus. Dievas išsklaidys izraelitus visose tautose, išgelbės tik likutį, apie kurį pranašai kalbėjo.

Pagaliau Dievas pranešė per Amosą, kad Dovydo sugriuvusi palapinė bus atstatyta. Tai Jėzaus Kristaus laikai. Dievas teiks per Jį pagalbą izraelitams ir daug plačiau visoms tautoms. Kai žydai įtikės Kristų, Dievas teiks jiems ypatingą palaimą. Dalino izraelitų grįžimo į pažadėtąją žemę, mes esame liudytojai. Atsiminkime, kad pirmiau, įtikėjęs žydas Kristų žūdavo savo tautai; mūsų laikais jie įtiki Kristų ir lieka žydais krikščionimis.

PRANAŠAS OBADIJAS

Apie pranašo Obadijo asmenį nieko nežinome. Priešams užėmus Judėją su sostine Jeruzale, edomitai, Ezavo palikuonys, džiaugėsi ir apiplėšė izraelitus. Obadijas pranašavo, kad už tai Dievas baus edomitus. Jeruzalė praeityje buvo kelis kartus priešų paimta. Kada pranašas gyveno ir veikė, nežinome. Kai kurie Šventojo Rašto aiškintojai mano, kad tai galėjo būti apie 800 pr. Kr. Istorijos atžvilgiu, geriausiai atitinka pranašo veikla 586 pr. Kr. Tuomet babiloniečiai sudegino Jeruzalę. o edomitai, kartu su jais, grobė izraelitų turtą. Keturis metus vėliau, tie patys babiloniečiai sunaikino edomitų valstybę.

ĮSPĖJIMAS EDOMITAMS 1-21

1 Obadijo regėjimas, ką Viešpats Dievas apie Edomą sako. Viešpaties pasiuntinys, pasiųstas į tautas, ragina: "Sukilkime prieš Edomą! 2 Aš darau tave bereikšmiu tautų tarpe, tu būsi niekinamas. 3 Tavo širdies išdidumas apvylė tave. Gyveni uolose. Tavo būstinė yra aukštai kalnuose; tu galvoji: 'Kas gali pasiekti ir nustumti mane?' (4 M 24,21) 4 Nors pakiltum aukštai, kaip aras, ir sukrautum sau lizdą tarp žvaigždžių, — ir iš ten nustumsiu tave!" sako Viešpats. 5 "Jei vagys ir plėšikai įsilaužtų pas tave nakčia, argi jie negrobtų, kiek jiems pakanka? Taip, tu nukentėsi! Jei vynuogių rinkėjai įeitų į tavo vynuogynus, argi jie nepaliktų tik išrankas? 6 Taip bus iškratytas Ezavas, išknisti jo paslėpti lobiai! 7 Tavo sąjungininkai atstums tave iki sienos. Tavo santarvininkai apgaus ir nugalės tave. Kurie valgė tavo duoną, spęs tau pinkles". 8 "Tą dieną", sako Viešpats, "Aš išnaikinsiu Edomo išmintinguosius Ezavo kalnyne. 9 Kai Ezavo kalnyne bus žudomas kiekvienas, Temane išsigąs tavo karžygiai. 10 Už žmogžudystę ir savo broliui Jokūbui padarytą smurtą, būsi sunaikintas amžinai. (Joel 4,19) 11 Tada, kai svetimieji plėšė Jokūbo turtus, užsieniečiai veržėsi į miesto vartus, metė burtą dėl Jeruzalės, tu stovėjai su jais ir buvai, kaip kiekvienas jų! 12 Nesidžiauk savo brolio nedalia jo nelaimėje. Nesidžiauk Judėjos vaikų žuvimu, jų sunaikinimo metu. Nekalbėk išdidžiai jų sielvartų dieną. (Ps 137,7) 13 Nepasirodyk mano tautos vartuose, nesigėrėk jos kentėjimu, netiesk rankos į jos turtą jos žuvimo dieną. 14 Neatsistok kryžkelėse pabėgėlių naikinti ir neišduok jų, ištrūkusių priespaudos metu! 15 Juk arti Viešpaties diena visoms tautoms. Kaip tu kitam darei, taip tau darys; tavo darbas grįš tau pačiam. (Joel 1,15; Jer 50,16,29) 16 Kaip jūs gėrėte bausmės taurę mano šventame kalne, taip visos tautos gers ir jos žus, lyg nebuvusios. (Jer 25,15) 17 Visiems esantiems Siono kal-

ne, ateis išgelbėjimas. Tada Jokūbo namai užvaldys
tuos, kurie buvo atėmę jiems laisvę. (Joel 3,5; 4,17) 18
Jokūbo namai bus ugnis, Juozapo — liepsna, o Ezavo
namai — ražienos. Izraelitai padegs ir sudegins juos, ir
niekas iš Ezavo namų nepabėgs", sako Viešpats. (Zach
12,6)
19 Tada pietiečiai užvaldys Ezavo kalnyną, o že-
mumos gyventojai — filistėnus, Efraimo kalnus ir Sa-
marijos laukus, Benjaminas — Gileadą. 20 Izraelitai,
sugrįžę iš tremties, užvaldys kananitų kraštą iki Sarep-
tos; Jeruzalės tremtiniai, kurie yra Sefarade, — pietiečių
kalnyną. 21 Išgelbėtieji Sione gaus Ezavo kalnyną.
Viešpačiui priklausys karališkoji valdžia.

Dievas suteikė Obadijui regėjimą apie edomitus. Viešpats paveikė tautas kariauti prieš edomitus. Edomitai gyveno kalnuotoje vietovėje ir buvo tikri, kad jų krašto niekas nenugalės. Dievo sprendimas buvo visai juos sunaikinti. Kai vagys vagia, jie nevisą paima ir, vynuogių rinkėjai palieka nepastebėtų vynuogių. Dievas pašalins visus Edomo išminčius; priešas suras visus jo turtus. Kaimynai ir sąjungininkai apvils Edomą. Erodas, kurio karaliavimo metu gimė Jėzus, buvo paskutinis edomitas, kuris minimas Šventajame Rašte.

Edomitai kartu su kitais Judėjos priešais plėšė ir žudė Judėjos gyventojus. Už tai Dievas paskelbė jiems bausmę. Kaip jie darė Judėjai, taip bus jiems atmokėta. Jie gers bausmės taurę ir žus.

Paskutinėse eilutėse yra pažadėtas izraelitams išgelbėjimas, o edomitams pražūtis. Izraelitai užvaldys edomitų kalnyną, filistėnų kraštą, Samarijos laukus ir Gileadą.

PRANAŠAS JONA

Pranašas Jona gyveno Izraelio karaliaus Jeroboamo II laikais 790-749 pr. Kr. Jona gimtinė buvo Gatheferis, į šiaurę nuo Nazareto, Izraelio valstybėje. (2 Kar 14,25) Asirija su sostine Nineve buvo viešpataujanti pasaulio galybė 900-607 pr. Kr. Ji sunaikino Izraelio valstybę 721 pr. Kr.

Viešpats pašaukė Joną pranašu ir siuntė jį į Ninevę. Jona tikėjo Dievą, bet nenorėjo skelbti priešams išgelbėjimo. Todėl, Dievo pasiųstas į Ninevę, jis bėgo į priešingą pusę — į Tarsį.

Viešpats buvo ir yra viso pasaulio, visų tautų Dievas. Netikintieji, visus stebuklus laiko negalimais; todėl, aišku, ir Jonos buvimas jūros pabaisos viduriuose tris paras, jiems nesuprantamas. (Mt 12,39-41)

1 skyrius
PRANAŠO PAŠAUKIMAS, NEPAKLUSNUMAS, BAUSMĖ 1-16

1 Viešpats tarė Amito sūnui Jonai: (2 Kar 14,25) 2
"Eik į Ninevės didmiestį ir pranešk jiems, kad Aš juos
sunaikinsiu, nes jų piktybės pasiekė mane". 3 Jona bėgo nuo Viešpaties į Tarsį. Jis pasiekė Jafą, kur rado laivą, plaukiantį į Tarsį; sumokėjo už kelionę ir, įsėdęs į jį, su kitais plaukė į Tarsį. (Ps 139,7-10)
4 Viešpats pasiuntė smarkų vėją. Kilo didelė audra jūroje ir laivui grėsė pavojus sudužti. 5 Jūrininkai išsigando, ir kiekvienas šaukėsi savo dievo. Jie išmetė laive esančius reikmenis į jūrą, kad laivas palengvėtų. Tuo metu Jona buvo nuėjęs į laivo vidų ir giliai įmigęs.
6 Kapitonas priėjo prie jo ir klausė: "Kaip tu gali miegoti! Kelkis, šaukis savo dievo! Gal jis padės mums ir mes nežusime?" 7 Po to jie kalbėjosi: "Eikime, burkime, kuris mūsų kaltas dėl šitos nelaimės". Jie burdami surado kaltininką — Joną. (Pat 16,33) 8 Tada jie klausė jį: "Pasakyk, kas siuntė mums šitą nelaimę? Koks tavo verslas? Iš kur ateini, iš kurio krašto ir iš kurios tautos?" 9 Jis jiems atsakė: "Aš esu hebrajas, garbinu Viešpatį, dangaus Dievą, kuris sukūrė jūrą ir sausumą".
(1 M 1,9-10) 10 Tie vyrai labai išsigando ir klausė jį: "Ką tu padarei?" Jie žinojo, kad jis bėgo nuo Viešpaties, nes jis jiems tai buvo papasakojęs. 11 "Ką turime daryti su tavimi, kad jūra nurimtų?" Nes jūra siautė vis baisiau. 12 Jis jiems atsakė: "Imkite mane ir meskite į jūrą! Tada jūra nurims; aš žinau, kad esu priežastis šitos baisios audros". 13 Vyrai yrėsi visomis jėgomis, kad grįžtų prie kranto, bet neįstengė, nes jūra nesiliovė siautusi. 14 Jie šaukėsi VIešpaties: "Maldaujame Tave, Viešpatie, neleisk mums žūti dėl šito žmogaus, nepriskaityk mums nekalto kraujo, nes Tu, Viešpatie, darai, ką nori". 15 Tada jie, paėmę Joną, išmetė jį į jūrą. Jūra nurimo. 16 Tie vyrai labai bijojo Viešpaties, aukojo

Viešpačiui aukas ir davė įžadus.

Pranašo Jona gimtinė buvo Galilėjoje arti Nazareto. Jis gyveno Izraelio karaliaus Jeroboamo II laikais 790-749 pr. Kr. Pranašas minimas 2 Kar 14,25 ir Mt 12,39-41. Kaip jis buvo pašauktas pranašu Šventajame Rašte nėra užrašyta, bet aiškiai pasakyta, kad Viešpats kalbėjo į jį ir siuntė jį į Ninevę.

Ninevės miestas buvo Asirijos sostinė. Asirija viešpatavo apie 300 metų 900-607 pr. Kr. žinomam pasauliui. Miestas buvo apie 5 km ilgio ir 2 km pločio prie Tigro upės. Prie miesto buvo kalva arti 30 ha dydžio ir 30 m aukščio. Ji buvo vadinama Jonos kapu. Vietiniai gyventojai ją laiko labai šventa, net neleidžia ten daryti jokių archeologinių kasinėjimų.

Asiriečiai; buvo labai žiaurūs; jie baisiai kankino ir žudė nugalėtų tautų žmones. Pranašas Jona tikėjo Dievą, žinojo, kad Dievas yra visų tautų Viešpats ir atsiverčiantiems atleidžia kaltes; nebaudžia, nesunaikina jų. Pranašas nenorėjo skelbti, baisiems priešams, Dievo malonės, todėl jis vyko į visai priešingą pusę — kraštą, Tarsį Ispanijoje.

Kritikai ir skeptikai laiko Jonos knygą pasakaite. Jie sako, kad Viduržemio jūroje nėra banginių ir žuvies prarytas žmogus ar kitas gyvūnas tuojau miršta. Mokslininkai žino, kad banginių yra daug rūšių. Vienos rūšies banginiai auga iki 20 m ilgio. Trečdalis jų kūno yra galva. Tas gyvūnas gali lengvai praryti žmogų. Jo viduriuose yra 6 dalys. Jose yra pakankamai vietos ne tik vienam žmogui, bet keliems. Šis banginis neturi dantų, bet galvoje turi 4 x 2 metrų ertmę orui. Jei banginio prarytas daiktas yra didelis, jis jį įmeta į tą tuščią vietą galvoje, nuplaukia į negilią vietą ir išspjauna lauk. Tokiuose banginiuose yra rasta įvairių gyvūnų ir žmonių gyvų (be sąmonės, bet atgaivintų) net po poros dienų. Juk knygoje pasakyta, kad Dievas sukūrė tą gyvūną Jo-

nai praryti. Jei Dievas sukūrė visatą, tad ar Jis negalėjo sutverti gyvūno Jonai praryti?

Viešpats kalbėjo Jonai. Jis suprato Viešpaties kalbą. Ninevė buvo didelis miestas, galingos imperijos sostinė. Asirija labai skriaudė Izraelį ir 721 pr. Kr. sunaikino Izraelio valstybę. Pranašas Jona norėjo, kad priešo sostinė būtų sunaikinta. Tad jis vyko ne į rytus, į Ninevę, bet į vakarus, į Ispaniją. Dievas yra viso valdovas. Jis sukelia ir jūrų bangas. Jūrininkai nujautė, kad audra yra ypatinga — Dievo leista. Jie išsigando ir kiekvienas meldėsi savo dievui. Laivo kapitonas pažadino Joną, burtų metimu surado kaltininką. Jona pasisakė esąs hebrajas, garbinąs sausumos ir jūros Dievą, bet neklausąs Viešpaties, bėgąs nuo Jo. Jona prisipažino kaltu jūrininkams ir patarė išmesti jį į jūrą. Jūrininkai nenorėjo žudyti pranašo, bet negalėdami išgelbėti jo nei patys savęs, išmetė Joną į jūrą. Jūrininkai tikėjo gyvą, Izraelio Dievą, ir garbino Jį.

2 skyrius
JONOS MALDA 1-11

1 Viešpats paskyrė didelę žuvį Jonai praryti. Jis išbuvo žuvies pilve tris dienas ir tris naktis. (Mt 12,40;
16,4) 2 Ten Jona meldė Viešpatį, savo Dievą: 3 "Aš
šaukiausi Viešpaties savo bėdoje, ir Jis išklausė mane. Kai iš požemio gelmių šaukiau, Tu išgirdai mano balsą.
(Ps 120,1) 4 Tu įmetei mane į gelmę, į marių širdį; srovė skandino mane. Visos Tavo bangos ir vilnys ritosi per mane. (Ps 42,8) 5 Tada galvojau: esu atstumtas nuo
Tavęs, nebepamatysiu šventovės! (Ps 31,23) 6 Vandenys siautė ir grėsė mano gyvybei; gelmės supo mane; jūržolės vyniojosi apie mano galvą. (Ps 18,5; 69,2) 7
Aš nugrimzdau į jūros gelmes, į šalį, iš kurios niekas nebesugrįžta. Bet Tu, Viešpatie, mano Dieve, išvedei mane gyvą iš gelmės. (Ps 103,4) 8 Mano sielai alpstant,
melsdamas prisiminiau Viešpatį ir mano malda pasiekė

Tave, Tavo šventovėje. (Ps 142,4) 9 Beverčių stabų garbintojai negauna iš jų pagalbos. (Ps 31, 7) 10 Aš, garsiai dėkodamas, nešu Tau auką; ką pažadėjau, noriu ištesėti. Išgelbėjimas ateina nuo Viešpaties!" (Ps 50,14; 116,17-18) 11 Viešpaties įsakymu, žuvis išspjovė Joną ant kranto.

Dievas įvykdė stebuklą. Žuvis prarijo pranašą ir priplaukus prie jūros kranto išspjovė jį. Jona patyręs baimę ir Viešpaties išgelbėjimą, apsisprendė paklusti Dievui. Pranašas meldė šią maldą.

3 skyrius
JONA SKELBIA NINEVĖJE DIEVO PRANEŠIMĄ 1-10

1 Viešpats tarė Jonai antrą kartą: 2 "Eik į Ninevės didmiestį ir skelbk jiems, ką tau sakysiu". (Jon 1,2) 3 Jona pakluso Viešpaties Žodžiui ir ėjo į Ninevę, kuri buvo didelis miestas; reikėjo trijų dienų jį visą išvaikščioti. (Jon 4,11) 4 Jona ėjo per miestą tik vieną dieną. Jis skelbė: "Dar keturiasdešimt dienų, ir Ninevė bus sunaikinta".

5 Ninevės žmonės tikėjo Dievą, paskelbė pasninką ir nuo mažiausio iki didžiausio apsisiautė ašutinėmis. (Mt 12,41) 6 Kai ta žinia pasiekė Ninevės karalių, jis pakilo iš savo sosto, nusivilko karališkąjį apsiaustą, apsisiautė ašutine ir atsisėdo pelenuose. 7 Karalius išleido Ninevėje tokį įsakymą: "Karalius ir jo didžiūnai skelbia: žmonės ir gyvuliai, raguočiai ir avys, privalo pasninkauti, negali ragauti nei žolės, nei vandens. 8 Žmonės ir gyvuliai privalo vilkėti ašutinėmis, nuoširdžiai melsti Dievą, atsisakyti pikto elgesio, smurto ir neteisybės. 9 Kas žino, gal Dievas pasigailės visų ir nebevykdys savo rūstybės?" (Joel 2,14) 10 Dievas, pamatęs kad jie atsisakė piktybių, gailėjosi jų ir nebeįvykdė bausmės.

(Jer 18,7-8)

Dievas kalbėjo Jonai antrą kartą; įsakė jam eiti į Ninevę ir skelbti miestui Dievo pranešimą. Jona darė tai. Jis skelbė, kad po 40 parų Dievas sunaikins miestą. Atrodo, kad pranašas pasakojo ir apie savo pergyvenimą žuvies viduriuose. Tas veikė žmones. Kaip miestas bus sunaikintas nesakyta. Jį galėjo sunaikinti priešas, žemės drebėjimas, ugnis kaip Sodomą ir Gomorą ar kitokiu būdu; Dievas turi įvairių galimybių.

Daug pranašų skelbė atsivertimą izraelitams, bet izraelitai netikėjo ir neatsivertė. Ninevės gyventojams kalbėjo tik vienas pranašas Jona, — jie atsivertė. Pranašas visai nesikreipė į karalių. Ninevės karalius ir valdininkai, išgirdę Jonos skelbimą, patys gedėjo, kreipėsi į Dievą ir įsakė visiems gyventojams ir net gyvuliams pasninkauti. Dievas pažįsta žmones išviršiniai ir žino visus jų jausmus. Viešpats pasigailėjo jų; Jis yra visų Dievas.

4 skyrius
DIEVO ATLEIDIMAS, JONOS NUSIVYLIMAS 1-11

1 Jonai tai labai nepatiko, ir jis supyko. 2 Jona
meldėsi: "Ak, Viešpatie, argi tai nebuvo mano mintis,
kai dar buvau tėviškėje? Dėl viso to iš pat pradžių aš ir
norėjau bėgti į Tarsį, žinodamas, kad esi gailestingas
Dievas, neskubi bausti ir gausus malone, pasigaili ir atleidi. (2 M 34,6) 3 Taigi, Viešpatie, meldžiu, paimk mano gyvybę, man yra geriau mirti negu gyventi". (1
Kar 19,4) 4 Viešpats klausė: "Ar tu turi rimto pagrindo
pykti?"

5 Jona išėjo iš miesto ir atsisėdo rytų pusėje. Jis,
pasistatęs ten palapinę, sėdėjo jos pavėsyje ir laukė, kas
atsitiks miestui. 6 Viešpats Dievas išaugino augalą, kurio šešėlis dengė Jonos galvą; jam nebereikėjo kentėti
saulės kaitros. Jona labai džiaugėsi augalu. 7 Bet sekan-

čią dieną, aušrai brėkštant, Dievas parūpino kirmėlę,
kuri pakando augalą, ir tas nudžiūvo. 8 Be to, saulei pa-
tekėjus, Dievas leido svilinantį rytvėjį. Saulei spiginant
Jonos galvą, jis alpo ir geidė sau mirties: "Geriau man
mirti negu gyventi!" 9 Dievas klausė Joną: "Ar tavo
pykčio pagrindas yra augalas, kurio netekai"? Jis atsa-
kė: "Taip, mirtinai pykstu!" 10 Tada Viešpats tarė: "Tau
gaila augalo, dėl kurio tu nei vargai, nei jo auginai; jis
per vieną naktį užaugo ir per vieną naktį pražuvo; 11 o
Aš turėčiau nesigailėti Ninevės didmiesčio, kuriame gy-
vena daugiau negu šimtas dvidešimt tūkstančių žmonių
(vaikų), kurie nemoka atskirti dešinės nuo kairės, be to,
— daug gyvulių?" (Jon 3,3)

Dievas atleido nusikaltusiems ninevitams, kai jie darė atgailą. Jona norėjo, kad Dievas sunaikintų Ninevės gyventojus. Jis net maldoje pateisino savo bėgimą nuo Dievo įsakymo; jis norėjo geriau mirti negu gyventi, jei Viešpats gailisi ninevitų ir atleidžia jiems.

Vienu augalu Dievas parodė Jonai jo klydimą. Pranašas gailėjo vieno augalo, bet negailėjo 120.000 vaikų ir daugybės žmonių bei gyvulių.

Atrodo, kad Jona suprato Dievo pamokymą. Jis pats parašė šią knygą ir joje papasakojo, koks jis buvo.

PRANAŠAS MIKAS

Pranašo gimtinė buvo Morešeto miestelis, į pietvakarius apie 35 km nuo Jeruzalės, arti Gato. Atrodo, kad jis buvo ūkininkas, pranašo Izaijo bendraamžis, kiek jaunesnis už jį. Jis gyveno ir pranašavo apie 700 pr. Kr.

Pranašo Miko knygą galima padalinti į tris dalis. Tautos ir valdovų dideli nusikaltimai: Dievas baus, bus sunaikinta Samarija ir Jeruzalė 1-3; Sionas (Jeruzalė) viešpataus, Mesijas gims Betliejuje 4-5; Viešpats išgelbės savo nedėkingą tautą 6-7.

1 skyrius
DIEVAS SMERKIA JUDĖJĄ IR IZRAELĮ 1-16
1 Viešpaties Žodis Mikui iš Morešeto, viešpataujant Judėjos karaliams: Jotamui, Ahazui ir Ezekijui. Jis matė regėjimus, liečiančius Samariją ir Jeruzalę. (Jer 26, 18; Iz 1,1)
2 Klausykite visos tautos, įsidėmėk, žeme, ir visa, kas joje yra. Viešpats Dievas tebūnie liudytojas prieš jus iš savo šventovės.
3 Štai Viešpats leidžiasi iš savo sosto ir žengia žemės aukštumomis. (Am 4,13)
4 Kalnai po Juo tirpsta ir slėnys prisipildo srove, lyg nuo ugnies tirpstančio vaško, ir teka žemyn.
5 Visa tai vyksta dėl Jokūbo nusikaltimo ir Izraelio nuodėmių. Kas yra Jokūbo nusikaltimas? Ar ne Samarija? Kas yra Judėjos namų nuodėmės? Ar ne Jeruzalė? (Jer 23,13-14)
6 "Aš paversiu Samariją griuvėsių krūva, padarysiu ją vynuogynų lauku, nuritinsiu akmenis į slėnį ir atidengsiu jos pamatus.
7 Visi jos stabai bus sudaužyti ir sudeginti. Jie buvo įgyti iš paleistuvių pelno, ir jie gaus paleistuvavimo užmokestį." (Os 2,7,14)
8 Aš raudosiu ir dejuosiu, vaikščiosiu basas ir nuogas; kauksiu kaip šakalai, dejuosiu lyg stručiai,
9 nes nepagydomas Viešpaties smūgis palietė mus. Jis pasiekė Judėją, palietė mano tautos vartus — Jeruzalę.
10 Neskelbkite Gate, neverkite garsiai! Betleafroje nusivylę voliokitės dulkėse! (2 Sam 1,20)
11 Išeikite (vergijon) visi Šafiros gyventojai nusiminę ir nuogi! Zanano gyventojai, pasilikite mieste, neišeikite! Bethezelyje raudos visi, netekę savo vietos.
12 Ko gero gali laukti Maroto gyventojai? Juk nelaimė atėjo nuo Viešpaties ir pasiekė Jeruzalės vartus.
13 Lachiso miesto gyventojai, kinkykite žirgus ir bėkite! Jūs buvote Siono dukteriai nuodėmės pradžia, nes jumyse randami Izraelio nusikaltimai.
14 Tikrai jūs duosite atsiskyrimo dovanas Morešetgatui. Achzibo namai nepadės Izraelio karaliams.
15 Marešos gyventojai, jums ateis naujas "savininkas". Izraelio puikybė prilygs Adulamos miestui.
16 Nusikirpkite plaukus plikai ir

nusiskuskite barzdas, liūdėdami savo mylimų vaikų; tapkite plikagalviai, kaip erelis (kondoras), nes jaunimas bus ištremtas.

Pranašas Mikas buvo kilęs iš Morešeto. Tai vietovė prie filistėnų sienos, arti Gato. Pats Mikas užrašė laiką kokie Judėjos karaliai viešpatavo; tai buvo apie 700 pr. Kr. Pranašas apie savo pašaukimą nieko nemini, bet jis sako apie Viešpaties jam suteiktą Žodį — siuntimą. Mikas matė viziją — pats Viešpats nusileido nuo savo sosto ir liudijo prieš Samariją (Izraelį) ir Judėją (Jeruzalę). Samariją bus sunaikinta; jos stabai pavirs akmenų krūva, o miestas — laukiniu vynuogynu. Tai įvyks dėl stabų garbinimo. Paleistuvių pelnas ir užmokestis yra pajamos iš stabų.

Priešams nusiaubus kraštą, pranašas raudojo ir kitus ragino raudoti, bet jis nenorėjo, kad priešai — filistėnai sužinotų apie tai. Mikas mini kai kurias vietoves, kurioms praneša vargą ir kviečia raudoti. Plaukus nukirpti ir barzdas nuskusti buvo didelis gedulo ženklas.

2 skyrius
VALDOVŲ ŽIAURUMAS, PRANAŠO DRĄSA 1-13

1 Vargas tiems, kurie planuoja neteisybes ir piktybes, gulėdami lovose, kad jas įvykdytų rytui išaušus,
nes jie turi tam galios. (Ps 36,5) 2 Jei jie užsigeidžia
laukų, jie pagrobia juos, jei namų — atima juos. Jie apiplėšia šeimininką ir jo namus, žmogų ir jo nuosavybę.
(Iz 5,8) 3 Todėl Viešpats taip sako: "Ruošiu šitai giminei jungą: iš jo neištrauksite savo sprandų ir nevaikščiosite iškėlę galvas, nes bus žiaurus laikotarpis". (Am
5, 13) 4 Tada sueiliuos apie jus pajuokos posakį ir užtrauks graudulingą raudą: "Mes esame visiškai sunaikinti; mūsų tautos nuosavybė pagrobta svetimų. Jie atima žemę, išdalina mūsų laukus atlyginimu išgamoms."

5 O jums, Viešpaties duota nuosavybė nebus burtu
duota nei atmatuota. 6 Jie šaukia man: "Nepranašauk
mums taip! To niekad nebus! (Am 7,16) 7 Nejaugi
Viešpats neteko kantrybės, atmetė Jokūbo namus? Argi
pasikeitė Jo veikimas? Ar Jo Žodžiai netaikomi tiems,
kurie elgiasi teisingai?" (Am 6,3) 8 "Jūs nebesate mano
tauta, tapote mano tautos priešai! Jūs nutraukiate ap-
siaustą nuo ramiai einančių keliu, visai negalvojančių
apie užpuolimą! 9 Mano tautos moteris jūs išvarote iš
jų brangių namų, iš jų vaikų atimate tėviškę. 10 Išeikite,
nes čia ne vieta jums pasilikti! Dėl tokios jūsų daromos
neteisybės, jūs žiauriai kentėsite". 11 Jei kas meluotų ir
jiems pataikautų, kalbėdamas apie vyną ir svaigalus, tas
būtų tinkamas pranašas šitiems žmonėms! 12 "Aš su-
rinksiu tave, Jokūbe, Izraelio likutį, surinksiu kaip avis
garde, kaip bandą ganykloje, ir aidės klegėjimas žmonių
minios". (Ez 36,37) 13 Pirma jų trauks tas, kuris prasi-
lauš; jie prasiverš pro vartus ir išeis; jų karalius žygiuos
pirma jų, o Viešpats visų priekyje. (Iz 52,12)

Antras skyrius yra dalis Miko pamokslo. Pranašas sakė, kokie valdovai yra — plėšikai. Dievas baus juos. Bus sueiliuotas posakis apie juos. Valdovai laikė save dorais, o pranašą niekšu. Jie draudė pranašui skelbti Dievo valią. Jie laikė save išrinktąja tauta, žinojo kad Dievas yra malonus, Jis niekad nesunaikins savųjų. Dievas atsakė per pranašą, kad jie nebėra Jo tauta. Jie nekaltus žmones apiplėšia, našlėms atima namus. Taip nedaro tikintys. Tokie valdininkai laukia pranašo, kuris jiems kalbėtų apie svaigalus, nes jie tai mėgsta.

12-13 skirsneliuose yra didelis Viešpaties pažadas Izraelio "likučiui". Viešpats juos surinks, sugrąžins į savo kraštą, eis pirma jų. nesvarbu ar tai bus žmogus Dievo pašauktas iš tautos atlikti tą darbą, ar Viešpats Jėzus; tas įvyks Dievo veikimu.

3 skyrius

ĮSPĖJIMAS VALDOVAMS 1-12

1 "Klausykite jūs, Jokūbo vadai, Izraelio namų
valdovai! Ar ne jūsų reikalas žinoti kas teisinga, 2 ta-
čiau nekenčiate gėrio, o mėgstate blogį; nulupate odą
nuo mano žmonių ir nučiulpiate jų kaulus". 3 Jie ėda
mano tautos kūną, sulaužo jų kaulus, sukapoja ir deda į
puodą. (Ps 14,4) 4 Tada jie šauksis Viešpaties, bet Jis
neatsakys jiems, paslėps savo veidą nuo jų, nes jie elgė-
si piktai. 5 Taip sako Viešpats apie pranašus, kurie su-
vedžioja Jo tautą: "Jei jie turi ką kramtyti dantimis, jie
šaukia 'Taika!', o tiems, kurie jiems nieko neduoda, jie
skelbia 'karą'. 6 Todėl jums užeis naktis be regėjimų ir
tamsa be pranašavimų; saulė nusileis pranašams, jų die-
nos aptems." 7 Tada regėtojai išsigąs ir pranašai užsi-
čiaups, nes negaus atsakymo iš Dievo. 8 Tačiau aš esu
pilnas jėgos, Viešpaties Dvasios, teisybės bei drąsos
skelbti Jokūbui jo nusikaltimą ir Izraeliui jo nuodėmę.
(Iz 58,.1) 9 Klausykite Jokūbo namų vadai, Izraelio
valdovai, jūs, kurie paminate teisingumą ir iškraipote
tiesą, 10 kurie statote Sioną krauju ir Jeruzalę melu!
(Ab 2,12) 11 Jos vadai daro sprendimus už kyšius, ku-
nigai moko už atlyginimą, pranašai pranašauja už pini-
gus, o tačiau jie remiasi Viešpačiu, sakydami: "Argi
Viešpats nėra mūsų tarpe? Nelaimė neužklups mūsų!"
(Jer 7,4) 12 Dėl jūsų kaltės Sionas bus ariamas laukas,
Jeruzalė pavirs griuvėsiais, o šventovės kalnas apaugs
mišku. (Jer 9,10; 26,18)

Šiame skyriuje yra Miko pamokslo tąsa iš antrojo skyriaus. Yra daugybė valdininkų, kurie dirba už kyšius, kunigai už atlyginimą ir pranašai už pinigus. Jie neatlieka savo pareigų, todėl Dievas baudžia juos. Dėl jų kaltės vyksta baisūs krašto sunaikinimai. Jie laiko save tikrais Dievo tarnais, kalba Dievo vardu ir patys tam tiki, bet nesilaiko Dievo duotų nuostatų. Tačiau Dievas

turi savo tikrų tarnų, Jie yra pripildyti Dievo Dvasios,
eina jiems pavestas pareigas sąžiningai, nenustoja drą-
sos ir ryžto nelaimėse ir varguose.

4 skyrius
MESIJO TAIKOS KARALYSTĖ 1-14
1 Paskutinėmis dienomis Viešpaties namų kalnas
tvirtai stovės kaip aukščiausias kalnas. Jis iškils aukš-
čiau kalvų, tautos plauks į jį, daug giminių ateis ir sa-
kys: 2 "Ateikite, eikime visi į Viešpaties kalną ir į Jokū-
bo Dievo namus, kad mus pamokytų ir mes vaikščiotu-
me Jo keliais!" Iš Siono išeis įstatymas, o Viešpaties
Žodis — iš Jeruzalės. (Lk 24,47) 3 Jis valdys daugelį
tautų. Galingoms tautoms darys toli siekiantį sprendi-
mą. Tada jos perkals savo kardus į noragus ir ietis į
pjautuvus. Tauta prieš tautą nebekariaus. 4 Kiekvienas
saugiai sėdės po savo vynmedžiu ir figmedžiu, niekeno
negąsdinamas, nes pulkų Viešpats taip kalbėjo. (1 Kar
5,5; Zach 3,10) 5 Nors visos tautos garbina savo die-
vus, tačiau mes garbinsime Viešpatį, savo Dievą visa-
dos ir amžinai. 6 "Tuomet", sako Viešpats, "Aš surink-
siu iš tremties raišuosius, išblaškytuosius ir tuos, ku-
riems leidau patirti pikta, (Jer 31,8) 7 o paliegėlių mažą
likutį padarysiu galinga tauta savame krašte". Viešpats
bus jų karalius Siono kalne per amžius. 8 Tu kaimenės
"stebėjimo bokšte", Siono dukters kalva, tau bus sugrą-
žinta pirmykščia valdžia, Jeruzalės karalystė! (1 M
35,21) 9 Kodėl dabar taip dejuoji? Ar netekai karaliaus,
ar žuvo tavo patarėjas; skausmų suimta, rėki lyg gimdy-
vė? (Jer 8,19) 10 Raitykis ir klyk iš skausmo, Siono
dukra! Tu dabar turėsi palikti miestą ir gyventi atvirame
lauke. Nuėjus į Babelę, būsi išgelbėta. Viešpats išva-
duos tave iš priešo rankos. 11 Susirinkusios prieš tave
tautos sako: "Ji tebūnie išniekinta, tepasigėri Sionu mū-
sų akys!" 12 Bet jos nežino Viešpaties minčių ir nesu-
pranta kokiam tikslui Jis jas surenka, kaip pėdus į kloji-

mą. 13 "Siono dukra, kulk, Aš padarysiu tavo ragą geležinį, o nagas žalvarines; tu sumalsi daug tautų, pašvęsi Viešpačiui, viso pasaulio Valdovui, jų grobį ir jų turtus". 14 Dabar ryžkis, sutelk kariuomenę kariauti su priešu, kuris apgulė mus. Priešas trenkia į veidą Izraelio valdovui!

Paskutiniais laikais Siono kalnas bus aukštesnis už visus kitus kalnus. Šis kalnas nėra aukštas, bet ant jo mirė Viešpats, pasaulio Išganytojas. Jis teikia savo malonę, kad daug tautų priims Jo pamokymus. Ar tautos tikrai nebekariaus ir ginklus žemės dirbimo padargais pavers, ar tas išsireiškimas yra tik dvasinio pobūdžio? Panašiai kablėjo ir pranašas Izaijas 2,1-5; 11,1-9.

Kai 586 pr. Kr. krito Jeruzalė, šventovė buvo sunaikinta ir tauta ištremta, suvargęs likutis atrodė lyg elgetų būrys. Dievas grąžino juos į senąją tėvynę ir iš jo kilo krikščionybė.

Kas šiame skyriuje buvo sakyta 1-8 skirsneliuose — ateities pažadas. 9 skirsnelyje ir sekančiuose sakyta apie Judėjos tremtį, kuri įvyko po Miko pranašavimo daugiau kaip po šimto metų. Gyventojai buvo ištremti į Babiloniją. Tai buvo baisus vargas, bet Dievas juos ten išlaikė ir grąžino į jų kraštą pagydytus nuo stabų garbinimo.

Senais laikais karai buvo politinio ir kartu religinio pobūdžio. Nugalėtos tautos buvo; skaitomi ir dievai nugalėti. Kai Jeruzalė krito, pagonys tikėjo, kad ir jos Dievas yra nugalėtas. Pranašas sakė, kad tautos (pagonys) nesuprato nei Judėjos, nei jos Dievo. Izraelio tautai nėra pavyzdžių; ji išsilaikė tremtyje arti dviejų tūkstančių metų ir dar yra gaji tauta; su geležiniais ragais (galia) ir žalvariniais nagais. Izraelio Dievas irgi nėra tik izraelitų Dievas, Jis su nugalėta tauta neišnyksta; Jis yra galingas, gyvas Dievas visų tautų.

5 skyrius
MESIJO GIMIMO VIETA
IR JO KARALYSTĖ 1-14

1 O tu, Efratos Betliejau, esi mažas tarp Judo miestų; iš tavęs kils Tas, kuris bus valdovu Izraelyje; Jo kilmė siekia pradžios laikus, amžinybės dienas. (Mt 2,5-
6; Jn 1,1-2) 2 Jis juos atiduos į vergiją, kol gimdytoja pagimdys sūnų. Tada jų dalis sugrįš į Izraelį. (Iz 7,14;
11,12) 3 Jis stovės ir ganys juos kilnia savo Viešpaties Dievo galia ir vardu. Jie saugiai gyvens, nes Jis bus didis ir Jo valdžia sieks žemės pakraščius. (Ez 34,28) 4
Jis įgyvendins taiką. Jei asiriečiai įžengs į mūsų kraštą, mes pastatysime prieš juos septynis ganytojus ir aštuonis kunigaikščius, (stiprią jėgą prieš juos). (Iz 9,5; Ef
2,14) 5 Jie valdys Asirijos ir Nimrodo kraštą kardu;
priešui įsiveržus į mūsų kraštą, apgins mus. 6 Išlikę izraelitai, daugelio tautų tarpe, bus kaip rasa, kuri ateina iš Viešpaties, kaip rasos lašai augalams. Jie nelauks žmonių pagalbos ir nesimaišys jų tarpe. (Ps 110,3) 7 Jokū-
bo giminių likutis tautų tarpe bus kaip liūtas tarp laukinių žvėrių, kaip jauniklis liūtas avių bandose, kuris įsibrovęs mindo, drasko, ir nėra kas gelbėtų. (Ps 7,3-6) 8
Tu pakelsi savo ranką prieš prispaudėjus, ir visi tavo
priešai žus! 9 "Tą dieną", sako Viešpats, "Aš išnaikinsiu tavo žirgus, sudaužysiu kovos vežimus; (Zach 9,10)
10 sunaikinsiu miestus krašte ir sugriausiu tvirtoves; 11
išnaikinsiu burtininkus tavo krašte, ir dings žyniai. 12
Aš išnaikinsiu stabus jūsų tarpe, kad nebegarbintumėte savo rankų darbo dievaičių; (Zach 12,2) 13 išrausiu dievaitės Ašeros garbinimą ir nusiaubsiu miestus. 14
Užsirūstinęs ir įnirtęs, atkeršysiu tautoms, kurios neklausė manęs".

Čia pranašas aiškiai kalba apie Jėzų, pasaulio Išganytoją. Pranašas Izaijas taipgi rašė apie Jį. (9,6-7) Bet nė vienas pranašas nekalbėjo taip vaizdžiai apie Mesiją

ir Jo gimimo vietą kaip Mikas. Kai Erodas klausė kunigus, kur Mesijas gims? jie atsakė: "Betliejuje, nes taip parašė pranašas Mikas" Mt 2,22.

6 skyrius
DIEVO MĖGIAMA AUKA 1-16

1 Klausykite, ką Viešpats sako: "Susirinkite, tarkitės kalnų akivaizdoje, kalvos tegirdi jūsų balsą!" (Ez
6,2) 2 Klausykite, kalnai, patvarieji žemės pamatai,
Viešpatį kalbant savo tautai — Izraeliui: 3 "Mano tauta,
ką tau padariau ir kuo pakenkiau! (Jer 2,5) 4 Aš juk iš-
vedžiau tave iš Egipto šalies, iš jos vergijos išvadavau
tave; pasiunčiau Mozę, Aroną ir Mirjamą išlaisvinti ta-
ve. 5 Mano tauta, atsimink, ką buvo sumanęs Balakas,
Moabo karalius, ir ką jam atsakė Balaamas, Beoro sūnus. Pagalvok apie įvykius nuo Šitimo iki Gilgalos; suprask Viešpaties gelbstančius veiksmus". (4 M 22-24;
Apr 2,14) 6 "Kuo man pasitikti Viešpatį, nusilenkti
aukštybių Dievui? Ar Jį pasitikti metinių veršių deginamosiosmis aukomis? (Iz 1,11; Am 5,21-22) 7 Ar Vieš-
pats priims tūkstančius avinų, daugybę aliejaus aukų?
O gal man atiduoti savo pirmagimį už nusikaltimus, savo vaikus, už savo nuodėmę?" 8 Tau, žmogau, pasa-
kyta kas gera ir, ko Viešpats reikalauja iš tavęs: vykdyti
teisingumą, būti gailestingu ir paklusti Dievui. (5 M
10,12; 1 Sam 15,22) 9 Padermė ir miesto gyventojai
klausykite Viešpaties balso; išmintinga yra Viešpaties
bijotis. 10 "Ar Aš galiu užmiršti niekšų namus, įgytus
turtus niekšybe ir prakeiktą sumažintą saiką? (Am 8,5)
11 Ar galiu pateisinti jūsų neteisingas svarstykles ir ap-
gaulingus svarsčius? 12 Turtuoliai daro smurtą, gyven-
tojai vartoja melą ir apgaulę. 13 Taigi, ir Aš tave, Izrae-
li, bausiu dėl tavo nuodėmių! 14 Tu valgysi, bet nepasi-
sotinsi, — vaikščiosi alkanas. Ką sutaupysi, to netu-
rėsi, jei ką išsaugotum, — karai sunaikins. 15 Tu sėsi,
bet nepjausi; spausi alyvas, bet alyvos nevartosi; spausi

vynuoges, bet negersi vyno. (5 M 28,.38-40) 16 Jūs
vykdėte karalių Omrio ir Ahabo nuostatus ir sekėte jų
valdymo sistemą. Todėl sunaikinsiu jūsų miestus, o gyventojai taps panieka. Mano tauta neš tautų panieką". (1 Kar 16,25-33)

Po kalbos apie Mesiją 4 ir 5 skyriuje, pranašas grįžta prie teisės. Jis kviečia klausytis, ką Viešpats sako. Dievas lyg pasiteisina, pasako ką Jis padarė izraelitams. Šitimo vietovė buvo paskutinė Jordano rytų pusėje, kur izraelitai buvo sustoję, o Gilgala vakarinėje, kur izraelitai, perėję per Jordaną, nakvojo. Žmonės klausė Viešpatį, kuo Jį garbinti? Pranašas davė atsakymą: — teisingumu ir gailestingumu. Dievas per pranašą prikišo valdovams ir turtuoliams turtų siekimą neteisėtu būdu, o eiliniams gyventojams — melą ir apgavystę. Jei jie nepakeis savo minčių, neatsivers, Viešpats jiems neatleis; baus juos badu ir karu.

7 skyrius
MAŽA IŠTIKIMŲ, SIONAS LAIMĖS 1-20

1 Vargas man, kaip nuskynus vasaros vaisius,
kaip nurinkus vynuogių likučius: nėra jokios vynkekės,
nunokusių figų, kurias taip mėgstu! 2 Dingo tikintieji,
nebėra teisių žmonių. Jie visi tykoja kraujo, spendžia
pinkles broliui. (Ps 12,12) 3 Jų rankos yra stropios piktam. Valdininkas ir teisėjas reikalauja kyšių, o didžiūnas sprendžia savo nuožiūra; visi suka. 4 Jų geriausias
yra kaip piktdagis, o padoriausias kaip erškėčių tvora.
Sąmyšio diena artėja, pranašų žodžiai pildosi. 5 Netikėkite artimui, nepasitikėkite draugu! Saugokis net tos,
kuri tau artimiausia (žmona). 6 Sūnus niekina tėvą,
duktė šiaušiasi prieš motiną, marti prieš uošvę; žmogaus priešai yra jo paties namiškiai. (Jer 9,3-4; Mt
10,35-36) 7 O aš ieškosiu Viešpaties, lauksiu Dievo,
kuris gelbsti! Mano Dievas išklausys mane. 8 Nesi-

džiauk, mano prieše! Nors suklupau, — atsikelsiu; nors
sėdžiu tamsoje, — Viešpats yra mano šviesa. (Ob 12) 9
Viešpaties rūstybę kęsiu, nes Jam nusidėjau. Jis iš-
spręs mano klausimą ir apgins mano teisę; Jis išves
mane į šviesą, aš patirsiu Jo teisingumą. (Jer 14,7) 10
Mano priešai tai matys ir bus apvilti. Jie kalbėjo: "Kur
tavo Viešpats Dievas?" Aš matysiu juos sutryptus gat-
vių purve. (Ps 79,10) 11 Ateina dienos tavo sienoms
atstatyti, dienos tavo riboms praplėsti. 12 Tą dieną jie
grįš iš visur: nuo Asirijos iki Egipto, nuo Tyro iki
Eufrato; nuo jūros iki jūros ir nuo kalno iki kalno. 13
Žemė taps dykuma dėl jos gyventojų piktų veiksmų. 14
Ganyk savo tautą, savo tėvonystės avis, kurios vienišos
ganosi Basane ir Gileado vešliuose laukuose, kaip se-
nose dienose. (Mik 5,3; 4 M 23,9) 15 Parodysiu jums
nuostabių dalykų, kaip jums išeinant iš Egipto krašto.
16 Galingosios tautos, tai matydamos, nusivils: nebe-
norės apie tai nei girdėti, nei kalbėti. (Job 21,5) 17 Jos
šliaužios dulkėse, kaip gyvatės, kaip žemės šliužai; dre-
bėdamos išeis iš savo pilių pas Tave, Viešpatie, mūsų
Dieve; jos Tavęs išsigandusios bijos. (Iz 49,23) 18 Kur
yra toks Dievas kaip Tu, kuris pašalina kaltę savo iš-
rinktosios tautos likučio ir per malonę atleidžia nuodė-
mę? (Ps 103,3,8-13) 19 Jis pasigailės mūsų, panaikins
nusikaltimus ir paskandins jūros gelmėse visas mūsų
nuodėmes. 20 Tu suteiksi ištikimybę Jokūbui, malonę
Abraomui, kurią priesaika pažadėjai mūsų tėvams seno-
se dienose. (1 M 22,16-18; 28,13-15; Lk 1,73)

Pranašas Mikas veikė ir labai troško, kad tauta grįžtų prie Viešpaties, gyventų dorai. Tačiau jo viltys neišsipildė, jis matė visur sugedimą. Pranašas liko vienišas; jis kreipėsi į Viešpatį, pasitikėjo Juo.

Ką pranašas užrašė nuo 8 skirsnelio yra visai nauja padėtis: Jeruzalė buvo sunaikinta 586 pr. Kr., tauta ištremta į Babiloniją. Žmonės suprato savo nusikaltimą,

kreipėsi į Viešpatį, ieškojo Jo malonės, atsivertė. Jie kentėjo ir vargo tremtyje, bet pasitikėjo Viešpačiu. Reikia atsiminti, kad padėtis buvo ST. Mes neturime teisės tą visą perkelti į NT šviesą, kur yra įsakyta melstis už priešus.

Vienuoliktame skirsnelyje sakyta, kad ateina Jeruzalės atstatymo metas. Ne tik Asirija, bet ir Babilonija nebeminimos. Jų viešpatavimo laikas jau praėjęs, Persija yra pasaulio valdovė. Ji suteikė laisvę izraelitams; leido grįžti į tėvynę ir atstatyti šventovę bei sostinę. Žydai grįžo iš visų šalių, kur jie buvo ištremti. Jie sugrįžę meldėsi, garbino Dievą. Tautos ateina prie Izraelio Dievo, kuris, rodos, buvo nugalėtas. "Jos dreba ir dulkėse guli". Tai yra anų laikų išsireiškimai, kaip nugalėti sutiko savo nugalėtojus.

Pranašas užbaigia savo knygą himnu. Kur yra toks Dievas kaip Tu? Jis atleidžia nusikaltimus atgailaujantiems ir teikia malonę jiems!

PRANAŠAS NAUMAS

Pranašo Naumo gimtinė minima Elkoje. Manoma ta vietovė buvo arti Kapernaumo, Jėzaus veiklos centro. Daugelis Šventojo Rašto aiškintojų mano, kad Naumas savo knygą parašė 663-607 pr. Kr. Tuomet Judėja buvo Asirijos vasalas, mokėjo jai duoklę. Naumas pranašavo Asirijai ir jos sostinei sunaikinimą, kas ir įvyko 607 pr. Kr. Ninevės sunaikinimas buvo toks baisus, kad ir mokslininkai nebežinojo vietos, kur buvo galingosios Asirijos sostinė. 1842 m. archeologai, atkasę Ninevės griuvėsius, sužinojo apie jos buvusią didybę ir galią.

1 skyrius
NINEVĖS PASMERKIMAS 1-14

1 Sprendimas apie Ninevę. Naumo iš Elkos regėji-
mo knyga. 2 Viešpats netoleruoja nusikaltėlių, Jis yra
rūstus. Viešpats keršija ir atlygina savo priešams. (2 M
20,5; 5 M 4,24) 3 Viešpats yra kantrus ir didingas savo
galia; Viešpats baudžia nusikaltėlį. Jis reiškiasi viesulu
ir audra; debesys yra Jo kojų sukeltos dulkės. (2 M
34,7) 4 Jis sudraudžia jūrą, padaro ją sausuma, upes iš-
džiovina. Sunyksta Basanas bei Karmelis, ir Libano
žiedas suvysta. 5 Kalnai dreba prieš Jį, kalvos tirpsta.
Žemė ir visi jos gyventojai lenkiasi Jam.(Ps 97,5) 6
Kas gali atsilaikyti prieš Jo galybę, ir kas gali ištverti Jo
rūstybės įkarštį? Jo rūstybė išsilieja kaip ugnis, net
uolos tirpsta. 7 Viešpats yra geras tiems, kurie Juo pa-
sitiki, apsaugo nelaimėje. Jis pažįsta tuos, kurie ieško
Jo; Jis, lyg tvanas, sunaikins priešus, gelbėdamas sa-
vuosius. (5 M 4,31; Ps 1,6) 8 Jis padarys galą prie-
šams, nuvys juos į tamsybę. 9 Kodėl jūs priešinatės
Viešpačiui? Jis visiškai sunaikins jus! 10 Jie bus nu-
kirsti kaip erškėčiai, sudegs kaip sausos ražienos! 11
Ar ne tu, Nineve, sumanei prieštarauti Viešpačiui, su-
planavai šią niekšybę? 12 Taip sako Viešpats: "Nors jie
(asiriečiai) tvirti ir gausūs, jie sunyks ir pradings. Nors
pažeminau tave (Judėja), bet daugiau tavęs nebepaže-
minsiu. 13 Dabar, sulaužęs jos jungą (Asirijos) nuim-
siu nuo tavęs pančius ir sutraukysiu juos". 14 Viešpats
sako apie tave (Ninevę): "Tavo vardas nebebus mini-
mas! Aš tavo šventovių dievus, drožtus ir nulietus sta-
bus sunaikinsiu, o tau rengiu kapą, nes netekai gar-
bės".

Jona ir Naumas aiškiai pranašavo apie Ninevę, Jona apie 785 pr. Kr. ir Naumas 150 metų vėliau, apie 630 pr. Kr. Jona pranašaudamas paveikė Ninevės gy-

ventojus atsiversti, o Naumo pranašavimo metu įvyko Asirijos valstybės ir sostinės sunaikinimas.

Naumo vardas reiškia guodėjas arba ramintojas. Pranašas buvo kilęs iš Elkos. Kai kurie ŠR aiškintojai sako šią vietovę buvus Judėjoje, bet dauguma galvoja, kad Naumo gimtinė buvo Galilėjoje, arti Kapernaumo.

Pranašo Naumo laikais Ninevė buvo pasaulio valdovė. Ji buvo pastatyta prie Tigro upės. Apie Ninevės miestą yra daugiau sakyta pas pranašą Joną. Asirija sunaikino Izraelio valstybę 721 pr. Kr., o pati krito 607 pr. Kr. Ninevės sunaikinimas buvo toks baisus, kad mokslininkai nieko nebežinojo apie ją. Jie galvojo, kad ŠR pasakojimas apie Ninevę yra mitai — fantazija. 1842 m. archeologai atkasė Ninevės griuvėsius ir įrodė kad ŠR pasakojimas apie Ninevę yra tiesa.

Šis skyrius yra himnas apie Viešpaties galią. Jis sunaikins savo priešą. Kas yra priešas nėra minėta, bet iš ktių vietų žinoma, kad tai buvo Asirija. Viešpats žino kiekvieną, kas yra priešas ir, kas draugas. Viešpaties galia yra neribota, Jam priešintis nėra prasmės. Pranašas Izaijas, skyriuose 36 ir 37, parašė kaip asiriečiai niekino Viešpatį. Viešpats sunaikino Asiriją, o Judėją išgelbėjo.

2 skyrius

NINEVĖ SUNAIKINTA 1-14

1 Štai kalnais šauklys skelbia linksmą žinią — iš-
gelbėjimą. Judėja, džiūgauk ir švęsk! Ištesėk pažadus,
nes tavo krašto daugiau nebeterios priešas, jis visiškai
sunaikintas! (Iz 52,7) 2 Nineve, priešas atžygiuoja! Bu-
dėk, stebėk kelią, pasiruošk; sukaupk visas jėgas! 3
Viešpats atgaivina Jokūbo ir Izraelio vynmedį, nors
priešai juos nusiaubė ir jų šakeles sulaužė. Priešų sky-
dai raudoni, karių apranga šarlako spalvos. 4 Kovos
vežimai šviečia kaip deglai, žirgai neramūs — trypia. 5
Kovos vežimai lekia gatvėmis ir aikštėmis žaibo greitu-
mu. 6 Karalius įsako savo vadams ginti pilį; jie skuba

galvotrūkčiais, veržiasi prie sienos, bet čia jau stovi
priešų kariai! 7 Upių šliužai atidaromi, rūmai užimami.
8 Karalienė vedama į belaisvių vilkstinę, o jos rūmų pa-
lydovės dejuoja, kaip burkuoją karveliai ir mušasi į krū-
tinę. 9 Ninevė yra kaip tvenkinys, iš kurio išteka van-
duo. Įsakymas: "Sustokite, sutokite!" Bet niekas nebe-
kreipia dėmesio. 10 "Plėškite sidabro, plėškite aukso!
Čia turtų daugybė! Įvairiausių brangenybių!" 11 Grobi-
mas ir naikinimas visur! Širdis alpsta, keliai dreba, visų
veidai iš baimės pabalę. (Iz 13,7-8) 12 Kur liūto duobė,
kur jaunų liūtų ola, kur liūtukai, kurie nepažino baimės?
13 Liūtas plėšė ir smaugė jaunikliams ir liūtėms; jis
grobiu pripildė olas ir landas. 14 "Aš esu prieš tave",
sako pulkų Viešpats, "Aš sudeginsiu tavo kovos veži-
mus, tavo jaunuolius sunaikins kardas; neteksi grobio,
niekas nebesiklausys tavo pasiuntinių balso".

Šauklys (pranešėjas) pranešė gerą žinią — Ninevė sunaikinta. Taip pranašas matė. Judėjai tai buvo tikrai maloni žinia. Žydai džiaugėsi ir šventė, nelaimės metu pažadėtus įžadus galėjo ištesėti. Ninevė (priešas) įspėjama pasiruošti priešą sutikti. Tai buvo sarkazmas. Nors Judėjos atstatymas dar buvo toli, bet pranašas matė jį. Persų ir medų kariai dėvėjo raudoną aprangą· tas priminė kraują.

Ketvirtu skirsneliu ir sekančiais pranašas parašė, kaip jis vizijoje matė Ninevės kritimą. Daug kas labai aiškiai pasakyta, kai kas nedasakyta. Priešas siaučia mieste, bet kaip jis įėjo į miestą nepasakyta. Karalienė vedama į nelaisvę, o kur karalius nutylėta. Gal jis krito kovoje? Samdyti kariai ir miesto gyventojai bėga; nebeklauso jokių įsakymų. Per amžius sukrautas turtas grobiamas. Karalius palyginamas liūtui — karalienė ir vaikai — liūtėms ir liūtukams.

3 skyrius
NINEVĖS NUSIKALTIMAS IR BAUSMĖ 1-19

1 Vargas žmogžudžių miestui; jis pilnas klastos ir
smurto, o vis dar nesiliauja plėšę! (Ez 24,6-9) 2 Botagų
pliauškėjimas ir tekinių bildesys! Šuoliais lekia žirgai,
tarška kovos vežimai! 3 Pentinais spaudžia raiteliai!
Kardai švytruoja, ietys blykčioja! Daugybė užmuštų,
krūvos negyvų, begalės lavonų! Jie klupinėja, eidami
per lavonus. 4 Priežastis: paleistuvavimas ir žavingos
kerėtojos, kurios apraizgė tautas ir padermes savo ke-
rais. (Iz 23,16; Apr 17) 5 "Štai Aš prieš tave (Nineve),
sako pulkų Viešpats: "Aš pastatysiu tave nuogą prieš
tautas ir karalystes; (Iz 47,3) 6 apdrabstysiu tave pur-
vais, išniekinsiu ir padarysiu tave gėdos stulpu. 7 Kiek-
vienas, kuris tai matys, pasitrauks nuo tavęs, sakyda-
mas: 'Ninevė sunaikinta! Kas ją užjaus? Kas ją nura-
mins'?" 8 Ar ji geresnė už Tebų miestą, kuris viešpata-
vo prie Nilo, apsuptas "jūra"? (Jer 46,25) 9 Jo stiprybė
buvo Kušas ir egiptiečiai; jo talkininkai — Putas ir Li-
bija. 10 O vis dėlto jis buvo ištremtas, pateko nelaisvėn.
Jo vaikai buvo sutriuškinami gatvių kampuose; dėl jo
garbingųjų metė burtą, visi didikai buvo sukaustyti
grandinėmis. (Joel 4,3) 11 Tu (Nineve) irgi būsi nugir-
dyta ir paniekinta ieškosi prieglaudos. (Jer 25,15) 12
Visos tavo tvirtovės yra lyg figmedžiai, kariai — lyg
ankstyvosios figos; medžius papurčius, jos krinta į val-
gančiojo burną. 13 Tavo kariai — bailiai; krašto vartai
plačiai priešams atverti; ugnis suės tavo miestų užkaiš-
čius. 14 Turėk vandens atsargų tvirtovėje. Mink molį,
gamink plytų tvirtovei sustiprinti! 15 Nežiūrint viso to,
tu žūsi nuo kardo arba ugnies; esate gausūs kaip skė-
riai, bet ir žūsite kaip laukai nuo skėrių. 16 Nors tavo
pirklių yra tiek, kiek dangaus žvaigždžių, jie kaip skėrių
vikšrai išsiners ir nuskris! 17 Tavo valdininkų ir rašti-
ninkų yra kaip skėrių spiečių, kuris guli, o saulei pate-
kėjus, nulekia, ir niekas nežino kur jis dingo. 18 Asiri-

jos karaliau, tavo kariai snaudžia ir kilmingieji miega;
tauta išsklaidyta kalnuose, nėra kas ją surenka. 19 Tavo
žlugimas nesustabdomas, žaizda — mirtina. Visi, išgirdę šią žinią apie tave, ploja rankomis, nes tavo piktybė palietė visus.

Pirmame skirsnelyje primetama kaltė Ninevei. Toliau pranašas kalba apie priešo siautimą mieste. Ninevės (Asirijos) nusikaltimas buvo paleistuvavimas ir kerėjimas. Taip buvo pažodžiui ir palyginimu: stabų garbinimas ir apgaulė — nesilaikymas duoto žodžio. Visi Asirijos pavergtieji džiaugėsi jos kritimu — sunaikinimu.

Aštuntu skirsneliu pranašas palygina egipto Tebų miestą su Nineve. Tebų miestą saugojo Nilo (jūra) upė, o Ninevę — Tigro. Asirijos karalius Asurbanipalas paėmė Tebų miestą 663 pr. Kr. Kai ateis Ninevei Dievo skirtas laikas sunaikinti, jos kariai kris kaip prinokusios figos; jie bus kaip skėriai.

Pranašas Naumas užbaigia savo knygą mirusių rauda. Kariai ir kilmingieji miega (mirę); tauta niekas nebesirūpina. Mirties atveju turėtų visi gedėti ir raudoti; o visgi buvę pavergti džiaugėsi — plojo rankomis.

PRANAŠAS ABAKUKAS

Apie pranašą Abakuką yra žinoma, kad jis gyveno Jeruzalėje ir dirbo prie šventovės. Kai kurie Šventojo Rašto aiškintojai įrodinėja jį buvus giedotoju — choristu. Jo pranašavimo laikotarpis galėjo būti 625-606 pr. Kr. Tais laikais Asirijos galybė nyko, Babilonijos kilo.

Abakuko pranašystės — malda ir giesmė. Jis pasakoja Viešpačiui savo tautos nusikaltimą ir vargą; gauna iš Viešpaties malonių pažadą ir gieda Viešpačiui padėkos giesmę.

1 skyrius
JUDĖJOS NUSIKALTIMAS,
PRANAŠO MALDA 1 -17

1 Regėjimas, kurį pranašas Abakukas gavo iš
Viešpaties. 2 Viešpatie, kaip ilgai melsiu pagalbos, o
Tu neišklausysi, šauksiu: "Smurtas!", o Tu negelbėsi! 3
Kodėl man leidi patirti nedorybę ir vargą? Priespaudą ir
smurtą matau; visur kyla vaidai ir barniai. 4 Pamoky-
mas nepaveikia, į teisingumą nekreipiama dėmesio;
niekšas apsuka teisųjį, teisme sprendimas iškraipomas!
5 Dairykitės kitų tautų tarpe ir, žvelgdami vienas į kitą,
nustebkite, kad tai darau jūsų dienomis; jūs netikėtumė-
te, jei jums kas apie tai pasakotų. (Apd 13,41) 6 Aš su-
kelsiu kaldėnus, kurie siekia užimti jiems nepriklauso-
mus žemės plotus, kitų gyvenvietes. 7 Tai žiauri ir baisi
tauta; teisė ir teisingumas nustatomas jų pačių nuožiūra.
8 Jos žirgai greitesni už leopardus. Jie plėšresni negu
stepių vilkai. Jie išdidžiai joja, iš toli atvyksta, skrenda
ir puola, kaip erelis prie grobio. (Sof 3,3; Mt 24,28) 9
Jie visi siekia smurto; kur pasisuka sukelia baimę. Jie
surenka tiek belaisvių, kiek smilčių prie jūros. 10 Jie ty-
čiojasi iš karalių, šaiposi iš valdovų. Jiems tvirtovės tik
žaislai; supylę pylimus, jie jas paima. 11 Jie traukia to-
lyn kaip vėjas, viską nualina. Jiems jėga — jų dievas.
12 Argi Tu nesi Tas amžinasis Viešpats, mano Dievas,
Šventasis? Mes nemirsime! Viešpatie, Tu juos paskyrei
mus terioti; amžinoji Uola, leidai juos mus bausti! (Jer
10,24) 13 Tavo akys negali matyti pikto, negali pakęsti
neteisybės. Kodėl ramiai stebi piktadarius ir tyli, kai
niekšas praryja teisesnį už save? 14 Tu padarei žmones
lygius jūros žuvims; lygius kirmėlėms, kurios neturi
valdovo. 15 Priešai iškelia juos meškere, ištraukia savo
tinklu, surenka vilkstine; tuo jie patenkinti džiaugiasi.
16 Jie garbina tinklą ir aukoja bei smilko jam, nes, jo
dėka, grobis gausus ir maistas geras. 17 Argi jie nuolat

švaistysis kardu ir žudys tautas be pasigailėjimo?

Pranašas Abakukas nemini savo veiklos laiko nei karalių, kurie tada viešpatavo. Bet jis mini kaldėnus — babiloniečius 1,6. Abakukas bendrai neskelbė tautai jos nusikaltimo, bet meldė Dievo aiškumo. Tad Abakuką gal reikėtų vadinti maldos pranašu? Apaštalas Paulius paėmė iš Abakuko išsireiškimą: "Teisusis gyvens tikėjimu", Rom 1,17. Šis posakis turėjo didelę reikšmę reformacijos laikais. Pranašas Abakukas pradžioje pasakė, kad jis buvo Dievo pašauktas; gavo iš Viešpaties šį regėjimą — viziją. Jis matė laužant teisę, įspėjimo nepriimant. Pranašas meldė Dievą kreipti į tai dėmesį, bet negavo atsakymo. Tą neteisybę pranašas matė Judėjoje. Ta neteisybė reiškėsi ir kitose tautose — Babilonijoje.

Į Abakuko maldą Dievas atsakė nauja vizija. Parodymu. Jei kas pasakotų, kad taip bus, niekas netikėtų. Vietoje asiriečių iškils babiloniečiai (625-539 pr. Kr.). Jie bus labai plėšrūs ir žiaurūs. Jie neduos jokių teisių nugalėtiems, jie remsis — laikysis teisės tik savo galios.

Pranašas meldė toliau (12 skirsnelis). Pranašas žinojo, kad Viešpats yra galingas ir amžinas, Jis nepaliks savo tautos: "Mes nemirsime!" Bet kaip šventasis Dievas gali leisti tokius dalykus, kad didesnis nusikaltėlis, mažesnį nusikaltėlį žudo, lyg žuvį vandenyje gaudo meškere ir tinklu, lyg kirmėlę mindo ir renka savo maistui! Be to, priešas negarbina Dievo, bet tik savo galią!?

2 skyrius
VIEŠPATIES ATSAKYMAS PRANAŠUI 1-20

1 Aš stovėsiu sargyboje, žvalgysiuos ir stebėsiu,
ką Viešpats kalbės ir ką atsakys į mano skundą. (Iz
21,8) 2 Viešpats man tarė: "Užrašyk regėjimą aiškiai
ant plokščių, kad jį galėtų lengvai skaityti prabėgantis. 3
Regėjimas tikrai įvyks paskirtu laiku, jis neapvils; jei

neįvyktų nurodytu laiku, lauk! (2 Pt 3,9) 4 Kas nesiekia
tiesos, gaus pelnytą bausmę, o teisusis bus gyvas savo
tikėjimu. (Iz 48,22; Rom 1,17; Gal 3,11; Žyd 10,38) 5
Kaip vynas yra apgaulingas, taip išdidus žmogus —
besotis. Jo ryklė kaip mirusių buveinė, nepasotinama
kaip mirtis; o jis pavergia tautas ir padermes". 6 Pa-
vergtieji dainuos pašaipos dainas ir sugalvos patarles:
"Vargas tam, kuris vis daugiau savinasi kas ne jo; kaip
ilgai visa tai tęsis?" Ar nepabus ir nesukils tie, kurie
moka tau duoklę, ir privers tave drebėti? 7 Tada tu tapsi
jiems grobiu. 8 Kadangi tu apiplėšei daug tautų, dabar
tave apiplėš visos likusios tautos, dėl pralieto žmonių
kraujo ir padaryto smurto miestams ir visiems jų gy-
ventojams. 9 Vargas tam, kuris neteisingu keliu siekia
pelno savo namams, susuka lizdą aukštybėje, kad apsi-
saugotų nuo nelaimės! 10 Tu atnešei sunaikinimą ir gė-
dą savo namams; naikindamas tautas, pats praradai gy-
vybę! 11 Akmuo iš sienos skelbs jo kaltes, o mediniai
balkiai jas pakartos. 12 Vargas tam, kuris stato miestą
krauju ir pilį neteisybe. (Jer 22,13; Mik 3,10) 13 Argi
tai ne pulkų Viešpaties valia, kad tautos dirba gaisrams
ir vargsta veltui?

14 Žemė bus pilna Viešpaties garbės pažinimo,
kaip jūra vandens. (Iz 11,9) 15 Vargas tam, kuris girdo
draugus, primaišydamas į vyną svaigalų, ir taip juos
nugirdo, kad iš jų tyčiotųsi. 16 Tu pats save apjuodinai,
garbės neįsigijai. Taigi dabar gerk ir tu ir pats svirdinėk.
Viešpats siunčia tau gėdos ir pažeminimo taurę. (Jer
25,15, 26) 17 Smurtas padarytas Libanui tave užgrius.
Žiaurus elgesys su gyvuliais tave gąsdins. Pralietas
žmonių kraujas ir padarytas smurtas kraštui, miestams
ir visiems jų gyventojams tave kankins. 18 Ką padeda
stabas jo padirbėjui; nulietas paveikslas, apgaulingas at-
vaizdas, kuriuo jis pasitiki? Jie nebyliai, bejėgiai dievai-
čiai. (Iz 44,10) 19 Vargas tam, kuris sako medžiui: "Pa-
busk!", nebyliui akmeniui: "Pajudėk!" Tiesa, jis ap-

trauktas auksu ir sidabru, tačiau jame nėra dvasios. (Ps
115,4-8) 20 Viešpats yra savo šventovėje, tenutyla vi-
sas pasaulis prieš Jį! (Ps 11,4; 76,9; Zach 2,17; Apr
8,1)

Ką ir kaip Viešpats atsakė pranašui nėra užrašyta. Pranašas stovi sargyboje ir stebi. Dievas duoda jam naują regėjimą ir įsako užrašyti jį lyg skelbimą, kad kiekvienas ir prabėgdamas galėtų jį perskaityti. Jis yra: "Kas nesiekia tiesos, gaus pelnytą bausmę, o teisusis bus gyvas tikėjimu". Išdidus žmogus, taip pat ir valstybė, yra besotis, kaip ir mirtis; ji be paliovos žudo žmones.

Pranašui buvo parodyta, kad ateis kiti laikai; pavergtieji sukurs pašaipos dainas apie savo pavergėją, bet ir pavergėjas bus pavergtas. Priešo sustiprinta sostinė (lizdas), kuri buvo laikoma nepaimama — kris! Sienos akmenys ir balkiai, kuriuos apdirbo (gamino) vergai, bus liudytojais visos neteisybės; visą sunaikins ugnis — priešas.

Nugalėtojas girtavo ir kėlė orgijas, naikino Libano medžius, naudojo juos statybai. Išnaikino miškus, tuo ir žvėrys išnyko. Nužudytųjų vaizdai ir miestų sunaikinimai neduos ramybės naikintojams. Jie pasigamina stabus ir juos išpuošia brangiais metalais. Jie lieka nebyliais stabais! Gyvasis Viešpats apsireikš, tautos supras Jo didybę ir galią.

3 skyrius
PRANAŠO MALDA 1-19

1 Pranašo Abakuko malda: 2 "Viešpatie, girdėjau
Tavo pranešimą, mačiau, Viešpatie, Tavo darbą. Metų
bėgyje įgyvendink jį, padaryk jį žinomą; nors ir užsi-
rūstinęs, būk gailestingas! 3 Dievas ateina iš Temano,
Šventasis — nuo Parano kalno. Jo didybė apima dan-
gų, ir Jo šlovė pripildo žemę. (5 M 33,2; Teis 5,4) 4

Spinduliuojančioje šviesoje Jis pasirodo. Iš Jo rankų
veržiasi šviesos spinduliai — Jo galybė. 5 Pirma Jo
eina maras, paskui seka sunaikinimas. 6 Kai Jis sustoja,
dreba žemė; kai pažvelgia, išsigąsta tautos, svyruoja
amžinieji kalnai, lenkiasi kalvos, kuriomis Jis vaikščio-
ja. (Ps 104,32) 7 Aš mačiau, kai Kušo palapinės drebė-
jo, Midiano krašto palapinių uždangos siūbavo. 8 Vieš-
patie, ar upės sukėlė Tavo kerštą, ar jūra sužadino įnirtį,
ar srovės uždegė Tavo rūstybę, kai Tu važiavai žirgais
ir pergalės vežimais!? 9 Tu skubiai įtempi lanką ir pa-
ruoši jį šūviui. Tu upėmis išvagoji žemę. 10 Tave pa-
matę, raitosi kalnai, liejasi vanduo iš debesų, vandeny-
nai ūžia, gelmių bangos ritasi. (Ps 77,17) 11 Saulė ir
mėnulis sustoja, kai pasipila Tavo strėlės, ir ietys žai-
buoja. (Joz 10,13) 12 Įnirtęs Tu eini per žemę, užsi-
rūstinęs trypi tautas. 13 Tu išėjai savo tautos gelbėti,
savo pateptajam padėti; sutrupinai niekšo galvą ir sunai-
kinai priešus. (Ps 18,8,16) 14 Tu pervėrei strėle jo gal-
vą, išblaškei priešus, kaip audra pelus, kurie skubėjo
mus sunaikinti, beturčius pavergti. 15 Tu sunaikinai žir-
gus jūroje, vandenų gelmėse. 16 Man tai girdint, drebė-
jo mano kūnas, virpėjo lūpos. Mirties baimė palietė
kaulus; buvau labai sukrėstas. Aš ramus laukiu baus-
mės tiems, kurie užpuolė mano tautą. 17 Nors figmedis
nesprogsta ir nėra vaisių ant vynmedžių ir alyvmedžių,
laukai neduoda derliaus; garduos dingo avys ir ožkos,
nėra gyvulių tvartuose, 18 tačiau aš būsiu linksmas
Viešpatyje, džiūgausiu Dievu, savo Išganytoju! (Iz
61,10) 19 Viešpats Dievas, yra mano stiprybė; Jis pa-
daro mano kojas eiklias, kaip elnių, ir leidžia man pa-
siekti aukštumas".

Choro vadovui. Styginiais instrumentais. (Ps 18,34)

Pranašas meldėsi ir gavo iš Dievo atsakymą. Abakukas norėjo ir meldė Viešpatį įvykdyti visa vienų metų

bėgyje. Dievas tą įvykdė dešimtmečiuose. Pranašas matė einantį Viešpatį iš Sinajaus pusiasalio, nuo Orebo kalno, kur buvo duota dešimt įsakymų. Viešpats ėjo, pasiekė edomitų kraštą (Temą) ir per jį Judėją. Maldoje minima Viešpaties galia ir didybė. 16 skirsnelyje ir sekančiuose pranašas buvo labai sukrėstas. Jis laukė bausmės savo tautos priešams, bet tautos figmedis dar nesprogsta ir baudos dingo. Tas reiškė, kad kritus Asirijai ir iškilus Babilonijai, Babilonija sunaikins Judėją. Tik po to, medų-persų laikais, bus atsteigtas Izraelis — sugrįš į savo kraštą. Pranašas tai matė ir suprato, jis pasitikėjo Viešpačiu, kad Izraelio valstybė bus atsteigta. Tas teikė pranašui stiprybės. Ši malda-giesmė buvo giedama palydint styginiais instrumentais.

Abakuko knyga minima NT. Palygink Ab 1,6 ir Apr 20,9; Ab 3,18 — Lk 1,47; Ab 1,5 — Apd 13,41; Ab 2,4 — Rom 1,17; Gal 3,11.

PRANAŠAS SOFANIJAS

Pranašas Sofanijas buvo karališkos kilmės. Jo bendraamžiai pranašai buvo Abakukas ir Jeremijas. Sofanijas pranašavo Judėjos karaliaus Josijo laikais 639-608 pr. Kr.

Pranašas bendrai kalbėjo apie Viešpaties dieną. Jis įspėjo savo tautą ir pagonių tautas, kad Viešpats baus už nusikaltimus. Toliau jis užtikrino Dievo pažadą ir palaimą izraelitams ir pagonims.

1 skyrius

BAUSMĖS DIENA JUDĖJAI 1-18

1 Viešpaties Žodis buvo suteiktas Sofanijui, Kušo sūnui, kilmės Hiskijo, Amarijo, Gedalijo sūnaus, viešpataujant Judėjos karaliui Josijui, Amono sūnui. (Jer 1,2) 2 "Aš pašalinsiu visa nuo žemės paviršiaus", sako Viešpats. 3 "Pašalinsiu: žmones, gyvulius, padangių paukščius, jūros žuvis ir niekšus. (Mt 13,41) 4 Aš pakelsiu savo ranką prieš Judėją ir Jeruzalės gyventojus, išnaikinsiu Baalą ir kartu su juo stabų kunigus; (2 Kar 23,5; Oz 10,5) 5 ir tuos, kurie ant stogų garbina dangaus kūnus; kurie, garbindami Viešpatį, prisiekia Milkomu; (Jer 19,3) 6 ir tuos, kurie, atkritę nuo Viešpaties, neieško Jo, net nesiteirauja apie Jį". 7 Nutilkite, nesipriešinkite! Viešpaties diena arti. Viešpats paruošė auką, pašventino pakviestuosius. (Ab 2,20) 8 "Aukojimo dieną Aš nubausiu kunigaikščius, karaliaus vaikus ir visus, kurie dėvi svetimšalių drabužius. 9 Tą dieną nubausiu visus, kurie išdidžiai eina į šventovę, smurtu ir apgaule įgytą turtą neša valdovui. 10 'Tą dieną'', sako Viešpats, "pagalbos šauksmas sklis nuo Žuvų vartų, raudojimas iš naujamiesčio ir baisus klyksmas nuo kalvų! 11 Raudokite apsuptieji, nes sunyko visi prekybininkai, žuvo turtų valdytojai. 12 Aš su žibintais nuodugniai išieškosiu Jeruzalę ir nubausiu tuos, kurie jaučiasi saugūs, sėdėdami ant savo turto, o širdyje mano: 'Viešpats nedarys nei gera, nei pikta'. (Jer 48,11) 13 Jų turtas bus išplėštas ir namai liks tušti. Jie pasistatys namų, bet negyvens juose, užsiveis vynuogynų, bet negers jų vyno". (Am 5,11; 5 M 28,39) 14 Viešpaties didžioji diena skubiai artėja. Klausykis! Viešpaties diena — karti! Tada šauks iš baimės net karžygiai! (Joel 1,15) 15 Ta diena — rūstybės diena; bėdos ir suspaudimo, nelaimės ir sunaikinimo, tamsos ir sutemų, sielvarto ir skurdo diena; (Jer 30,7) 16 tai kovos trimito šauksmo diena prieš sutvirtintus miestus ir kertinius

bokštus. 17 Aš varginsiu žmones, jie vaikščios kaip akli, nes nusidėjo Viešpačiui; jų kraujas bus pralietas, jų kūnai suminti į mėšlą. 18 Nei sidabras, nei auksas neišgelbės jų Viešpaties rūstybės dieną; Jo kerštas lyg ugnis sunaikins visą kraštą ir jo gyventojus. (Ez 7,19)

Judėjos karalius Manasas viešpatavo 691-639 metais. Jis buvo žiaurus. (2 Kar 21,1-18; 23,26; 24,3-) Jo sūnų Amoną nužudžius, Amono sūnus Josijas (639-608) dar vaikas, buvo paskelbtas karaliumi. Pranašas Sofanijas jo laikais pranašavo. Pranašas buvo kilęs iš karališkos giminės. Sofanijo vardas reiškė: "Viešpats Slaptai Saugo". Bendra pranašo skelbimo tema buvo: "Viešpaties Diena". "Viešpaties Diena" turi įvairių reikšmių. Kartais ji reiškia palaimą, pas Sofaniją — bausmę; žmonijos ir Judėjos. Naujajame Testamente Viešpaties Jėz 's prisikėlimo dieną, taipgi ir paskutinę teismo dieną.

Viešpats apsireiškė pranašui ir davė jam įsakymą ką skelbti. Pranašas skelbė ne savo mintis, o Viešpaties pranešimą jam. Žmonės anais laikais tikėjo tautinius Dievus. Tada Judėja buvo Asirijos vasalas. Daugelis Judėjos žmonių garbino Viešpatį, bet ir Asirijos dievaičius, pataikaudami asiriečiams. Taipgi jie dėvėjo asirietiškus rūbus, norėdami būti panašiais į juos.

Daugelis Jeruzalės gyventojų galvojo ir sakė: "Viešpats nedarys nei gero, nei blogo". Gal jie svajojo, kad Jis nieko negali daryti? Pranašas pasakė, kad Viešpaties diena arti; Jis baus visus. Priešas atžygiuos, viską išplėš, jokio išsipirkimo nebus. Pranašas neminėjo priešo vardo. Sofanijas pranašavo pranašo Jeremijo jaunystėje. Tada dar viešpatavo Asirija. Pranašas Jeremijas aiškiai sakė, kad priešas yra Babilonija.

2 skyrius
RŪSTYBĖS DIENA TAUTOMS 1-15
1 Nepaklusnieji, susirinkite, klausykite ir supraski-
te 2 pirma negu būsite lyg pelai vėjo išnešioti. Artėja jū-
sų Viešpaties baisioji rūstybė, — Viešpaties rūstybės
diena! 3 Visi krašto paklusnieji, kurie vykdote Jo įsa-
kymus, ieškokite Viešpaties, ieškokite teisybės ir Jo
nuolankumo! Gal išvengsite Viešpaties rūstybės!? 4
Gaza taps negyvenama vieta, o Askelonas — dykuma.
Asdodo gyventojai bus vidudienį išvaryti, Ekronas iš-
rautas su šaknimis. 5 Vargas jums, pajūrio gyventojai,
kretiečių tauta! Viešpaties Žodis apie jus sako: "Kanaa-
ne, filistėnų šalie, Aš sunaikinsiu tave, liksi be gyvento-
jų. (1 Sam 30,14; Jer 47) 6 Pajūrio krašte, tu tapsi avių
ganyklomis ir gardais". 7 Pajūris atiteks Judėjos liku-
čiui: prie jūros dienos metu jie ganys bandas, Askelone
nakvos; Viešpats, jų Dievas, jais rūpinsis ir laimins
juos. (Sof 3,20) 8 "Aš girdėjau moabitų plūdimą ir
amonitų piktžodžiavimą; jie plūdo mano tautą ir šmeižė
jos kraštą. (Jer 49,1) 9 Todėl, 'kaip Aš gyvas', sako
pulkų Viešpats, Izraelio Dievas, 'Moabas taps Sodoma
ir Amonas — Gomora; piktžolių laukais bei druskos
duobėmis ir dykumomis per amžius. Mano tautos liku-
tis juos apiplėš ir pasisavins jų kraštą'. (1 M 19,24) 10
Jie bus nubausti už išdidumą ir plūdimą pulkų Viešpa-
ties tautos. 11 Baisus bus jiems Viešpats. Jis sunaikins
visus jų krašto dievaičius; tada garbins Jį visos pagonių
salos. 12 Jūs, Kušo gyventojai, taip pat būsite nugalėti.
(Ez 30,9) 13 Jis išties savo ranką į žiemius ir sunaikins
Asiriją, padarys Ninevę dykuma; (Neh 1,1) 14 ji bus
ganykla bandoms ir vieta įvairiems laukiniams gyvu-
liams. Vanagai ir apuokai nakvos ant galvenų. Pelėda
šauks lange, varnas kranks ant durų, kedro lentų pa-
puošimai sunyks. (Iz 13,21; 34,11) 15 Išdidusis mies-
tas, kuris taip saugiai ir išdidžiai viešpatavo, galvo-
damas: "Aš ir niekas kitas!" Kuo jis pavirto?! Klaiku-

ma, gyvulių ganykla. Kiekvieną praeivį sukrečia šiurpulys . . . (Iz 47,8)

Pranašas kreipėsi į nepaklusniuosius, patarė jiems susiprasti, nes Viešpaties diena artėja; jie bus lyg pelai vėjo išnešioti. Paklusniesiems Sofanijas patarė ieškoti Viešpaties, tada gal Jis nebaus jų, priešas nesunaikins? Dievas baudžia nusikaltusius, bet ir nenusikaltę kenčia bendrai su tauta kartu.

Minimas penkių tautų sunaikinimas — bausmė. Tai filistėnai, moabitai, amonitai, Kušas (Egiptas) ir Asirija. Sofanijo laikais kušitai valdė visą Egiptą, tad ir galima visą valstybę vadinti Egiptu. 605 pr. Kr. prie Karkemišo egiptiečiai buvo nugalėti. Asirija, o ypač sostinė Ninevė buvo labai išdidi. Ji buvo visai sunaikinta ir iki mūsų dienų neatstatyta.

Izraelitai yra Dievo išrinktoji tauta. Viešpats ją baudė už nusikaltimus, bet visada išlaikė likutį — tautos dalį. Mūsų laikais izraelitai buvo baisiai žudomi, bet Viešpats leido jiems atkurti savo valstybę.

3 skyrius
ĮSPĖJIMAS JERUZALEI 1-20

1 Vargas maištais, kerštu ir smurtu pasižymėju-
siam miestui! 2 Jie neklauso patarimų, nepriima pamo-
kymų, nepasitiki Viešpačiu, neartėja prie savo Dievo. 3
Jo valdininkai yra riaumoją liūtai, teisėjai — stepių vil-
kai, kurie nieko nepalieka kitam. (Ez 22,27) 4 Jo prana-
šai neatsakingi, neištikimi; jo kunigai elgiasi šventva-
giškai, — laužo įstatymą. (Mik 3,11) 5 Viešpats dar yra
jame, Jis teisus; nedaro neteisybės; apsireiškia kas rytą;
teikia teisingumo ir teisę saviesiems; tačiau neteisieji
nenori to suprasti. 6 "Aš išnaikinau tautas; jų pilių ker-
tiniai bokštai tušti, jų gatvės negyvos, niekas jomis ne-
bevaikščioja. Jų miestai nusiaubti, be žmonių, — negy-
venami. 7 Aš galvojau: tu, Jeruzale, bijosi manęs ir pri-

imsi mano pamokymą, kad nesunaikinčiau tavęs, kai
grasinau. Tačiau jie vis labiau nusikalto". 8 "Laukite
manęs", sako Viešpats, "laukite tos dienos, kai kaltinsiu jus. Mano sprendimas yra surinkti tautas, sutelkti
karalystes, išlieti ant jų savo rūstybę. Mano keršto ugnis sunaikins visą žemę. (Joel 4,2; Ps 79,6)
9 Aš pakeisiu tautų galvoseną; tada jos visos šauksis Viešpaties ir vieningai Jam tarnaus. 10 Iš anapus
Etiopijos upių atvyks mano išsklaidytieji ir atneš man
aukų. (Ps 68,32; Apd 8,27) 11 Tuomet nebereikės tau
gėdytis savo darbų, kuriais maištavai prieš mane. Aš
pašalinsiu jūsų išdidžiuosius, jūs nebesididžiuosite mano šventajame kalne. 12 Aš paliksiu nuolankius ir nusižeminančius, kurie ieškos apsaugos Viešpatyje. (Ez
6,8) 13 Izrealio likutis elgsis teisingai, vengs melo ir
klastos. Jie gyvens ramiai ir be baimės". 14 Giedok
garsiai, Siono dukra! Krykštauk Izraeli! Linksminkis ir
rykauk visa širdimi, Jeruzalės dukra! (Zach 9,9) 15
Viešpats panaikino tavo pasmerkimą, pašalino priešus;
Viešpats, Izraelio Karalius, yra su tavimi; tau nebereikia
nieko bijoti. 16 Nebijok, Sione, nenuleisk rankų! 17
Viešpats, tavo Dievas, yra su tavimi, Karžygys, kuris
gelbsti. Jis džiaugsis tavimi, atgaivins tavyje meilę Jam
ir linksmai krykštaus, kaip iškilmių metu. (Iz 62,5) 18
"Aš pašalinsiu nelaimes ir panieką, 19 saugosiu tave
nuo prispaudėjų, padėsiu abejojančiam, surinksiu išsklaidytuosius, jų priespaudą paversiu garbe. (Mik 4,7;
Ef 1,12) 20 Tada, surinkęs jus, parvesiu namo. Aš jus
išaukštinsiu ir suteiksiu jums garbę visose žemės tautose, Jūsų likimą pasuksiu teigiama kryptimi, jums patiems matant", taip sako Viešpats. (Jer 29,14; Sof 2,7)

Pranašas nesako pamokslo, nekaltina Jeruzalės; jis tik liūdi ir išreiškia savo skausmą, kad Jeruzalės gyventojai neatsiverčia — negrįžta prie Dievo. Panašiai darė

pranašas Mikas (1,8-16; 7,1-7), Jeremijas (8,21-23; 13,17), ir net Viešpats Jėzus (Lk 19,41-44).

Sofanijas kalbėjo apie valdovus, teisėjus, pranašus, kunigus. Jie visi ėjo pareigas, bet vidiniai buvo nutolę nuo Dievo ir tiesos. Būtų galima daug kalbėti, sakyti apie buvusius izraelitus pranašo Sofanijo laikais. Geriau — naudingiau yra priminti mūsų laikus. Valdovai turėtų žiūrėti tautos gerbūvio ir nelaimėje vadovauti jai. Daugelis jų ir mūsų tautoje buvo lyg riaumojantys liūtai. Jie gąsdino tautą, nesirūpino jos gerove, jie kėlė savo nuopelnus. Valdininkai — teisėjai, vietoję teisingai spręsti žmonių reikalus, provokavo žmones ir vykdė smurtą.

Pranašai yra tik žmonės, kuriems Viešpats asmeniškai apsireiškia. Bendrai žmonės tai žino ir pasitiki jais. O kokia daugybė jų nesilaiko dieviškos tiesos, pataikauja žmonėms, siekia savo asmeniškų tisklų, o ne Dievo valios!

Kunigų pareiga yra mokyti žmones Dievo duotų įstatymo tiesų. Kaip dažnai jie taip viską aiškina, kad lieka tik išviršinė forma, o dvasiniai žmonės visai nutolsta nuo Dievo. Kunigai patys siekia užimamų aukštų vietų, didelių algų ir vardų.

Viešpaties tiesa, Jo duotas Žodis vis dar yra. Kas į Jį žiūri — skaito Jį, tam Jis šviečia. Taipgi Viešpats galingai apsireiškia valstybių gyvenime. Anais laikais pranašai pranašavo apie Samarijos, Asirijos, Babilonijos ir kitų tautų sunaikinimą. Tas įvyko. Tą matė Judėja, ji privalėjo tikėti Viešpačiu, o tačiau nepasitikėjo Juo. Todėl laukė jos bausmė — sunaikinimas, kaip ir visų kitų tautų.

Nuo 9 skirsnelio laikas yra visai kitas negu buvo iki tol. Judėja buvo priešinga Viešpačiui. Dabar ne tik Judėjos, bet ir kitų tautų galvosena yra pakeista. Tad daugelis Šventojo Rašto aiškintojų sako, kad nuo šio skirsnelio iki knygos galo yra parašęs nežinomas auto-

rius. O tie Šventojo Rašto aiškintojai, kurie nesiremia vien protu, bet ir Dievo apreiškimu, sako, kad čia yra Sofanijo pranašavimas apie Jėzaus laikus. Dievas pakeitė tautų galvoseną, jos priėmė Evangeliją. Tada jos nebemaištavo prieš Dievą, nebesididžiavo ir elgėsi teisingai. Tikintieji nebeturėjo ir baimės. Apaštalai, nemokyti žmonės, sakė tautos vadams: "Spręskite patys, ko reikia daugiau klausyti jūsų ar Dievo?" Apaštalai nuplakti — sumušti džiaugėsi, kad turėjo progos ne tik liudyti apie Jėzų, bet ir kentėti dėl Jo.

Koks čia izraelitų sugrąžinimas į savo kraštą minimas ar persų, ar mūsų laikų? Pranašas neminėjo ir nežinojo, bet jis žinojo, kad Dievas veikia; Jis pakeis tautų galvoseną ir sugrąžins izraelitus į jiems pažadėtąjį kraštą. Dievas yra gyvas, Jis veikė ir veiks!

PRANAŠAS AGAJAS

Apie pranašo Agajo asmenį nieko nežinome. Kai kurie Šventojo Rašto aiškintojai mano, kad jis buvęs tremtinys, gyvenęs 586 pr. Kr.; kiti mano jį gimus tremtyje. Persų karalius Kiras leido izraelitams grįžti į savo kraštą 538 pr. Kr. 536 metais jų grįžo į Judėją-Jeruzalę apie 42.000 asmenų ir pradėjo atstatyti šventovę ir miestą. Vietiniai gyventojai buvo labai nedraugiški izraelitams. Statyba sustojo. 520 pr. Kr. pranašas Agajas ragino izraelitus imtis darbo ir atstatyti šventovę. Jis įrodinėjo, kad ši šventovė bus reikšmingesnė už buvusią. Žmonės paklausė ir ėmėsi darbo. Per keturis metus šventovė buvo atstatyta. Pranašo Agajo bendraamžis buvo pranašas Zacharijas.

1 skyrius
RAGINIMAS STATYTI ŠVENTOVĘ 1-15
1 Antraisiais karaliaus Darijaus valdymo metais,
šešto mėnesio pirmą dieną Viešpats kalbėjo per pranašą
Agają Salatielio sūnui Zorobabeliui, Judėjos valdytojui,
ir Jehosadako sūnui Jozuvui, vyriausiam kunigui. (Ezr
4,24; 5,1-2) 2 Pulkų Viešpats sako: "Žmonės kalba, esą
neatėjęs laikas šventovei atstatyti". 3 Tada Viešpats kal-
bėjo per pranašą Agają: 4 "Argi jūs galite jaustis lai-
mingi, gyvendami lentomis apmuštuose namuose, kai
šventovė tebeguli griuvėsiuose? (2 Sam 7,2) 5 Pagalvo-
kite apie savo būklę! 6 Jūs daug pasėjate, bet mažai
pjaunate; valgote, bet nepasisotinate; geriate bet trošku-
lio nenumarinate. Jūs apsirengę, bet nejaučiate šilimos;
o kas dirba už algą — deda į kiaurą maišelį". (Ag 2,16;
5 M 28,38) 7 Taip sako pulkų Viešpats: "Pagalvokite,
argi jūs nesuprantate, kodėl jums taip nesiseka? 8 Eikite
į kalnus, parsigabenkite medžiagos ir statykite namus,
kad juos pamėgčiau ir būčiau juose savo šlove. 9 Jūs ti-
kėjotės gero derliaus, o gavote mažą; pargabenus derlių
į namus, Aš jį sunaikinau. Kodėl?" klausia pulkų Vieš-
pats. 10 "Dėl šventovės, kuri guli griuvėsiuose; jūs tuo
tarpu skubate statytis savo namus. Todėl ir dangus su-
laikė rasą, o žemė neduoda derliaus. (1 Kar 17,1) 11 Aš
užleidau sausrą lygumoje ir ant kalnų; ant javų, vyno,
aliejaus ir viso, kas auga laukuose, net ant gyvulių bei
žmonių ir jų visų darbų". (Ag 2,17; Am 4,9) 12 Tada
Salatielio sūnus Zorobabelis ir Jehosadako sūnus Jozu-
vas, vyriausias kunigas, ir visas tautos likutis pakluso
Viešpaties, savo Dievo, balsui ir pranašo Agajo žo-
džiui. Viešpats, jų Dievas, siuntė pranašą ir tauta pabū-
go. 13 Agajas, Viešpaties pasiuntinys, Viešpaties galia
skelbė tautai Viešpaties Žodį: "Aš būsiu su jumis".
(Mal 2,7) 14 Viešpats pažadino Salatielio sūnaus, Zo-
robabelio, Judėjos valdovo, Jehosadako sūnaus Jozu-
vo, vyriausiojo kunigo, ir tautos likučio dvasią. Jie atėjo

ir ėmėsi darbo prie pulkų Viešpaties, savo Dievo, šventovės statybos 15 šešto mėnesio dvidešimt ketvirtą dieną.

---

536 pr. Kr. apie 42.000 izraelitų grįžo iš tremties, pastatė aukurą ir pradėjo statyti šventovę. Statyba buvo sutrukdyta; praėjus trukdymui, jie nebestatė šventovės. Taip praėjo 16 metų.

Mūsų dabartiniu skaičiavimu persų karaliaus Darijaus valdymo antrieji metai šešto mėnesio pirmoji diena buvo 520 m. rugpiūčio 29 d. pr. Kr. Tada pranašas Agajas, Dievo įkvėptas, kalbėjo Judėjos valdytojui — gubernatoriui Zorobabeliui ir vyriausiam kunigui Jozuvui. Pranašas pasakė, kad jie gyvena geruose, lentomis apmuštuose namuose, o šventovės statyba yra užmiršta. Tautiečiai buvo gerai įdirbę žemę ir daug pasėję, o derlių gavo mažą. Darbininkai už uždirbtus pinigus gali nupirkti mažai, jų uždarbis sudėtas lyg į skylėtą maišelį. Agajas paaiškino, jiems nesiseka todėl, kad jie rūpinasi tik savo asmenišku gyvenimu, o šventovės statyba užmiršta. Pranašo paaiškinimas paveikė žmones, jie tęsė šventovės statybą.

2 skyrius
NAUJOSIOS ŠVENTOVĖS ŠLOVĖ 1-23

1 Antraisiais karaliaus Darijaus valdymo metais,
septinto mėnesio dvidešimt pirmą dieną, Viešpats vėl
kalbėjo per pranašą Agają: 2 "Klausk Salatielio sūnaus
Zorobabelio, Judėjos valdovo, ir Jehosadako sūnaus
Jozuvo, vyriausiojo kunigo bei tautos likučio: 3 'Kas iš
jūsų matė šią šventovę pirmykštėje garbėje? Kaip ji
jums atrodo dabar? Ar ji neatrodo jums mažos vertės? 4
Dabar nenusiminkite, Zorobabeli, būk drąsus! Ir tu, Jozuve, Jehosadako sūnau, vyriausias kunige! Būk drąsi,
viso krašto tauta! Dirbkite! Aš esu su jumis. 5 Kaip
jums pažadėjaur išeinant iš Egipto, taip ir dabar mano

Dvasia yra tarp jūsų. 6 Nebijokite! Netrukus Aš dar
kartą sujudinsiu dangų ir žemę, jūrą ir sausumą. (Žyd
12,26) 7 Aš paveiksiu visas tautas taip, kad jų turtas
suplauks iš visų kraštų ir pripildys šventovę. 8 Mano
yra sidabras ir auksas. 9 Paskutinioji šitų namų šlovė
bus didesnė už pirmąją. Šitoje vietoje Aš suteiksiu ramybę
savo tautai'," sako pulkų Viešpats. 10 Antraisiais
Darijaus valdymo metais, devinto mėnesio dvidešimt
ketvirtą dieną, Viešpats kalbėjo pranašui Agajui: 11
"Pasiklausk kunigų nurodymo šiuo atveju: 12 jei kas
neša pašvęstą mėsą savo drabužio skverne ir skvernu
paliečia duoną, viralą, vyną, aliejų ar bet kokį valgį, ar
tas maistas tampa šventu?" Kunigai atsakė: "Ne". 13
Agajas vėl klausė: "Jei kas susitepęs lavonu, paliečia
visa tai, kas minėta, ar tai tampa sutepta?" Kunigai atsakė:
"Taip". (3 M 2,5; 4 M 19,22) 14 Tada Agajas tarė:
Viešpats sako: "Tokia yra ši tauta ir šita padermė mano
akivaizdoje ir toks yra jų darbas: ką jie aukoja, yra sutepta.
15 Nuo šios dienos, prieš pradedant dėti Viešpaties
šventovės pamatą, galvokite: 16 kaip jums sektųsi,
jei priėję prie dvidešimt saikų javų krūvos, terastumėte
dešimt; priėję prie spaustuvo penkiasdešimt saikų, terastumėte
dvidešimt? (Ag 1,6) 17 Aš padariau jūsų javus
kūlėmis, rūdimis; kruša sunaikino jūsų darbą, bet
jūs negrįžote prie manęs. (Ag 1,11) 18 Pagalvokite
šiandien, tai yra nuo devinto mėnesio dvidešimt ketvirtos
dienos, kai buvo padėtas Viešpaties šventovės pamatas.
19 Galvokite, kol sėkla tebėra aruode ir vynmedis,
figmedis, granatmedis ir alyvmedis dar neneša vaisiaus.
Nuo šios dienos Aš jus laiminsiu!" 20 Viešpats
vėl kalbėjo Agajui dvidešimt ketvirtą to paties mėnesio
dieną: 21 "Sakyk Zorobabeliui, Judėjos valdovui, Aš
sujudinsiu dangų ir žemę, 22 nuversiu karalių sostus ir
sunaikinsiu pagonių karalysčių galybę. Aš apversiu kovos
vežimus; žirgai ir raiteliai kris nuo kardo. 23 Tą
dieną imsiu tave, Salatielio sūnau, mano tarne, ir pada-

rysiu tave žiedo antspaudu, nes tave išrinkau," sako pulkų Viešpats. (Zach 4,6-7; Mt 1,12)

Nuo pirmosios Agajo kalbos buvo praėję 8 savaitės. Buvo spalio 18 diena. Sugrįžusių tremtinių būrelis susirinko švęsti Palapinių šventės, kuri priminė kelionę iš Egipto per tyrus. Gal žmonės prisiminė daugiau savo kelionę iš Babilonijos negu tautos išvykimą iš Egipto? Taipgi, tuo pačiu metu, buvo švenčiama Pjūties šventė. Kokia menka daga buvo, taip buvo dėl paliktos šventovės statybos.

Pranašas kalbėjo. Ką jis tokioje padėtyje galėjo sakyti. Nuo Saliamono statytos šventovės sunaikinimo buvo praėję 78 metai. Agajas klausė ar kas atsimena ją. Dabar statoma šventovė, palyginant ją su ana, buvo labai menka. Pranašas priminė Dievą. Jei Dievas yra, tai yra viskas. Jis yra visatos Kūrėjas, Jo žinioje yra visi turtai. Žiūrėkime ne į dabartį, o į pabaigą — ateitį. Dievas dar paveiks izraelitus ir tautas. Ši šventovė bus garsesnė už Saliamono statytąją. Ji tokia ir buvo. Viešpats Jėzus buvo joje mažas kūdikis, vaikas 12 metų, o kiek kartų Jis joje kalbėjo, išvarė perkančius ir parduodančius. Joje vyko stebuklai; iš jos pasklido Evangelija po visą pasaulį.

Tauta statė šventovę, bet Viešpats sakė 14 skirsnelyje, kad žmonės yra sutepti lyg lavonu, (4 M 19,13-22) šventovės statyba nepadaro jų šventais. Viešpats priminė per pranašą, kad Jis sunaikino jų laukų derlių. Jie buvo apskaičiavę gauti didesnį derlių, bet negavo nė pusės. Tačiau žiemos metu, gruodžio 18 d., Dievas pažadėjo sekančiais metais gerą pjūtį. Tekste nepasakyta, kad žmonės grįžo prie Dievo, bet atrodo, kad jie buvo paveikti tikėti Dievą, todėl Jis pažadėjo laiminti jų triūsą.

Agajas užbaigė savo kalbas, paskelbdamas Zorobabeliui Dievo pažadą. Visi grįžę iš tremties Judėjos gyventojai vargo, taip pat ir gubernatorius Zorobabelis. Agajas pranešė jam Dievo sprendimą. Karalystės keisis, karalių sostai grius ir nauji iškils. Zorobabelis yra Dovydo giminės palikuonis. (Mt 1,12) Jį Dievas saugos ir globos lyg žiedo antspaudą. Anais laikais didžiūnų žiedas buvo antspaudas, jis buvo labai saugomas.

PRANAŠAS ZACHARIJAS

Zacharijas buvo kilęs iš kunigų šeimos. Jo tėvas buvo Berechijas, o senelis Idas. Manoma, kad Zacharijas buvo kiek jaunesnis už Agają. Jis pradėjo savo veiklą du mėnesius vėliau negu Agajas 520 pr. Kr. Zacharijo ir Agajo paveikti izraelitai atstatė šventovę Jeruzalėje.

Mt 23,35 minimas Zacharijas kankinys buvo kitas asmuo, ne pranašas. (2 Ch 24,20-22)

Zacharijo knyga dalinama į keturias dalis: vizijos — Viešpaties kova su pasaulio valstybėmis 1-6; pasninkas — dorovės reikšmė ir papročių apeigos 7-8; Izraelio bei Judėjos bausmė ir Mesijo karalystė 9-11; Būsianti Judėjos ir Jeruzalės garbė 12-14.

Kai kurios Zacharijo knygos vietos minimos Naujajame Testamente. Taikos Mesijas Zach 9,9; Mt 21,5; perdurtasis Mesijas Zach 12,10; Jn 19,37; Apr 1,7; sidabriniai Zach 11,12; Mt 26,15; 27,9-.

Kai kurie Šventojo Rašto kritikai įrodinėja, kad 9-14 skyriai yra parašyti vėliau ir kito asmens.

1 skyrius

REGĖJIMAS APIE RAITELIUS IR RAGUS 1-21

1 Antraisiais Darijaus valdymo metais, aštuntą mė-
nesį, Viešpats kalbėjo Zacharijui, Ido sūnaus Berechijo
sūnui. (Ezr 5,1) 2 Viešpats buvo labai užsirūstinęs ant
jūsų tėvų. 3 "Kalbėk jiems: 'Grįžkite prie manęs, tai Aš
grįšiu prie jūsų! (Mal 3,7; Jok 4,8) 4 Nebūkite kaip jū-
sų tėvai, kuriuos ragino, buvę prieš mane pranašai, atsi-
sakyti savo piktų kelių ir darbų! Bet jūs neklausėte ir
nekreipėte dėmesio. (Jer 3,12; Ez 33,11) 5 Jūsų tėvų ir
pranašų jau nebėra; 6 o mano žodžiai ir nuostatai, ku-
riuos buvau pavedęs savo tarnams, pranašams, nepa-
siekė jūsų tėvų. Jie nusigręžė nuo manęs'." Pulkų Vieš-
pats, stebėdamas mūsų darbus ir kelius, atlygino mums.

7 Antraisiais Darijaus valdymo metais vienuolikto
mėnesio dvidešimt ketvirtą dieną Viešpats kalbėjo pra-
našui Zacharijui, Ido sūnaus Berechijo sūnui. 8 "Naktį
aš regėjau vyrą", kalbėjo Zacharijas. "Jis sėdėjo ant bė-
ro žirgo, kuris stovėjo tarp mirtų slėnyje; užpakalyje jo
buvo bėri, sarti ir balti žirgai. (Zach 6,1-8) 9 Aš paklau-
siau: 'Ką visa tai reiškia, mano viešpatie?' Angelas, ku-
ris kalbėjo su manimi, atsakė: 'Aš tau paaiškinsiu'. 10
Vyras, kuris stovėjo tarp mirtų, tarė: 'Viešpats siuntė
juos apvaikščioti žemę; 11 Jie (arkliai) atsakė Viešpa-
ties angelui, stovinčiam tarp mirtų: 'Mes apvaikščiojo-
me žemę; visur ramu ir taika'. 12 Viešpaties angelas
klausė: 'Pulkų Viešpatie, kaip ilgai nepasigailėsi Jeruza-
lės ir Judėjos miestų, kuriuos baudi septyniasdešimt
metų?' (Ps 102,14; Dan 9,2) 13 Viešpats maloniais pa-
guodos žodžiais atsakė su manimi kalbančiam angelui:
14 'Skelbk, kad Aš labai rūpestingai, su meile, padėsiu
Jeruzalei ir Sionui. 15 Bet Aš labai bausiu tautas, ku-
rios jaučiasi saugios. Kai Aš jus baudžiau, padidinau
jūsų nelaimę. (Iz 47,6) 16 Aš pasigailėsiu Jeruzalės;
mano šventovė bus statoma joje. 17 Mano miestai kles-

tės gėrybėmis; Aš paguosiu Sioną, nes išsirinkau Jeruzalę'." (Iz 40,1-2; 14,1)
18 Pakėlęs akis, pamačiau: štai, čia buvo keturi ragai! 19 Aš klausiau angelą, kuris su manimi kalbėjo: "Ką reiškia šitie ragai?" Jis atsakė: "Šitie 'ragai' išsklaidė Izraelį, Judėją ir Jeruzalę". 20 Po to Viešpats parodė man keturis kalvius (su kūjais). 21 Aš klausiau: "Ką šitie darys?" Jis atsakė: "Ragai išsklaidė Judėją taip, kad niekas nebegalėjo pakelti galvos. O šitie atėjo numušti ragus toms tautoms, kurios pakėlė ragus prieš Judėją, kad ją išsklaidytų".

Pranašas Agajas buvo veikęs apie du mėnesius. Šventovės statyba vyko. Buvo 520 m. spalis ar lapkritis mėnuo pr. Kr. Pasirodė pranašas Zacharijas. Jis skelbė: "Viešpats buvo labai užsirūstinęs ant mūsų tėvų". Buvo suardyta draugystė su Dievu. Pranašas kvietė atsiversti — atgimti, gyventi taip, kad pašalinus Viešpaties rūstybę. Viešpats pažadėjo: "Jei gręšitės prie manęs, Aš gręšiuos prie jūsų" — atstatysiu draugystę — laiminsiu jus. Dievas veikė pirmiau, Jis gali veikti ir dabar.

Zacharijas priminė, kad jų protėvių ir pranašų nebėra. Jie atgyvenę savo laiką, pasitraukė į amžinybę. Pranašai ne amžinai gyvena, jų skelbtas žodis nebeveikia. Tada galima ieškoti Dievo Žodžio nuo jūrų iki jūrų, bet Jis nebepasireiškia. (Am 3,6-7) Tiesa, Viešpaties duotas Šventasis Raštas lieka visada, bet Jis nevisada veikia — gaivina. Saulė visada šviečia, bet debesys dažnai nepraleidžia jos spindulių. Kai veikia Dievo malonė, priimkime ją — neužkietinkime širdžių!

Pranašui Zacharijui buvo Dievo duotas "regėjimas" nakties metu. Atrodo, tas regėjimas buvo ne sapnas, o tam tikras Dievo apreiškimas. Pranašas matė vyrą — Viešpaties angelą sėdintį ant bėro arklio slėnyje tarp mirtų, už jo buvo bėri, sarti ir balti arkliai. Ar ant jų

buvo ir raiteliai nesakyta. Kitas angelas kalbėjo su pranašu. To regėjimo reikšmė buvo: Judėjos gyventojai jau vargsta tremtyje 70 metų. Jie laukia pasaulio sukrėtimo ir savo išgelbėjimo. Dideli tautų pakeitimai vyksta dažnai per karus ir revoliucijas. Arkliai (raiteliai) apvaikščiojo žemę, visur yra ramu. Atrodo niekas nesikeičia ir nesikeis. Žmonės galvoja, kad ir Dievas negali pakeitimų padaryti. Dievas tvarko viską, net žmonėms nejaučiant. Angelas klausė Viešpatį, kada bus Judėjos gyventojams pagelbėta? Viešpats atsakė, kad Jis gelbės Judėją ir Jeruzalę, o jų priešus baus. Jis leido tautoms bausti Judėjos gyventojus, o jos norėjo Judėjos gyventojus visai sunaikinti.

Zacharijas matė antrą regėjimą — keturius ragus ir keturius kalvius. Ragas reiškia galią. Keturi ragai — keturių (visų) pasaulio kraštų galia. Pasaulio galia sunaikino Izraelį, Judėją ir Jeruzalę. Keturi kalviai, arba kaip kiti verčia amatininkai, sunaikins pasaulio galią. Izraelitai bus išgelbėti.

2 skyrius
REGĖJIMAS APIE JERUZALĖS MATAVIMĄ 1-13

1 Šitame regėjime mačiau vyrą, kuris laikė rankoje
matuoklę. (Ez 40,3) 2 Aš paklausiau: "Kur tu eini?" Jis
man atsakė: "Jeruzalės matuoti; turiu sužinoti jos plotį ir
ilgį". 3 Angelas, kalbantis su manimi, išėjo priekin ir,
sutikęs kitą angelą, jam tarė: 4 "Bėk, pranešk jaunuo-
liui, kad Jeruzalė bus apgyvendinta ir už miesto sienų
dėl daugybės žmonių ir gyvulių". (Ez 38,11) 5 "Aš jai
būsiu ugnies siena ir iškelsiu savo garbę joje. 6 Bėkite
iš šiaurės krašto į visas keturias puses, duodu jums vie-
tos išsiplėsti. 7 Bėkite į Sioną, gelbėkitės, gyvenantieji
Babilone!" 8 Taip sako garbingasis pulkų Viešpats, ku-
ris siuntė mane pas tautas, kurios apiplėšė jus, pranešti:
"Kas paliečia jus, paliečia mano akies obuolį! (5 M
32,10) 9 Aš pamosiu ranka prieš juos, ir jie taps pa-

vergtųjų grobiu". Tada jūs suprasite, kad pulkų Vieš-
pats siuntė mane. 10 "Džiūgauk ir būk linksma, Siono
dukra, nes Aš ateinu ir gyvensiu pas tave", sako Vieš-
pats. 11 Tuomet daug tautų išpažins Viešpatį ir taps Jo
tauta. (Iz 11,10) 12 Viešpats vėl valdys Judėją, kaip sa-
vo tėvonystę šventame krašte, ir Jeruzalė vėl taps iš-
rinktuoju miestu. (Zach 1,17) 13 Tenutyla visas pasau-
lis Viešpaties akivaizdoje, nes Jis ateina iš savo šventos
vietos. (Ab 2,20)

Pranašas matė einantį jaunuolį, kuris laikė rankoje matuoklę. Jis ėjo išmatuoti Jeruzalės plotį ne statybai, bet tik jos ploto dydį. Jeruzalei buvo duotas pažadas, kad jos gyventojų bus tiek daug, jog jie gyvens už miesto sienų. Viešpats apsaugos juos. Kas jiems kenktų, būtų, lyg paliestų Dievo akį. Viešpats įsakė izraelitams bėgti iš Babilonijos, kad nepražūtų su jais kartu. Daug tautų išpažins Viešptį ir taps Jo tauta. Ar tai nėra pažadas Kristaus laikų! Izraelio tautai priklauso Viešpaties pažadas, tas pats pažadas yra duotas visoms tautoms, kurios tiki Kristų. Izraelio tautai yra duotas pažadas kaip Paulius Rom 11 rašo. Tas pažadas jai duotas ne kaip izraelitams, bet kaip tikintiems Kristų. Iki mūsų laikų, žydai, kurie įtikėdavo Kristų — paskęsdavo kitose tautose; žūdavo savo tautai. Mūsų laikais įtikėję žydai Kristų lieka žydais.

3 skyrius
REGĖJIMAS APIE JOZUVĄ, VYRIAUSIĄJĮ KUNIGĄ 1-10

1 Angelas man parodė vyriausiąjį kunigą Jozuvą,
stovintį prie Viešpaties angelo. Šėtonas stovėjo jo deši-
nėje ir jį kaltino. (Ag 1,1; Job 1,9; Apr 12,10) 2 Vieš-
pats tarė šėtonui: "Aš, kuris išsirinkau Jeruzalę, su-
draudžiau tave, šėtone! Argi šitas (Jeruzalė) ne nuodė-
gulys, ištrauktas iš ugnies?" (Jud 9; Am 4,11) 3 Jozu-

vas stovėjo prie angelo, apsivilkęs nešvariais drabu-
žiais. 4 Angelas sakė stovintiems prie jo: "Nuvilkite
nuo jo nešvarius drabužius!" O jam jis tarė: "Štai, aš
pašalinau tavo kaltę, dabar aprengiu tave išeiginiais rū-
bais!" (Iz 6,7; 61,3) 5 Jis liepė: "Uždėkite jam švarų ap-
dangalą ant galvos!" Jie uždėjo jam apdangalą ir apvil-
ko švariais rūbais, Viešpaties angelui čia stovint. (2 M
28,39) 6 Viešpaties angelas kalbėjo Jozuvui: 7 "Taip
sako pulkų Viešpats: 'Jei vaikščiosi mano keliais ir at-
liksi pareigas, valdysi mano namus ir prižiūrėsi mano
šventorius; tu pirmausi tarpe tų, kurie čia stovi. (Ps
91,11) 8 Klausykis, Jozuve, vyriausias kunige! Tu ir
tavo draugai, kurie sėdi su tavimi turite pažadą ateičiai.
Aš pristatysiu jums savo tarną, — 'Atžalą'. (Iz 8,18;
Zach 6,12; Jer 23,5; 33,15) 9 Štai, akmenį padėjau Jo-
zuvo akivaizdoje; tame akmenyje yra septynios akys.
Aš įrėšiu jame įrašą", sako pulkų Viešpats, "ir pašalin-
siu šito krašto kaltę per vieną dieną". (Zach 4 ,10; Apr
5,6) 10 "Tą dieną", sako pulkų Viešpats, "jūs pakviesi-
te vienas kitą po vynmedžiu ir figmedžiu", (džiaugsitės
taika) (1 Kar 5,5; Mik 4,4)

Vyriausią kunigą Jozuvą šėtonas kaltino — skundė. Parapija — Jeruzalė buvo lyg nuodėgulys ištraukta iš ugnies, o vyriausias kunigas stovėjo Viešpaties akyse suteptas. Šėtonas teisingai kaltino vadą ir žmones. Viešpats sudraudė šėtoną — nekreipė dėmesio į kaltinimus, Jis atleido. Pagrindas: "Jei vaikščiosi mano keliais . . ." Atsiversti reikia net ir vyriausiam kunigui ir visiems parapijiečiams. Tada kunigas buvo aprėdytas švariais rūbais ir ant galvos uždėtas gaubtas: "Šventas Viešpačiui". (Iz 62,3) Tai Viešpats daro per "Atžalą", — Kristų. Kristus yra "Akmuo", kurį statybininkai atmetė. Jis yra akmuo su įrašu. (Apr 2,17) Septynios akys reiškia Viešpaties visur buvimą. Atleidimas nėra žmogaus pasigerinimas savo pastangomis, o Viešpaties

dovana. (Iz 53,5-11) Vynmedis ir figmedis reiškia išganymo laikotarpį ir Viešpaties draugystę.

4 skyrius
ŽIBINTAS IR DU ALYVMEDŽIAI 1-14

1 Angelas, kuris kalbėjo su manimi, vėl sugrįžo ir
žadino mane, kaip žmogus žadinamas iš miego. 2 Jis
klausė: "Ką matai?" Aš atsakiau: "Matau auksinį žibintą, aliejaus indą jo viršuje ir septynias lempas, kurių
kiekviena turi po septynis vamzdelius. (Jer 1,11-13;
Am 8,2; 2 M 25,31-40) 3 Prie jo yra du alyvmedžiai:
vienas aliejaus indo dešinėje, o kitas kairėje". 4 Aš
klausiau angelo, kuris kalbėjo su manimi: "Ką jie reiškia, mano viešpatie?" 5 Angelas atsakė: "Ar nežinai, ką
jie reiškia?" Aš atsakiau: "Ne, mano viešpatie". 6 Jis tarė: "Visa tai yra Viešpaties Žodis Zorobabeliui: 'Ne galia ir ne jėga, bet mano Dvasia', sako pulkų Viešpats". 7
"Kas esi, didis kalne (vargai)? Zorobabelio akivaizdoje
tu pavirsi lyguma! Jis padės paskutinį akmenį, skambant džiaugsmo garsams: 'Išganymas, išganymas'." (Iz
40,4; Ps 122,6) 8 Viešpats kalbėjo man: "Zorobabelio
rankos padėjo pamatus šventovei, ir jo rankos užbaigs
ją". (Ez 3,8; 6,14-16; Zach 2,13-15) 9 Tada žinosite,
kad pulkų Viešpats siuntė mane pas jus. 10 Kurie buvo
nepatenkinti maža pradžia, džiaugsis, matydami paskutinį akmenį Zorobabelio rankoje. Septynios lempos yra septynios Viešpaties akys, kurios viską mato žemėje.
(Ag 2,3; Zach 3,9) 11 Aš klausiau jį (angelą): "Ką reiškia šitie du alyvmedžiai žibinto dešinėje ir kairėje?" 12
Aš antrą kartą klausiau jį. "Ką reiškia tų dviejų alyvmedžių šakelės prie auksinių vamzdelių, kuriais teka aliejus?" 13 Jis klausė manęs: "Ar nežinai, ką tai reiškia?"
Aš atsakiau: "Ne, mano viešpatie". 14 Jis tarė: "Šitie du
yra pateptieji, kurie stovi prie Viešpaties, visos žemės
Valdovo". (Apr 11,4)

Pranašas Zacharijas turėjo daug regėjimų ir jų paaiškinimų. Jis "paskendo" juose — galvojo apie juos, nebejautė tikrovės. Angelas pažadino jį ir klausė ką jis mato? Tai buvo žibintas ir du alyvmedžiai. Apr. Jonui 1,20 sakyta, kad tai yra bažnyčia ir du liudytojai Apr 11.

Gubernatorius Zorobabelis turėjo didelę atsakomybę; jis turėjo apsispręsti ar naudoti pasaulinę galią, ar pasitikėti Viešpaties vedimu. Jam buvo sakyta: "Ne galia ir jėga, bet mano Dvasia". Visos nesėkmės ir vargai bus pašalinti, statyba vyks toliau. Viešpats viską žino ir mato. (Ps 139,7-12) Du alyvmedžiai yra gubernatorius Zorobabelis ir vyriausias kunigas Jozuvas.

5 skyrius
SKRENDANTIS KNYGOS RITINYS IR SKRENDANTI MOTERIS 1-11

1 Aš regėjau skrendantį raštų ritinį. 2 Angelas
klausė: "Ką matai?" Aš atsakiau: "Matau skrendantį ritinį dvidešimt mastų ilgio ir dešimt pločio". 3 Angelas
aiškino: "Tai einantis prakeikimas per visą žemę. Kiekvienas vagis ir kreivai prisiekiantis bus teisiamas, kaip
ten parašyta. 4 'Aš jį pasiunčiau', sako pulkų Viešpats,
'į vagies namus ir į namus kreivai prisiekiančio mano
vardu, kad juos sunaikintų iš pamatų'." 5 Po to angelas,
kuris kalbėjo su manimi, išėjo priekin ir man tarė: "Pakelk savo akis ir pažiūrėk, ką matai?" 6 Aš klausiau:
"Kas tai yra?" Angelas atsakė: "Tai indas, kuris vaizduoja viso krašto nuodėmę". (Mik 6,10) 7 Švininiam
dangčiui pakilus, — štai, inde sėdėjo moteris. 8 Angelas tarė: "Tai niekšybė". Jis ją įstūmė atgal į indą ir jį
uždengė. 9 Pakėlęs akis, pamačiau dvi moteris. Vėjas
padėjo joms pakilti sparnais, kurie buvo panašūs į gandro sparnus. Jos pakėlė indą aukštyn. 10 Aš klausiau
angelą: "Kur jos neša indą?" 11 Jis atsakė: "Sinearo

kraštas bus niekšybei tinkami namai". (1 M 11,2)

Zacharijas matė skrendantį didelį raštų ritinį; jis buvo 10 x 5 metrų, visas prirašytas. Angelas klausė pranašą, ką jis mato. Minimi tik du užrašai: vagystė ir kreiva priesaika. Gal tuo pasakoma nusikaltimas prieš žmogų — vagystė ir prieš Dievą — kreiva priesaika? Ak, žmogus lieka žmogumi, grįžę iš tremties nusikalsta! Dievas žino kiekvieną, nuo Jo nė vienas nepasislėps, Jis baus nusikalstantį — sunaikins.

Skrendantis raštų ritinys yra daugiau asmeniškas — pavienis nusikaltimas, o indas su moterimi-viso krašto. Niekšybė nori išeiti iš savo vietos ir paplisti visame krašte. Vyksta kova tarp gėrio ir blogio — angelas grūmėsi su moterimi, jis nugalėjo ją ir įmetęs į indą uždengė dangčiu. Dvi moterys, Dievo pasiuntiniai, nugabena indą į Sinearo — Babilonijos kraštą. Vėjas hebrajų kalboje reiškia ir Dvasią. Dievas sulaiko piktybę ir ją sunaikins, padės į jai skirtą vietą. Vienoje dienoje ji bus pašalinta. (3,8-9) Amžinybėje piktybės ir niekšybės nebebus!

6 skyrius
KETURI KOVOS VEŽIMAI, JOZUVO KARŪNAVIMAS 1-15

1 Pakėlęs akis, pamačiau išvažiuojančius keturis vežimus iš dviejų kalnų tarpo. Tie kalnai buvo žalvariniai. (Zach 1,8; Apr 6,2-8) 2 Pirmojo kovos vežimo žirgai buvo sarti, antrojo vežimo — juodi, 3 trečiojo — balti ir ketvirtojo — kerši. 4 Aš klausiau angelą: "Ką šitie vežimai reiškia, mano viešpatie?" 5 Angelas man atsakė: "Tai keturi dangaus vėjai. Jie stovėjo pasaulio Viešpaties akivaizdoje ir dabar išvažiuoja. (Zach 4,14) 6 Kovos vežimai su sartais žirgais važiuoja į rytus, su juodais — į šiaurę; su baltais — į vakarų ir su keršais — į pietų kraštą". 7 Žirgai nerimavo, norėjo pervažiuoti visą žemę. Angelas jiems sakė: "Apvažiuokite žemę!"

Jie tai padarė. (Zach 1,10) 8 Dabar jis tarė man: "Kurie
išvažiavo į šiaurės kraštą, nuramino Viešpaties Dvasią
toje šalyje". 9 Viešpats tarė man: 10 "Paėmęs tremtinių
Heldajo, Tobijo bei Jedajo dovanas — auksą ir sidabrą
ir eik su jais tą pačią dieną į Sofanijo sūnaus Josijo namus, kuriuose jie gyvena, atvykę iš Babilonijos. 11 Padirbdink iš to sidabro ir aukso karūną ir, uždėjęs ją ant
Jehosadako sūnaus Jozuvo, vyriausiojo kunigo, galvos,
sakyk, kad 12 taip sako pulkų Viešpats. 'Štai, vyras, —
'Atžala'; jis sėkmingai pastatys ir valdys Viešpaties
šventovę. (Zach 3,8; Jer 23,5-) 13 Jis garbingai sėdės
soste ir valdys kraštą. Kunigas bus prie jo sosto; jie abu
taikingai dirbs. (Ps 110,4) 14 Karūna bus padėta Viešpaties šventovėje Heldajo, Tobijo, Jedajo ir Sofanijo
sūnaus Josijo atminimui'." 15 Iš tolimų kraštų, atvykę
žmonės, padės statyti Viešpaties šventovę. Tada žinosite, kad pulkų Viešpats siuntė mane pas jus. Tai įvyks,
jei uoliai klausysite Viešpaties, savo Dievo.

Keturi vežimai yra Dievo siunčiamos Dvasios į visus pasaulio kraštus. Jos atlieka pareigas, kas joms įsakyta.

Komunikacija — susisiekimas tarp grįžusių iš tremties ir pasilikusių Babilonijoje buvo. Čia minimi trys vyrai atvyko iš Babilonijos ir atnešė dovanų. Zacharijas padarė iš jų karūną kunigui Jozuvui.

Buvo minėta "Atžala" 3,8-9 ir Zorobabelis 4,6-10. "Atžala" buvo vardas ateinančio Mesijo iš Dovydo giminės. (Iz 4,2; 11,1,10; Jer 23,5-6; 33,15-17; Apr 5 ,5; 22,16) Gubernatorius Zorobabelis buvo iš Dovydo karaliaus giminės. Kas sakyta apie Zorobabelį — dalinai liečia jį patį asmeniškai ir dalinai Dovydo giminę, iš kurios kilo Mesijas — Kristus. Bendrai kunigus patepdavo aliejumi, o karalius ir karūnuodavo. Čia uždedama kunigui Jozuvui karūna ant galvos. Tas reiškė, kad Mesijas bus kunigas ir karalius.

7 skyrius

MAŽA REIKŠMĖ PASNINKO, DIEVAS NORI GAILESTINGUMO DARBŲ 1-14

1 Ketvirtais karaliaus Darijaus valdymo metais de-
vinto mėnesio ketvirtą dieną Viešpats kalbėjo Zachari-
jui. 2 Betelio gyventojai siuntė Sareserį ir Regemelechą
su jų žmonėmis Viešpatį maldauti 3 ir pulkų Viešpaties
kunigų bei pranašų paklausti: "Ar mums ir toliau pas-
ninkaujant verkti penktąjį mėnesį, kaip darėme tiek
daug metų?" (Zach 8,19; Jer 52,12) 4 Pulkų Viešpats
atsakė: 5 "Sakyk viso krašto žmonėms ir kunigams kai
pasninkavote ir raudojote penktąjį ir septintąjį mėnesį
per šituos septyniasdešimt metų, ar jūs man pasninka-
vote? (Zach 8,19; Iz 58,5) 6 O kai valgote ir geriate, ar
ne sau valgote ir geriate? 7 Argi neturėtumėte kreipti
dėmesio į žodžius, kuriuos Viešpats skelbė per pirmes-
niuosius pranašus, kai Jeruzalė buvo dar nesunaikinta,
ir jos aplinkiniai miestai, pietų kraštas ir žemuma tebe-
buvo apgyventa?" 8 Viešpats kalbėjo Zacharijui: 9
"Teiskite teisingai ir rodykite pasigailėjimą bei gailestin-
gumą vienas kitam! (Mik 6,8) 10 Neskriauskite našlių
ir našlaičių, svetimšalių ir beturčių! Nesipykite!" (2 M
22,20-21) 11 Bet jie nepaisė to, atkakliai priešinosi ir
užsikimšo ausis, kad negirdėtų. 12 Jie sukietino savo
širdį kaip akmenį, kad negirdėtų pamokymo žodžių, ku-
riuos pulkų Viešpats siuntė savo Dvasia per ankstyves-
nius pranašus. Todėl pulkų Viešpaties rūstybė užside-
gė: (Iz 48,4) 13 "Aš juos šaukiau, jie neatsiliepė; jie
šauks, ir Aš neatsiliepsiu", sako pulkų Viešpats. 14
"Aš išblaškiau juos po visas tautas, kurių jie nepažino.
Kraštas, kurį jie paliko, virto dykuma, — niekas nebe-
keliauja per jį. Jie patys pavertė tą mielą kraštą dyku-
ma".

Atrodo, kad Betelyje gyveno tam tikras skaičius grįžusių tremtinių, jie pasiuntė delegaciją į Jeruzalę pa-

klausti ar jiems toliau pasninkauti ir verkti, kaip jie darė daug metų? Tais laikais žydai pasninkaudavo ketvirtą mėnesį prisimindami Jeruzalės užėmimą 586 pr. Kr. (Jer 39,2), penktą mėnesį šventovės sudeginimą, septintą mėnesį gubernatoriaus Gedalijo nužudymą (2 Kar 25,25) ir dešimtą mėnesį Jeruzalės apgulimą. (2 Kar 25,1) Dalis tremtinių buvo grįžę į savo kraštą ir atstatė šventovę, tai gal nebereikia pasninkauti. Viešpats atsakė, kad pasninkas yra žmonėms pasirodymas, o ką Dievas reikalauja iš žmonių, Jis pranešė per pranašus: "Teisti teisingai ir mylėti artimą — ypač vargšus". Visos nelaimės — tremtis atėjo, kad žmonės nevykdė Dievo įsakymo. Jie neklausė Dievo — Dievas neklausė jų. Neklausant Dievo, taip sukietėja žmogus, kad nebegali klausyti. Pasninku žmogus nori paveikti Dievą savo naudai, tas neįmanoma. Dievas įsako klausyti ir vykdyti Jo nuostatus. Priešinantis Dievui, įvyksta užkietėjimas ir vargai.

8 skyrius
DIEVAS PAŽADA IŠGELBĖTI TAUTĄ 1-23

1 Pulkų Viešpats kalbėjo Zacharijui: 2 "Aš labai
myliu Sioną ir todėl esu rūstus ir keršingas jo prie-
šams. (Zach 1,14) 3 Aš sugrįšiu ir gyvensiu Jeruzalėje.
Jeruzalė bus vadinama 'Ištikimybės miestas', o pulkų
Viešpaties kalnas — 'Šventasis kalnas'. (Zach 1,16) 4
Seneliai ir senelės dėl senatvės sėdės Jeruzalės gatvėse
su lazda rankoje. (Iz 65,20) 5 Miesto aikštės bus pilnos
žaidžiančių berniukų ir mergaičių. 6 Jei tose dienose
tautos likučiui atrodys tai neįmanomas dalykas, ar ir
man bus neįmanomas?" Klausia pulkų Viešpats. (1 M
18,14; Lk 1,37) 7 "Aš išgelbėsiu savo tautą ir parvesiu
ją iš rytų ir vakarų. 8 Jie gyvens Jeruzalėje, bus mano
tauta, o Aš būsiu jų ištikimas ir teisingas Dievas. (Jer
24,7) 9 Būkite drąsūs, girdėdami šiomis dienomis vei-
kiančių pranašų žodžius, kurie yra lyg pamatai pulkų

Viešpaties šventovės statybai. (Iz 35,3) 10 Tuomet
žmogus negavo atlyginimo nei už savo darbą, nei už
gyvulio naudojimą. Priešai užpuldinėjo įeinančius ir iš-
einančius miesto gyventojus, nes Aš kursčiau žmones
vieną prieš kitą. 11 Dabar Aš nebedarysiu tautos liku-
čiui, kaip iki šiol. 12 Pasėliai tarps, vynmedis neš vai-
sių, laukai duos derlių ir dangus — rasą. Visa tai Aš
duosiu šitos tautos likučiui. 13 Judėjos ir Izraelio na-
mai, jūs buvote tautų keiksmažodžiu, dabar jus išgelbė-
siu ir laiminsiu. Nebijokite! Dirbkite drąsiai. (1 M 12,2)
14 Kaip Aš jums pikta dariau, kai jūsų tėvai užrūstino
mane, ir negailėjau jūsų, 15 taip Aš dabar darysiu gera
Jeruzalei ir Judėjai. Tad nebijokite! 16 Štai ką privalote
daryti: kalbėkite tiesą vienas kitam ir teiskite teisingai.
(Ef 4,25) 17 Nenešiokite pikto vienas prieš kitą savo
širdyje! Klastingos priesaikos venkite, nes viso to ne-
kenčiu!" Sako Viešpats. (Zach 7,10)
18 Viešpats kalbėjo: 19 "Ketvirto, penkto, septinto
ir dešimto mėnesio pasninkų dienos bus Judėjos gy-
ventojų džiaugsmas, linksmybė ir iškilmingos šventės,
tik mylėkite tiesą ir taiką! (Zach 7,3-5; Jer 52,6,12;
41,1; 52,4) 20 Tautos ir didelių miestų gyventojai ateis
(į Jeruzalę); 21 vieno miesto gyventojai kalbės kito
miesto gyventojams: 'Eikime drauge Viešpaties malo-
nės ir palaimos prašyti'. 22 Daug tautų ir padermių ateis
Jeruzalėn pulkų Viešpaties garbinti. 23 Tuomet dešimt
vyrų iš įvairių tautų atėję kalbės žydui: 'Mes norime eiti
drauge, nes girdėjome, kad Dievas yra su Jumis'."

Bendrai žmogus nori gera daryti, pats geresniu tap-
ti. Žmogaus pastangos kenkia jam. Kai Dievas žmogų
pakeičia, tada žmogus gauna galią gera daryti. Dievas
pažadėjo gelbėti, Jis ir teikė pagalbą. Žmonėms atrodė,
kad neįmanoma izraelitų likučiui pasiekti gerbūvio. Iz-
raelitų grįžęs likutis iš tremties paveikė visą pasaulį per
krikščionybę. Kristaus laikais buvo daug prozelitų —

pagonių priėmusių žydų tikėjimą, o Evangelija pakeitė visos žmonijos gyvenimą gera prasme.

9 skyrius
PAGONIŲ IR IZRAELITŲ
GELBĖTOJAS — DIEVAS 1-17

1 Viešpaties Žodis kelia baimės Hadracho kraštui
ir Damasko miestui. Viešpačiui priklauso Sirijos mies-
tai ir visos Izraelio padermės. (Iz 17,1) 2 Taip pat Ha-
matas, kuris rubežiuojasi su Hadrachu, Tyras ir Sido-
nas, nors jie dedasi labai išmintingi. (Iz 23; Jer 47,4; Ez
26-28) 3 Tyras supylė apsigynimo pylimą ir surinko
tiek sidabro ir aukso, kad jų kiekis prilygsta gatvių dul-
kėms. 4 Viešpats padarys jį beturčiu, jo galia žus jūroje
ir jis pats — ugnies liepsnose. 5 Askelonas, tai matyda-
mas, nusigąs; taip pat Gaza ir Ekronas skaudžiai pergy-
vens, nes niekais nuėjo jų viltis. Gazos karalius žus,
Askelonas bus nebegyvenamas. (Jer 47) 6 Įvairių tau-
tybių žmonės gyvens Asdode. "Aš sunaikinsiu filistėnų
išdidumą. 7 Aš uždrausiu jiems valgyti aukų mėsą ir
nešvarų maistą". Išlikę priklausys mūsų Dievui ir bus
kaip Judėjos gyventojai, Ekronas — kaip jebusitai. 8
"Aš stovėsiu kaip karinė sargyba savo tautos namams,
kad niekas jų nepultų, nenaikintų. Priešą sulaikysiu, nes
dabar Aš pats saugosiu juos". (Zach 2,9) 9 Linksmai
džiūgauk, Sione! Krykštaukite, Jeruzalės gyventojai!
Tavo Karalius ateina pas tave; Jis laimėtojas, teisus, ne-
išdidus, nes joja ant asilo, ant asiliuko, jauniklio. (Sof
3,14; Mt 21,5) 10 "Aš sunaikinsiu Efraimo kovos veži-
mus, Jeruzalės žirgus, — jos kovos lanką sulaužysiu.
Jūsų Karalius skelbs taiką tautoms ir viešpataus nuo jū-
ros iki jūros ir nuo Eufrato upės iki žemės pakraščių.
(Mik 5,9) 11 Dėl padarytos su tavimi kraujo taikos, Aš
išleisiu tavo kalinius iš urvo, kuriame nebuvo vandens.
(2 M 24,8) 12 Kaliniai pasitikėkite manimi ir sugrįžkite
į tvirtovę! Dar skelbiu, kad Aš jums atlyginsiu dvigu-

bai. (Iz 61,7) 13 Aš naudosiu Judėją kaip lanką, Efrai-
mą — strėle. Sione, Aš sukurstysiu tavo sūnus prieš
Graikiją ir padarysiu tave karžygio kardu". (Dan 8,21-
22) 14 Viešpats vadovaus ir šaudys strėlėmis kaip žai-
bais. Viešpats Dievas trimituodamas atžygiuos ir puls
pietuose. 15 Pulkų Viešpats globos savuosius; jie nu-
galės priešų lizdus. Jie lies kraują, kaip ant aukuro
aukojamą vyną, ir bus laimingi. 16 Tą dieną Viešpats,
jų Dievas, juos išgelbės ir ganys, kaip savo kaimenę.
Jie kaip diademos žėrės Jo krašte. 17 Kaip gera ir gra-
žu! Nuo javų ir vynuogių sulčių gražiai augs jaunuoliai
ir jaunuolės.

Dievas yra visų Dievas ir Gelbėtojas — pagonių ir izraelitų. Kas šiose eilutėse pasakyta yra sunku suprasti nežinant anų laikų tautų istorijos. Hadracho krašte, Damasko miestas buvo Sirijos sostinė. Tyras ir Sidonas buvo finikiečių miestai. Tyras buvo laikomas nepaimamu miestu ir, jis toks buvo. Jis savo prekyba surinko labai didelius turtus. Askelonas ir sekančiai išvardinti miestai buvo filistėnų. Graikijos didysis karalius Aleksandras juos visus nugalėjo ir savo valdas nutiesė nuo Viduržemio jūros iki Indijos. Tuo buvo panaikintos Artimųjų Rytų valstybės, jų kultūra, kalba ir tikybos atmieštos graikų įtaka. Daugelis pagonių kraštų suprato savo menkystę. Tuo buvo paruoštas kelias krikščionybei plisti, kuri pradėjo veikti po 300 metų.

Lk 21,25-28 Jėzus kalbėjo apie baisius įvykius, kurie sukrės žmoniją, bet Jis sakė saviesiems tada nebijoti, o džiaugtis, nes jų išgelbėjimas artėja. Kai vyskta pasaulio sukrėtimai yra baisu, bet tada ir Dievo pagalba yra arti. Kai Aleksandro vedami karai tęsėsi nuo Graikijos iki Indijos, tada Zacharijas sakė Jeruzalei: "Krykštaukite, nes jūsų Karalius ateina pas jus!" Tai Jėzaus įjojimas į Jeruzalę. Koks Jis vargšas, beturtis, ginklų nenaudoja, pats miršta ant kryžiaus. Tačiau Jo karalystė

pasireiškia visame pasaulyje ir yra amžina. Viešpaties karalystė nėra pasaulinė; ji yra dvasinė. Ji pergyveno ir pergyvena visus sukrėtimus. Ar galime ir norime tokiais laikais pasitikėti Juo — džiaugtis? Jis atmeta ginklus ir neša taiką, kurios pasaulis nepažįsta, bet Jo sekėjai turi ją!

Kai Aleksandras didysis užėmė filistėnų kraštą, Jeruzalę paliko jis ramybėje, bet vėliau kiti valdovai statė Zeuso statulas Jeruzalės šventovėje, vyko kova tarp graikų kultūros ir Evangelijos. Tikintieji daug kentėjo, Jėzus ir Jo Evangelija laimėjo. Jėzus yra pasaulio viltis visose kovose, pašauktieji — Jo diademos.

10 skyrius
DIEVAS LAIMINA IZRAELĮ 1-12

1 Melskite Viešpatį lietaus tinkamu metu! Viešpats
tvarko gamtą, leidžia lietų, laisto visus laukų augalus. 2
Izraelis klausė žynių skelbiamą melą, tuščių sapnų aiš-
kinimą ir neva stabų paguodą. Todėl jie klaidžiojo, kaip
avys, ir skurdo, nes neturėjo ganytojo. (Mt 9,36) 3 Pul-
kų Viešpats sako: "Prieš ganytojus užsidegė mano rūs-
tybė, Aš nubausiu vadus". Pulkų Viešpats rūpinasi sa-
vo kaimene, Judėjos gyventojais. Jis padarys juos tarsi
pažiba kovoje. (Zach 11,5) 4 Iš jų kils kertinis akmuo,
palapinės centrinis stulpas, kovos lankas — galingas
vadas. (Jer 30,21) 5 Izraelis bus karžygių tauta: sutryps
kovoje priešą, kaip gatvių purvą, nes juos laimins Vieš-
pats; išdidūs raiteliai bus nugalėti. 6 "Aš sustiprinsiu
Judėją, suteiksiu pergalę Juozapui. Gailėdamas jų, par-
vesiu juos iš tremties. Jie bus, lyg niekad nebūčiau jų
atmetęs. Aš esu Viešpats, jų Dievas, ir išklausysiu jų
prašymus. 7 Efraimiečiai bus lyg karžygiai; jie džiūgaus
kaip nuo vyno. Jų ainiai, tai matydami, džiaugsis ir dė-
kos Viešpačiui. 8 Aš juos surinksiu ir išgelbėsiu. Jie
bus gausūs, kaip buvę. 9 Aš juos išsklaidžiau svetimo-
se tautose, tolimose šalyse; jie neužmirš manęs; išlikę

gyvi, su savo vaikais sugrįš. (Iz 66,19) 10 Aš parvesiu
juos iš Egipto krašto, surinksiu iš Asirijos. Į Gileado ir
Libano kraštą juos atvesiu, nes jiems savame krašte bus
ankšta. 11 Jie pereis Egipto jūrą (vergiją Egipte). Aš
sulaikysiu jūros bangas, išdžiovinsiu Nilo gelmes. Asirijos išdidumas bus pažemintas, ir Egipto skeptras pašalintas. (2 M 14,16; Iz 11,15) 12 Izraelio stiprybė bus
Viešpatyje", sako Viešpats.

Pranašas įspėjo žydus melsti Viešpatį lietaus, nes Jis yra gamtos Tvarkytojas. Žyniai, jų patarimai ir stabai yra niekingi ir apgaulingi. Dievas daug kartų kalbėjo prieš netikrus ir apsileidusius ganytojus — vadus. Kertinis akmuo, palapinės stulpas, kovos lankas yra tautos vadai. Juozapo ir Efraimo namai dažnai reiškė visą Izraelį. Kai žmonės atsiverčia, tada Dievas pažada, veikia, duoda palaimą patiems ir jų palikuonims. Viešpats buvo ir yra galingas sutramdyti priešus ir padėti saviesiems.

11 skyrius
DIEVAS BAUS "GANYTOJUS", VIEŠPATS YRA TIKRASIS GANYTOJAS 1-17

1 Libane, atidaryk savo vartus, ir ugnis tesuėda ta-
vo kedrus! 2 Verk, kiparise, nes išvirto kedras; didingi medžiai sunaikinti! Verkite Basano ąžuolai, nes iškirsta
neįžengiamoji giria! 3 Klausyk, piemenų šauksmas
(valdovų)! Sunaikintas jų išdidumas. Klausyk! Tai jaunų liūtų riaumojimas, nes sunaikinta Jordano didybė.
4 Viešpats, mano Dievas, man kalbėjo: "Ganyk
pjauti skirtas avis. 5 Pirkliai nesigailėdami pjauna jas.
Pirkliai džiaugiasi, nes pralobo. Jų ganytojai taip pat nesigaili jų. (Jer 23; Ez 13,34) 6 Aš irgi nebesigailėsiu
krašto gyventojų. Aš pats atiduosiu kiekvieną į jo valdovo rankas; jie naikins šalį, o Aš jų negelbėsiu". 7
Taip aš (pranašas) pradėjau ganyti skirtas pjauti avis.
Aš paėmiau dvi lazdeles: vieną pavadinau "Malone", o

kitą — "Sąjunga". 8 Per vieną mėnesį aš atleidau tris
piemenis. Pritrūkau kantrybės, kai jie man įkyrėjo. 9
Tada galvojau: "Nebeganysiu jūsų, kuri miršta, temirš-
ta; kuri pražūva, tepražuva; o kurios išlieka, tegul nenai-
kina viena kitos!" (Jer 15,2) 10 Aš ėmiau lazdą "Malo-
nę: ir ją sulaužiau, tuo panaikinau Dievo padarytą San-
darą su visomis tautomis. 11 Tą pačią dieną ji buvo pa-
naikinta. Avių pirkliai, kurie stebėjo mane, suprato, kad
tai buvo Viešpaties Žodis. 12 Aš jiems tariau: "Jei jums
atrodo pasielgiau teisingai, užmokėkite man, o jei ne —
nemokėkite!" Jie atsvėrė mano užmokestį — trisdešimt
sidabrinių. (Mt 26,15) 13 Viešpats tarė man: "Mesk
juos šventovės iždan, tą aukštą kainą, kurią jie mane
įvertino!" Aš įmečiau tuos trisdešimt sidabrinių švento-
vės iždan. (Mt 27,9-10) 14 Po to sulaužiau antrąją lazdą
"Sajungą" ir tuo nutraukiau brolystę tarp Judėjos ir Iz-
raelio. (Ez 37,22) 15 Viešpats tarė man: "Imk dar kartą
blogo piemens pareigas. 16 Aš paskiriu krašte piemenį,
kuris paklydusia nesirūpins, žūstančios neieškos, su-
žeistos negydys ir sveikos nešers, tik ės riebiųjų mėsą
ir net jų nagas nuplėš. 17 Vargas blogam piemeniui,
kuris likimui palieka avis! Mano kardas baus jo ranką ir
dešinę akį. Jo ranka nudžius, dešinoji akis apaks"!

Libano kedrai ir kiparisai, Basano ąžuolai ir Jordano neįžengiamoji giria yra pagonių tautos. Zacharijo laikais ten visur gyveno pagonys. Riaumoją liūtai yra izraelitų valdovai ir kunigai, kurie nesirūpina tauta. Avys yra žmonės. Pirkliai — pagonys, pardavėjai — izraelitų valdovai ir kunigai. Jie bendrai naikina tautą. Tokiais baisiais, karo ir revoliucijos, laikais yra įvairių išdavikų. Pranašui Zacharijui Viešpats įsakė rūpintis nelaimingais izraelitais.

Pranašas atleido 3 "ganytojus". Kas jie buvo mes nežinome. Pranašui taip įkyrėjo tas darbas, kad jis nebenorėjo dirbti. Jis norėjo palikti žmones savo likimui.

Dvi lazdelės: "Malonė" ir "Sąjunga". Malonė buvo Viešpaties "Sandara" su tautomis, panašiai kaip Nojaus laikais. (1 M 8,21-22) "Sąjunga" — brolystė, žmonių draugystė. Pranašo darbo įvertinimas, skaitomas Kristaus pardavimas. (Mt 26,15; 27,9-10)

15-16 skirsneliuose "blogas" piemuo yra prieš pastatytas gerajam Ganytojui. Blogas ganytojas visai sunaikins avis, net jų nagas nuplėš. Toks ganytojas pasireiškė, pasireiškia ir baigs pasireikšti antikristuje. Netikras ganytojas pralaimės — bus sunaikintas; tiesa laimės!

12 skyrius

VIEŠPATS YRA NUGALĖTOJAS 1-14

Viešpaties Žodis apie Izraelį. Taip sako Viešpats, kuris sukūrė dangų, žemę ir įkvėpė žmogui dvasią. 2 "Aš da[illegible] Jeruzalę svaiginančia taure visoms aplinkinėms tautoms. Ir Judėja kentės su Jeruzale. (Iz 51,17) 3 Tą dieną Jeruzalę padarysiu sunkiu akmeniu. Visos tautos, norinčios jį pakelti, — susižeis. Visos žemės tautos sukils prieš ją. (Zach 14,2; Joel 4,12) 4 Aš pabaidysiu visus žirgus, jų raiteliai bus panikoje. Bet Judėją saugosiu atviromis akimis, kai tuo metu visų tautų žirgai bus apakinti. 5 Tada Judėjos kunigaikščiai sakys: 'Jeruzalės gyventojai semiasi stiprybės iš pulkų Viešpaties — jų Dievo!' 6 Judėjos gentis padarysiu kaip pilną dubenį ugnies malkose ir kaip degantį deglą javų pėduose; jos suės dešinėje ir kairėje visas aplinkines tautas. Jeruzalė vis dar stovės tvirtai", sako Viešpats. (Ob 18) 7 Viešpats pirma išgelbės Judėjos palapines (provincijas), kad Dovydo namai ir Jeruzalės gyventojai perdaug nesikeltų prieš Judėją. 8 Tuomet Viešpats laimins Jeruzalės gyventojus; silpniausias iš jų taps toks galingas, kaip Dovydas, o Dovydo palikuonys — kaip Dievas, lyg Viešpaties angelas jiems vadovautų. (Iz 33,24) 9 "Aš sunaikinsiu tautas, sukilusias prieš Jeruzalę, (Apr 20,9) 10 o Dovydo namams ir Jeruzalės gy-

ventojams išliesiu malonės ir maldos dvasią. Jie žvelgs
į mane, kurį jie perdūrė, apraudos kaip apprauda vientur-
tį, ir taip liūdės, kaip liūdi, netekę pirmagimio". (Joel
3,1 ; Jn 19,37; Apr 1,7) 11 Tą dieną Jeruzalėje bus
toks didelis gedulas, kaip jis buvo prie Hadadrimono,
Megido lygumoje. (2 Ch 35,22-25) 12 Visas kraštas
liūdės; kiekviena giminė atskirai: Dovydo ainių šeimos
ir jų moterys, Natano ainių šeimos ir jų moterys, 13 Le-
vio ainių šeimos ir jų moterys, Simejo ainių šeimos ir jų
moterys, 14 ir visų likusių ainių šeimos ir jų moterys.

Viešpats, kuris sukūrė dangų bei žemę ir įkvėpė žmogui dvasią, sako, kad Jeruzalė ir Judėja kentės, bet Jis jas apings. Žydai daug kentėjo, bet Dievas yra jų viltis ir Gelbėtojas iki mūsų dienų. Tautos, kurios juos žudė, nukentėjo pačios daugiau. Tas pats pažadas yra ir tikintiesiems krikščionims, nors jų būtų tik du ar tyrs. (Mt 18,30)

Dieviškas Dovydo palikuonis buvo tik vienas — Jėzus iš Nazareto.

Kai Dievo Dvasia veikia, Jo malonė pasireiškia, malda paliečia, tada žmogus supranta, kad Jėzus kentėjo dėl jo, — buvo perdurtas. (Apr 1,7) Tai atgimimas, kurį žmogus pergyvena, pamato savo nusikaltimą. Tada žmogus liūdi; liūdi tikrai, gailiai. Pranašas atgimimo liūdesį palygina su liūdesiu vienintelio, pirmagimio vaiko, su geriausio Judėjos karaliaus Josijo kritimu Megido lygumoje. Gedi visi, karalius Dovydas ir kunigų — Levio šeimos.

13 skyrius
DIEVAS PAŠALINS SUSISKALDYMĄ IR NETIKRUS PRANAŠUS 1-9

1 Ateis diena Dovydo ainiams ir Jeruzalės gyven-
tojams nuodėmes ir neteisybes išpažinti. (Iz 12,3; 55,1)
2 Viešpats sako: "Aš išnaikinsiu krašte stabus bei jų

vardus, ir jų daugiau neminės. Netikrus pranašus ir netyras dvasias pašalinsiu iš šalies. (Mik 5,12) 3 Jei kas dar pasirodys kaip netikras pranašas, jo tėvas ir motina jam tars: 'Tu privalai mirti, nes kalbėjai melą Viešpaties vardu'. Jo paties gimdytojai jį perdurs, jam pranašaujant. (5 M 13,6) 4 Pranašai gėdysis savo regėjimų ir nebevilkės gauruoto apsiausto pranašaudami ir apgaudinėdami. (2 Kar 1,8) 5 Kiekvienas sakys: 'Aš ne pranašas, aš žemdirbys nuo pat savo jaunsytės!' 6 Ir jei kas klaus: 'Ką reiškia šitie randai tavo nugaroje?', jis atsakys: 'Mane sumušė mano artimieji'."

7 "Karde, pulk mano piemenį, mano artimiausią!" Sako pulkų Viešpats. "Aš smogsiu piemenį, avys išsisklaidys. Aš pakelsiu ranką prieš mažuosius". (Mt 26,31) 8 "Visoje šalyje", sako Viešpats, "du trečdaliai bus sunaikinti ir žus, tik trečdalis išliks. 9 Ir tą trečdalį vesiu per ugnį; valysiu ir švarinsiu juos, kap sidabrą ir auksą. Jie maldoje šauksis manęs, ir Aš juos išklausysiu. Aš sakysiu: 'Jūs mano tauta', o jie atsakys: 'Viešpats yra mūsų Dievas'." (Oz 6,13)

Viešpats Dievas pažadėjo išnaikinti krašte stabus ir netikrus pranašus. Žydai nebegarbino stabų grįžę iš Babilonijos tremties. Kada žydai ir krikščionys bus Dievo išlaisvinti nuo neteisingų pranašų ir kunigų nežinome. Dievas pranešė šį pažadą pranašui, Jis jį ir įvykdys.

Kur randai yra: nugaroje, krūtinėje ar rankoje? Daugelis Šventojo Rašto aiškintojų galvoja, kad čia minimi randai yra Jėzaus perdurtos rankos ant kryžiaus.

Kardas puolė piemenį — Jėzų. Jis mirė ant kryžiaus. Kristus buvo smogtas — Jo sekėjai — apaštalai išsisklaidė. (Iz 53,5-6; Mt 26,31)

Du trečdaliai bus sunaikinti, o tik vienas trečdalis išliks, bet ir tas bus išbandytas ir apvalytas kaip sidabras ugnyje. Ar tai manyta žydai, ar tikintieji krikščio-

nys? Dievo keliai ir Jo mintys mums yra nesuprantamos. Jis prašo daug — visko, bet ir duoda.

Kai kurie Šventojo Rašto aiškintojai mano, kad du trečdaliai žydų buvo sunaikinti 70 m romėnų todėl, kad jie atmetė Kristų.

14 skyrius

VIEŠPATIES DIDINGOJI DIENA 1-21

1 Viešpaties diena arti; grobis bus išdalintas visų
akivaizdoje. (Iz 39,6) 2 Visos tautos bus sušauktos ko-
vai prieš Jeruzalę. Miestas kris, namai bus apiplėšti,
moterys išprievartautos. Pusę miesto gyventojų bus iš-
vesti nelaisvėn, o kita pusė liks mieste. (Zach 12,3) 3
Tada Viešpats kariaus prieš anas tautas, kaip Jis karia-
vo praeityje. (Apr 19,19) 4 Tą dieną Jis stovės Alyvų
kalne, kuris yra nuo Jeruzalės į rytus. Alyvų kalnas
perskils į dvi dalis — iš rytų į vakarus; pasidarys labai
didelis slėnis. Viena kalno pusė paslinks į šiaurę, o kita
— į pietus. 5 Jūs bėgsite į tą slėnį; tas kalnų slėnis sieks
iki Azelio. Jūs bėgsite, kaip bėgote nuo žemės drebėji-
mo Judėjos karaliaus Uzijo dienomis. Tada ateis Vieš-
pats, mano Dievas, ir visi šventieji su Juo. (Am 1,1; Mt
25,31) 6 Tuomet nebus nei šalčių, nei karščių; 7 bus iš-
tisa diena, ją žino Viešpats. Nebus nei dienos, nei nak-
ties, ir vakare bus šviesa. (Mk 13,32) 8 Tą dieną van-
dens srovė tekės iš Jeruzalės dviem kryptim: viena į ry-
tus, antroji į vakarų jūrą; taip bus vasarą ir žiemą. (Ez
47,1-8) 9 Viešpats karaliaus visai žemei; Jis bus vienas
ir Jo vardas vienas. (Ps 97,1; Apr 11,15) 10 Visa šalis,
nuo Gebos iki Rimono, esančio į pietus nuo Jeruzalės,
taps lyguma. Miestas, nuo Benjamino iki buvusių Ker-
tinių vartų, ir nuo Hananelio bokšto iki karaliaus vyno
spaustuvų, bus saugus. (Jer 31,38) 11 Prakeikimo ne-
bebus. Jeruzalėje visi saugiai gyvens. (Apr 22,3; Jer
33,16) 12 Bausmė, kurią Vešpats siųs visoms tautoms,
kariaujančioms prieš Jeruzalę, bus baisi. Jų kūnas pra-

dės pūti dar jiems stovint ant savo kojų, akys — akių
duobutėse, o jų liežuvis — burnoje. 13 Tuomet žmonės
bus taip pasimetę ir Viešpaties taip įbauginti, kad puldi-
nės vienas kitą (brolis brolį). 14 Net Judėja kariaus
prieš Jeruzalę. Visų aplinkinių tautų turtai bus pagrobti:
auksas, sidabras ir drabužiai. 15 Tokia pat liga, kaip mi-
nėta, kankins žirgus, mulus, kupranugarius, asilus ir vi-
sus kitus gyvulius, kurie bus kariaujančiųjų stovyklose.
16 Prieš Jeruzalę žygiavusių tautų likutis kas metai
trauks į Jeruzalę Karalių, pulkų Viešpatį, garbinti ir Pa-
lapinių šventes švęsti. 17 Jei kuri žemės padermė neat-
vyktų į Jeruzalę Karaliaus, pulkų Viešpaties, garbinti,
ant jų nelis lietus. 18 Jei egiptiečiai neateis, juos ištiks ta
pati liga, kuria Viešpats baus tautas, neatvykusias Pala-
pinių švenčių švęsti. 19 Tai bus bausmė Egipto ir visų
tautų, nedalyvavusių Palapinių šventėse. 20 Tuomet net
žirgų skambučiai turė įrašus "Pašvęstas Viešpačiui";
net puodai Viešpaties šventovėje bus laikomi lygiaver-
čiais su aukuro šlakstymo taurėmis. (2 M 28,36) 21
Kiekvienas puodas Jeruzalėje ir Judėjoje bus paskirtas
pulkų Viešpačiui; visi aukotojai galės ateiti, paimti kurį
iš jų ir jame virti. Tose dienose nebebus šventovėje pre-
kiautojo — pulkų Viešpaties namuose. (Apr 21,27)

Kada šia Viešpaties diena buvo ar bus nė vienas tikrai nežino. Jeruzalė bus paimta, pergyvens baisius plėšimus. Po to Viešpats kariaus prieš Jeruzalės priešus ir juos sunaikins; Jis daug kartų izraelitus išgelbėjo. Kils baisus žemės drebėjimas. (Am 1,1)

Pranašas kalbėjo panašiai kaip Jėzus Mt. 24,29, mūsų žemės gyvenimas bus pakeistas, nebebus nei dienos, nei nakties, nei vasaros, nei žiemos.

Apie tekantį vandenį iš Jeruzalės į rytus ir vakarus, kiek panašiai kalbėjo Ezakielis 47,1-8 ir Joelis 4,18.

Viešpats bus karalius, Jis viską valdys ir tvarkys iš Jeruzalės. Konfesijos išnyks. Prakeikimo nebebus. Ar tą viską reikia suprasti pažodžiui, ar kaip amžinybės pradžią, nėra sutarimo tarp Šventojo Rašto aiškintojų. Kurie bus Viešpačiui priešingi, tuos palies baisios ligos. Ar tai bus naujos ligos, ar tik duotas toks vaizdas?

PRANAŠAS MALAKIJAS

Malakijas reiškia "Mano pasiuntinys". Daugelis Šventojo Rašto aiškintojų mano, jog tai nėra autoriaus vardas, bet tik knygos pavadinimas. Pranašo Malakijo veiklos laikais, šventovė buvo atstatyta ir pamaldos joje buvo laikomos. Pranašo veiklos pradžia galėjo būti apie 450 pr. Kr. Izraelitai, grįžę iš tremties, nebegarbino stabų, bet veiklos jėga ir pasišventimas blėso. Šventojo Rašto aiškintojas — mokytojas Ezras grįžo iš tremties 458 pr. Kr. ir Nehemijas — 445 pr. Kr. Jų laikais buvo atstatytos Jeruzalės miesto sienos. Tautos daromi nusikaltimai sumažėjo; čia daug padėjo pranašo Malakijo veikla. Jo knygos pagrindinė mintis yra skatinimas susilaikyti nuo blogų darbų ir siekti gera.

Pranašas pastebėjo kunigų apatiją pareigose ir įspėjo juos. Eiliniai žmonės neaukojo laiku, neatidavė pilnos dešimtinės, tuokėsi su pagonėmis. Pranašas reikalavo pašalinti tas negeroves. Malakijas pranašavo Viešpaties Jėzaus ir Jo pirmtako, Jono Krikštytojo, (Elijo) artėjantį atėjimą.

1 skyrius
DIEVAS NEMĖGSTA IŠVIRŠINIŲ
IR NETIKRŲ AUKŲ 1-14
1 Viešpats kalbėjo Izraeliui per Malakiją. 2 "Aš
mylėjau jus, o jūs sakote: 'Kaipgi Tu mylėjai mus?' Ar-
gi Ezavas nebuvo Jokūbo brolis?" "Aš mylėjau Jokūbą,
(1 M 25,23; Rom 9,13) 3 o Ezavo nemylėjau. Aš pa-
verčiau jo kalnus dykuma, o jo paveldėtą žemę — ste-
pėmis šakalams". (Iz 34,13) 4 Jei Edomas sakytų:
"Mus sunaikino, bet mes atstatysime miestus", tai pul-
kų Viešpats atsakytų: "Jie testato, o Aš juos vėl griau-
siu. Juos vadins 'piktybių kraštu'; tauta, kurios Viešpats
neapkenčia. 5 Jūsų akys tai matys, ir jūs patys sakysi-
te: 'Galingas yra Viešpats net už Izraelio sienų!'" 6 "Sū-
nus gerbia tėvą, o tarnas — savo šeimininką. Jei Aš tė-
vas, kas reiškia man pagarbą? O jei Aš šeimininkas,
kas bijosi manęs?" Taip sako pulkų Viešpats jums, ku-
nigai, kurie niekinate Jo vardą. Jūs klausiate: "Kaip mes
niekiname Tavo vardą?" (2 M 20,12; Jn 8,49) 7
"Aukodami ant mano aukuro suteptą maistą!" Jūs klau-
siate: "Kaip mes sutepame jį?" "Laikydami Viešpaties
stalą mažos vertės." 8 "Jei aukojate Jam aklą, raišą ar li-
gotą gyvulį, ar tai ne pikta? Įteik tokį savo valdovui! Ar
jam patiks, ar jis maloniai tave priims?" Klausia pulkų
Viešpats. (2 M 22,20-23) 9 "Taip jūs norite nuteikti sau
palankiai Dievą, kad Jis būtų jums malonus! Jei tokią
dovaną duodate, ar Jis bus jums malonus?" Klausia
pulkų Viešpats. 10 "Verčiau uždarykite duris ir nekur-
kite mano aukuro veltui. Aš nemėgstu jūsų ir nepriim-
siu aukos iš jūsų rankos. (Mal 2,13; Iz 1,13) 11 Nuo
saulės užtekėjimo iki nusileidimo didis yra mano vardas
tautose, ir visur aukojama bei smilkoma vertinga auka
mano vardui", sako pulkų Viešpats. (Iz 60,1-7) 12 "Bet
jūs sutepate jį, manydami: 'Viešpaties stalas yra ne-
reikšmingas ir ant jo padėta auka nežymi'. 13 Ir jei sa-
kote: 'Koks vargas!' Tuo jūs supykinate mane", sako

pulkų Viešpats. "Jei atgabenate luošą ir ligotą auką, ar Aš turiu tai mielai priimti iš jūsų?" Klausia pulkų Viešpats. 14 "Prakeiktas apgavikas, kuris turi bandoje sveiką patiną ir jį pažada, tačiau aukoja Viešpačiui sužalotą! Aš esu didis Karalius", sako pulkų Viešpats, "ir mano vardo bijosi tautos". (3 M 22,19)

Malakijo visa knyga yra lyg vienas pamokslas. Pranašas sakė, kad Dievas sako: "Aš myliu jus". Ką? Grįžusius izraelitus iš tremties. Kiek jie kentėjo tremtyje! Jie grįžę iš tremties jau gyveno apie šimtą metų. Kiek jie vargo atstatydami šventovę ir Jeruzalės miesto sieną! Nenuostabu, kad žmonės klausė: "Ar tai tokia Dievo meilė?" Atsakymas. Žiūrėkite į Jokūbą ir Ezavą. Jokūbą Dievas pamilo. o Ezavą ne. Jokūbo palikuonys — Izraelis buvo ištremtas, bet grįžo iš tremties, jis sulauks didingos ateities. Ezavo palikuonys bus visai sunaikinti. Dievas yra galingas Viešpats visų tautų.

Pranašas prikiša didžiausią kaltę kunigams. Taip buvo ir yra visais laikais. Kunigų pareiga yra mokyti ir auklėti žmones. Žmonės laukia iš kunigų tikro pamokymo ir vedimo. Pranašas primena, kad geriaus būtų visai pamaldų neturėti, negu netikras turėti. Atsakomybę pirmoje vietoje turės duoti kunigai didžiajam Viešpačiui visų tautų.

2 skyrius

ĮSPĖJIMAS KUNIGAMS IR TAUTAI 1-17

1 Kunigai, jus liečia šitas įspėjimas. 2 "Jei neklausysite, neimsite į širdį ir negarbinsite manęs, Aš siųsiu jums prakeikimą. Aš turiu tai daryti, nes jūs neklausote manęs. (5 M 28,15) 3 Aš nukirsiu jums rankas (sustabdysiu aukas), drėbsiu jūsų aukų mėšlą jums į veidą ir jus pačius pašalinsiu. 4 Tada suprasite, jog Aš daviau jums šį įspėjimą, laikydamasis Sandaros su kunigo Levio ainiais. 5 Mano Sandara su juo buvo gyvenimas ir palaima, kad manęs bijotų ir gerbtų. 6 Tiesos išlaiky-

mas buvo jų pareiga, netiesos nebuvo jų lūpose. Jis su manimi vaikščiojo ranka rankon ir daugelį sulaikė nuo nuodėmės. 7 Kunigo pareigos — teikti žinių ir mokyti Dievo Žodžio, nes jis yra pulkų Viešpaties pasiuntinys. (5 M 33,10; Ag 1,13) 8 Bet jūs nukrypote nuo to kelio, suklaidinote daugelį savo mokymu, sulaužėte Sandarą su Leviu. 9 Todėl ir Aš jus suniekinsiu ir menkaverčiais padarysiu visos tautos akivaizdoje, nes nesilaikėte mano kelių ir mano mokslo, mokydami elgėtės sauvališkai". 10 Argi visi nesame vieno tėvo vaikai? Argi ne tas pats Dievas mus sutvėrė? Kodėl esame vienas kitam neištikimi, laužome savo tėvų Sandarą? (Mal 1,6; Job 31,15) 11 Neištikimai ir šlykščiai elgėsi Judėja, Izraelis ir Jeruzalė. Jie išniekino Viešpaties šventovę, kurią Jis mylėjo, vesdami stabų garbintojų dukteris. (Ezr 9,2) 12 Viešpats sunaikins tuos Jokūbo ainius, kurie taip daro, nors jie dar tebeaukoja pulkų Viešpačiui! 13 Viešpaties aukurą jūs apdengiate ašaromis, verksmais ir dejavimais, nes Jis nebežiūri į jūsų aukas ir nebepriima jų iš jūsų rankų. (Mal 1,10) 14 Jūs klausiate: "Kodėl?" Todėl, kad Viešpats yra liudytojas tavo ir žmonos gyvenimo veiksmų. Tu pasielgei neištikimai. Ji buvo tavo draugė ir Sandaros žmona. 15 Argi jūs nebuvote vienas kūnas ir viena dvasia? Dievo tikslas buvo — jūsų palikuonys. Taigi, saugokitės patys ir būkite ištikimi savo žmonoms. (Iz 51,2; 1 M 15,5-6; 21,12) 16 "Aš nekenčiu skyrybų, nekenčiu smurtu sutepto drabužio", sako pulkų Viešpats, Izraelio Dievas. (5 M 24,1) 17 Jūs įkyrėjote Viešpačiui savo kalbomis, klausimais: "Kuo mes įkyrėjome?" Tuo, kad sakote: "Piktadarys yra geras Viešpaties akyse, kiekvienas Jam patinka", arba: "Kur yra teisingasis Dievas?" (Mal 3,13-14)

Kunigas yra Dievo pasiuntinys, jis privalo skelbti žmonėms ne savo mintis, bet Dievo valią, kaip parašyta Jo Žodyje. Jei kunigas to nedaro, žmonės nukrypsta

nuo tiesos, atitolsta nuo Dievo. Vietoje palaimos seka prakeikimas. Taip buvo pranašo, Jėzaus laikais, taip yra ir dabar. Dievas viską daro su sąlyga. Žydams buvo sakyta, jei jie laikysis Dievo duoto įstatymo, jie gyvens ramiai ir ilgai pažadėtame krašte, o jei nesilaikys įstatymo, bus ištremti iš krašto. Naujajame Testamente Dievas siuntė Jėzų, savo Sūnų, žydams ir visai žmonijai išgelbėti. Žmonės net Išganytoją nužudė, — sekė Jeruzalės sunaikinimas ir žydų tautos išsklaidymas po visą pasaulį. Pažiūrėkime ir gerai pagalvokime ar mūsų laikais yra geriau! Kunigai ir tikintieji turėtų siekti Dievą garbinti, bet daugelis siekia savo garbės, daugiau nori būti žmonių gerbiami, nebijo ir negerbia Dievo, bet bijo tik žmonių. Ko mes laikomės: Šventojo Rašto tiesų, ar tradicijų ir papročių?

Jei visų yra vienas Tėvas — Dievas, tai turėtume visi būti kaip broliai ir seserys. Deja taip nėra. Kas netiki nuoširdžiai Dievą, tas nėra ištikimas ir savo broliui — tautiečiui. Daugelis kunigų vedė svetimtautes žmonas. (Ezr 10,18) Ne tiek yra pabrėžta svetimtautė, bet stabų garbintoja — netikinti. Jau Saliamoną stabų garbintojos suvedžiojo. Kur nėra sutarimo tarp vyro ir žmonos tikėjimo požiūriu, ten nėra ir darnaus sugyvenimo.

Mūsų laikais yra daug skyrybų, jų buvo ir senais laikais. Tada jos buvo kiek kitokio pobūdžio. Tada vyrai galėjo turėti daug žmonų ir sugulovių, taipgi ir skirtis nuo jų — paleisti žmoną. Bendrai vyras darė ką jis norėjo. Žmona neturėjo beveik jokios teisės; ji galėjo tik verkti ir savo vargu skųstis Dievui. Pranašas sakė, kad skyrybos nepatinka Dievui; jos nepatinka Dievui ir žmonėms ir mūsų laikais. Skyrybos buvo daugiausia dėl vyrų kaltės, jos yra ir dabar daugiausia dėl žmonių kaltės. Yra ir neišvengiamų skyrybų.

Visais laikais buvo žmonių, kurie sakė: "Dievas sukūrė tokius žmones, kokius norėjo, todėl ir piktada-

riai yra Jam geri". Kai kurie klausė ir klausia: "Kur yra teisingas Dievas?"

3 skyrius
ATEINANTI VIEŠPATIES DIENA IR DEŠIMTINĖ 1-18

1 "Aš siunčiu savo pasiuntinį prirengti kelią pirma
manęs. Viešpats, kurio jūs laukiate, ateis netikėtai į sa-
vo šventovę. Štai, jis ateina, Sandaros angelas, kuris
jums patinka", sako pulkų Viešpats. (Mt 11,10; Mk
1,2; Lk 1,17) 2 Kas išlaikys tą dieną, ir kas ištvers, Jam
pasirodžius? Jis yra kaip lydytojo ugnis ir kaip skalbėjų
šarmas. (Iz 1,25) 3 Jis ateis kaip lydytojas, sidabro ir
aukso valytojas, apšvarinti Levio ainius, nuvalyti ir nu-
blizginti, kaip auksą ir sidabrą, kad aukotų Viešpačiui
teisingumo auką. (Zach 13,9) 4 Tada Viešpačiui patiks
Judėjos ir Jeruzalės aukos, kaip praeityje. 5 "Aš ateisiu
jūsų teisti ir tuojau pasmerksiu žynius, svetimautojus,
kreivai prisiekiančius, nusukančius samdinių algą,
skriaudžiančius našles bei našlaičius, laužančius sve-
timšalių teises ir manęs nebijančius. 6 Aš esu Viešpats,
nepasikeičiantis, o jūs, Jokūbo vaikai, klaidžiojote. 7
Jūs jau nuo savo jaunystės nesilaikote mano nuostatų,
jų atsisakėte. Sugrįžkite pas mane, tai Aš sugrįšiu pas
jus. Jūs klausiate: 'Kaip mums sugrįžti?' (Zach 1,3) 8
Argi žmogus apiplėšia Dievą? Tačiau jūs apiplėšėte ma-
ne. Jūs klausiate: 'Kaip mes apiplėšėme Tave?' Dešimti-
nėmis ir duoklėmis! 9 Prakeikimas krinta ant jūsų, ka-
dangi apiplėšėte mane, ir taip daro visa tauta. (Ag 1,6) 10
Atneškite pilną dešimtinę, kad būtų atsargų mano na-
muose, ir tuo mėginkite mane: ar Aš neatidarysiu jums
dangaus langų ir neišliesiu apsčiai palaimos? 11 Ar ne-
sudrausiu kenkėjo, kad jis nesunaikintų jūsų laukų der-
liaus ir vynmedis neliktų be vaisių? 12 Tada visos tau-
tos vadins jus laimingais, nes būsite pasigėrėjimo šalis.
13 Įžūlios yra jūsų kalbos prieš mane, tačiau jūs klau-

siate: 'Ką gi kalbame prieš Tave?' 14 Jūs sakote: 'Kokia nauda tarnauti Dievui; ką laimime jei Jam atliekame pareigas ir vaikščiojame nuleidę galvas Viešpaties akivaizdoje? (Ps 73,13-14) 15 Juk laimingi yra išdidieji! Jiems sekasi, nors jie elgiasi ir niekšiškai. Jie gundo Dievą, bet nebaudžiami'," sako pulkų Viešpats. 16 Dievo bijantys kalbėjosi vienas su kitu: "Viešpats stebėjosi ir klausėsi; ir buvo parašyta Jo akivaizdoje atminimo knyga tiems, kurie bijo Viešpaties ir gerbia Jo vardą". 17 "Jie bus mano", sako pulkų Viešpats. "Tą dieną, kurioje veiksiu, jie bus mano ypatinga nuosavybė; Aš jų gailėsiuos, kaip gailisi žmogus savo sūnaus, kuris jam sąžiningai tarnavo. (2 M 19,5) 18 Tada jūs matysite skirtumą tarp teisiojo ir niekšo; tarp to, kuris tarnauja Dievui, ir kuris Jam netarnauja".

Pasiuntinys, kuris kelią paruošė, yra Jonas Krikštytojas. (Mal 3,23; Mt 17,10-13; Iz 40,3) Kai kelias buvo paruoštas, staiga atėjo į savo šventovę Viešpats — Jėzus Kristus. Jis švarino tautą, kaip lydytojas ugnimi ir skalbėjas šarmu. Kurie Jį priėmė, tiems Jis davė galios tapti Dievo vaikais. Jis ir teisė — pasmerkė: žynius, svetimautojus, kreivai prisiekiančius, algą darbininkams nusukančius, skriaudžiančius našles, našlaičius, svetimtaučius. Jis sakė visiems: "Atsiverskite ir tikėkite Evangelijai!"

Izraelitams buvo įsakyta duoti dešimtinę. Jie nevisada ją davė. Pranašas, Dievo vardu, įsakė ją duoti. Tada Viešpats laimins juos. Naujajame Testamente nėra įsakyta duoti dešimtinę. Evangelijos skelbimui yra reikalingi pinigai. Daugelis Naujojo Testamento tikinčiųjų duoda dešimtinę, Dievas juos laimina, jie dėl to nepabiednėja, bet neša didelę palaimą Evangelijai skelbti. Daug tikinčiųjų duoda žymiai daugiau negu dešimtinę. Jėzus pasakė: "Kur jūsų širdis, ten ir jūsų turtas".

Visais laikais buvo netikinčių ir tikinčių. Netikintieji skaito praleistą laiką Dievą garbinti, praleistą be jokios naudos. Tikintieji kalba apie Dievą kaip savo Išganytoją. Dievas jiems apsireiškia, juos guodžia, stiprina ir laimina.

4 skyrius

VIEŠPATIES DIENA 1-6

1 "Štai ateina diena, deganti kaip krosnis, kurioje
visi išdidieji ir visi niekšai kaip ražienos sudegs", sako
pulkų Viešpats; "Jiems nepaliks nei šaknies, nei šakos.
2 Bet jums, bijantiems mano vardo, užtekės teisybės
saulė. Jūs būsite sveiki po mano sparnais, išeisite ir šokinėsite, kaip išleisti veršiukai iš tvarto. (Lk 1,78) 3 Jūs
mindžiosite niekšus, ir jie bus, lyg dulkės po jūsų kojomis tą dieną, kai Aš veiksiu", sako pulkų Viešpats. 4
"Atsiminkite mano tarno Mozės įstatymą, kurį daviau
Horebe visam Izraeliui, jo galiojančius nuostatus ir potvarkius. 5 Aš siųsiu jums pranašą Eliją, prieš ateinant
Viešpaties didžiajai ir baisiajai dienai. (Mt 11,14;
17,11-13; Joel 3,4) 6 Jis atgręš tėvų širdį į vaikus ir
vaikų širdį į tėvus, kad neateičiau ir nesmogčiau krašto prakeikimu". (Lk 1,17)

Viešpaties diena bus netikintiesiems teismo ir sunaikinimo diena, o tikintiesiems išgelbėjimo ir palaimos diena. Užtekanti saulė yra Jėzus Kristus. Jis išgelbės tikinčiuosius.

Mozės nuostatai — įstatymas buvo ir yra žydams svarbiausias raštas.

Viešpats pažadėjo siųsti pranašą Eliją pirmiau negu ateis Viešpaties diena. Žydai laukė tikrojo — asmeniško pasirodymo Elijaus, bet jis atėjo dvasiniu būdu, Jono Krikštytojo asmeny.

PANAUDOTOS LITERATŪROS SĄRAŠAS

Commentary, by Matthew Henry
Halley's Bible Handbook, Grand Rapids, 1974.
Dake's Annotated Reference Bible, by E. J. Dake, Atlanta, Georgia, 1970.
The New Bible Commentary, by F. Davidson, Grand Rapids, 1954.
Jubiläums-Bibel, Stuttgart.
Calwer Bibellexikon, von T. Schlater, Stuttgart, 1959.
Bibel Übersetzung, von Hans Bruns, Giessen, 1969.
Das Alte Testament Deutsch, Gerhard von Rad, Göttingen, 1967.
Die Botschaft des Alten Testaments, Mag. Hellmuth Frey, Calwer Verlag, Stuttgart, 1964.
Šventojo Rašto vertimas ir komentarai, Arkivyskupas J. Jonas Skvireckas, Roma, 1958.

TURINYS

Puslapis

Žemėlapis 4
Šventojo Rašto Komentarai-Aiškinimai 5
Biblija 7
Naujasis Testamentas 12
Sutrumpinimų sąrašas 12
Pratarmė 14
a bendradarbiams 23
Jeremijo Rauda 25
1 skyrius. Jeremijo malda dėl Jeruzalės 26
2 skyrius. Rauda dėl Judėjos ir Jeruzalės 28
3 skyrius. Jeremijo rauda 30
4 skyrius. Nusikaltim... delis atleidžianti malonė dar didesnė 3..
5 skyrius. Kančia didelė, bet viltis — gyvasis Dievas 34
Pranašas Ezekielis 36
1 skyrius. Ezekielio pašaukimas ir regėjimas 37
2 skyrius. Pranašo pašaukimas 39
3 skyrius. Ezekielio siuntimas 40
4 skyrius. Pranešimas apie Jeruzalės apgulimą 42
5 skyrius. Jeruzalės bausmė 44
6 skyrius. Kraštas bus sunaikintas 45
7 skyrius. Sunaikinimas artėja 47
8 skyrius. Stabų garbinimas Jeruzalėje 49
9 skyrius. Bausmė Jeruzalės gyventojams, teisiųjų apsauga 51
10 skyrius. Dievo šlovė palieka Jeruzalę 52
11 skyrius. Bausmė vyresniesiems, pažadas tremtiniams ..54
12 skyrius. Jeruzalės sunaikinimo vaizdas 55
13 skyrius. Netikri pranašai 57
14 skyrius. Veidmainiai pranašai 59
15 skyrius. Nenaudingas vynmedis 61
16 skyrius. Neištikima žmona 62
17 skyrius. Du arai 66

18 skyrius. Kiekvienas asmuo atsakingas 68
19 skyrius. Rauda dėl Izraelio kunigaikščių 71
20 skyrius. Izraelio nusikaltimas stabais 72
21 skyrius. Kardas siaučia 75
22 skyrius. Jeruzalės nusikaltimas, — jos pražūtis 78
23 skyrius. Dviejų seserų gyvenimas 80
24 skyrius. Katilas, Ezekielio žmonos mirtis 83
25 skyrius. Įspėjimas amonitams, moabitams, edomitams ir filistėnams 85
26 skyrius. Pranašavimas apie Tyrą 87
27 skyrius. Rauda dėl Tyro sunaikinimo 89
28 skyrius. Rauda Tyro karaliaus, Sidonas krinta 91
29 skyrius. Pranašavimas apie Egiptą 93
30 skyrius. Egipto galia bus sunaikinta 95
31 skyrius. Faraonas — puikus kedras krinta 97
32 skyrius. Pranašo rauda dėl Egipto 99
33 skyrius. Dvasiškių pareigos, Jeruzalė krinta 101
34 skyrius. Tautos vadų nusikaltimas, Viešpats rūpinsis savo tauta 104
35 skyrius. Pranašavimas prieš edomitus 106
36 skyrius. Pažadas Izraelio tautai 107
37 skyrius. Vizija — sudžiūvę kaulai 110
38 skyrius. Gogas 112
39 skyrius. Gogo sunaikinimas 115
40 skyrius. Naujoji šventovė 117
41 skyrius. Šventovės vidus 121
42 skyrius. Pastati prie šventovės 123
43 skyrius. Viešpaties šlovė šventovėje 124
44 skyrius. Kunigų apeigos šventovėje 126
45 skyrius. Žemė šventovei, kunigams, levitams ir kunigaikščiams 129
46 skyrius. Aukos 131
47 skyrius. Šventovės palaimos tekanti srovė 133
48 skyrius. Padalinto krašto vardai, šventasis miestas ... 135
Pranašas Danielius 139
1 skyrius. Danielius ir jo trys draugai Babilonijos karaliaus mokykloje 140

2 skyrius. Danielius išaiškina Nebukadnesarui sapną 143
3 skyrius. Trys Danieliaus draugai degančioje krosnyje .. 148
4 skyrius. Nebukadnesaro liga 151
5 skyrius. Belsazaro puota ir jo galas 155
6 skyrius. Danielius liūtų duobėje 158
7 skyrius. Danieliaus regėjimas — keturios karalystės ... 161
8 skyrius. Avinas ir ožys: Persija ir Graikija 165
9 skyrius. Danieliaus malda ir pranašavimas apie septyniasdešimt savaičių 167
10 skyrius. Naujas apreiškimas Danieliui — angelų kova 170
11 skyrius. Šiaurės (Sirijos) ir pietų (Egipto) karaliai 172
12 skyrius. Paskutinieji laikai 176
Pranašas Ozėjas 178
1 skyrius. Ozėjo šeima, grįžimas iš tremties 179
2 skyrius. Sulaužyta ir atstatyta Dievo Sandara 181
3 skyrius. Dievas malone laimi tautą 182
4 skyrius. Įspėjimas Izraeliui 183
5 skyrius. Perspėjimas Izraeliui ir Judėjai 185
6 skyrius. Dievo bausmė veda į atgailą 186
7 skyrius. Įspėjimas Izraeliui 187
8 skyrius. Atpuolusią tautą užpuola priešas 189
9 skyrius. Saikas pripildytas 190
10 skyrius. Įspėjimas Izraeliui atsiversti 191
11 skyrius. Meilė Izraeliui 193
12 skyrius. Jokūbas — pavyzdys tautai 194
13 skyrius. Nusikaltimas neša pražūtį 195
14 skyrius. Izraelis atsivers į Viešpatį 196
Pranašas Joelis 198
1 skyrius. Skėriai 199
2 skyrius. Kvietimas atsiversti, malonės pažadas 200
3 skyrius. Šventosios Dvasios išliejimas ir Dievo bausmė tautoms 202
Pranašas Amosas 206
1 skyrius. Viešpaties Žodis penkioms tautoms 207
2 skyrius. Viešpaties Žodis Moabui, Judėjai ir Izraeliui . 209
3 skyrius. Izraelis išrinktas, jo atsakomybė 210
4 skyrius. Įspėjimas Izraelio vyresniesiems 211

5 skyrius. Kvietimas atsiversti.....................213
6 skyrius. Įspėjimas dėl lėbavimo ir išviršinių apeigų...215
7 skyrius. Bausmė Izraeliui ir Jeroboamui............216
8 skyrius. Bausmė sužadina norą siekti Dievo Žodžio..218
9 skyrius. Bausmė Izraeliui..........................220
Pranašas Obadijas....................................222
Įspėjimas edomitams..................................223
Pranašas Jona..225
1 skyrius. Pranašo pašaukimas, nepaklusnumas, bausmė226
2 skyrius. Jonos malda...............................228
3 skyrius. Jona skelbia Ninevėje Dievo pranešimą.....229
4 skyrius. Dievo atleidimas, Jonos nusivylimas........230
Pranašas Mikas.......................................232
1 skyrius. Dievas smerkia Judėją ir Izraelį..........233
2 skyrius. Valdovų žiaurumas, pranašo drąsa..........234
3 skyrius. Įspėjimas valdovams.......................236
4 skyrius. Mesijo taikos karalystė...................237
5 skyrius. Mesijo gimimo vieta ir Jo karalystė........239
6 skyrius. Dievo mėgiama auka........................240
7 skyrius. Maža ištikimų, Sionas laimės..............241
Pranašas Naumas......................................244
1 skyrius. Minevės pasmerkimas.......................245
2 skyrius. Ninevė sunaikinta.........................246
3 skyrius. Ninevės nusikaltimas ir bausmė............248
Pranašas Abakukas....................................250
1 skyrius. Judėjos nusikaltimas, pranašo malda.......251
2 skyrius. Viešpaties atsakymas pranašui.............252
3 skyrius. Pranašo malda.............................254
Pranašas Sofanijas...................................257
1 skyrius. Bausmės diena Judėjai.....................258
2 skyrius. Rūstybės diena tautoms....................260
3 skyrius. Įspėjimas Jeruzalei.......................261
Pranašas Agajas......................................265
1 skyrius. Raginimas statyti šventovę.................266
2 skyrius. Naujosios šventovės šlovė.................267

Pranašas Zacharijas 271
1 skyrius. Regėjimas apie raitelius ir ragus............272
2 skyrius. Regėjimas apie Jeruzalės matavimą.........274
3 skyrius. Regėjimas apie Jozuvą, vyriausiąjį kunigą ...275
4 skyrius. Žibintas ir du alyvmedžiai.................277
5 skyrius. Skrendantis knygos ritinys ir skrendanti moteris278
6 skyrius. Keturi kovos vežimai, Jozuvo karūnavimas..279
7 skyrius. Maža reikšmė pasninko, Dievas nori gailestingumo darbų 281
8 skyrius. Dievas pažada išgelbėti tautą 282
9 skyrius. Pagonių ir izraelitų gelbėtojas — Dievas 284
10 skyrius. Dievas laimina Izraelį 286
11 skyrius. Dievas baus „ganytojus", Viešpats yra tikrasis Ganytojas 287
12 skyrius. Viešpats yra nugalėtojas 289
13 skyrius. Dievas pašalins susiskaldymą ir netikrus pranašus290
14 skyrius. Viešpaties didingoji diena 292
Pranašas Malakijas..................................295
1 skyrius. Dievas nemėgsta išviršinių ir netikrų aukų...296
2 skyrius. Įspėjimas kunigams ir tautai................297
3 skyrius. Ateinanti Viešpaties diena ir dešimtinė......300
4 skyrius. Viešpaties diena............................302
Panaudotos literatūros sąrašas 303